

Miloš Fikejz

SLOVNÍK

zahraničních filmových

HERCŮ

konce XX. století

A – K

VOLVOX GLOBATOR

Miloš Fikejz

SLOVNÍK

zahraničních filmových

HERCŮ

konce XX. století

A-K

VOLVOX GLOBATOR
2018

Miloš Fikejz

SLOVNÍK ZAHRANIČNÍCH FILMOVÝCH HERCŮ KONCE XX. STOLETÍ A–K

Vydalo nakladatelství & vydavatelství Volvox Globator

www.volvox.cz jako svou 607. publikaci

Odborná a jazyková redakce Vladimír Hendrich

Fotografie Miloš Fikejz, Falcon, Bonton Film, Warner
Brothers

Obálka Petr Hilský

E-knihu připravil purehtml.cz

Vydání první Praha 2002

Adresa knihkupectví: Štítného 16, Praha 3 - Žižkov

---

*Věnováno mé drahé Jarušce
a redakci Filmového přehledu*

Poděkování:

Roman Vacho
Grandhotel Pupp

Tomáš Krejčí
Prague Studios

Aleš Danielis a Milica Pechánková

Bontonfilm

Petr Vácha

Knihkupectví Na Můstku

Karel Kabát

Filmexport Home Video

Iva Hejlíčková

Cinema

Copyright © Miloš Fikejz, 2002

Copyright © Volvox Globator, 2002

ISBN 978-80-7511-088-6

ÚVODEM

Po sedmi letech od vydání publikace *Zahraniční herci současnosti* dostáváte do rukou *Slovník zahraničních filmových herců konce 20. století*, který je více než dvojnásobně rozšířenou a doplněnou verzí předchozího titulu. Nynější publikace, rozdělená do dvou svazků, podává v 1310 heslech stručný přehled o životě a díle významných herců a hereček řady národních kinematografií celého světa (vyjma herců českých a slovenských) se zvláštním zřetelem na jejich význam v kontextu celosvětového vývoje filmu. Slovník zahrnuje ty osobnosti, které aktivně tvořily v období posledních patnácti let (od konce 80. let minulého století do roku 2002). K tomuto časovému vymezení jsem dospěl na základě zkušenosti ze své více než dvacetileté knihovnické praxe v Národním filmovém archivu: dotazy a požadavky čtenářů se totiž nejčastěji týkají právě herců a hereček z posledních dvou desetiletí.

Nejtěžším úkolem bylo nalézt společné a jednotné kritérium pro výběr jednotlivých osobností z celého světa. Téměř každým dnem se objevují nová jména, prosazují se nové talenty a rodí se nové hvězdy. Někteří herci se dočkají zenitu své slávy teprve na sklonku života, i když mají za sebou bohatou uměleckou kariéru. Navíc ne každý, kdo je u nás známý z filmového plátna, televizní obrazovky či videa, je zároveň skutečně významný v mezinárodním měřítku. Ani počet rolí není rozhodující, kvantita přece nikdy nemůže zaručit kvalitu. Do slovníku byli začleněni i ti herci, kteří sice

během tohoto období zemřeli, ale až do své smrti výrazně působili před filmovou kamerou (mj. Y. Montand, K. Kinski, A. Perkins, B. Lancaster, J. Gielgud, J. Marais, R. Steiger). Samozřejmě jsem si byl vědom toho, že sestavování hesláře vždycky narazí na námitky kritiky, proč byl do hesláře zařazen ten umělec a opomenut umělec jiný. Je nepochybné, že právě při sestavování hesláře hraje subjekt autora důležitou roli, i když se poctivě snaží subjektivitu a osobní vkus potlačit.

Problém, který si vynutil konzultace s odborníky z Ústavu pro jazyk český AV ČR, byla česká podoba cizích jmen. Při přechylování a skloňování cizích osobních jmen jsem se řídil publikací Miloslavy Knappové Příjmení v současné češtině (Liberec 1992). Jména režisérů (mj. Andrej Končalovskij, Dušan Makavejev, Miloš Forman, Andrej Tarkovskij), kteří se prosadili jako umělecké osobnosti ve své vlasti a odešli pak do zahraničí, kde zůstali buď natrvalo, nebo přechodně, jsem ponechal v jejich původním znění, nepřepisoval jsem je do podoby, jak jsou uvedena v titulcích jejich zahraničních děl (Andrei Konchalovsky, Miloš Forman, Dusan Makavejev, Andrei Tarkovsky).

Jednotlivá hesla se skládají ze tří základních částí.

1. Biografické údaje: umělecké jméno, vlastní jméno, většinou přesné datum a místo narození (popřípadě i úmrtí), rodinný původ, studia (názvy škol jsou převážně ponechány v originálním znění, což také platí o názvech divadel),

zaměstnání a počátek kariéry (divadelní a mimofilmová činnost). U divadelních her jsem se snažil držet českých názvů, pod jakými byla uvedena na našich jevištích nebo jak jsou překládána v našich odborných publikacích. Následuje charakteristika hereckého typu na příkladech stěžejních filmových rolí, jimiž na sebe herec upozornil nebo za něž získal významná ocenění (viz. VYSVĚTLIVKY) a ceny na významných mezinárodních i národních filmových festivalech. V závěru životopisné části se připomínají také hercovy zájmy a ambice (mj. hudba, literatura, sporty, podnikání, politická a společenská angažovanost), návštěvy naší republiky a jeho manželství i významní potomci.

2. Filmografie je sestavena jak z celovečerních hraných filmů určených pro kina (zde byla snaha postihnout všechny tituly), tak z dlouhometrážních dokumentů a snímků animovaných, kde je často využit pouze herecův hlas. Výběrově jsou zastoupeny rovněž filmy televizní a miniseriály. Řazení jednotlivých filmů je chronologické podle roku výroby. Na prvním místě je vždy uveden originální název (u koprodukcí nanejvýš tituly ve třech jazycích, oddělené lomítkem). V závorce následuje český překlad – tučně vytištěný je distribuční název (tj. film se hrál v českých a slovenských kinech). Filmy uvedené u nás pouze na videu nebo vysílané v televizi (Československá televize, Česká televize, Nova, Premiéra, Prima, HBO, Kabel Plus a Hallmark, nikoliv satelity a OK3) mají za svým českým tučně vytištěným názvem připojenu příslušnou zkratku, vysvětlující, v jakém médiu bylo možno film u nás zhlédnout. Při překladech titulů jsem se snažil dodržet již jednou užité české názvy nebo

název co možná nejvýstižněji přeložit (vzhledem k obsahu filmu). Upozorňuji na to, že se některé názvy filmů uvedených v kinech mohou lišit od jejich názvů při uvedení v televizi (např. Mise a Misie) či na videu (Medvědi a Medvěd, Singles a Narkomani); někdy se však liší i tituly filmů, vydaných na videu a uvedených v televizi už podruhé či potřetí. V závorce pak následuje plné jméno režiséra; u povídkových filmů jsou zaznamenána všechna jména režisérů, ale na prvním místě figuruje vždy ten, v jehož povídce či části dotyčný herec hrál. Jestliže se určitý herec podílel na filmu ještě v jiné funkci nebo pouze v jiné funkci (jako autor nebo spoluautor námětu, scénáře, hudby a písní, producent nebo spoluproducent, režisér nebo spolurežisér), je tato skutečnost vyznačena pomocí zkratk (viz VYSVĚTLIVKY) po středníku za jménem režiséra. Filmografie jsou dovedeny až do poloviny roku 2002. Ačkoliv autor usiloval o maximální úplnost a aktuálnost filmografií, je pochopitelné, že se v nich mohou objevit určité mezery, nepřesnosti a chyby. Za každé doplnění v tomto směru budou autor i redakce vděčni.

3. Bibliografické údaje jsou řazeny od nejnovějších k nejstarším a přihlížejí především k nejsnáze dosažitelným tiskovým materiálům knižním, časopiseckým a novinovým v českém a slovenském jazyce.

Herecké profily byly zpracovány podle mnoha pramenů nejrůznějšího druhu a charakteru (viz POUŽITÉ PRAMENY). Velmi využívaným zdrojem informací byly také

tzv. presskity (propagační materiály pro novináře, jimiž distribuční firmy vybavují jednotlivé filmy) a různé internetové databáze, především Internet Movie Database (IMDb). V některých případech jsem použil autentické údaje, získané při osobním kontaktu s umělci.

Na závěr chci poděkovat všem, kteří mi během mého dvanáctiletého úsilí (od května 1990 do července 2002) všemožně pomáhali, ať už tím, že mi poskytl cenné informace a užitečné rady, nebo mne upozornili na chyby a omyly. Děkuji zejména Michaelu Málkovi a redaktorům časopisu *Filmový přehled* Tomáši Bartoškovi a Kláře Koubové, bez jejichž spolupráce bych nikdy nebyl schopen takto rozsáhlý a náročný projekt realizovat. Za mnohé podnětné připomínky vděčím Janu Jarošovi, Ljubomíru Olivovi, Miro Ulmanovi, Vladimíru Hendrichovi, Tomáši Seidlovi, Marcele Pittermanové, Radimu Valákovi. Mnoho užitečných poznatků při sběru a zpracování materiálu jsem získal od Galiny Kopaněvové, Kateřiny Pošové, Milici Pechánkové, Evy Zaoralové, Evy Hrozkové, Táni Dimitrovové, Aleny Prokopové, Veroniky Kratochvílové a Stáni Přádné. Zvláštní poděkování náleží Marii Čtyroké za obětavou pomoc při redakci textu.

Praha, srpen 2002

Miloš Fikejz

VYSVĚTLIVKY

ZKRATKY

A – animovaný film

ČTV – film uvedený u nás v televizi (ČST, ČT, Premiéra, Prima a Nova)

D – dokumentární film

film. – filmový

chor. – choreografie

jr. – junior

KTV – film uvedený u nás v kabelové televizi

(HBO, Hallmark, Kabel Plus)

MFF – mezinárodní filmový festival

poč. – počátkem

pol. – polovina

prod. – produkce

r. – režie

sc. – scénář

spol. – společně, spolupráce

TV – televize, televizní, televizní film

V – film uvedený u nás ve videodistribuci

CENY

cena BAFTA – výroční cena Britské akademie filmového a televizního umění

Cena Clarence Derwenta – nejstarší americká divadelní cena udělovaná za herecké výkony na newyorských jevištích

Cena Laurence Oliviera – britská divadelní cena udělovaná za herecké výkony

César – výroční cena Francouzské filmové akademie

Český lev – výroční cena české filmové a televizní akademie

Donatellův David – výroční italská filmová cena

Emmy – výroční cena americké Akademie televizních umění a věd

Felix – Evropská filmová cena

Obie – americká divadelní cena udělovaná za výkony na mimobroadwayských scénách

Oscar – cena americké Akademie filmového umění a věd

Theatre World Award – americká divadelní cena

Tony – americká divadelní cena udělovaná za výkony v inscenacích uvedených na Broadwayi

Zlatý glóbus – výroční cena Sdružení zahraničního tisku v Hollywoodu

ABATANTUONO Diego

* 20. května 1955 – Milán (Itálie)

Vyrůstal jako jedináček v proletářské rodině. Uměleckou dráhu začínal v milánských kabaretech, kde vytvářel komickou postavu mazaného prost'áčka, jenž mluví zvláštním umělým, trochu surreálným jazykem. Koncem 70. let byl objeven pro film, avšak stereotypní vedlejší role, do jakých byl obsazován v mnoha komerčně úspěšných komediích nevalné úrovně (režiséry byli často známí komici Renato Pozzetto, Paolo Villaggio a Carlo Vanzina), ho časem omrzely, proto na několik let přerušil spolupráci s filmem. 1984 se představil na divadle titulní rolí v Moliérově *Donu Juanovi* a objevil se i v několika TV inscenacích. Před film. kameru se vrátil v druhé pol. 80. let úlohou TV režiséra Santalii, který se účastní pokerové partie několika přátel z mládí, v psychologické tragikomedii **Vánoční dárek** (r. P. Avati). Do mezinárodního povědomí vstoupil zejména díky nostalgicky laděným hořkým

komedii Gabriela Salvatorese. Spolu s ním a se svým manažerem Mauriziem Tottim založil dokonce produkční společnost Colorado Films. Ve snímku z divadelního prostředí **Turné** ztělesnil jednoho ze dvou herců, jejichž přátelství je podrobena zkoušce, když se oba zamilují do jedné dívky (Laura Moranteová). Neméně dobře se zhostil role seržanta La Russa, jednoho z devíti vojáků Mussoliniho armády, kteří se oddávají poč. 40. let idylickému životu na opuštěném řeckém ostrově, ve snímku **Středozeří** oceněném Oscarem 1992.

FILMOGRAFIE:

1979 – Saxofone (**Saxofon** – V; r. Renato Pozzetto); Arrivano i gatti (Přicházející kočky; r. Carlo Vanzina); **1980** – Fico d'India (Indický fík; r. Steno); Il pap'occhio (Papežovo oko; r. Renzo Arbore); Fantozzi contro tutti (**Maléry pana účetního**; r. Paolo Villaggio); Una vacanza bestiale (Hrozná dovolená; r. Carlo Vanzina); Prestarni tua moglie (Půjč mi svou manželku; r. Giuliano Carnimeo); **1981** – Il tango della gelosia (Tango žárlivosti; r. Steno); Eccezzionale... veramente (Výjimečně... opravdu; r. Carlo Vanzina); I carabinieri (Karabiniéři; r. Francesco Massaro); I fichissimi (Mládež z periferie; r. Carlo Vanzina); **1982** – Arrivano i miei (Přicházejí mí příbuzní; r. Nini Salerno); Attila flagello di dio (Attila, Bič boží; r. Castellano a Pipolo); Grand hotel Excelsior (r. Castellano a Pipolo); Sballato, gasato, completamente (Vybalen, zplynován, docela roztaven; r.

Steno); Scusa se è poco (**Promiň, že je to málo**; r. Marco Vicario); Viuuulentemente... mia (Násilně... má; r. Carlo Vanzina); **1983** – Il ras del quartiere (Šéf čtvrti; r. Carlo Vanzina); **1986** – Regalo di Natale (Vánoční dárek; r. Pupi Avati); **1987** – Ultimo minuto (Poslední minuta; r. Pupi Avati); Un ragazzo di Calabria (Chlapec z Kalábrie; r. Luigi Comencini); Strana la vita (Divný život; r. Giuseppe Bertolucci); **1988** – Il segreto del Sahara (TV – **Tajemství Sahary** – ČTV; r. Alberto Negrin); I cammelli (Velbloudi; r. Giuseppe Bertolucci); **1989** – Marrakech Express (Marrákešský expres; r. Gabriele Salvatores); Turné (Turné; r. Gabriele Salvatores); **1990** – Mediterraneo (**Středozeší** – V; r. Gabriele Salvatores); **1991** – Vacanze di Natale '90 (Vánoční prázdniny '90; r. Enrico Oldoini); **1992** – Nel continente nero (Na černém kontinentu; r. Marco Risi); Puerto Escondido (r. Gabriele Salvatores); **1993** – Per amore, solo per amore (Jen z lásky, jen z lásky; r. Giovanni Veronesi); Arriva la bufera (r. Daniele Luchetti); **1994** – Il toro (Býk; r. Carlo Mazzacurati); **1995** – Camerieri (Číšníci; r. Leone Pompucci); Viva San Isidro! (r. Alessandro Cappelletti); Il barbiere di Rio (Lazebník z Ria; r. Giovanni Veronesi); **1996** – **Nirvana** – V (r. Gabriele Salvatores); Camere da letto (Ložnice; r. Simona Izzová); **1997** – Il testimone dello sposo (**Ten nejlepší muž** – V; r. Pupi Avati); Figli di Annibale (Hanibalovy děti; r. Davide Ferrario; + spol. sc.); La pecora ed il lupo (Ovce a vlk; r. Leone Pompucci); **1998** – Matrimoni (Manželství; r.

Cristina Comenciniová); Paparazzi (r. Neri Parenti); **1999** – Tifosi (Fanouškové; r. Neri Parenti); **2000** – Metronotte (Noční hlídač; r. Francesco Calogero); **2001** – Concorrenza sleane (Nekalá soutěž; r. Ettore Scola); Mari del sud (Jižní moře; r. Marcello Cesena); **2002** – Amnésia (r. Gabriele Salvatores).

ČS. BIBLIOGRAFIE:

Kinorevue, 1991, č. 4, s. 16 (rozhovor).

ABRAHAM F. Murray

(Fahrid Murray Abraham)

* 24. října 1939 – Pittsburg, Pensylvánie (USA)

Pochází ze smíšené syrsko-italské rodiny. Herectví se věnoval už během studií 1959-61 na University of Texas v El Pasu. Profesionální hereckou kariéru zahájil 1965 na divadle v Los Angeles a další průpravu absolvoval u Uty Hagenové v newyorském studiu Herberta Berghofa. Nejprve se uplatnil na mimobroadwayských scénách, kde na sebe upozornil mj. v Shakespearových dramatech *Macbeth* a *Král Lear*. Za svůj výkon v Čechovově dramatu *Strýček Váňa* obdržel cenu Obie. Na Broadwayi debutoval 1966 ve hře I. B. Singera *Tiebele a její démon*. Od poč. 70. let působil také v TV a začal spolupracovat s významnými film. tvůrci, kteří ho však dlouho obsazovali pouze do vedlejších rolí. Mezinárodní popularitu, Oscara 1984 a Zlatý glóbus 1984 mu přinesla

úloha Mozartova žárlivého a intrikánského rivala, dvorního císařského skladatele Antonia Salieriho ve stejnojmenné film. adaptaci hry Petera Shaffera **Amadeus** (r. M. Forman). Obdobně působivou kreaci předvedl v postavě inkvizitora Bernarda Guia, fanatického náboženského dogmatika, který se ve film. přepisu historického románu Umberta Eca **Jméno růže** (r. J.-J. Annaud) snaží nemilosrdně zlikvidovat nepohodlné ideologické odpůrce. Přestože se F. M. A. prosadil před film. kamerou, zůstává i nadále věrný divadlu a nezanedbává ani svoji pedagogickou činnost na Brooklyn College.

FILMOGRAFIE:

1971 – They Might Be Giants (Mohli být velikány; r. Anthony Harvey); **1973** – **Serpico** (r. Sidney Lumet); Night Side (TV – Strana noci; r. Richard Donner); **1975** – The Prisoner of Second Avenue (**Zajatec 2. avenue**; r. Melvin Frank); The Sunshine Boys (**Vstupte** – ČTV; r. Herbert Ross); **1976** – All the President's Men (**Všichni prezidentovi muži**; r. Alan J. Pakula), The Ritz (**Hotel Ritz** – ČTV; r. Richard Lester); **1977** – Madman (Šílenec; r. Dan Cohen); Sex and the Married Woman (TV – Sex a vdaná žena; r. Jack Arnold); A.E.S. Hudson Street (TV; r. Noam Pitlik); **1978** – The Big Fix (**Velké účtování** – ČTV; r. Jeremy Paul Kagan); **1982** – Marco Polo (TV; r. Giuliano Montaldo); **1983** – Scarface (**Zjizvená tvář** – ČTV; r. Brian De Palma); **1984** – **Amadeus** (r. Miloš Forman); **1986** – Der Name

der Rose/Le nom de la rose (**Jméno růže**; r. Jean-Jacques Annaud); Dream West (TV – Sen o Západu; r. Dick Lowry); **1987** – Russicum: I giorni del diavolo (**Russicum** – V; r. Pasquale Squitieri); **1989** – **Slipstream** – V (r. Steven Lisberger); The Favorite (Favoritka; r. Jack Smight); An Innocent Man (**Nevinný muž** – V; r. Peter Yates); Beyond the Stars (**Daleko za hvězdami** – V; r. David Saperstein); La batalla de los tres reyes/Drums of Fire (Bitva tří králů; r. Suhejl Ben Barka); **1990** – The Bonfire of the Vanities (**Ohňostroj marnosti** – V; r. Brian De Palma); Largo Desolato (TV; r. Jiří Žižka); A Season of Giants (TV – **Michelangelo: Čas gigantů** – ČTV/**Michelangelo** – ČTV; r. Jerry London); **1991** – Cadence (**Rychlopalba** – V; r. Martin Sheen); Eye of the Widow (Vdovin dohled; r. Andrew V. McLaglen); Money (Peníze; r. Steven Hilliard Stern); The Evil Empire/Mobsters (**Gangsteři** – V; r. Michael Karbelnikoff); First Circle (TV – První kruh; r. Sheldon Larry); By the Sword (**Tajemství meče** V; r. Jeremy Paul Kagan); **1992** – Helena, a Woman with a Dream (Helena, snící žena; r. Georges-Alain Vuille); Through an Open Window (Otevřeným oknem; r. Eric Mendelsohn); **1993** – National Lampoon's Loaded Weapon 1 (**Nabitá zbraň 1**; r. Gene Quintano); Last Action Hero (**Poslední akční hrdina**; r. John McTiernan); L'affaire (**Poslední karta** – ČTV; r. Sergio Gobbi); **Nostradamus** (r. Roger Christian); Journey to the Center of the Earth (TV – Cesta do středu Země; r. Bill Dear); **1994** – Sweet Killing (**Sladké vraždy**

– V; r. Eddy Matalon); Tichij Don/Quiet Flows the Don (Tichý Don; r. Sergej Bondarčuk); Surviving the Game (**Hra o přežití**; r. Ernest Dickerson); Jamila (r. Monica Teuberová); **1995** – The Way West (TV – Cesta na Západ; r. Ric Burns; pouze hlas); Dillinger and Capone (Dillinger a Capone; r. John Purdy); Mighty Aphrodite (**Mocná Afrodíté**; r. Woody Allen); **1996** – Children of the Revolution (Děti revoluce; r. Peter Duncan); Larry McMurtry's „Dead Man's Walk“ (TV – **Cesta mrtvého muže** – ČTV; r. Yves Simoneau); Looking for Richard (D – **Al Pacino – Richard III.**; r. Al Pacino); **1997** – **Mimic** (r. Guillermo Del Toro); Una vacanza all'inferno (Prázdniny v pekle; r. Tonino Valerii); Eruption (Erupce; r. Gwyneth Gibby); Color of Justice (TV; r. Jeremy Paul Kagan); **1998** – Star Trek: Insurrection (**Star Trek: Vzpoura**; r. Jonathan Frakes); Esther (TV – **Ester** – ČTV; r. Raffaello Mertes); **1999** – Noah's Ark (TV – **Noemova archa** – V; r. John Irvin); Muppets from Space (Muppety z vesmíru; r. Tim Hill); Excellent Cadavers (TV – Znamení mrtvol; r. Ricky Tognazzi); **2000** – Finding Forrester (**Osudové setkání**; r. Gus Van Sant); **2001** – I cavalieri che fecero l'impresa (Výprava rytířů; r. Pupi Avati); Thir13en Ghosts (**13 duchů**; r. Steve Beck); **2002** – Joshua (r. John Purdy).

ČS. BIBLIOGRAFIE:

ABRILOVÁ Victoria

(Victoria Mérida)

* 4. července 1959 – Madrid (Španělsko)

Když jí byl rok, otec zemřel. Jako osmiletá začala studovat klasický tanec u Any Lazarové a od čtrnácti let se věnovala baletu. 1975 hostovala v populárním TV pořadu **Un, dos, tres ressonda otra vez** (Jedna, dva, tři, odpověz ještě jednou), který posléze sama moderovala stejně tak jako další pořad **625 líneas** (1977, 625 linek). Od pol. 70. let sbírala herecké zkušenosti před film. kamerou a na divadle jako členka souborů Tirsu de Moliny a Luise Prendese. Zájem film. a TV tvůrců o ní vzrostl během 80. let, kdy se ve své vlasti stala jednou z nejpopulárnějších mladých hereček. Do mezinárodního povědomí ji uvedl zejména režisér Vicente Aranda, který v ní našel půvabnou protagonistku mnoha svých filmů; za roli manželky potulného zloděje ve snímku **El**

Lute, jdi nebo chcípni obdržela cenu na MFF v San Sebastianu 1987 a úlohou mladé vdovy Luisy v melodramatu **Milenci** si vysloužila Stříbrného medvěda na MFF v Berlíně 1991. Prosadila se rovněž v zahraničí, zejména ve Francii, kde se dokonce rolí žárlivé milenky Belly z psychologického dramatu **Měsíc v kanálu** (r. J.-J. Beineix) ucházela o Césara 1983, na něhož byla znovu navržena o rok později za postavu krásné kleptomanky Patty v dramatu z vězeňského prostředí **Účet** (r. D. Amar). Ke zvýšení její světové popularity přispěl v poslední době režisér Pedro Almodóvar, v jehož milostné komedii **Spoutej mě!** vytvořila ústřední part herečky druhořadých filmů Mariny a jako TV hlasatelka Rebecca, které komplikuje život dávné trauma, zaujala v jeho melodramatické komedii s kriminální zápletkou **Vysoké podpatky**. Za roli ve filmu **Až zemřeme, ani pes po nás neštěkne** (r. A. Diaz Yanes) byla oceněna Stříbrnou mušlí na MFF v San Sebastianu 1995.

FILMOGRAFIE:

1975 – Obsesión (Posedlost; r. Paco Lara Polop); **1976** – El hombre que supo amar (Muž, který věděl, jak milovat; r. Miguel Picazo); El puente (Víkend; r. Juan Antonio Bardem); Robin and Marian (**Robin a Mariana** – V; r. Richard Lester); Caperucita y Roja (Červená Karkulka; r. Luis Revenga); Doña Perfecta (Dokonalá paní; r. César Fernández Ardavín); **1977** – Robin... frecce, fagioli e karatè (Robin... šípy, fazole a karate; r. Tonino Ricci); Cambio de sexo (Změna pohlaví; r. Vicente Aranda);

Esposa y amante (Manželka a milenec; r. Angelino Fons); **1979** – La muchacha de las bragas de oro (Dívka ve zlatých kalhotkách; r. Vicente Aranda); Mater amatísima (Nejmilovanější matka; r. José Antonio Salgot); La casa del paraíso (Rajský dům; r. Santiago San Miguel); La barraca (TV – Chalupa; r. León Klimovski); **1980** – Mieux vaut être riche et bien portant que fauché et mal foutu (Lepší vrabec v hrsti, nežli holub na střeše; r. Max Pecas); Le coeur à l'envers (Srdce naruby; r. Franck Apprederis); **1981** – Yendo hacia tí/Comin' at Ya (Přijít do Ya; r. Ferdinando Baldi); La batalla del porro (Bitka s obušky; r. Joan Minguellová); Asesinato en el comité central (Vražda na ústředním výboru; r. Vicente Aranda); Entre paréntesis (V závorce; r. Simó Fábregas); **1982** – La guérillero (Partyzánka; r. Pierre Kast); Sem sombra de pecado (Ani stín hříchu; r. José Fonseca e Costa); La colmena (**Úl**; r. Mario Camus); J'ai épousé une ombre (Vdala jsem se za stín; r. Robin Davis); **1983** – Le bâtard (Bastard; r. Bertrand Van Effenterre); Rio abajo/On the Line (Po proudu; r. José Luis Borau); La lune dans le caniveau (**Měsíc v kanálu** – V; r. Jean-Jacques Beineix); Sous le signe du poisson (Ve znamení Ryb; r. Pierre Zucca); Las bicicletas son para el verano (**Bicykly jsou jen na léto**; r. Jaime Chávarri); **1984** – Le voyage (Cesta; r. Michel Andrieu); L'addition (Účet; r. Denis Amar); La noche más hermosa (Nejkrásnější noc; r. Manuel Gutiérrez Aragón); **1985** – After Darkness (Po temnotě; r. Dominique Othenin-Girard); Rouge

gorge (Červené hrdlo; r. Pierre Zucca); El crimen del capitán Sánchez (TV – Zločin kapitána Sáncheze; r. Vicente Aranda); Padre nuestro (Otče náš; r. Francisco Regueiro); La hora bruja (Čarodějnická hodina; r. Jaime de Armiñán); Tiempo de silencio (Čas ticha; r. Vicente Aranda); **1986** – Max mon amour (Max, má láska; r. Nagisa Ošima); Ternosecco (Terno bez amba; r. Giancarlo Giannini); Los pazos de Ulca (TV; r. Gonzalo Suárez); **1987** – La ley del deseo (Zákon vášně; r. Pedro Almodóvar); El Lute, camina o revienta (El Lute, jdi nebo chcípni; r. Vicente Aranda); El placer de matar (Potěšení ze zabíjení; r. Félix Rotaeta); Barrios altos (Horní čtvrti města; r. José Luis García Berlanga); El juego más divertido (**Nejzábavnější hra** – ČTV; r. Emilio Martínez-Lázato); Bâton rouge (r. Rafael Moleón); **1988** – Ada dans la jungle (Ada v džungli; r. Gérard Zingg); Sans peur et sans reproche (Bez bázně a hany; r. Gérard Jugnot); **1989** – Si te dicen que caí (Jestliže ti řeknou, že jsem padl; r. Vicente Aranda); La mujer lunática (Náměsíčná žena; r. Emilio Martínez-Lázaro); ¡Atame! (**Spoutej mě!**; r. Pedro Almodóvar); **1990** – A solas contigo (Sám s tebou; r. Eduardo Campoy); Amantes (**Milenci** – ČTV; r. Vicente Aranda); Los jinetes del alba (TV – Jezdci úsvitu; r. Vicente Aranda); **1991** – Tacones lejanos (**Vysoké podpatky**; r. Pedro Almodovar); Une époque formidable (**Báječné časy** – ČTV; r. Gérard Jugnot); **Sandino** – ČTV (r. Miguel Littin); **1992** – Demasiado corazón (Přehnané srdce; r. Eduardo Campoy);

1993 – Intruso (Vetřelec; r. Vicente Aranda); **Kika** – ČTV (r. Pedro Almodovar); **1994** – Casque bleu (**Modrá přilba** – ČTV/**Modré barety** – KTV; r. Gérard Jugnot); **Jimmy Hollywood** – V (r. Barry Levinson); Gazon maudit (**Manželství po francouzsku** – ČTV; r. Josiane Balasková); **1995** – Nadie hablará de nosotras cuando hayamos muerto (Až zemřeme, ani pes po nás neštěkne; r. Agustín Díaz Yanes); **1996** – Libertarias (Volné a svobodné; r. Vicente Aranda); **1997** – La femme du cosmonaute (Kosmonautova žena; r. Jacques Monnet); **1998** – Entre las piernas (Mezi tvýma nohama; r. Manuel Gómez Pereira); Mon père, ma mère, mes frères et mes soeurs (Můj otec, moje matka, moji bratři a moje sestry; r. Charlotte de Turckheimová); **1999** – Semana Santa (r. Pepe Danquart); **2000** – 101 Reykjavik (**S milenkou mé matky**; r. Baltasar Kormákur); **2001** – Mari del sud (Jižní moře; r. Marcello Cesena).

ČS. BIBLIOGRAFIE:

Kino, 1992, č. 18, s. 9. – Film Fan, 1992, č. 9, s. 18-19.

ACKLAND Joss

* 29. února 1928 – Londýn (Velká Británie)

Vystudoval londýnskou Central School of Speech and Drama. Od pol. 40. let byl činný na divadelních scénách, ale po prvních úspěších překvapivě přerušil hereckou kariéru a 1954 odjel do střední Afriky, kde se rok věnoval pěstování čaje. Během pobytu v Africe pracoval dva a půl roku jako rozhlasový diskžokej v Kapském Městě. Po návratu do Velké Británie (1957) se připojil k divadelnímu souboru Oxford Playhouse a pak se stal na tři roky členem souboru divadla Old Vic, s jehož inscenacemi (*Falstaff*, *Macbeth*, *Svatá Jana*) absolvoval zájezdy do Sovětského svazu, Polska a USA. Další tři roky působil jako herec i jako umělecký ředitel Mermaid Theatre. Na jevištích londýnského West Endu se představil nejen v dramatech (např. *Tramvaj do stanice Touha* s Claire Bloomovou), ale zpíval i tančil v muzikálech *Malá noční hudba*, *Evita* (jako Juan Peron) a *Peter Pan*. Ve filmu

debutoval 1950 malou úlohou lotra v oceňovaném thrilleru o atomové hrozbě **Sedm dní před polednem** (r. J. Boulting). Pravidelně se však na film. plátně začal objevovat až od 70. let, kdy postupně zaujal svými portréty záporných postav: démonický německý lékař Frederick, provádějící nebezpečné experimenty s lidskou psychikou, v hororu podle divadelní hry Dennise Reardona **Klec štěstí** (r. B. Girard); nacistický maršál Göring v rekonstrukci historických událostí **Hitler: Posledních deset dnů** (r. E. De Concini); mafiánský kmotr Don Masino Croce v přepisu románu Maria Puzza **Sicilián** (r. M. Cimino); stárnoucí anglický aristokrat Sir John „Jock“ Delves Broughton, obviněný z vraždy milence své mladé manželky (Greta Scacchiová), v přepisu knihy Jamese Foxe podle skutečné události z Keni 40. let **White Mischief** (r. M. Radford); cynický plukovník státní bezpečnosti, který se značnou měrou podílí na likvidaci nepohodlného kněze (Christopher Lambert), v politickém dramatu podle skutečné události **Jak zabít kněze** (r. A. Hollandová); proradný jihoafrický konzul Arjen Rudd, proti němuž a jeho zabijákům bojuje dvojice losangeleských policistů (Mel Gibson a Danny Glover), v akčním thrilleru **Smrtonosná zbraň 2** (r. R. Donner); excentrický učitel latiny Fielding, z něhož se posléze vyklube vrah, v kriminálním snímku **Vražda kvality** (r. G. Millar). Je autorem autobiografické knihy *I Must Be in There Somewhere* (Musím tam někde být).

FILMOGRAFIE:

1950 – Seven Days to Noon (Sedm dní před polednem; r. John

Boulting); **1952** – Ghost Ship (Lod' duchů; r. Vernon Sewell); **1965** – Rasputin the Mad Monk (Šílený mnich Rasputin; r. Don Sharp); Angus Slowly Sinking? (TV – Angus se pomalu potápí?; r. Waris Hussein); Tomorrow Just You Wait (TV – Jen počkej do zítřka; r. James Ferman); **1966** – Focus (TV – Ohnisko; r. Alan Gibson); On the March to the Sea (TV – Během března k moři; r. Alan Gibson); **1969** – Crescendo (r. Alan Gibson); The Three Sisters (TV – Tři sestry; r. Cedric Messina); **1970** – The House That Dripped Blood (Dům, ze kterého kapala krev; r. Peter Duffell); The Lie (TV – Lež; r. Alan Bridges); **1971** – Mr. Forbush and the Penguins (Pan Forbush a tučňáci; r. Al Viola); Villain (Zlosyn; r. Michael Tuchner); **1972** – The Happiness Cage (Klec štěstí; r. Bernard Girard); England Made Me (Anglie mě utvářela; r. Peter Medak); Kings Cross (TV; r. Gilchrist Calder); **1973** – Gli ultimi dieci giorni di Hitler/ Hitler: The Last Ten Days (Hitler: Posledních deset dnů; r. Ennio De Concini); Three Musketeers (**Tři mušketýři**; r. Richard Lester); Penny Gold (r. Jack Cardiff); **1974** – The Black Windmill (Černý větrný mlýn; r. Don Siegel); Great Expectations (TV – **Nadějně vyhlídky** – ČTV; r. Joseph Hardy); The Little Prince (**Malý princ**; r. Stanley Donen); S.P.Y.S. (r. Irvin Kershner); **1975** – One of Our Dinosaurs Is Missing (Jeden z našich dinosaurů schází; r. Robert Stevenson); Operation Daybreak/Price of Freedom/Seven Men at Daybreak (**Operace „Daybreak“** – V; r. Lewis Gilbert); **Royal Flash** – V (r. Richard Lester); **1977** –

Silver Bears (**Bankéři** – ČTV; r. Ivan Passer); **1978** – Watership Down (r. Martin Rosen; pouze hlas); Who Is Killing the Great Chefs of Europe? (**Kdo zabíjí nejlepší evropské šéfkuchaře?** – ČTV; r. Ted Kotcheff); **1979** – A Nightingale Sang in Berkeley Square (Slavík zaspíval na Berkeley Square; r. Ralph Thomas); Saint Jack (**Svatý Jack** – ČTV; r. Peter Bogdanovich); **1980** – The Apple (Jablko; r. Menahem Golan); Rough Cut (**Hra s diamanty** – ČTV; r. Don Siegel); **1981** – Dangerous Davies, the Last Detective (TV – Nebezpečný Davies, poslední detektiv; r. Val Guest); **1982** – Bekenntnisse des Hochstaplers Felix Krull (TV – Přiznání hochštaplera Felixe Krulla; r. Bernhard Sinkel); **1984** – The Tragedy of Coriolanus (TV – Koriolanova tragédie; r. Elijah Moshinsky); **1985** – Shadowlands (TV – Země stínů; r. Norman Stone); **Lady Jane** – ČTV (r. Trevor Nunn); A Zed & Two Noughts (Z a dvě nuly; r. Peter Greenaway); **1987** – The Sicilian (**Sicilian** – ČTV; r. Michael Cimino); White Mischief (**White Mischief** – V/**Velký podvod** – ČTV; r. Michael Radford); Queenie (TV – **Okovy slávy** – V; r. Larry Peerce); It Couldn't Happen Here (To by se tady stát nemohlo; r. Jack Bond); **1988** – To Kill a Priest (**Jak zabít kněze** – V; r. Agnieszka Hollandová); The Man Who Lived at the Ritz (TV – Muž, který žil v Ritzu; r. Desmond Davis); Codename: Kyrrii (TV – Krycí jméno: Kyrrii; r. Ian Sharp); **1989** – Lethal Weapon 2 (**Smrtonosná zbraň 2**; r. Richard Donner); First and Last (TV – První a poslední; r. Alan Dossor); Dimenticare Palermo (Zapomenout na

Palermo; r. Francesco Rosi); Tre colonne in cronaca (Tři sloupce v denních zprávách; r. Carlo Vanzina); **1990** – The Hunt for Red October (**Hon na ponorku**; r. John McTiernan); The Secret Life of Ian Fleming (TV – **Ten, kdo stvořil špióna** – V; r. Ferdinand Fairfax); Jekyll & Hyde (TV – **Jekyll a Hyde** – ČTV; r. David Wickes); The Object of Beauty (**Objekt krásy** – V; r. Michael Lindsay-Hogg); The Bridge (Most; r. Sydney MacCartney); **1991** – A Murder of Quality (TV – Vražda kvality; r. Gavin Millar); Bill and Ted's Bogus Journey (**Neskutečná cesta Billa a Teda** – V; r. Peter Hewitt); Incident at Victoria Falls/Sherlock Holmes and the Incident at Victoria Falls (**Případ od Viktoriiných vodopádů** – ČTV; r. Bill Corcoran); The Sheltering Desert (Pod ochranou pouště; r. Reghardt van den Bergh); Once Upon a Crime... (**Byl jednou jeden zločin**; r. Eugene Levy); A Woman Named Jackie (TV – Žena jménem Jackie; r. Larry Peerce); They Do It with Mirrors (TV – Dělají to zázračně; r. Norman Stone); **1992** – Project: Shadowchaser (**Lovec stínů – Umělý válečník** – KTV; r. John Eyres); The Mighty Ducks (**Šampióni 1** – ČTV; r. Stephen Herek); Des voix dans le jardin (TV – Hlasy v zahradě; r. Pierre Boutron); **1993** – Nowhere to Run (**Není úniku**; r. Robert Harmon); A hercegnő és a kobold (A – Princezna a skřítek; r. József Gémes; pouze hlas); **1994** – Miracle on 34th Street (**Zázrak v New Yorku**; r. Les Mayfield); Giorgino (r. Laurent Boutonnât); Mother's Boys (Matčini chlapci; r. Yves Simoneau); Occhio Pinocchio (r. Francesco Nuti); Jacob: A TNT

Bible Story (TV – **Bible – Starý zákon: Jákob** – ČTV; r. Peter Hall); **1995** – Citizen X (TV – **Občan X** – V; r. Chris Gerolmo); A Kid in King Arthur's Court (**Yankee na dvoře krále Artuše** – V; r. Michael Gottlieb); Daisies in December (TV – Daisies v prosinci; r. Mark Haber); **1996** – Deadly Voyage (**Smrtící plavba** – KTV; r. John Mackenzie); Surviving Picasso (**Přežila jsem Picasso**; r. James Ivory); D3: The Mighty Ducks (**Šampióni 2** – KTV; r. Robert Lieberman); To the Ends of Time (Do konce časů; r. Markus Rothkrantz); Hidden in Silence (TV – Ukrýt se v tichu; r. Richard A. Colla); **1997** – Swept from the Sea (**Zrozeni z moře** – V; r. Beeban Kidronová); Firelight (Světlo z ohně; r. William Nicholson); **1998** – My Giant (**Můj obr** – V; r. Michael Lehmann); Il figlio di Sandokan (TV – Sandokanův návrat; r. Sergio Sollima); Heat of the Sun (TV – Sluneční žár; r. Diarmuid Lawrence, Paul Seed); **1999** – Milk (Mléko; r. Bill Brookfield); **2000** – Passion of Mind (**V moci snů** – V; r. Alain Berliner).

ADAMSOVÁ Brooke

* 8. února 1949 – New York City (USA)

Její otec byl viceprezidentem rozhlasové stanice CBS pro Spojené státy Robert K. Adams. Studovala na High School of Performing Arts, navštěvovala Institut of American Ballet a herecky se vzdělávala u Lee Strasberga. Svoji profesionální kariéru zahájila jako šestiletá v broadwayské inscenaci muzikálu E. Y. Harburga, Freda Saida a Burtona Lanea *Divotvorný hrnec*. Od čtrnácti let účinkovala v TV, kde debutovala po boku George C. Scotta v seriálu **East Side, West Side**. Po čtyřapůlletém pobytu ve Španělsku se vrátila na broadwayské scény. Těžiště její herecké práce se během 70. let přesunulo do TV a filmu, kde se však prosadila teprve úlohou mladé dívky Abby, která se v milostném dramatu **Nebeské dny** (r. T. Malick) spolupodílí s jedním mladíkem (Richard Gere) na podvodu, jehož obětí se stane nemocný farmář (Sam Shepard). Roli úspěšné TV producentky Lisy

Simonové vytvořila B. A. jak v jevištním provedení, tak i ve film. verzi romantické komedie Kevina Wadea **Výměna klíčů** (r. B. Kellman). Své herecké aktivity i nadále rozvíjí na divadle, v TV a ve filmech různých žánrů. V září 1998 se představila na jevišti kalifornského Pasadena Playhouse jako TV hvězda Diane Barrowová v komedii Jonathana Tolinse *Když slouží paměť*. Od dubna 1992 je jejím manželem herec Tony Shalhoub.

FILMOGRAFIE:

1974 – F. Scott Fitzgerald and „The Last of the Belles“ (TV – F. Scott Fitzgerald a „Ta poslední kráska Jihu“; r. George Schaefer); The Daughters of Joshua Cabe Return (TV – Dcery Joshuy Caha se vracejí; r. David Lowell Rich); **1975** – Shock Waves (Šokové vlny; r. Ken Wiederhorn); Who Is the Black Dahlia? (TV – Kdo je Černá Jiřina?; r. Joseph Pevney); Murder on Flight 502 (TV – Vražda na letové lince 502; r. George McCowan); **1976** – Car Wash (**Mycí linka** – ČTV; r. Michael Schultz); James Dean – A Legend in His Own Time (TV – James Dean – Legenda své doby; r. Robert Butler); **1977** – Nero Wolfe (TV; r. Frank D. Gilroy); **1978** – Days of Heaven (**Nebeské dny**; r. Terrence Malick); Invasion of the Body Snatchers (**Invaze zlodějů těl** – ČTV; r. Philip Kaufman); **1979** – Cuba (**Kuba** – ČTV; r. Richard Lester); A Man, a Woman and a Bank (Muž, žena a banka; r. Noel Black); **1980** – Tell Me a

Riddle (Řekni mi hádanku; r. Lee Grantová); **1981** – Utilities (Veřejné služby; r. Harvey Hart); **1983** – The Innocents Abroad (TV – **Nevíňátka v cizině** – (TV/**Našinci na cestách** – ČTV; r. Luciano Sake); The Dead Zone (**Mrtvá zóna** – V; r. David Cronenberg); **1984** – Lace (TV; r. Billy Hale); Special People (TV – Zvláštní lidé; r. Marc Daniels); Haunted (TV – Pronásledovaná; r. Michael Roemer); Almost You (**Téměř ty** – ČTV/ **Skoro jako ty** – ČTV; r. Adam Brooks); **1985** – Lace II (TV; r. Billy Hale); Key Exchange (Výměna klíčů; r. Barnet Kellman); The Stuff (r. Larry Cohen); **1987** – Man on Fire (**Muž v palbě** – ČTV/**Muž na mušce** – KTV; r. Élie Chouraqui); The Lion of Africa (TV – **Africký lev** – ČTV; r. Kevin Connor); **1988** – Paul Reiser Out on a Whim (TV; r. Carl Gottlieb); **1989** – Bridesmaids (TV – **Družičky** – ČTV; r. Lila Garrettová); **1991** – Sometimes They Come Back (**Někdy se vrátí** – V; r. Tom McLoughlin); Gas Food Lodging (**Natankovat, najíst se a vyspat**; r. Allison Andersová); The Unborn (Nenarozený; r. Rodman Flender); **1993** – The Last Hit (TV – Poslední fuška; r. Jan Egelson); The Fire This Time (D – Oheň této doby; r. Randy Holland; pouze hlas); Sleepless (Bdící; r. Paul Ziller); **1995** – The Baby-Sitter Club (**Dívčí klub** – V; r. Melanie Mayronová); **2002** – Made – Up (r. Tony Shalhoub).

ČS. BIBLIOGRAFIE:

Kino, 1981, č. 15, s. 8.

ADAMSOVÁ Joey Lauren

* 6. ledna 1971 – Little Rock, Arkansas (USA)

Hraje už od dětských let. Po dokončení střední školy se přestěhovala do Los Angeles a získala hlavní úlohy ve dvou sitcomech **Top of the Heap** (1991, Na vrcholu) a **Vinnie & Bobby** (1992). Jako host hrála v seriálech **Married... with Children** (**Ženatý se závazky** – ČTV), **Double Rush**, **Hercules** (**Herkules** – ČTV) a další hlavní roli vytvořila v dramatickém seriálu **Second Noah** (1996-97, **Noemova archa** – ČTV). Ve filmu se její nejúspěšnější úlohou, za niž obdržela Cenu chicagských filmových kritiků pro nejslibnější herečku a byla nominována na Zlatý glóbus 1997, stala postava lesbické umělkyně Alyssy v oceňovaném nezávislém snímku, komediálním dramatu **Zoufalec** (r. K. Smith). Další výraznou úlohu – právničku Laylu, která se nakonec citově sblíží s dětinským třicátníkem (Adam Sandler) – vytvořila v melodramatické komedii **Velký táta** (r. D. Dugan).

FILMOGRAFIE:

1977 – Exorcist II: The Heretic (**Vymítač d'ábla 2: Kacíř** – V; r. John Boorman); **1993** – Dazed and Confused (**Omámení a zmatení** – ČTV; r. Richard Linklater); Coneheads (**Šišouni v New Yorku**; r. Steve Barron); The Program (**Program** – ČTV; r. David S. Ward); **1994** – Sleep with Me (Vyspi se se mnou; r. Rory Kelly); S.F.W. (r. Jefery Levy); The Pros & Cons of Breathing (Dýchání: Pro a proti; r. Robert Munic); **1995** – Mallrats (**Flákači** – V; r. Kevin Smith); Bio-Dome (**Bio-Dome** – V/**Bio-dóm** – ČTV; r. Jason Bloom); **1996** – **Michael** (r. Nora Ephronová); Drawing Flies (Přitahovat mouchy; r. Matthew Gissing, Malcolm Ingram); Chasing Amy (**Zoufalec** – V/**Hledám Amy** – ČTV; r. Kevin Smith); **1998** – A Cool, Dry Place (Studené suché místo; r. John N. Smith); **1999** – Big Daddy (**Velký táta**; r. Dennis Dugan); Bruno (r. Shirley MacLaineová); **2000** – Beautiful (Krásná; r. Sally Fieldová); **2001** – Harvard Man (Člověk z Harvardu; r. James Toback); **Dr. Dolittle 2** (r. Steve Carr; pouze hlas); Jay and Silent Bob Strike Back (Jay a Němý Bob vracejí úder; r. Kevin Smith).

ADDY Mark

* 1963 – York (Velká Británie)

FILMOGRAFIE:

Vystudoval herectví na Royal Academy of Dramatic Arts (RADA) v Londýně. Účinkoval na různých divadelních scénách, mj. i na jevišti Královského národního divadla. Uplatnil se také v TV, zprvu jako host v seriálech **A Very Peculiar Practice** (Velmi podivná praxe), **Between the Lines** (Mezi předpisy), **The Bili** (**Poldové** – ČTV) aj. Vytvořil hlavní úlohy ve druhé sezóně komediálního seriálu **The Thin Blue Line** (1996, **Tenká modrá linie** – ČTV) a v seriálu **Sunnyside Farm** (1997, Sunnysideova farma). Na film. plátně zaujal (nominace na cenu BAFTA 1997) hned svou první rolí – postavou obtloustlého Davea, jednoho z šestice nezaměstnaných mužů, kteří ze zoufalství nacvičí a veřejně

předvedou pánskou striptýzovou show – v úspěšné hořké komedii **Do naha!** (r. P. Cattaneo). V Hollywoodu mu byl svěřen ústřední part hromotluckého brontojeřábníka Freda Flintstonea v komedii podle populárního kresleného seriálu **Flintstoneovi 2** (r. B. Levant).

1995 – Band of Gold (TV – **Zlatá klec** – ČTV; r. Charles Beeson, Richard Laxton, Richard Standeven, Rachel Talalayová); **1997** – The Heart Surgeon (TV – Chirurg; r. Audrey Cookeová); The Full Monty (**Do naha!**; r. Peter Cattaneo); **1998** – Married 2 Malcolm (Malcolmovy manželky; r. James Cellan Jones); **Jack Frost** – V (r. Troy Miller); **1999** – The Last Yellow (Poslední zbabělec; r. Julian Farino); The Flint Street Nativity (TV – Vánoční představení ve Flint Street; r. Marcus Mortimer); **2000** – The Flintstones in Viva Rock Vegas (**Flintstoneovi 2**; r. Brian Levant); The Announcement (Oznámení; r. Troy Miller); **2001** – A Knight's Tale (**Příběh rytíře**; r. Brian Helgeland); Down to Earth (Zpátky na Zem; r. Chris Weitz, Paul Weitz); **2002** – Time Machine (**Stroj času**; r. Simon Wells).

ADJANIOVÁ Isabelle

* 27. června 1955 – Paříž (Francie)

Vyrůstala ve smíšené arabsko-německé rodině na pařížském předměstí. Studovala biologii na Lycée de Courbevoie a ochotnický se věnovala divadlu. Jako čtrnáctiletá si zahrála předměstskou copatou dívku Rose, o jejímž přátelství s černošským chlapcem vypráví komedie **Umounělec** (r. B. T. Michel). O dva roky později se objevila jako mladá florentská šlechtična v historickém TV dramatu z doby renesance **Tajemství měděného poháru**. Ačkoliv neměla žádné herecké vzdělání, zaujala svým talentem Roberta Hosseina, který ji angažoval do role Adeny v dramatu Federica Garcíi Lorcy *Dům doni Bernardy*, inscenované na jevišti Kulturního domu v Remeši. 1973 se stala členkou pařížského divadla Comédie Française, kde v režii Raymonda Rouleaua slavila úspěch jako Anežka v Moliérově *Škole žen* a jako hrdinka pohádkové hry Jeana Giraudoux *Ondina*. Slibně zahájila také svoji film.

kariéru, neboť její role svěhlavé studentky Isabelly, která se v komedii **Facka** (r. C. Pinoteau) vzepře autoritě svého rozvedeného otce-profesora (Lino Ventura), pro ni znamenala Cenu Suzanne Bianchettiové 1974. Do mezinárodního povědomí se však zapsala teprve úlohou nešťastně zamilované dcery Victora Huga, za jejíž ztvárnění v melodramatu **Příběh Adély H.** (r. F. Truffaut) byla nominována na Oscara 1975 a získala Donatellova Davida 1976. Extrémně vypjatou hereckou polohu si vyzkoušela v psychohororu **Posedlost** (r. A. Zulawski), v němž ztělesnila psychicky rozpolcenou Annu, která opustí svého manžela (Sam Neill), k němuž se po překonání tělesných a duševních útrap opět vrátí. Touto působivou kreací si vysloužila Césara 1981 a cenu na MFF v Cannes 1981. Ta jí byla udělena zároveň za roli varietní tanečnice z Antil jménem Marya, jejíž polský milenec (Anthony Higgins) je odsouzen do vězení, pro přechovávání ukradených uměleckých děl v nostalgickém retrodramatu **Quartet** (r. J. Ivory). Držitelkou Césara 1983 se stala díky výkonu, jaký podala v úloze provokativně krásné dívky Elaine alias Elle, která svého milence (Alain Souchon) využije jako nástroje pomsty, v psychothrilleru **Vražedné léto** (r. J. Becker). Patrně jejím nejnáročnějším hereckým úkolem byl titulní part v životopisném melodramatu **Camille Claudelová** (r. B. Nuytten). Úloha nadané sochařky, kterou slepá láska k slavnému sochaři Augustu Rodinovi (Gérard Depardieu) dovede až do ústavu pro choromyslné, jí vynesla Stříbrného medvěda na MFF v Západním Berlíně 1989, Césara 1988 a nominaci na Oscara 1989. Po delší tvůrčí odmlce se vrátila před film. kameru, aby opět vytvořila historickou postavu, ochránkyni umění, dceru, sestru a manželku francouzských

králů Markétu z Valois, o jejímž pohnutém osudu vypráví životopisná historická freska podle románu Alexandra Dumase **Královna Margot** (r. P. Chéreau). Ani tentokrát ji neminulo nejprestižnější domácí ocenění, César 1994. Jako nejlepší herečka 80. let byla 1990 poctěna čestným Césarem. Na výročním 50. MFF v Cannes 1997 byla předsedkyní hlavní poroty. V říjnu 2000 se představila na jevišti pařížského divadla Marigny jako Marguerite Gautierová v dramatinizaci Dumasova románu *Dáma s kaméliemi*. Z pětiletého vztahu s hercem Danielem Day-Lewisem má syna Gabriela Kanea (* 1995).

FILMOGRAFIE:

1970 – Le petit bougnat (Umounězec; r. Bernard T. Michel);
1971 – Faustine et le bel été (Faustina a krásné léto; r. Nina Companeezová); **1972** – Le secret des Flamands (TV – **Tajemství měděného poháru** – ČTV; r. Robert Valey); L'école des femmes (TV – Škola žen; r. Raymond Rouleau); **1973** – L'avare (TV – Lakomec; r. René Lucot); **1974** – Ondine (TV; r. Raymond Rouleau); La gifle (**Facka** – V; r. Claude Pinoteau); **1975** – L'histoire d'Adèle H. (**Příběh Adély H.** – ČTV; r. François Truffaut); **1976** – Le locataire (Nájemník; r. Roman Polanski); **Barocco** – ČTV (r. André Téchiné); **1977** – Violette et François (Violeta a František; r. Jacques Rouffio); **1978** – The Driver (**Řidič**; r. Walter Hill); **1979** – Nosferatu, Phantom der Nacht (**Upír Nosferatu** – V; r. Werner Herzog); Les soeurs Brontë

(Sestry Brontëovy – ČTV; r. André Téchiné); **1980** – Possession (Posedlost; r. Andrzej Zulawski); Clara et les chics types (Klára a frajeři; r. Jacques Monnet); **1981** – Quartet (r. James Ivory); L'année prochaine si tout va bien (**Možná v příštím roce** – ČTV; r. Jean-Loup Hubert); Tout feu tout flamme (**Samý oheň, samý žár** – ČTV; r. Jean-Paul Rappeneau); **1982** – Mortelle randonnée (Zhoubné pátrání; r. Claude Miller); **Antonieta** – V (r. Carlos Saura); **1983** – L'été meurtrier (**Vražedné léto** – ČTV; r. Jean Becker); **1985** – Subway (Podzemka; r. Luc Besson); **1987** – **Ishtar** – V (r. Elaine Mayová); **1988** – Camille Claudel (**Camille Claudelová** – ČTV; r. Bruno Nuytten); **1993** – Toxic Affair (r. Philoméne Espositová); **1994** – La reine Margot (**Královna Margot**; r. Patrice Chéreau); **1996** – Diabolique (**Ďábelská lest**; r. Jeremiah Chechik); **2001** – La repentie (Kajícnice; r. Laetitia Massonová); **2002** – Adolphe (r. Benoît Jacquot).

ČS. BIBLIOGRAFIE:

Kinorevue, 1996, č. 7-8, s. 58-59. – Satelit, 1996, č. 20, s. 52-53 (rozhovor). – 100+1 ZZ, 1994, č. 25, s. 44-45 (rozhovor). – Kinorevue, 1993, č. 19, s. 14-15. – Kino, 1993, č. 4, s. 14-15. – Květy, 1992, č. 37, s. 18-19. – Květy, 1991, č. 47, s. 30-31 (rozhovor). – Film a divadlo, 1990, č. 8, s. 28-29. – Film a divadlo, 1989, č. 6, s. 29. – 100+1 ZZ, 1984, č. 18, s. 38-39

(rozhovor). – Ahoj na sobotu, 1984, č. 8. – Kino, 1983, č. 4, s. 8-9. – Kino, 1980, č. 5, s. 15-16. – Kino, 1977, č. 21, s. 14. – Kino, 1975, č. 5, s. 16.

ADORF Mario

* 8. září 1930 – Curych (Švýcarsko)

Jeho otec, povoláním chirurg, pocházel z jižní Itálie. M. A. studoval anglickou literaturu, filozofii a divadelní vědu v Mohuči a Curychu; vedle toho si přivydělával jako komparsista. 1953-55 navštěvoval hereckou školu Otty Falckenberga v Mnichově. 1955-60 byl členem mnichovské činohry Kammerspiele, kde pohostinsky vystupoval až do 1962, kdy podnikl turné s rolí Stanleyho Kowalského v dramatu Tennessee Williamse *Tramvaj do stanice Touha*. První zkušenosti před film. kamerou sbíral už od pol. 50. let, ale dlouho se uplatňoval pouze v epizodních rolích jako představitel padouchů: vůdce banditů Santer v indiánce podle knih Karla Maye **Vinnetou I.** (r. H. Reinl) nebo masový vrah Bruno Lüdke v kriminálním dramatu z Třetí říše **Noc, ve které přišel d'ábel** (r. R. Siodmak). Od. pol. 60. let působil většinou v Itálii, kde si ve filmech různých žánrů a kvalit

vyzkoušel rozmanité herecké polohy: nebezpečný trestanec zvaný **Řezník** v tragikomedii **Jízda na tygru** (r. L. Comencini), maloměstský blázen Cucaracha v komedii **Ženich na inzerát** (r. A. Pietrangeli) nebo soudce Moser v politicko-kriminálním snímku **Mám strach** (r. D. Damiani). Spolupracoval s mnoha předními evropskými režiséry, avšak největší příležitosti mu poskytli právě němečtí tvůrci; vynikl v roli vyšetřujícího komisaře Beizmenna ve film. adaptaci prózy Heinricha Bölla **Ztracená čest Kateřiny Blumové** (r. V. Schlöndorff) a dále v roli otce Oskara Matzeratha (David Bennent), trpasličího hrdiny ve film. přepisu románové ságy Güntera Grasse **Plechový bubínek** (r. V. Schlöndorff). Jeho tvorba se dodnes vyznačuje značnou nevyrovnaností, což pramení z přemíry a nevhodného výběru rolí. Je autorem autobiografické knihy *Der Fernstersturz* (1996, Defenestrace). M. A. je laureátem Spolkové film. ceny (1958) a Ceny Ernsta Lubitsche (1974). Byl hostem MFF v Karlových Varech 1958 a 1964. Jeho první manželkou byla herečka Lis Verhoevenová a od 1985 je ženatý s herečkou Monique Fayeovou.

FILMOGRAFIE:

1954 – 08/15 – ČTV (r. Paul May); **1955** – 08/15 – II. Teil (08/15 – II. díl; r. Paul May); 08/15 – In der Heimat (08/15 – Ve vlasti; r. Paul May); **1956** – Kirschen in Nachbars Garten (Třešně v susedově zahradě; r. Erich Engels); Robinson soli nicht sterben (**Robinson nesmí zemřít** – ČTV; r. Josef von Baky); Harte Manner – heisse Liebe/La ragazza della Salinna (Tvrdí muži –

vřelá láska; r. František Čáp); **1957** – Vater, unser bestes Stuck (Otec, naše nejlepší součást; r. Gunther Luders); Nachts, wenn der Teufel kam (**Noc, ve které přišel ďábel** – ČTV; r. Robert Siodmak); **1958** – Das Mädchen Rosemarie (**Dívka Rosemarie**; r. Rolf Thiele); Der Arzt von Stalingrad (Lékař od Stalingradu; r. Géza von Radványi); **1959** – Am Tag, als der Regen kam (Den, kdy přišel déšť; r. Gerd Oswald); Bumerang (r. Alfred Weidenmann); Das Totenschiff (Lod' mrtvých; r. Georg Tressler); **1960** – Die Schachnovelle (Šachová novela; r. Gerd Oswald); Mein Schulfreund (**Můj spolužák**; r. Robert Siodmak); **1961** – La goût de la violence (Chut' surovosti; r. Robert Mossein); A cavallo della tigre (**Jízda na tygru**; r. Luigi Comencini); Qui êtes-vous, monsieur Sorge? (**Kdo jste, doktore Sorge?**; r. Yves Ciampi); **1962** – Strasse der Verheissung (Ulice věštby; r. Imo Moszkowicz); Lulu (r. Géza von Radványi); La leggenda di Fra Diavolo (Legenda o Fra Diavolovi; r. Leopoldo Savona); Die endlose Nacht (Nekonečná noc; r. Will Tremper); **1963** – Moral 63 (**Morálka 63**; r. Rolf Thiele); Winnetou I (**Vinnetou I.**; r. Harold Reinl); La visita (**Ženich na inzerát**; r. Antonio Pietrangeli); Vorsicht, Mister Dodd (Opatrně, pane Dodde; r. Gunther Grawert); Der letzte Ritt nach Santa Cruz (Poslední jízda do Santa Cruz; r. Rolf Olsen); **1964** – Station Six-Sahara (Stanice 6-Sahara; r. Seth Holt); Polizeirevier Davidswache (Policejní okrsek Davidovy hlídky; r. Jurgen Roland); Estambul 65 (**Dobrodruh z Istanbulu**;

r. Antonio Isasi Isasmendi); Die Goldsucher von Arkansas (**Zlatokopové z Arkansasu**; r. Paul Martin); Major Dundee (r. Sam Peckinpah); Le soldatesse (**Vojandy**; r. Valerio Zurlini); **1965** – Die Merren (Páni; r. Rolf Thiele); lo la conoscevo bene (**Znal jsem ji dobře**; r. Antonio Pietrangeli); Vergeltung in Catano (Odveta v Catanu; r. Mark Stevens); Guerre secrète (Tajná válka; r. Carlo Lizzani, Christian-Jaque, Terence Young, Werner Klingler); Ten Little Indians (**Deset malých černoušků**; r. George Pollock); Una rosa per tutti (Růže pro všechny; r. Franco Rossi); **1966** – Ganovenehre (Zlodějská čest; r. Wolfgang Staudte); Operazione San Gennaro (Operace San Gennaro; r. Dino Risi); **1967** – Zartliche Haie (Něžní žraloci; r. Michel Deville); Le dolci signore (Zákusky, pane; r. Luigi Zampa); Questi fantasmi (Tahle strašidla; r. Renato Castellani); **1968** – E per tetto un cielo di stelle (A místo střechy nebo hvězd; r. Giulio Petroni); Engelchen macht weiter – hoppe, hoppe Reiter (Andílek pokračuje; r. Michael Verhoeven); **1969** – Il commissario Pepe (Komisař Pepe; r. Ettore Scola); L'uccello dalle piume di cristallo (Ptáček s křišťálovým peřím; r. Dario Argento); Gli specialisti (Odborníci; r. Sergio Corbucci); Cran d'arrêt (Záklapka; r. Yves Boisset); Krasnaja palatka (**Červený stan**; r. Michail Kalatozov); **1970** – Die Merren mit der weissen Westen (Páni nevinní jak lilie; r. Wolfgang Staudte); Deadlock (Mrtvý bod; r. Roland Klick); L'arciere di fuoco (Ohnivý lučištník; r. Giorgio Ferroni); **1971** – Un'anquilla da trecento milioni (Úhoř

za 300 milionů; r. Salvatore Samperi); Milano calibro 9 (r. Fernando Di Leo); La corta notte delle bambole di vetro (Krátká noc skleněných panenek; r. Aido Lado); Quando le donne persero la coda (Když ženy ztratily oháňku; r. Pasquale Festa Campanile); Herzbube/King, Queen, Knave (Král, královna, srdcový spodek; r. Jerzy Skolimowski); **1972** – La polizia ringrazia (**Policie děkuje**; r. Steno); Violenza: quinto potere (Násilí: pátá velmoc; r. Florestano Vancini); Le avventure di Pinocchio (Panáček ze dřeva; r. Luigi Comencini); Sans sommation (Bez upomínky; r. Bruno Gantillon); **1973** – Il delitto Matteotti (**Matteottiho vražda** – ČTV; r. Florestano Vancini); La „mala“ ordina (Podsvětí rozkazuje; r. Fernando Di Leo); **1974** – Processo per direttissima (Sumární řízení; r. Lucio De Garo); Der dritte Grad/La faille (Třetí stupeň; r. Peter Fleischmann); La polizia chiede aiuto (Policie žádá o pomoc; r. Massimo Dallamo); **1975** – Die verlorene Ehre der Katharina Blum (**Ztracená čest Kateřiny Blumové**; r. Volker Schlöndorff); Cuore di cane (Psí srdce; r. Alberto Lattuada); **1976** – Mit Gift (Skříňka s jedem; r. Michael Verhoeven); Bomber und Paganini (Bomber a Paganini; r. Nicos Perakis); Gefundenes Fressen (**Šťěstí nepadá z nebe**; r. Michael Verhoeven); **1977** – Io ho paura (**Mám strach**; r. Damiano Damiani); Tod oder Freiheit (**Smrt nebo svobodu**; r. Wolf Gremm); Der Hauptdarsteller (Představitel hlavní role; r. Reinhard Hauff); Taugenichts (Darmošlap; r. Bernhard Sinkel); Un anno di scuola (TV – Školní rok; r. Franco Giraldi); **1978** –

Deutschland im Herbst (Německo na podzim; r. Volker Schlöndorff, Heinrich Böll, Alf Brustellin, Alexander Kluge, Rainer Werner Fassbinder, Bernhard Sinkel, Edgar Reitz, Katja Rupéová, Peter Schubert, Beate Mainka-Jellinghausová, Maximiliane Mainka, Hans Peter Cloos); **Fedora** (r. Billy Wilder); Defficile morire (Těžké je zemřít; r. Umberto Silva); **1979** – Die Blechtrommel (**Plechový bubínek**; r. Volker Schlöndorff); Milo Milo (r. Nicos Perakis); L’empreinte des géants (**Stopa gigantů**; r. Robert Enrico); **1981** – La disubbidienza (Neposlušnost; r. Aido Lado); **Lola** (r. Rainer Werner Fassbinder); L’invitation au voyage (Pozvání na cestu; r. Peter Del Monte); **1982** – La côte d’amour (Páhorek lásky; r. Charlotte Dubreuilová); State buoni se potete (Buďte hodní, můžete-li; r. Luigi Magni); Smiley’s People (TV – Smileyovi lidé; r. Simon Langton); **1983** – Klassenverhältnisse (Třídní vztahy; r. Jean-Marie Straub); **1984** – Coconuts (Kokosové ořechy; r. Franz Novotný); **1985** – The Holcroft Covenant (**Holcroftův pakt** – ČTV; r. John Frankenheimer); Marie Ward – Zwischen Galgen und Glorie (Marie Wardová – mezi šibenicí a svatostí; r. Angelika Weberová); Flucht ohne Ende (TV – Útěk bez konce; r. Michael Kehlmann); **Via Mala** – ČTV (TV; r. Tom Toelle); **1986** – La ragazza dei Lilia (Dívka z Lilia; r. Flavio Mogherini); **Momo** (r. Johannes Schaaf); The Second Victory (Druhé vítězství; r. Gerald Thomas); **1987** – Des Teufels Parodies (Ďáblův ráj; r. Vadim Glowna); Notte italiana (Italská noc; r. Carlo

Mazzacurati); **1988** - I ragazzi di via Panisperna (Chlapci z ulice Panisperna; r. Gianni Amelio); La piovra 4 (TV – **Chobotnice 4** – ČTV; r. Luigi Perelli); Rosamunde (r. Egon Gunther); **1989** – **Francesco** – V (r. Liliana Cavaniová); Vado a riprender mi il gatto (**Musím si dojet pro kocoura** – ČTV; r. Giuliano Biagetti); La trappola (**Past** – ČTV; r. Carlo Lizzani); Quiet Days in Clichy (**Tiché dny v Clichy**; r. Claude Chabrol); Try This One for Size/Sauf votre respect (**Šance pro všechny** – V/**Zkuste tuhle velikost** – ČTV; r. Guy Hamilton); Eppure si muove (A přece se točí; r. Ivo Barnab Micheli); **1990** – Café Europa (r. Franz Xaver Bogner); Mio caro dottor Grasler (Můj drahý doktor Grasler; r. Roberto Faenza); Maxantino (r. Rudolph Straub); Présumé dangereux (**Víra v násilí** – V; r. Georges Lautner); Mat' (Matka; r. Gleb Panfilov); Oceano (TV – Oceán; r. Ruggero Deodato); **1991** – Pizza Colonial (r. Klaus Emmerich); Die Kaltenbach Papiere (TV – **Kaltenbachovy papíry** – ČTV/**Kaltenbachovy dokumenty** – ČTV; r. Rainer Erler); Money (Peníze; r. Steven Hilliard Stern); Fantaghirò: La grotta della rosa d'oro (TV – **Princezna Fanfaghiro** – V/**Tajemství zlaté jeskyně** – V; r. Lamberto Bava); Ex und Hopp (TV; r. Andy Bausch); **1992** – Missus (TV; r. Alberto Negrin); **1993** – Amigomío (r. Jeannine Meerapfelová, Alcides Chiesa); Abissinia (r. Francesco Martinotti); Fantaghirò 3 (r. Lamberto Bava); Uomo di rispetto (Ctihodný muž; r. Damiano Damiani); König der letzten Tage/Tanzen für Gott (TV – **Král posledních dnů** – ČTV; r.

Tom Toelle); **1994** – Il piccolo lord (TV – **Malý lord** – ČTV; r. Gianfranco Albano); Felidae (A – Kočky; r. Michael Schaack; pouze hlas); Bauernschach (TV – Selské šachy; r. Helmut Berger); La grotta della rosa d'oro II (TV – Tajemství zlaté jeskyně II; r. Lamberto Bava); Der Schattenmann (TV – Muž ve stínu; r. Dieter Wedel); **1996** – Smilla's Sense of Snow (**Stopy ve sněhu** – V; r. Bille August); Ailes nur Tarnung (Všechno je podvod; r. Peter Zingler); Tresko: Der Maulwurf (TV – **Tresko** – ČTV; r. Hartmut Griesmayr); Rossini oder Die mörderische Frage, wer mit wem schlief (Rossini aneb Hrozná otázka, kdo s kým spal; r. Helmut Dietl); **1997** – Die furchtlosen Vier (A – Čtyři nebojsové; r. Eberhard Junkersdorf, Jürgen Richter, Michael Coldewey; pouze hlas); Ama il tuo nemico (Ama, tvůj nepřítel; r. Damiano Damiani); **1998** – Carribi/Piraten (TV – **Piráti** – ČTV; r. Lamberto Bava); La quindicesima epistola (TV – Patnáctá epištola; r. José Maria Sánchez Silva); **1999** – Comeback für Freddy Baker (TV – Návrat Freddyho Bakera; r. Matti Geschonneck); Il ritorno del piccolo lord (TV – Návrat malého prince; r. Sergio Donati); Majestät brauchen Sonne (D – Majestát potřebuje slunce; r. Peter Schamoni); **2000** – Gioco di specchi (TV – Hra zrcadel; r. José Maria Sánchez Silva); Der kleine Lord: Retter in der Not (TV – Malý princ: Vysvoboditel v nouzi; r. Giorgio Capitani); Vola sciusciù (TV; r. Joseph Sargent); **2001** – Epsteins Nacht (Epsteinova noc; r. Urs Egger); Die Affäre Semmeling (TV – Případ Semmeling; r. Dieter

Wedel).

ČS. BIBLIOGRAFIE:

Satelit, 2000, č. 3, s. 62 (rozhovor). – Satelit, 1996, č. 50, s. 4 (rozhovor).

AFFLECK Ben

(Benjamin G. Affleck)

* 15. srpna 1972 – Berkeley, Kalifornie (USA)

Jeho otec Timothy Affleck byl hercem prestižního divadla Theater Company of Boston, ale poté, co absolvoval protialkoholní léčbu, působil jako poradce v rehabilitačním centru pro drogově závislé poblíž Palm Springs. Matka Chris pracovala na oblastním školském úřadě. Vyrůstal v Cambridge v Massachusetts. Už jako dítě hrál v TV – seriálu **The Voyage of the Mimi** (1984, Plavba lodi Mimi). Po střední škole studoval jeden semestr na University of Vermont, odkud odešel do Los Angeles, aby se věnoval herecké kariéře. Hrál malé role ve filmu a vytvořil jednu z hlavních úloh v dramatickém TV seriálu **Against the Grain** (1993-94, Proti srsti). První hlavní roli autora humoristických knih Holdena McNeila, jehož dosavadní život změnil setkání s atraktivní

lesbickou umělkyní (Joey Lauren Adamsová), vytvořil v komediálním dramatu **Zoufalec** (r. K. Smith). Spolu s dlouholetým kamarádem Mattem Damonem se prosadili jako autoři scénáře úspěšného psychologického dramatu **Dobrá Will Hunting**, jenž jim oběma vynesl mj. Oscara 1997 a Zlatý glóbus 1997. V tomto snímku si zahrál postavu Chuckieho, přítele hlavního hrdiny (Matt Damon), jemuž se snaží pomoci podivínský psychiatr (Robin Williams). Je režisérem krátkého filmu **I Killed My Lesbian Wife, Hung Her on a Meathook and Now I Have a Three Picture Deal at Disney** (Zabil jsem svoji lesbickou manželku, pověsil jsem ji na hák a teď mám smlouvu na tři filmy u Disneyho). Jeho mladší bratr Casey Affleck je také hercem a spolu se objevili ve filmech **Zoufalec**, **Dobrá Will Hunting** a **200 cigaret**.

FILMOGRAFIE:

1981 – The Dark End of the Street (Temný konec ulice; r. Jan Egleson); **1987** – Hands of a Stranger (TV – **Vražedný stisk** – V; r. Larry Elikann); **1991** – Daddy (TV – **Táta** – ČTV; r. Michael Miller); **1992** – Buffy the Vampire Slayer (**Buffy – zabíječka upírů**; r. Fran Rubel Kuzuiová); School Ties (**Školní pouta** – V; r. Robert Mandel); **1993** – Dazed and Confused (Omámený a zmatený; r. Richard Linklater); Almost Home (TV – Skoro doma; r. Lynn Montgomeryová); **1995** – Mallrats (**Flákači** – V; r. Kevin Smith); Glory Daze/Last Call (Poslední volání; r. Rich Wilkes); **1996** – Chasing Amy (**Zoufalec** – V/Hledám Amy – ČTV; r. Kevin

Smith); **1997** – Office Killer (**Vraždy po internetu** – V; r. Cindy Shermanová); Going All the Way (**Vem mě s sebou** – V; r. Mark Pellington); Good Will Hunting (**Dobry Will Hunting**; r. Gus Van Sant; + spol. sc.); **1998** – Phantoms (**Fantom** – V; r. Joe Chappelle); **Armageddon** (r. Michael Bay); Shakespeare in Love (**Zamilovaný Shakespeare**; r. John Madden); **1999** – Forces of Nature (**Živelná pohroma**; Bronwen Hughesová); **Dogma** (r. Kevin Smith); 200 Cigarettes (**200 cigaret**; r. Risa Bramon Garciaová); The Third Wheel (Třetí kolo; r. Jordan Brady; + spol. prod.); **2000** – Boiler Room (**Riziko**; r. Ben Younger); Reindeer Games (**Falešná hra**; r. John Frankenheimer); Joseph: King of Dreams (A – Josef: Vysněný král; r. Robert Ramirez, Rob LaDuca; pouze hlas); Bounce (**Nahoru, dolů**; r. Don Roos) **2001** – Daddy and Them (Táta a oni; r. Billy Bob Thornton); **Pearl Harbor** (r. Michael Bay); Jay and Silent Bob Strike Back (Jay a Němý Bob vracejí úder; r. Kevin Smith); **2002** – Gerry Cr. Gus Van Sant).

ČS. BIBLIOGRAFIE:

Cinema, 2001, č. 9, s. 14-15 (rozhovor). – Magazín Práva, 27.5.2000, s. 10-11. – Cinema, 1999, č. 6, s. 60. Film Jam, 1998, č. 8, s. 11.

AFFLECK Casey

(Lauren Casey Affleck)

* 12. srpna 1975 – Falmouth, Massachusetts (USA)

Hereckou kariéru zahájil v TV, kde se mj. uplatnil jako host v seriálu **Family Matters** (Rodinné záležitosti). Ve filmu účinkuje od poloviny 90. let, kdy debutoval úlohou odbojného studenta Russella Hinese, zneužitého spolu s kamarádem (Joaquin Phoenix) ctižádnostivou TV moderátorkou (Nicole Kidmanová) k vraždě jejího manžela (Matt Dillon), v sarkastické černé komedii podle románu Joyce Maynardové **Zemřít pro** (r. G. Van Sant). Zatím ale ještě zůstává ve stínu svého staršího bratra Bena Afflecka, po jehož boku hrál mj. hospodského kamaráda titulního hrdiny (Matt Damon) v psychologickém dramatu **Dobrý Will Hunting** (r. G. Van Sant) a zamilovaného pankáče Toma v hořké komedii **200 cigaret** (r. R. Bramon Garciaová). Spolu s Jayem Lacopem

napsal a sám režíroval sérii krátkých filmů pro TV stanici Sundance Channel. Ačkoliv se věnuje profesionálně herectví, rozhodl se ještě vystudovat fyziku na Columbia University v New Yorku.

FILMOGRAFIE:

1987 – Lemon Sky (TV – Citronové nebe; r. Jan Egleson); **1990** – The Kennedys of Massachusetts (TV – Kennedyové z Massachusetts; r. Lamont Johnson); **1995** – To Die for (**Zemřít pro**; r. Gus Van Sant); **1996** – Race the Sun (**Sluneční šíp** – V; r. Charles T. Kanganis); Chasing Amy (**Zoufalec** – V/**Hledám Amy** – ČTV; r. Kevin Smith); **1997** – Good Will Hunting (**Dobří Will Hunting**; r. Gus Van Sant); Floating (Nad vodou; r. William Roth); **1998** – Desert Blue (Pouštní modř; r. Morgan J. Freeman); **1999** – 200 Cigarettes (**200 cigaret**; r. Risa Bramon Garciaová); American Pie (**Prci, prci, prcičky**; r. Paul Witz); Blue Light Special (r. Philip Charles MacKenzie); Committed (r. Lisa Kruegerová); **2000** – Hamlet – V (r. Michael Almereyda); Drowning Mona (**460 podezřelých**; r. Nick Gomez); Finding Forrester (**Osudové setkání**; r. Gus Van Sant; pouze technický poradce); **2001** – American Pie 2 (**Prci, prci, prcičky 2**; r. James B. Rogers); Soul Survivors (r. Stephen Carpenter); Ocean's Eleven (**Donnyho partáci**; r. Steven Soderbergh); **2002** – Gerry (r. Gus Van Sant; + spol. sc.).

AIELLO Danny

* 20. června 1936 – New York City (USA)

Neprve jezdil jako řidič transamerických autobusů, pak dělal díky své statné postavě vyhazovače v nočním klubu a příležitostně vystupoval v reklamách. Hereckou dráhu zahájil na malých scénách, kde na sebe upozornil ve hře Jasona Millera *Ta mistrovská sezona*. 1976 debutoval na Broadwayi ve hře Louise LaRussoa II *Lampost Reunion*, což mu vyneslo cenu Theatre World Award. Před film. kamerou vytvářel od poč. 70. let zejména vedlejší postavy tvrdých mužů, policistů, obyčejných chlapíků, smolařů a hrubiánů mj. v gangsterských dramatech (**Kmotr II, Tenkrát v Americe**) a hororech (**Amityville II, Pěna zabiják**). Jako charakterní film. herec se prosadil až teprve v 80. a 90. letech, kdy dostal větší příležitosti rozvinout celou škálu svých hereckých možností na postavách různých osudů a charakterů: ohroublý Monk, manžel ušlápnuté servírky (Mia Farrowová), hledající únik

před trpkou realitou v přítmí biografů, v smutné komedii **Purpurová růže z Káhiry** (r. W. Allen); obchodník Johnny Cammareri, jehož mladší zmrzačený bratr (Nicolas Cage) mu přebere snoubenku (Cher), v lyrické komedii **Pod vlivem úplňku** (r. N. Jewison); chiropraktik Louis, který pomáhá psychicky postiženému vietnamskému veteránovi (Tim Robbins), v psychologickém dramatu **Jakubův žebřík** (r. A. Lyne); majitel dallaského nočního klubu Jack Ruby, který donucen okolnostmi zastřelí údajného vraha prezidenta Johna F. Kennedyho, v sentimentální gangsterce s politickým pozadím **Ruby** (r. J. Mackenzie). Mezi kandidáty na Oscara 1989 byl navržen za roli Italo-Američana Sala, v jehož brooklynské pizzerii dojde nečekaně k tragické roztržce mezi černými a bílými obyvateli, v tragikomedii **Jednej správně** (r. S. Lee). Souběžně působí také v TV, kde za účinkování v pořadu **Family of Strangers** (Rodina cizinců) získal cenu Emmy 1981. Je ženatý se Sandy Cohenovou, s níž má tři syny (Rick, Danny a Jaime) a dceru Stacey.

FILMOGRAFIE:

1973 – Bang the Drum Slowly (Bubnuj pomalu; r. John Hancock); The Godmothers (Kmotry; r. William Greffe); **1974** – The Godfather, Part II (**Kmotr II** – V; r. Francis Ford Coppola); **1976** – The Front (**Na černé listině**; r. Martin Ritt); **1977** – Fingers (**Prsty** – ČTV; r. James Toback); **1978** – The Last Tenant (TV – Poslední nájemník; r. Jud Taylor); Bloodbrothers (**Pokrevní bratři** – ČTV; r. Robert Mulligan); Lovey: A Circle of

Children, Part II (TV – Lovey: Kroužek dětí, II. část; r. Jud Taylor); **1980** – Hide in Plain Sight (Pod svícnem je tma; r. James Caan); Defiance (**Výzva** – V; r. John Flynn); **1981** – Fort Apache, the Bronx (**Pevnost Apačů v Bronxu**; r. Daniel Petrie); Chu Chu and the Philly Flash (r. David Lowell Rich); **1982** – A Question of Honor (TV – **Otázka cti** – ČTV; r. Jud Taylor); Amityville II: The Possession (**Amityville II** – V; r. Damiano Damiani); **1983** – Blood Feud (TV – Krevní msta; r. Mike Newell); Once Upon a Time in America (Tenkrát v Americe; r. Sergio Leone); **1984** – Deathmask (Posmrtná maska; r. Richard Friedman); Old Enough (Dost starý; r. Marisa Silverová); **1985** – The Purple Rose of Cairo (**Purpurová růže z Káhiry**; r. Woody Allen); The Stuff (**Pěna zabiják** – V; r. Larry Cohen); Key Exchange (Výměna klíčů; r. Barnet Kellman); The Protector (**Ochránce** – V; r. James Glickenhaus); Lady Blue (TV – **Dáma v modrém** – ČTV; r. Gary Nelson); **1987** – Radio Days (**Zlaté časy rádia** – ČTV; r. Woody Allen); Daddy (TV – Táta; r. John Herzfeld); Moonstruck (**Pod vlivem úplňku**; r. Norman Jewison); Russicum: I giorni del diavolo (**Russicum** – V; r. Pasquale Squitieri); Man on Fire (**Muž v palbě** – ČTV/**Muž na mušce** – KTV; r. Élie Chouraqui); The Pick-up Artist (**Sukničkář** – V; r. James Toback); Alone in the Neon Jungle/Command in Hell (TV – **Velitelkou v pekle** – ČTV; r. Georg Stanford Brown); **1989** – The January Man (**Lednový muž** – V; r. Pat O'Connor); Crack in the Mirror (**Crack** – V; r. Robby Benson); The Preppie

Murder (TV – **Vražda v Central Parku** – ČTV; r. John Herzfeld);
Do the Right Thing (**Jednej správně** – ČTV; r. Spike Lee);
Harlem Nights (**Noci v Harlemu** – V; r. Eddie Murphy); White
Hot (r. Robby Benson); **1990** – Jacob's Ladder (**Jakubův
žebřík**; r. Adrian Lyne); The Closer (Závěrečné číslo; r. Dimitri
Logothetis); **1991** – Once Around (**Jednou dokola** – V; r. Lasse
Hallström); **Hudson Hawk** (r. Michael Lehmann); 29th Street
(**Štěstí z 29. ulice** – V; r. George Gallo); **1992** – **Ruby** (r. John
Mackenzie); The Cemetery Club (**Když mi odejdeš** – KTV; r.
Bili Duke); Mistress (**Milenky** – V/**Milenka** – ČTV; r. Barry
Primus); **1993** – The Pickle (**Dobrodružství létající okurky** – V;
r. Paul Mazursky); Me and the Kid (Já a kluk; r. Dan Curtis);
1994 – **Leon** (r. Luc Besson); Ready to Wear/Prêt-à-porter
(**Pret-a-porter**; r. Robert Altman); **1995** – Power of Attorney
(Plná moc; r. Howard Himelstein); City Hall (**Vyšší zájem** – V; r.
Harold Becker); Two Much (**Jedna navíc** – V; r. Fernando
Trueba); The Road Home (Cesta domů; r. Dean Hamilton); **1996**
– Mojave Moon (Mohavský měsíc; r. Kevin Dowling); 2 Days in
the Valley (**Drsný a drsnější**; r. John Herzfeld); **1997** – Bring
Me the Head of Mavis Davis (Přines mi hlavu Mavise Davise; r.
John Henderson); A Brooklyn State of Mind (r. Frank Rainone);
Mario Puzo's The Last Don (TV – **Poslední don** – V; r. Graeme
Clifford); **1998** – Wilbur Falls (r. Juliane Hiam Glantzová); **1999** –
Prince of Central Park (Vládce Centrálního parku; r. John
Leekley); 18 Shades of Dust (18 odstínů šedi; r. Danny Aiello);

2001 – Dinner Rush (Shon u večere; r. Bob Giraldi); Off Key (r. Manuel Gómez Pereira); **2002** – The Last Request (r. John DeBellis).

AIMÉOVÁ Anouk

/AIMÉE/

(Françoise Sorya Dreyfus)

* 27. dubna 1932 – Paříž (Francie)

Je dcerou herců Henriho Dreyfuse (vystupoval však pod uměleckým jménem Henri Murray) a Geneviève Saroyové. Studovala balet v marseilleské opeře a hereckou průpravu absolvovala v Londýně a pak v kurzech Reného Simona. Před film. kamerou debutovala jako čtrnáctiletá pod jménem Anouk, tak se také jmenovala její postava naivní dívky ve filmu **Dům pod mořem** (r. H. Calef). Výrazně na sebe upozornila hlavní rolí dcery fašistického soudce, o jejíž nešťastné lásce vypráví moderní variace Shakespearovy tragédie **Milenci z Verony** (r. A. Cayatte). Umělecký pseudonym Anouk Aimée pro ni vymysleli režisér Marcel

Carné a básník Jacques Prévert, s nimiž natáčela předtím film **La fleur de l'âge** (1947, Květ doby), který však nebyl z finančních důvodů dokončen. Na divadle se představila ve hře Jeana Cocteaua *Lidský hlas* a účinkovala v pařížském literárním kabaretu Rose rouge, jehož uměleckým ředitelem byl její manžel Nikos Papatakis. Díky svým křehkým půvabům a citlivému projevu s lehkým nádechem smutku, nostalgie a stesku se stala během 50. a 60. let vyhledávanou představitelkou žen, v jejichž osudech je cosi tajemného, nalomeného, ale zároveň podmanivě krásného. Vedle francouzských tvůrců o ni projevovali stále častěji zájem také zahraniční režiséři, zejména itaľští. Jako bohatá a unuděná Maddalena, hledající rozptýlení v milostných avantýrách, se objevila ve slavném film. dramatu **Sladký život** Federica Felliniho, který jí pak svěřil i úlohu citově strádající manželky záletného režiséra (Marcello Mastroianni) v ironické komedii **8 1/2**. Mezinárodní popularitu, Zlatý glóbus 1966, cenu BAFTA 1967 a nominaci na Oscara 1966 získala díky melodramatu **Muž a žena** (r. C. Lelouch), v němž ztělesnila film. skriptku Anne Gauthierovou, vdovu po kaskadérovi, která naváže milostný poměr s ovdovělým automobilovým závodníkem (Jean-Louis Trintignant). Po sedmileté odmlce, kdy se věnovala pouze rodině, pokračovala A. A. od pol. 70. let ve své umělecké kariéře. Její návrat před kameru proběhl bez problémů, neboť se dokázala vyrovnat s přibývajícimi léty a přitom si zachovala šarm zralé ženy. Neztratila také nic ze svých hereckých kvalit, o čemž svědčí mj. její výkon v psychologickém dramatu **Skok do prázdna** (r. M. Bellocchio). Úloha duševně choré Marty, která sdílí společnou domácnost se svým neurotickým bratrem-soudcem (Michel

Piccoli), jí vynesla cenu na MFF v Cannes 1980. Všechna její čtyři manželství se rozpadla; 1949-50 byla provdána za Edouarda Zimmermanna, 1951-54 za režiséra Nikose Papatakise, 1966-69 za herce a šansoniéra Pierra Barouha a 1970-78 byl jejím manželem britský herec Albert Finney.

FILMOGRAFIE:

1946 – La maison sous la mer (Dům pod mořem; r. Henri Calef); **1948** – Les amants de Véronne (**Milenci z Verony** – ČTV; r. André Cayatte); **1950** – The Golden Salamander (Zlatý salamandr; r. Ronald Neame); **1951** – Noche de tormenta (Bouřlivá noc; r. Jaime de Mayora); **1952** – Les crimes de l'amour (Zločiny lásky; r. Alexandre Astruc, Maurice Clavel, Maurice Barry); **1953** – The Man Who Watched the Trains Go By (Muž, který sledoval odjezdy vlaků; r. Harold French); **1955** – Forever My Heart (TV – Navždy, můj drahý; r. Patrick Knowles); Contraband Spain (Španělský kontraband; r. Lawrence Huntington); Les mauvaises rencontres (Špatné známosti; r. Alexandre Astruc); **1956** – Ich suche Dich (Hledám tě; r. O. W. Fischer); Nina (r. Rudolf Jugert); Stresemann (r. Alfred Braun); **1957** – Tous peuvent me tuer (**Neznámý v pozadí**; r. Henri Decoin); Pot-bouille (**Pod pokličkou**; r. Julien Duvivier); Montparnasse 19 (r. Jacques Becker); **1958** – La tête contre les murs (Hlavou proti zdem; r. Georges Franju); **1959** – The Journey (Cesta; r. Anatole Litvak); Les dragueurs (Bagristé; r.

Jean-Pierre Mocky); **1960** – La dolce vita (**Sladký život**; r. Federico Fellini); Le farceur (**Šprýmař** – ČTV; r. Philippe de Broca); Lola (r. Jacques Demy); Quai Notre-Dame (Nábřeží Notre-Dame; r. Jacques Berthier); **1961** – L'imprevisto (Nepředvídané; r. Alberto Lattuada); Il giudizio universale (**Poslední soud**; r. Vittorio De Sica); Sodoma e Gomorra (Sodoma a Gomora; r. Robert Aldrich, Sergio Leone); **1962** – Il giorno più corto (**Nejkratší den**; r. Sergio Corbucci); Les grands chemins (Velké cesty; r. Christian Marquand); Otto e mezzo (**8 1/2**; r. Federico Fellini); **1963** – **Liola** (r. Alessandro Blasetti); Il successo (Úspěch; r. Mauro Morassi); Il terrorista (Terorista; r. Gianfranco De Bosio); **1964** – Le voci bianche (Bílé hlasy; r. Pasquale Festa Campanile); La fuga (Útěk; r. Paolo Spinola); **1965** – Il morbidone (Měkkota; r. Massimo Franciosa); **1966** – Le stagioni del nostro amore (**Doba naší lásky**; r. Florestano Vancini); Lo scandalo (Skandál; r. Anna Gobbiová); Un homme et une femme (**Muž a žena**; r. Claude Lelouch); **1967** – Un soir, un train (**Jeden večer, jeden vlak**; r. André Delvaux); **1968** – The Model Shop (Obchod s modelkami; r. Jacques Demy); **1969** – The Appointment (Schůzka; r. Sidney Lumet); Justine (r. George Cukor); **1976** – Si c'était à refaire (**Začínat znovu** – ČTV; r. Claude Lelouch); **1978** – Mon premier amour (Moje první láska; r. Élie Chouraqui; + spol. prod.); **1979** – Salto nel vuoto (Skok do prázdna; r. Marco Bellocchio); **1980** – Une page d'amour (TV – Jedna strana lásky; r. Élie Chouraqui); **1981** – La

tragedia di un uomo ridicolo (Tragédie směšného člověka; r. Bernardo Bertolucci); Qu'est-ce qui fait courir David? (Co nutí Davida utíkat?; r. Élie Chouraqui); **1982** – Il generale dell'armata morta (Generál mrtvé armády; r. Luciano Tovoli); **1983** – Benvenuta (r. André Delvaux); **1984** – Viva la vie (Ať žije život; r. Claude Lelouch); Success Is the Best Revenge (Úspěch je nejlepší pomsta; r. Jerzy Skolimowski); **1986** – Flagrant désir (Zjevná touha; r. Claude Faraldo); Un homme et une femme: vingt ans déjà (**Muž a žena po dvaceti letech**; r. Claude Lelouch); **1988** – Arrivederci e grazie (Nashledanou a díky; r. Giorgio Capitani); La table tournante (A – Otáčivý stůl; r. Paul Grimault; pouze hlas); **1991** – L'amour Maudit de Leisenbohrg (TV – **Lásky barona Leisenbohga** – ČTV; r. Édouard Molinaro); **1992** – Ruptures (Roztržky; r. Christine Cittiová); Des voix dans le jardin (Hlasy v zahradě; r. Pierre Boutron); **1993** – Les marmottes (**Svišti** – ČTV; r. Élie Chouraqui); **1994** – Ready to Wear/Prêt-à-porter (**Pret-a-porter**; r. Robert Altman); Les cent et une nuits (Sto a jedna noc; r. Agnès Vardová); **1995** – Dis-moi oui... (**Řekni mi své ano** – ČTV; r. Alexandre Arcady); Les menteurs (Lháři; r. Élie Chouraqui); **1996** – Hommes femmes: mode d'emploi (Muži, ženy: návod k použití; r. Claude Lelouch); **1997** – Salomon (TV – **Bible – Starý zákon: Šalomoun** – ČTV; r. Roger Young); **1998** – L. A. Without a Map (Los Angeles bez tváře; r. Mika Kaurismaki); **1999** – 1999 Madeleine (r. Laurent Bouhnik); Une pour toutes (Jedna pro všechny; r. Claude

Lelouch); **2000** – Victoire, ou la douleur des femmes (TV – Vítězství aneb Bolest žen; r. Nadine Trintignantová); **2001** – Festival in Cannes (Festival v Cannes; r. Henry Jaglom); L'île blue (TV – Modrý ostrov; r. Nadine Trintignantová); **2002** – Napoléon (TV; r. Yves Simoneau.

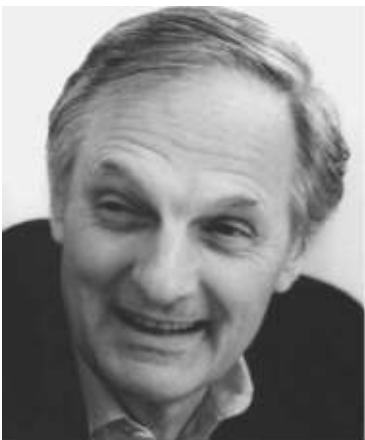
ČS. BIBLIOGRAFIE:

Kino, 1990, č. 1, s. 11. – Express, 1991, č. 37, s. 23. – 100+1 ZZ, 1986, č. 20, s. 42. – Záběr, 1969, č. 4, s. 1. – Film a divadlo, 1968, č. 9, s. 15. – Kino, 1967, č. 1, s. 16. – Magazín Kina 1967, s. 118.

ALDA Alan

(Alphonso D'Abruzzo)

* 28. ledna 1936 – New York City (USA)

Jako syn herce Roberta Aldy (1914-1986) se už v dětství důvěrně seznámil s prostředím divadla a filmu. V šestnácti letech vystupoval na různých letních scénách v Pensylvánii a divadlu se věnoval také na Fordham University, po jejímž ukončení 1956 studoval herectví v Cleveland Playhouse. Další průpravu absolvoval v newyorské umělecké dílně Second City. Od poč. 60. let hrál na Broadwayi, kde se představil mj. v komedii Billa Manoffa *Sova a kočička* a v komediálním dramatu Ossie Davise *Purlie Victorious*, v jehož film. verzi s názvem **To všechno odnes čas** (r. N. Webster) debutoval 1963 před film. kamerou. Do širšího diváckého povědomí vstoupil v satirickém TV seriálu **That Was the Week That Was** (1964, Co týdel dal) a zejména pak jako kapitán Hawkey

Pierce, žertěřský chirurg polní vojenské nemocnice v populárním TV seriálu **M*A*S*H** – ČTV (1972-83), který mu vynesl šest Zlatých glóbulů, dvě ceny Emmy za režii (1977) a herecký výkon (1974, 1982). Byl také tvůrcem seriálů **We'll Get By** (1975, Vystačíme si; + spol. sc. a prod.) a **The Four Seasons** (1984, Čtyři roční období; + spol. sc., prod.). První výraznější film. roli, účetního Georgea, který udržuje mimomanželský vztah s vdanou ženou (Ellen Burstynová), vytvořil v psychologické studii **Příští rok ve stejnou dobu** (r. R. Mulligan). Podle jeho scénáře natočil režisér Jerry Schatzberg melodrama z rodinného života ambiciózního newyorského senátora **Svedení Joea Tynana**, v němž také ztvárnil titulní úlohu. Poč. 80. let na sebe A. A. upozornil svou autorskou komedií o citových problémech tří manželských párů **Čtyři roční období**. Ve svých dalších filmech, na nichž se podílel scénáristicky, režijně, herecky a produkčně, podal nepřilíš lichotivý obraz soudobé Ameriky. Svůj smysl pro humor, nesený v poloze sebeironie, prokázal postavou domýšlivého a povrchního TV producenta Lestera, za jejíž ztvárnění ve smutné komedii **Zločiny a poklesky** (r. W. Allen) obdržel Cenu D. W. Griffitha. Za svoji režijní a scénáristickou činnost získal mj. pětkrát cenu Emmy, pětkrát Zlatý glóbus a řadu dalších prestižních poct. V březnu 2001 se představil na jevišti losangeleského Mark Taper Forum jako fyzik Richard Feynman ve hře Petera Parnella *QED*. Je ženatý s klarinetistkou Arlene Weissovou, s níž se zúčastnil MFF v Karlových Varech 1996.

FILMOGRAFIE:

1963 – Gone Are the Days (To všechno odnes čas; r. Nicholas Webster); **1968** – Paper Lion (Papírový lev; r. Alex March); The Extraordinary Seaman (Neobyčejný námořník; r. John Frankenheimer); **1969** – **Jenny** – ČTV (r. George Bloomfield); **1970** – The Moonshine War (Pašerácká válka; r. Richard Quine); Catch-22 (**Hlava-22** i Mike Nichols); **1971** – The Mephisto Waltz (**Koncert pro satana** – ČTV; r. Paul Wendkos); To Kill a Clown (**Zabít klauna** – V; r. George Bloomfield); **1972** – The Glass House (TV – Lapák; r. Tom Gries); Playmates (TV – Kamarádi z dětství; r. Theodore J. Flicker); **1973** – Isn't It Shocking? (TV – Není to šokující?; r. John Badham); **1974** – 6 Rms Riv Vu (TV – 6 + 1 s vyhl. na Riverside; r. Alan Aida, Clark Jones); **1977** – Kill Me If You Can (TV – Zabij mě, jestli můžeš; r. Buzz Kulik); **1978** – Same Time Next Year (**Příští rok ve stejnou dobu**; r. Robert Mulligan); California Suite (**Apartmá v Kalifornii** – V; r. Herbert Ross); **1979** – The Seduction of Joe Tynan (**Svedení Joea Tynana** – ČTV; r. Jerry Schatzberg; + sc.); **1981** – The Four Seasons (**Čtyři roční období** – ČTV; r. Alan Aida; + sc.); **1986** – Sweet Liberty (**Sladká svoboda** – ČTV; r. Alan Aida; + sc.); **1988** – A New Life (**Nový život** – ČTV; r. Alan Aida; + sc.); **1989** – Crimes and Misdemeanors (**Zločiny a poklesky**; r. Woody Allen); **1990** – Betsy's Wedding (**Betsyina svatba** – ČTV; r. Alan Aida; + sc.); **1992** – Whispers in the Dark (**Šepoty ve tmě** – V; r. Christopher Crowe); **1993** – Manhattan Murder Mystery (**Tajemná vražda na Manhattanu**; r. Woody

Allen); And the Band Played on (TV – A kapela hrála dál; r. Roger Spottiswoode); **1994** – White Mile (TV – **Bílá míle** – ČTV; r. Robert Butler); **1995** – Canadian Bacon (**Kanadská slanina** – KTV; r. Michael Moore); **1996** – Flirting with Disaster (**Flirtování s katastrofou**; r. David O. Russell); Neil Simon's „Jake's Women“ (TV – **Jakeovy ženy** – ČTV; r. Glenn Jordan); Everyone Says I Love You (**Všichni říkají: Miluji tě**; r. Woody Allen); **1997** – Mad City (**Město šílenců**; r. Costa-Gavras); Murder at 1600 (**Vražda v Bílém domě**; r. Dwight Little); **1998** – The Object of My Affection (**Objekt mé touhy** – V; r. Nicholas Hytner); Keepers of the Frame (D – Ochránci filmových kopií; r. Mark McLaughlin); **2000** – What Women Want (**Po čem ženy touží**; r. Nancy Meyersová); **2001** – The Killing Yard (**Mrtvá zóna** – V; r. Euzhan Palcyová).

ČS. BIBLIOGRAFIE:

Cinema, 1996, č. 12, s. 38-40. – Kinorevue, 1995, č. 9, s. 26.

ALEXANDER Jason

(Jay Scott Greenspan)

* 23. září 1959 – New York, New Jersey (USA)

Vystudoval herectví na Boston University, ale už předtím se uplatnil v TV reklamách. Nejdříve se prosadil na Broadwayi, mj. ve hře Stepheny Sondheima *Merrily We Roll Along*, po boku Lizy Minnelliové v Kanderově a Ebbově muzikálu *Kluziště*, v komedii Neila Simona *Broadway Bound* a v dramatu Ruperta Holmese *Spoluviník*. Za svůj výkon v muzikálu *Jerome Robbins Broadway* obdržel ceny Tony 1989 a Drama Desk Award 1989. Úspěch slavil také jako prezident Harry Truman ve známém jevištním monologu *Dej jim zabrat, Harry!*, který sám inscenoval v Los Angeles. V květnu 2000 se představil po boku Petera Falka na jevišti hollywoodského Geffen Playhouse v jednoaktové hře Lee Kalcheima *Defiled*. Ztvárnil hlavní úlohy v TV seriálech **E/R** (1984-85, Pohotovost), **Everything's Relative** (1987, Všechno je relativní) a **Seinfeld** (1990; dvě nominace na cenu Emmy a nominace na Zlatý glóbus). Ve filmu, kde vytváří od poč. 80. let výrazné vedlejší role, na sebe upozornil zejm. postavou nesympatického právníka Philipa Stuckeyho v romantické komedii **Pretty Woman** (r. G. Marshall). Často se uplatňuje v komediálním žánru, kde vynikl v roli ovdovělého ředitele hotelu Roberta Granta, jehož děti odhalí s pomocí cvičeného orangutana hotelového zloděje (Rupert Everett), v rodinné komedii **Dunston: Sám v hotelu** (r. K. Kwapis).

Kromě herectví se J. A. uplatňuje také jako režisér (TV snímek **V dobrém i zlém**, dobová komedie **Jen se dívám**) a kabaretní zpěvák. Jeho manželkou je herečka a scenáristka Daena Titleová.

FILMOGRAFIE:

1981 – The Burning (Popálení; r. Tony Maylam); Senior Trip (TV – Školní výlet; r. Kenneth Johnson); **1985** – Rockabye (TV; r. Richard Michaels); **1986** – The Mosquito Coast (**Pobřeží moskytů** – V; r. Peter Weir); Brighton Beach Memoirs (Vzpomínky z Brighton Beach; r. Gene Saks); **1988** – Favorite Son (TV – Oblíbený syn; r. Jeff Bleckner); **1990** – **Pretty Woman** (r. Garry Marshall); White Palace (**Bílý palác** – V; r. Luis Mandoki); Jacob's Ladder (**Jakubův žebřík**; r. Adrian Lyne); **1992** – I Don't Buy Kisses Anymore (Polibky už nekupuju; r. Robert Marcarelli); **1993** – Coneheads (**Šišouni v New Yorku**; r. Steve Barron); **1994** – The Paper (**Noviny**; r. Ron Howard); North (**Všude dobře, doma nejlíp**; r. Rob Reiner); **Blankman** – V (r. Mike Binder); The Return of Jafar (Džafarův návrat; r. Toby Shelton, Tad Stones, Alan Zaslove; pouze hlas); For Better or Worse (TV – **V dobrém i zlém** – KTV; r. Jason Alexander); **1995** – The Last Supper (**Poslední smích** – KTV; r. Stacy Titleová); **1996** – Dunston Checks In (**Dunston: Sám v hotelu**; r. Ken Kwapis); The Hunchback of Notre Dame (A – **Zvoník u Matky Boží**; r. Gary Trousdale, Kirk Wise; pouze hlas); **1997** –

Love! Valour! Compassion! (Láska! Odvaha! Soucit!; r. Joe Mantello); **1998** – Denial (Popření; r. Adam Rifkin); **1999** – Love and Action in Chicago (Láska a pohyb v Chicagu; r. Dwayne Johnson-Cochran); Just Looking (Jen se dívám; r. Jason Alexander; pouze r.); **2000** – The Adventures of Rocky and Bullwinkle (**Dobrodružství Rockyho a Bullwinkla** – V; r. Des McAnuff); **2001** – The Trumpet of the Swan (Labutí volání; r. Richard Rich, Terry L. Noss; pouze hlas); The Hunchback of Notre Dame II (A – Zvoník u Matky Boží II; pouze hlas); Shallow Hall (r. Bobby Farrelly, Peter Farrelly); On Edge (Na bruslích; r. Karl Slovin).

ALEXANDEROVÁ Jane

(Jane Quigley)

* 28. října 1939 – Boston, Massachusetts (USA)

Je dcerou chirurga z Bostonu, kde už jako dítě hrála v jevištní dramatinizaci románu R. L. Stevensona *Ostrov pokladů*. Navštěvovala dramatické kurzy na Sarah Lawrence College a ke studiu matematiky na University of Edinburgh si přibrala ještě kurz stenografie, aby mohla přijmout místo sekretářky u jednoho divadelního agenta v New Yorku. Profesionální herecké zkušenosti začala sbírat, když na Broadwayi zaskakovala ve hře Herba Gardnera *Tisíc klaunů*. Úspěch jí přinesla teprve role Eleanor, bílé milenky černého boxerského šampióna (James Earl Jones), za jejíž ztvárnění v broadwayské inscenaci dramatu Howarda Sacklera *Velká naděje bílých* obdržela ceny Tony 1969 a Theatre World Award 1969. Tutéž postavu vytvořila také ve stejnojmenné

film. verzi této hry (r. M. Ritt) a svým výkonem si vysloužila nominaci na Oscara 1970. Těžištěm její herecké aktivity bylo zpočátku především divadlo; jako charakterní herečka zaujala jak na Broadwayi, tak i na jevištích Arena Stage ve Washingtonu, Music Center v Los Angeles a na Shakespeare Festival v connecticutském Stamfordu. Prosadila se postupně také ve filmu, kde si svými výraznými úlohami ještě třikrát zajistila místo mezi adepty na Oscara: účetní Výboru pro znovuzvolení prezidenta Nixona ve film. rekonstrukci odhalení aféry Watergate **Všichni prezidentovi muži** (r. A. J. Pakula); přítelkyně hlavní hrdinky (Meryl Streepová) v rodinném melodramatu **Kramerová versus Kramer** (r. R. Benton); matka tří dětí pokoušející se přežít nukleární katastrofu v apokalyptickém dramatu **Testament** (r. L. Littmanová). Velmi intenzivně se věnuje J. A. rovněž práci v TV, kde na sebe upozornila mj. rolí manželky prezidenta Roosevelta v životopisných snímcích **Eleanor a Franklin** a dále **Eleanor a Franklin: Léta v Bílém domě**. Laureátkou ceny Emmy 1980 se stala díky svému výkonu v úloze vedoucí orchestru z koncentračního tábora v TV dramatu **Hraní o čas**. Je provdána za divadelního režiséra Edwina Sherina a jejich syn Jace Alexander zahájil hereckou kariéru.

FILMOGRAFIE:

1970 – The Great White Hope (Velká naděje bílých; r. Martin Ritt); **1971** – A Gunfight (**Přestřelka** – V; r. Lamont Johnson); **1972** – The New Centurions (Noví centurioni; r. Richard O.

Fleischer); Welcome Home, Johnny Bristol (Vítej domů, Johnny Bristole; r. George McCowan); **1973** – Miracle on 34th Street (TV – Zázrak na 34. ulici; r. Fielder Cook); **1974** – This Is the West That Was (TV – Tohle je a to byl Západ; r. Fielder Cook); **1975** – Death Be Not Proud (TV – Smrt není ctí; r. Donald Wrye); **1976** – All the President's Men (**Všichni prezidentovi muži**; r. Alan J. Pakula); Eleanor and Franklin (TV – Eleanor a Franklin; r. Daniel Petrie); **1977** – A Circle of Children (TV – **Kruh** – ČTV; r. Don Taylor); Eleanor and Franklin: The White House Years (TV – Eleanor a Franklin: Léta v Bílém domě; r. Daniel Petrie); **1978** – The Betsy (**Betsy** – ČTV; r. Daniel Petrie); A Question of Love (TV – Otázka lásky; r. Jerry Thorpe); Lovey: A Circle of Children, Part II (TV – Lovey: Kroužek dětí, část II; r. Jud Taylor); **1979** – Kramer vs. Kramer (**Kramerová versus Kramer**; r. Robert Benton); **1980** – Playing for Time (TV – Hraní o čas; r. Daniel Mann); **Brubaker** (r. Stuart Rosenberg); **1982** – Night Crossing (Noční přelet; r. Delbert Mann); In the Custody of Strangers (TV – **Pod dohledem** – ČTV; r. Robert Greenwald); **1983** – Testament (r. Lynne Littmanová); **Calamity Jane** – KTV (TV; r. James Goldstone); **1984** – City Heat (**V žáru velkoměsta**; r. Richard Benjamin); When She Says No (TV – Když ona říká ne; r. Paul Aaron); **1985** – Malice in Wonderland (TV – Zášť v říši divů; r. Gus Trikonis); **1986** – Square Dance (**Návraty** – V/Hledání domova – ČTV; r. Daniel Petrie; + spol. prod.); Glykia patrida (Sladká země; r. Michalis Kakojanis);

Blood & Orchids (TV – **Krev a orchideje** – ČTV; r. Jerry Thorpe); **1987** – In Love and War (TV – **Láska a válka** – V; r. Paul Aaron); **1988** – The Rumor Mill (TV – Pověstná rvačka; r. Gus Trikonis); A Friendship in Vienna (TV – Přátelství ve Vídni; r. Arthur Allan Seidelman); Open Admissions (TV – **Životní šance** – ČTV; r. Gus Trikonis); **1989** – **Glory** (r. Edward Zwick); Daughter of the Streets (Dcera ulice; r. Edwin Sherin); **1991** – A Marriage: Georgia O'Keeffe and Alfred Stieglitz (TV – Manželství: Georgia O'Keeffeová a Alfred Stieglitz; r. Edwin Sherwin); **1992** – Stay the Night (TV – Zastavit noc; r. Harry Winer); **1995** – L'uomo delle Stelle (**Starman – Výrobce hvězd** – V; r. Giuseppe Tornatore); **1999** – The Cider House Rules (**Pravidla mošárny**; r. Lasse Hallström); **2000** – Yesterday's Children (TV – Včerejší děti; r. Marcus Cole); **2001** – Sunshine State (r. John Sayles).

ČS. BIBLIOGRAFIE:

Kino, 1985, č. 8, s. 8-9.

ALLEN Tim

(Timothy Allen Dick)

* 13. června 1953 – Denver, Colorado (USA)

Od svých třinácti let vyrůstal jako jeden ze sedmi bratrů na detroitském předměstí Birmingham. 1975 vystudoval TV produkci na Western Michigan University a pak absolvoval ještě University of Detroit. Pracoval jako ředitel kreativního oddělení v malé reklamní firmě v Detroitu, kde se zabýval psaním a produkcí scénářů rozhlasových a TV reklam, v nichž také příležitostně účinkoval (objevil se mj. v reklamách na automobily Ford a Chevrolet). 1979 debutoval jako kabaretní komik v detroitském klubu Comedy Castle. Jeho program, založený na slovním humoru, se setkával se stále větším ohlasem. Na vystoupení ho začali zvat nejen agentury pro různá varieté, ale všimli si ho hledači talentů z TV kanálu Showtime, pro který natočil dva půlhodinové speciály **Tim**

Allen: Men Are Pigs (1990, Tim Allen: Lidé jsou prasata; + sc.) a **Tim Allen Rewires America** (Tim Allen znovu drátuje Ameriku; + sc., spol. prod.). Proslavil se v 90. letech titulní postavou krajně nešikovného, leč značně sebevědomého otce rodiny Tima Taylora v úspěšném komediálním sitcomu **Home Improvement** (1991, **Kutil Tim** – ČTV), za který mj. získal Zlatý glóbus 1994. Jeho popularitu dokázali využít také filmaři z Hollywoodu (zejm. ze Studia Walta Disneyho). Pozici hvězdy potvrdil na film. plátně nejprve úlohou rozvedeného otce Scotta Calvina, který shodou okolností musí o štědrovečerní noci zastoupit opravdového Santa Clause a nadělit dětem dárky, ve vánoční komedii **Santa Claus** (r. J. Pasquin). Nečekané problémy je nucen řešit také jeho hrdina v rodinné komedii **Z džungle do džungle** (r. J. Pasquin), uštvaný burzovní makléř Michael Cromwell, jemuž zkomplikuje život překvapivé zjištění, že má téměř dospívajícího syna (Sam Huntington), vychovaného mezi Indiány. T. A. je autorem autobiografické knihy *Don't Stand Too Close to a Naked Man* (1994, Nestůjte příliš blízko nahého muže).

FILMOGRAFIE:

1989 – Tropical Snow (Tropický sníh; r. Ciro Duran); **1991** – The Girl Who Came Late (Dívka, která přišla pozdě; r. Kathy Muellerová); **1994** – The Santa Clause (**Santa Claus**; r. John Pasquin), **1995** – Toy Story (**Toy Story – Příběh hraček**; r. John Lasseter; pouze hlas); **1997** – Meet Wally Sparks

(**Vetřelec 007** – V; r. Peter Baldwin); **Jungle 2 Jungle** (**Z džungle do džungle**; r. John Pasquin); **For Richer or Poorer** (**Vidláci** – V; r. Bryan Spicer); **1999** – **Toy Story 2** (A – **Toy Story 2: Příběh hraček**; r. John Lasseter; pouze hlas); **Galaxy Quest** (r. Dean Parisot); **2000** – **Buzz Lightyear of Star Command: The Adventure Begins** (A; r. Tad Stones; pouze hlas); **2001** – **Big Trouble** (**Velké potíže**; r. Barry Sonnenfeld); **Joe Somebody** (r. John Pasquin).

ČS: BIBLIOGRAFIE:

Story, 1999, č. 13, s. 46-47. – Týdeník Televize, 1995, č. 51, s. 70-71.

ALLEN Woody

(Allan Stewart Konigsberg)

* 1. prosince 1935 – New York City (USA)

Vyrůstal v Brooklynu jako starší ze dvou dětí chudých židovských živnostníků. Ve škole moc neprosplával, místo učení chodil velmi často do kina, zejména na filmy s bratry Marxovými nebo cvičil na klarinet podle jazzových desek. Ještě před maturitou na Midwood High School si přivydělával psaním náborových sloganů pro reklamní firmu. Kolem 1953 začal posílat své vtipy a aforismy newyorským sloupkařům Walteru Winchelovi a Earlu Wilsonovi. To ho uspokojovalo mnohem víc než studium španělštiny, angličtiny a film. produkce na New York University, odkud byl stejně jako ze City College během prvního semestru vyloučen pro nedostatečný prospěch. Krátce pobýval v Hollywoodu, kde vymýšlel gagy a humorné skeče pro TV show Sida Caesara,

Arta Carneyho a Garryho Moorea. Po návratu do New Yorku 1956 se zabýval filozofií a psal texty mj. pro Kaye Ballarda, Carola Channinga a Eda Sullivana. 1958 uzavřel smlouvu s uměleckými agenty Jackem Rollinsem a Charlesem H. Joffem (jsou jeho manažery a producenty dodnes), na jejichž radu začal poč. 60. let vystupovat se svými komickými monology, v nichž nezvykle žertoval o svém dětství, o rozpadlém manželství, o Bohu, sexu, Kafkovi a pseudointelektuálech, po nočních klubech v Greenwich Village. Čím se cítil na pódiích jistější, tím byl jím představovaný malý brýlatý a pihovatý smolař věrohodnější a populárnější. Pro film ho objevil v pol. 60. let producent Charles K. Feldman, který mu nabídl, aby svá show převedl do film. scénáře. Avšak první zkušenost s film. průmyslem, jakou zakusil při natáčení bláznivé komedie **Co je nového, kočička?** (r. C. Donner), v níž si navíc zahrál po boku slavných hvězd (Peter O'Toole, Peter Sellers, Romy Schneiderová, Richard Burton a Ursula Andressová) psychiatra Victora Shakapopolise, pro něho znamenala zklamání. 1969 debutoval jako film. režisér a zároveň hlavní herecký protagonista autorskou kriminální groteskou o nešikovném lupiči **Seber prachy a zmiz.** V obdobně rozverném duchu situační komiky natočil v první pol. 70. let většinu svých ztřeštěných komedií, v nichž vědomě čerpal z odkazu klasiků němé grotesky a světové literatury, a kde zároveň ztělesnil nesmělé, směšné, zakomplexované a smolařské hrdiny, jimž se vymyká život zcela z rukou a jedině touha zaimponovat milovaným ženám jim dodává odvahu nevzdávat svůj zápas s nepřízní osudu: zkrachovaný americký podnikatel Fielding Mellish, který se zaplete do revolučního kvasu ve smyšlené středoamerické zemi, v anarchistické

veselohře **Banáni**; newyorský majitel obchodu s dietními potravinami a amatérský klarinetista Miles Monroe, jenž se po běžné operaci probudí z podchlazeného stavu o dvě stě let později v totalitní společnosti, ve sci-fi grotesce **Spáček**; pacifisticky smýšlející ruský venkovan Boris Grušenko, z něhož se stane shodou okolností válečný hrdina, v historické frašce z dob Napoleonova tažení do Ruska **Láska a smrt**. Zcela výjimečně hostoval pouze jako herec v politické tragikomedii **Na černé listině** (r. M. Ritt), kde ztělesnil pokladního z restaurace Howarda Prince, který propůjčí své jméno pronásledovanému scenáristovi (Michael Murphy) v období macCarthyovských štvanic. Určitý zlom v jeho kariéře nastal v pol. 70. let, kdy zahájil sérii svých intimně autobiografických film. zповědí, v nichž dostává komičnost nový rozměr; směšnost se mísí s hořkostí, stává se dojmavou a získává podtext vážnosti až tragična. Místo situačních gagů a ztřeštěného humoru klade stále větší důraz na slovní projev svých postav, na filozofující úvahy především manhattanských intelektuálů, jejichž starosti jsou všelidské: každodenní drobné frustrace, neopětovaná láska či naopak nečekaný milostný zážitek, osamělost, strach z nemoci a smrti, potěšení z pěkné knihy nebo filmu. Žárlí, hádají se, jsou si nevěrní, mají ambice i deprese. Své maléry dokážou i vtipně komentovat a zlehčovat a dělají si legraci ze snobství, nabubřelosti a frází: neurotický židovský komik Alvy Singer, vzpomínající na milostný vztah ke stejně citově nevyrovnané excentrické zpěvačce (Diane Keatonová), v ironické komedii **Annie Hallová** (Oscary 1977 za nejlepší film, režii, původní scénář a ženský herecký výkon); rozvedený komik Isaac „Ike“ Davis, který ve svých citech a lásce kolísá mezi zralou ženou (Diane

Keatonová), milenkou svého ženatého přítele (Tony Roberts) a středoškolačkou (Mariel Hemingwayová), v lyrické milostné komedii **Manhattan**; úspěšný film. režisér Sandy Bates, který u příležitosti retrospektivní přehlídky svých filmů rekapituluje v lázeňském hotelu svůj dosavadní život a kariéru, v depresivním alegoricky laděném snímku **Vzpomínky na Hvězdný prach**. Duchovní spřízněnost s některými evropskými režiséry (Ingmar Bergman a Federico Fellini) a dramatiky (H. Ibsen, A. P. Čechov, W. Shakespeare), jejichž díla odkrývají nejskrytější hlubiny a zákoutí lidských duší, nezapřel W. A. zejména ve filmech, které natáčí od poč. 80. let s každoroční pravidelností a uměleckou vyrovnaností až do současnosti. Stále ho zajímají především nadčasová témata mezilidských vztahů a existenciálních, morálních a etických problémů, kdy se city s rozumem svářejí v konfliktech a vášních, citlivě reflektuje s důvtipnou nadsázkou, s psychologizujícím ponorem a nostalgickou něhou neklid moderní civilizace: romantická komedie o milostných peripetiích několika přátel během jednoho víkendu uprostřed letní přírody **Sexuální komedie noci svatojánské**; metaforický pseudodokument z 30. let o tajemném muži, který dokázal měnit svou osobnost podle okolností jako chameleon **Zelig**; komedie o uměleckém agentovi se zálibou v bizarních klientech **Danny Rose z Broadwaye**; satirický příběh z doby hospodářské krize o servírce, k níž promlouvá její idol z film. plátna, **Purpurová růže z Káhiry**, hořká komedie o osudech tří sester z newyorské umělecké rodiny a jejich manželů, rodičů, druhů a přátel **Hana a její sestry** (Oscary 1986 za nejlepší původní scénář, mužský herecký výkon a vedlejší ženský výkon); humorně nostalgický portrét

chudé židovské rodiny z přelomu 30. a 40. let, která podlehne kouzlu rozhlasového vysílání, **Zlaté časy rádia**; komorní rodinné drama **Září**, v němž idyla venkovského domu kontrastuje s duševním utrpením jeho šesti obyvatel, kteří jsou vesměs trýzněni neopětovanou láskou; smutná komedie s kriminální zápletkou o hříšném očním lékaři a neúspěšném filmaři **Zločiny a poklesky** (Donatellův David 1989 za scénář); expresionisticky poetická tragikomédie o ustrašeném úředníčkovi, jenž přinucen spoluobčany pátrá v nočních ulicích po vraždícím maniakovi, **Stíny a mlha**; hořká komedie o rozpadu dvou manželství **Manželé a manželky**, komedie s kriminální zápletkou o manželích, pokoušejících se odhalit pravou příčinu smrti své sousedky, **Tajemná vražda na Manhattanu**; gangsterská retrokomedie z prostředí newyorských uměleckých kruhů a mafie **Výstřely na Broadwayi** (Oscary 1994 za nejlepší původní scénář a ženský herecký výkon). Vydal tři sbírky povídek *Getting Even* (1971, Vyřídít si účty), *Without Feathers* (1975, Bez peří) a *Side Effects* (1980, Vedlejší účinky). Je autorem divadelních her *Dont Drink the Water* (1966, Nepij tu vodu), *Play It Again, Sam* (1969, Zahraj to znovu, Same), *The Floating Lighthull* (1981, Blikající žárovka) a tří aktovek *Death, Sex a God* (1973, Smrt, Sex a Bůh). Vedle časově náročné literární a kinematografické činnosti nezanedbává ani hru na klarinet; svého pravidelného pondělního koncertování s jazzovou kapelou The Preservation Hall Jazz Band v restauraci Michael's Pub se nevzdal ani tehdy, když si měl jít převzít Oscary. 1997 mu byla za celoživotní dílo udělena cena BAFTA. 1954-59 byl ženatý se svou spolužačkou Harlene Rosenovou, 1966-69 měl za manželku herečku Louise

Lasserovou. Poté, co ho opustila jeho dlouholetá životní družka Diane Keatonová, s níž vytvořil v mnoha svých filmech 70. let skvělou partnerskou dvojici, našel dočasně náhradu v herečce Mie Farrowové, která se stala od poč. 80. let nejen jednou z protagonistek jeho dalších třinácti filmů, ale dokonce matkou jeho jediného dítěte, syna Satchela. Jejich bouřlivý rozchod 1992 provázela soudní pře o opatrovnictví dětí a navíc Mia Farrowová obvinila W. A. ze sexuálního zneužití nezletilé dcery. Od 1991 byla jeho družkou a od prosince 1997 je manželkou Soon-Yi Previnová, adoptivní dcera Farrowové. Spolu adoptovali dceru Manzie To.

FILMOGRAFIE:

1965 – What's New, Pussycat? (**Co je nového, kočička?** – ČTV; r. dive Donner; + sc.); **1966** – What's Up, Tiger Lily? (A co ted', tygříku Lily?; r. Senkiči Taniguči, Woody Allen; + spol. sc.); **1967** – **Casino Royale** – V (r. Val Guest, John Huston, Kenneth Hughes, Robert Parrish, Joseph McGrath); **1969** – Take the Money and Run (**Seber prachy a zmiz** – ČTV; r. Woody Allen; + spol. sc.); Don't Drink the Water (Nepij tu vodu; r. Howard Morris; pouze námět); **1971** – Bananas (**Banáni** – ČTV; r. Woody Allen; + spol. sc.); **1972** – Play It Again, Sam (**Zahraj to znovu, Same** – ČTV; r. Herbert Ross; + námět, sc.); Everything You Always Wanted to Know About Sex But Were Afraid to Ask (**Všechno, co jste kdy chtěli vědět o sexu [ale báli jste se zeptat]**; r. Woody Allen; + sc.); **1973** – Sleeper (**Spáč** – ČTV; r.

Woody Allen; + spol. sc.); **1975** – Love and Death (**Láska a smrt** – ČTV; r. Woody Allen; + sc.); **1976** – The Front (**Na černé listině**; r. Martin Ritt); **1977** – Annie Hall (**Annie Hallová** – ČTV; r. Woody Allen; + spol. sc.); **1978** – Interiors (**Interiéry** – ČTV; r. Woody Allen; pouze r., sc.); **1979** – **Manhattan** – ČTV (r. Woody Allen; + spol. sc.); **1980** – To Woody Allen from Europe with Love (D – Woody Allenovi z Evropy s láskou; r. André Delvaux); Stardust Memories (Vzpomínky na Hvězdný prach; r. Woody Allen; + sc.); **1982** – A Midsummer Night's Sex Comedy (**Sexuální komedie noci svatojánské – V/Erotická komedie noci svatojánské** – ČTV; r. Woody Allen; + sc.); **1983** – **Zelig** – ČTV (r. Woody Allen; + sc.); **1984** – Broadway Danny Rose (**Danny Rose z Broadwaye** – V; r. Woody Allen; + sc.); **1985** – The Purple Rose of Cairo (**Purpurová růže z Káhiry**; r. Woody Allen; pouze r., sc.); **1986** – Hannah and Her Sisters (**Hana a její sestry**; r. Woody Allen; + sc.); **1987** – Radio Days (**Zlaté časy rádia** – ČTV; r. Woody Allen; pouze r., sc., hlas); King Lear (Král Lear; r. Jean-Luc Godard); September (**Září**; r. Woody Allen; pouze r., sc.); **1988** – Another Woman (**Jiná žena** – ČTV; r. Woody Allen; pouze r., sc.); **1989** – New York Stories (**Povídky z New Yorku** – ČTV; r. Woody Allen, Martin Scorsese, Francis Ford Coppola; + sc.); Crimes and Misdemeanors (**Zločiny a poklesky**; r. Woody Allen; + sc.); **1990** – **Alice** – ČTV (r. Woody Allen; pouze r., sc.); **1991** – Scenes from a Mall (**Taková normální láska** – V; r. Paul Mazursky); Shadows and

Fog (**Stíny a mlha**; r. Woody Allen; + sc.); **1992** – Husbands and Wives (**Manželé a manželky**; r. Woody Allen; + sc.); **1993** – Manhattan Murder Mystery (**Tajemná vražda na Manhattanu**; r. Woody Allen; + sc.); **1994** – Bullets Over Broadway (**Výstřely na Broadwayi**; r. Woody Allen; pouze r., sc.); Don't Drink the Water (TV – Nepij tu vodu; r. Woody Allen; + námět, sc.); **1995** – Mighty Aphrodite (**Mocná Afrodité**; r. Woody Allen; + námět, sc.); **1996** – Everyone Says I Love You (**Všichni říkají: Miluji tě**; r. Woody Allen; + námět, sc.); **1997** – Deconstructing Harry (**Pozor na Harryho!**; r. Woody Allen; + sc.); The Sunshine Boys (TV – **Klauni – ČTV/Zlatí hoši** – KTV; r. John Erman); Wild Man Blues (D – Divoký bluesman; r. Barbara Koppleová); **1998** – The Impostors (Podvodníci; r. Stanley Tucci); **Celebrity** (r. Woody Allen; pouze r., sc.); Antz (A – **AntZ – MravenecZ**; r. Eric Darnell, Tim Johnson; pouze hlas); **1999** – Sweet and Lowdown (**Sladký ničema**; r. Woody Allen; + sc.); **2000** – Picking Up the Pieces (**Řezník, kněz a prostitutka** – V; r. Alfonso Arau); Company Man (r. Douglas McGrath, Peter Askin); Ljuset håller mig sällskap (D – Světlo je mým společníkem; r. Carl-Gustaf Nykvist); Small Time Crooks (**Darebáčci**; r. Woody Allen; + sc.); Stanley Kubrick: A Life in Pictures (D – **Stanley Kubrick: Život s filmem** – V; r. Jan Harlan); **2001** – The Curse of the Jade Scorpion (**Prokletí žlutozeleného škorpióna**; r. Woody Allen; + sc.).

ČS. BIBLIOGRAFIE:

- ALLEN, Woody: Vyřídít si účty. Praha, Argo 1997, 92 s. – ALLEN, Woody : Vedlejší účinky. Praha, Argo 1996, 104 s. – ALLEN, Woody: Bez peří. Praha, Argo 1995, 95 s. – ALLEN, Woody: Vedlejší příznaky. Praha, Odeon 1985, 184 s. – BJÖRKMAN, Stig: Woody o Allenovi. Praha-Litomyšl, Paseka 1996, 254 s. – CARROLL, Tim: Woody Allen a jeho ženy. Brno, Jota 1994, 350 s. – ŽANTOVSKÝ, Michael: Woody Allen. Praha, Čs. filmový ústav 1990, 184 s. – FIKEJZ, Miloš: Směšné lásky Woodyho Allena. Praha, J-klub 1988, 72 s. – MÜLLEROVÁ, Alena: Woody Allen rád píše (diplomová práce). Praha, FAMU 1983, 84 s. – Premiere, leden 2001, č. 1, s. 44-51. – Cinema, 2000, č. 12, s. 68-73. – Satelit, 2000, č. 21, s. 58 (rozhovor). – Satelit, 1999, č. 16, s. 58-59 (rozhovor). – Film Jam, 1998, č. 9, s. 34-35. – Xantypa, 1996, č. 5, s. 60-65. – Cosmopolitan, listopad 1995, s. 96-99, 108. – Kinorevue, 1994, č. 2, s. 28-29 (rozhovor). – 100+1 ZZ, 1994, č. 26, s. 46-47. – Film Fan, březen 1993, č. 27, s. 32-33. – Kino, 1992, č. 20, s. 15. – Cinema, 1992, č. 9, s. 38-40. – Playboy, únor 1992, s. 72-74, 125-126. – MF Dnes (Kamera Dnes), 30.1.1992, s. 5. – Kino, 1991, č. 23, s. 12-13. – Kino, 1991, č. 11-12, s. 9. – Kino, 1991, č. 7, s. 6-7. – Reflex, 1991, č. 22, s. 16-17. – Film a doba, 1990, č. 2, s. 88-92. – Kino, 1988, č. 6, s. 14, 16. – Film a divadlo, 1986, č. 4, s. 26. – Interpressfilm, 1986, č. 3, s. 79-82

(rozhovor). – Interpressfilm, 1986, č. 5, s. 35-41 (rozhovor). – 100+1 ZZ, 1986, č. 26, s. 44-47. – Květy, 1986, č. 23, s. 13. – Světová literatura, 1983, č. 6, s. 12-24 (povídky). – Interpressfilm, 1984, č. 12, s. 65-68 (rozhovor). – Interpressfilm, 1982, č. 2, s. 77-85 (rozhovor). – Kino, 1980, č. 6, s. 14. – Světová literatura, 1980, č. 4, s. 221-229. – Interpressfilm, 1980, č. 9, s. 51-58 (rozhovor). – Interpressfilm, 1979, č. 11, s. 75-81 (rozhovor). – Film a doba, 1978, č. 3, s. 169-170. – Film a doba, 1978, č. 12, s. 712-713. – Interpressfilm, 1978, č. 6, s. 84-87.

ALLENOVÁ Joan

* 20. srpna 1956 – Rochelle, Illinois (USA)

Studovala divadlo na Eastern Illinois University a Northern Illinois University. Je zakládající členkou známého chicagského souboru Steppenwolf Theater, kde hrála ve více než dvaceti inscenacích, mj. v Čechovových *Třech sestrách*, ve hrách Athola Fugarda *A Lesson from Aloes*, Beth Henleyové *The Miss Firecracker Contest*, Lanforda Wilsona *5. července* a Craiga Lucase *Reckless*. Odešla do New Yorku, kde se nejdříve uplatnila na mimobroadwayských scénách, mj. ve hrách Christophera Duranga *Manželství Bette & Boo* (cena Obie) a *A slavík zazpíval* (Cena Clarence Derwenta, ceny Drama Desk Award a Theater World Award). Na Broadwayi debutovala po boku Johna Malkoviche ve hře Lanforda Wilsona *Spalte to* (cena Tony 1987) a úspěch sklídila také ve hře Wendy Wassersteinové *The Heidi Chronicles* (1989). Ačkoliv se filmu a TV věnuje pouze příležitostně, vytvořila několik

pozoruhodných vedlejších postav: Maddy Nagleová, blízká přítelkyně hrdinky (Kathleen Turnerová) v komedii **Peggy Sue se vdává** (r. F. F. Coppola) a manželka zneuznaného automobilového vynálezce (Jeff Bridges) v životopisném snímku **Tucker: Člověk a jeho sen** (r. F. F. Coppola). Největšího ocenění na film. plátně dosáhla dvěma vedlejšími rolemi a jednou hlavní, jimiž se ucházela o Oscara, Zlatý glóbus a cenu BAFTA: prezidentova manželka Pat Nixonová v životopisném filmu **Nixon** (r. O. Stone); farmářova žena Elizabeth Proctorová, jejíž manžel (Daniel Day-Lewis) doplatil životem za milostný poměr s pomstychtivou dívkou (Winona Ryderová), v historickém dramatu podle hry Arthura Millera **Čarodějky ze Salem** (r. N. Hytner); senátorka Laine Hansonová, kandidující na úřad viceprezidentky, v dramatu **Kandidátka** (r. R. Lurie).

FILMOGRAFIE:

1985 – Evergreen (TV; r. Fielder Cook); Compromising Positions (**Nebezpečné situace** – V; r. Frank Perry); **1986** – Manhunter (**Lovec lidí** – V/**Červený drak** – V; r. Michael Mann); Peggy Sue Got Married (**Peggy Sue se vdává** – V; r. Francis Ford Coppola); All My Sons (TV – Všichni moji synové; r. Jack O'Brien); **1988** – Tucker: The Man and His Dream (Tucker: Člověk a jeho sen; r. Francis Ford Coppola); **1989** – In Country (**V nepřátelském poli** – V; r. Norman Jewison); **1991** – Without Warning: The James Brady Story (TV – **Bez varování:**

Skutečný příběh Jamese Bradyho – ČTV; r. Michael Toshiyuki Uno); **1992** – **Ethan Frome** – KTV (r. John Madden); **1993** – Searching for Bobby Fischer (**Nevinné tahy** – V; r. Steven Zaillian); Josh and S.A.M. (**Josh a S.A.M.** – V; r. Billy Weber); **1995** – Mad Love (**Šílená láska**; r. Antonia Birdová); **Nixon** (r. Oliver Stone); **1996** – The Crucible (**Čarodějky ze Salemu**; r. Nicholas Hytner); **1997** – The Ice Storm (**Ledová bouře**; r. Ang Lee); Face/Off (**Tváří v tvář**; r. John Woo); **1998** – Pleasantville (**Pleasantville: Městečko zázraků**; r. Gary Ross); **1999** – All the Rage (**Zuřivost** – V; r. James D. Stern); **2000** – The Contender (Kandidátka; r. Rod Lurie); When the Sky Falls (r. John Mackenzie); The Mists of Avalon (TV – **Mlhy Avalonu** – V; r. Uli Edel).

ALLENOVÁ Karen

(Karen Jane Allen)

* 5. října 1951 – Carrolltown, Illinois (USA)

Její otec pracoval u FBI, a tak se rodina často stěhovala. Studovala na University of Maryland a George Washington University ve Washingtonu, kde se jako sedmnáctiletá začala věnovat divadlu. Navštěvovala herecké kurzy ve washingtonských uměleckých dílnách Theatre Laboratory a Project of the Arts. Další přípravu absolvovala u Lee Strasberga v jeho newyorském Theatre Institute. Na Broadwayi debutovala rolí Heleny Kellerové, za jejíž ztvárnění ve hře Williama Gibsona *Pondělí po zázraku* obdržela cenu Theatre World Award 1982. Velký úspěch sklízela na scéně Long Wharf Theatre v roli tělesně postižené dcery Laury v rodinném dramatu Tennessee Williamse *Skleněný zvěřinec*, v jehož stejnojmenné film. verzi (r. P. Newman) hrála později

tutéž roli. Před film. kamerou se uplatňovala od konce 70. let, ale prosadila se až díky úloze Marion Ravenwoodové, s jejíž pomocí čelí neohrožený archeolog (Harrison Ford) mnohým nebezpečím při hledání vzácných relikvií, v dobrodružném snímku **Dobyvatelé ztracené archy** (r. S. Spielberg). Ke zvýšení její popularity přispěla rovněž role ovdovělé Jenny Haydenové, která se zamiluje do návštěvníka z kosmu (Jeff Bridges), jenž na sebe vzal podobu jejího zesnulého manžela, ve sci-fi melodramatu **Starman** (r. J. Carpenter). Jako host se objevila v seriálech **Knots Landing** a **Alfred Hitchcock Presents** (Alfred Hitchcock uvádí). V současné době K. A. také působí na divadle a v TV. Z manželství 1988-97 má syna Nicholase (* 1990).

FILMOGRAFIE:

1977 – The Whidjitmaker (r. Polly Kriegerová); **1978** – National Lampoon's Animal House (**Zvěřinec časopisu National Lampoon** – ČTV; r. John Landis); Lovey: A Circle of Children, Part II (TV – Lovey: Kroužek dětí, část II; r. Jud Taylor); **1979** – **Manhattan** – ČTV (r. Woody Allen); The Wanderers (**Frajeři** – V; r. Philip Kaufman); **1980** – A Small Circle of Friends (Malý okruh přátel; r. Rob Cohen); Cruising (**Na lovu** – V; r. William Friedkin); **1981** – Raiders of the Lost Ark (**Dobyvatelé ztracené archy**; r. Steven Spielberg); Shoot the Moon (**Střílejte na měsíc** – ČTV/**Partie bez trumfů** – ČTV; r. Alan Parker); East of Eden (TV – **Na východ od ráje** – ČTV; r. Harvey Hart); **1982** –

Split Image (Rozdělený obraz; r. Ted Kotcheff); **1984** – Until September (**Až do září** – ČTV; r. Richard Marquand); **Starman** (r. John Carpenter); Animal Behavior (Chování zvířat; r. H. Anne Rileyová); **1986** – Terminus (Konečná; r. Pierre-William Glenn); **1987** – Backfire (**Smrtící bumerang**; r. Gilbert Cates); The Glass Menagerie (Skleněný zvěřinec; r. Paul Newman); **1988** – Scrooged (r. Richard Donner); **1990** – **Challenger** – ČTV (TV; r. Glenn Jordan); Secret Weapon (TV – **Tajná zbraň** – ČTV; r. Ian Sharp); **1991** – Sweet Talker (**Sladký mluvka** – V; r. Michael Jenkins); **1992** – Home Fires Burning (Domácí krby planou; r. Lou A. Puopolo); Malcolm X (r. Spike Lee); **1993** – The Sandlot (**Plácek** – V; r. David Mickey Evans); Voyage (**Plavba**; r. John Mackenzie); King of the Hill (Král z vršku; r. Steven Soderbergh); Ghost in the Machine (**Vražedný computer** – V; r. Rachel Talalayová); **1996** – Ripper (Rozparovač; r. Phil Parmet); **1997** – Wind River (r. Lyman Dayton); All the Winters That Have Been (TV – Všechny zimy, co byly; r. Lamont Johnson); 'Til There Was You (Než jsi přišel ty; r. Scott Winant); **1999** – The Basket (r. Rich Cowan); **2000** – The Perfect Storm (**Dokonalá bouře**; r. Wolfgang Petersen); Wind River (**Bílý Indián** – V; r. Tom Shell); **2001** – In the Bedroom (**V ložnici**; r. Todd Field); World Traveler (Světoběžník; r. Bart Freundlich); Shaka Zulu: Citadel (TV; r. Joshua Sinclair).

ČS. BIBLIOGRAFIE:

Kino, 1990, č. 5, s. 8-9.

ALLENOVÁ Nancy

* 24. června 1950 – New York City (USA)

Je dcerou policejního důstojníka. Od pěti let se začala intenzivně věnovat taneční průpravě, v níž pokračovala na střední i vysoké škole. Studovala na newyorské High School for the Performing Arts, navštěvovala Quintano's School a absolvovala taneční kurzy u Franka Wagnera v Carnegie Hall. Jako patnáctiletá zahájila svoji profesionální hereckou dráhu v TV, kde pak deset let vystupovala ve více než stovce reklam. Před film. kamerou debutovala menší úlohou dívky Nancy v psychologickém dramatu **Poslední eskorta** (r. H. Ashby). Zásadní obrat v její kariéře znamenala spolupráce s režisérem Brianem De Palmou, v jehož hitchcockovsky laděných filmech hrála klíčové ženské postavy, z nichž zvláště vynikají prostitutka a svědkyně vraždy Liz Blakeová v kriminálním hororu **Oblečen na zabíjení** nebo svědkyně a posléze oběť vraždy Sally Badinová v thrilleru s politickým podtextem

Výbuch. Mezinárodní popularitu jí přinesla role tvrdé policistky Lewisové v kriminálním sci-fi snímku **RoboCop** (r. P. Verhoeven) a jeho dalších dvou dílech. Vedle účinkování v akčních thrillerech a hororech se poměrně úspěšně prosadila i v komediálním žánru, jak o tom svědčí její role novinářky Lois Thorndykeové v komedii **Neuveřejňovat** (r. P. Bartel). 1979-84 byl jejím manželem režisér Brian De Palma.

FILMOGRAFIE:

1973 – The Last Detail (**Poslední eskorta** – V; r. Hal Ashby);
1975 – Forced Entry (Rychlý vstup; r. Jim Sotos); **1976** – **Carrie** – V (r. Brian De Palma); **1978-1** **Wanna Hold Your Hand** – ČTV (r. Robert Zemeckis); **1979** – **1941** – ČTV (r. Steven Spielberg);
1980 – Dressed to Kill (**Oblečen na zabíjení** – V; r. Brian De Palma); Home Movies (Amatérské filmy; r. Brian De Palma);
1981 – Blow Out (**Výbuch** – V/**Výstřel** – ČTV; r. Brian De Palma); **1983** – Strange Invaders (**UFO – tajemní návštěvníci** – V; r. Michael Laughlin); The Buddy System (**Síla lásky** – V; r. Glenn Jordan); **1984** – Not for Publication (Neuveřejňovat; r. Paul Bartel); The Philadelphia Experiment (**Napříč časem** – V/**Filadelfský experiment** – ČTV; r. Stewart Raffill); Terror in the Aisles (Hrůza v chodbičce; r. Andrew J. Kuehn); **1986** – The Gladiator (TV – **Gladiátor** – V; r. Abel Ferrara); **1987** – Sweet Revenge (Sladká pomsta; r. Mark Sobel); **RoboCop** – V (r. Paul Verhoeven); **1988** – Out of the Dark (Z temnoty; r. Michael

Schroeder); **Poltergeist III** – V (r. Gary Sherman); **1989** – Limit Up (**Šibeniční Ihůta** – V; r. Richard Martini); **1990** – **RoboCop 2** (r. Irvin Kershner); Memories of Murder (TV – **Vzpomínky na vraždu** – ČTV; r. Robert Lewis); **1992** – **RoboCop 3** (r. Fred Dekker); **1993** – Acting on Impulse (TV – **Hra na zradu** – V; r. Sam Irvin); The Man Who Wouldn't Die (**Nesmrtelný** – V; r. Bill Condon); **1994** – Les patriotes (Patrioti; r. Éric Rochant); Dusting Cliff Seven (r. W. H. Molina); **1997** – The Pass (r. Kurt Voss); Against the Law (**Proti zákonu** – ČTV; r. Jim Wynorski); **1998** – Out of Sight (**Zakázané ovoce**; r. Steven Soderbergh); Secret of the Andes (Tajemství And; r. Alejandro Azzani); **2000** – Quality Time (r. Chris LaMont); **2001** – Circuit (Oběh; r. Dirk Shafer).

ALLEYOVÁ Kirstie

* 12. ledna 1955 – Wichita, Kansas (USA)

Pochází z německo-irské rodiny. Původně chtěla být veterinářkou, ale z Kansas State University of Agriculture and Applied Science přestoupila na University of Kansas, kde vystudovala herectví, malířství a literaturu. Krátký čas pracovala jako bytová architektka, ale problémy s drogami ji přinutily změnit prostředí. V Los Angeles se snažila uplatnit u filmu. První její výraznější film. rolí byla krásná a holohlavá poručiice Saaviková ve sci-fi fantazii **Star Trek II: Khanův hněv** (r. N. Meyer). 1983 na sebe upozornila na jedné losangelské scéně v dramatu Tennessee Williamse *Kočka na rozpálené plechové střeše*, kde si jí povšiml režisér James Burroughs a obsadil ji do role nešťastné barmanky Rebeccy Howové v TV seriálu **Cheers** (1987-93, **Na zdraví!** – ČTV). Prosadila se však až rolí revizorky a svobodné matky Mollie, která hledá vhodného otce pro svého synka, v romantické

komedii **Kdopak to mluví** (r. A. Heckerlingová). Tutěz hrdinku, která již řeší jiné problémy, ztělesnila ve volném pokračování **Kdopak to mluví II**. Titulní roli šéfky obchodního impéria s luxusním prádlem Veroniky „Ronnie“ Chaseové vytvořila v komediálním seriálu **Veronica's Closet** (1997, **Veroničiny svůdnosti** – ČTV). Za svůj výkon v TV snímku **Davidova matka** byla nominována na Zlatý glóbus 1993. Od 1983 je provdána za herce Parkera Stevensona.

FILMOGRAFIE:

1981 – One More Chance (Ještě jedna šance; r. Sam Firstenberg); **1982** – Star Trek II: The Wrath of Khan (**Star Trek II: Khanův hněv** – ČTV; r. Nicholas Meyer); **1983** – Blind Date (**Slepý, který viděl** – V; r. Nico Mastokaris); Champions (**Závod se smrtí**; r. John Irvin); Masquerade (TV – Maškaráda; r. Peter H. Hunt); Towheads (TV – Tahače; r. Rod Amateau); **1984** – Runaway (**Útěky robotů** – V; r. Michael Crichton); Sins of the Past (TV – Hříchy minulosti; r. Peter H. Hunt); **1985** – North and South (TV – **Sever a Jih** – ČTV; r. Richard T. Heffron); **1986** – North and South: Book II (TV – **Sever a Jih** – ČTV; r. Kevin Connor); Prince of Bel Air (TV – **Princ z Bel Air** – V; r. Charles Braverman); Stark: Mirror Image (TV – Stark: Zrcadlo; r. Noel Nosseck); **1987** – Summer School (Letní škola; r. Carl Reiner); Infidelity (TV – **Nevěra** – ČTV; r. David Lowell Rich); **1988** – Shoot to Kill (**Rukojmí pro vraha** – ČTV; r. Roger

Spottiswoode); A Bunny's Tale (TV – Povídka o zajíčkoví; r. Karen Arthurová); **1989** – Loverboy (Miláček; r. Joan Micklin Silverová); Look Who's Talking (**Kdopak to mluví**; r. Amy Heckerlingová); **1990** – Madhouse (**Blázinec** – ČTV; r. Tom Ropelewski); Sibling Rivalry (**Zátiší Summit Bluff** – ČTV; r. Carl Reiner); **1991** – Look Who's Talking Too (**Kdopak to mluví 2**; r. Amy Heckerlingová); **1993** – Look Who's Talking Now! (**Kdopak to mluví 3**; r. Tom Ropelewski); David's Mother (TV – Davidova matka; r. Robert Allan Ackerman); **1995** – Village of the Damned (**Městečko prokletých** – V; r. John Carpenter); It Takes Two (**Malé dohazovačky** – V; r. Andy Tennant); **1996** – Sticks and Stones (Roští a kamení; r. Neil Tolkin); Radiant City (TV; r. Robert Allan Ackerman); **1997** – Nevada (r. Gary Tieche; + spol. prod.); Deconstructing Harry (**Pozor na Harryho!**; r. Woody Allen); Veronica's Closet (TV – **Veroničiny svůdnosti** – ČTV; r. James Burrows); Toothless (TV – **Bezzubí** – ČTV; r. Melanie Mayronová); For Richer or Poorer (**Vidláci** – V; r. Bryan Spicer); Mario Puzo's The Last Don (TV – **Poslední don** – V; r. Graeme Clifford); **1999** – The Mao Game (r. Joshua Miller); Drop Dead Gorgeous (Zhyň, krásko; r. Michael Patrick Jann); **2001** – Blonde (TV – Blondýna; r. Joyce Chopraová).

ČS. BIBLIOGRAFIE:

Cinema, 1991, č. 10, s. 11. – Film Fan, 1991, č. 9, s. 37-38. –

Televize, 1991, č. 35. – Večerní Praha, 1991, č. 120, s. 3
(rozhovor).

ALMAGOROVÁ Gila

* 22. července 1939 (Izrael)

Pochází z polsko-německé židovské rodiny. Narodila se pět měsíců po smrti otce, který s rodinou odešel těsně před válkou z Německa do Izraele, kde byl zastřelen Araby, když sloužil jako seržant u britské policie v Palestině. Až do patnácti let vyrůstala v různých dětských ústavech, kde matka pracovala jako uklízečka. Poté, co v patnácti letech opustila dětský domov, žila v nuzných poměrech v Tel Avivu. V sedmnácti letech zahájila hereckou dráhu v Národním divadle Habimah, kde vytvořila mj. titulní postavu v drammatizaci knihy *Deník Anny Frankové*. Osm let pak byla členkou repertoárového divadla Cameri, který vedl divadelní producent Yaakov Agmon, za něhož se provdala. Nepovažovala se však tehdy ještě za herečku. Sužována pocitem nevzdělanosti odjela 1963 do New Yorku, kde dva roky studovala dějiny a filozofii v New School a zároveň navštěvovala herecké kurzy Uty

Hagenové a Lee Strasberga v Actors Studiu. Po návratu domů se uplatnila na jevišti (*Po pádu*, *Čarodějky ze Salemu*, muzikál *Peter Pan*) i na film. plátně, zejm. v rolích eroticky atraktivních blondýnek, jaké pro svět tehdy zosobňovaly Marilyn Monroe a Brigitte Bardotová. Poprvé se do mezinárodního povědomí dostala díky postavě dívky z kibucu jménem Bathsheva, do níž se zamiluje syn hlavního hrdiny (Topol), v komedii o početné židovské rodině **Sallah** (r. E. Kishon). K dramaticky a psychologicky náročnějším partům se dostala až ve zralejším věku, kdy ztvárňovala ústřední postavy matek: vdova Clara, vychovávající své čtyři děti v Palestině 1946-47, v dramatu **Dům na ulici Chelouche** (r. M. Mizrahi); matka dvou dospívajících dětí Živa, která si pozve na své narozeniny bývalého milence, v melodramatu **První láska** (r. U. Perez); psychicky nemocná matka Paula, o jejímž vztahu s jedenáctiletou dcerou (Liât Panská) pojednává rodinné drama **Tenká čára** (r. M. Bat-Adamová); spolumajitelka telavivského baru Dalia, která se stane s personálem i všemi hosty obětí nesmyslného masakru, v dramatu **Život podle Agfy** (r. A. Dajan). 1987 publikovala G. A. svoji první knihu *Ha kayitz shel Aviya* (Aviyino léto), která se setkala s velmi příznivým ohlasem kritiky i čtenářů (přeložena byla do patnácti jazyků). Příběh čtyřicetileté ženy, nervově postižené válečnými útrapami, který se odehrává v Izraeli poč. 50. let, adaptovala pro divadlo i pro film, na němž se podílela ještě jako herecká protagonistka a jako producentka. Snímek **Aviyino léto** (r. E. Cohen) byl mj. oceněn Stříbrným medvědem na MFF v Západním Berlíně 1989 a Zlatým klasem na MFF ve Valladolidu 1989. Film. verze s její hereckou účastí se dočkala také její druhá kniha *Etz*

Hadomin tafus (1992, Pod stromem Domin). Vedle uměleckých aktivit se významně angažuje v oblasti humanitární a charitativní podpory (mj. založila neziskovou nadaci na pomoc těžce nemocným dětem). Je držitelkou mnoha cen a vyznamenání za své umělecké počiny ve filmu, divadle a literatuře (Davidova harfa a Stříbrná růže), ale i za své společenské zásluhy (Prezidentská medaile za dobrovolnou práci – 1996). Byla předsedkyní poroty na MFF v Karlových Varech 1998.

FILMOGRAFIE:

1960 – Holot lohatim/Brennender Sand/Burning Sand (Hořící písek; r. Raphael Nussbaum); **1963** – Havura shekazot (r. Zeev Havatzelet); El Dorado (r. Menahem Golan); Af milah l'Morgenstein (Neříkej nic Morgensteinovi; r. Benjamin Koretzky, Ben Ozerman); **1964** – Sallah (r. Ephrain Kishon); **1966** – Mivtza Kahir/Einer spielt falsch (Hlavní linka do Káhiry; r. Menahem Golan); La fille de la Mer morte/Fortuna (Dívka od Mrtvého moře; r. Menahem Golan); **1967** – Haminiyah Leretzach (Motiv k zabití; r. Peter Freistadt); Ervinka (r. Ephrain Kishon); **1969** – Moto Shel Yehudi/Sabra (r. Denys de La Patellière); Matzor/ Siege (Obležení; r. Gilberto Tofano); **1971** – Malkat hakvish (Královnina cesta; r. Menahem Golan; + námět); **1972** – Escape to the Sun/ Bricha el habshemesh (Útěk do slunce; r. Menahem Golan); Tod eines Fremden/Die Hinrichtung

(Cizincova smrt; r. Reza S. Badiyi); **1973** – Habait berechov Chelouche (Dům na ulici Chelouche; r. Moshé Mizrahi); **1977** – Operation Thunderbolt/Mivtzah Jenatan (Operace Blesk; r. Menahem Golan); Hatzilu et hamatzil (Záchraňte plavčíka; r. Itzik Kol, Uri Zohar); **1979** – Imi hageneralit (Moje matka, generál; r. Joel Silberg); **1980** – Machboim (Hra na schovávanou; r. Dan Wolman); Al bevel dak (Tenká čára; r. Michal Bat-Adamová); **1981** – Lo l'shidur (Ne pro veřejné šíření; r. Yeud Levanon); **1982** – Kvish l'lo motzah (Slepá ulička; r. Yaki Yosha); Ahava rishonah (První láska; r. Uzi Perez); **1986** – Every Time We Say Goodbye (Pokaždé se loučíme; r. Moshé Mizrahi); **1988** – Ha kayitz shel Aviya (Aviino léto; r. Eli Cohen; + námět, spol. sc., prod.); **1989** – Der Rosengarten (Růžová zahrada; r. Fons Rademakers); **1991** – Held Hostage: The Sis and Jerry Levin Story (TV – Zadržení rukojmí: Příběh Sise a Jerryho Levinových; r. Roger Young); **1992** – Ha chajim alpy Agfa (**Život podle Agfy**; r. Assi Dajan); **1994** – Etz Hadomin tafus (Pod stromem Domin; r. Eli Cohen; + námět, prod.); **1995** – Sh'Chur (Skutečné kouzlo; r. Shmuel Hasfari); Leylasede (r. Shemi Zarhin); **1998** – Dangerous Acts (Nebezpečné činy; r. Shemi Zarhin); Been There, Done That (D – Být tam, udělat to; r. Avi Hemy); **2000** – The Other Woman (TV – Jiná žena; r. Ori Inbar, Shemi Zarhin).

ČS. BIBLIOGRAFIE:

Reflex, 1998, č. 37, s. 16-19 (rozhovor). – Vlasta, 1998, č. 35, s. 19 (rozhovor).

ALMEIDA Joaquim de

* 15. března 1957 Lisabon (Portugalsko)

V sedmnácti letech opustil vlast a postupně pobýval v Paříži, Londýně a ve Vídni (zde byl zaměstnán jako zahradník na velvyslanectví Zairu), než zakotvil v New Yorku. Profesionální hereckou dráhu zahájil na mimobroadwayských i amerických regionálních scénách (New York Shakespeare Festival, Vandam Theatre, Lee Strasberg Institute, Kennedy Center, Baltimore's Center Stage), kde se představil mj. v Lorcově tragédii *Krvavá svatba*, v hrách Lorraine Hansberryové *Znamení v okně* *Sidneyho Brustaina* a Christophera Hamptona *Divoši*. Díky jazykovému vybavení (vedle španělštiny hovoří anglicky, italsky, francouzsky, německy) účinkuje od poč. 80. let ve filmech na obou stranách Atlantiku. Do mezinárodního povědomí vstoupil postavou idealistického toskánského řemeslníka Andrea, který se svým bratrem (Vincent Spano) hledá uplatnění v

hollywoodských ateliérech počátkem století, v retrosnímku o film. průkopnících **Dobry den, Babylonie** (r. P. a V. Tavianovi). V hollywoodských filmech ztvárňuje většinou proradné cizince hispánských rysů: nebezpečný poradce narkotického bosse Cortez v thrilleru **Jasně nebezpečí** (r. Ph. Noyce); galantní Ital Giovanni, marně se pokoušející o přízeň americké turistky (Bonnie Huntová), v romantické komedii **Italské námluvy** (r. N. Jewison); zlotřilý drogový podnikatel Bucha, na něhož má spadeno zasmušilý mexický mstitel s kytarou (Antonio Banderas), v akční komedii **Desperado** (r. R. Rodriguez). V posledních letech je hojně obsazován evropskými, zejm. portugalskými režiséry, z nichž největší příležitosti mu poskytli Joaquim Leitão (**Ostrov, Normální život, Adam a Eva, Pokušení**) a Luis Galvão Teles (**Rodinný portrét, Lásky z Lisabonu**). Jako host se objevil v seriálech **Miami Vice – ČTV** (1985), **Docas** (1996) a **La femme Nikita** (1998, **Brutální Nikita – ČTV**).

FILMOGRAFIE:

1979 – Un uomo americano/Son of a Bitch (Americký muž; r. Nino Marino); **1982** – The Soldier (**Voják** – V; r. James Glickenhaus); **1983** – Beyond the Limit/The Honorary Consul (**Honorární konzul** – V; r. John Mackenzie); **1985** – Reporter X (r. José Nascimento); **1986** – Good Morning Babilonia (**Dobry den, Babylonie**; r. Paolo Taviani, Vittorio Taviani); **1987** – The Sun and the Moon/The Violins Came with the Americans (Slunce a Měsíc; r. Kevin Conway); Terre sacrée (Posvátná

země; r. Emilio Pacull); **1988** – Love Dream (**Mystická krása** – V; r. Charles Finch); Milan noir (Černý Milán; r. Ronald Chammah); Disamistade (r. Gianfranco Cabiddu); **1989** – Les deux Fragonard (Dva Fragonardové; r. Philippe le Guay); Segno di fuoco (Podivné znamení; r. Nino Bizzarri); **1990** – A ilha (Ostrov; r. Joaquim Leitão); A idade maior (Na konci dětství; r. Teresa Villaverdeová); **1991** – **Sandino** – ČTV (r. Miguel Littin); El día que nací yo (Den, kdy jsem se narodil; r. Pedro Olea); El rey pasmado (**Ohromený král** – ČTV; r. Imanol Uribe); Retrato de família (Rodinný portrét; r. Luis Galvão Teles); Tierra fria (Chladná země; r. Antonio Campos); El teniente Lorren/Aqui d' el rei! (Poručík Lorren; r. Antonio Pedro Vasconcelos); **1992** – Amor e dedinhos dos pé (Láska a drobná nožka; r. Luis Filipe Rochá); Una estación de paso (Přechodná doba; r. Gracia Querejetová); El maestro de esgrima (Učitel šermu; r. Pedro Olea); **1993** – **Amok** – ČTV (r. Joël Fargés); El baile de las ánimas (Tanec duchů; r. Pedro Carvajal); Sombras en una batalla (Bitva stínů; r. Mario Camus); **1994** – Clear and Present Danger (**Jasně nebezpečí**; r. Phillip Noyce); Only You (**Italské námluvy**; r. Norman Jewison); Una vida normal (Normální život; r. Joaquim Leitão); Estória do gato e da lua (A – Příběh o kočce a měsíci; r. Pedro Serrazina; pouze hlas); **1995** – Adão e Eva (Adam a Eva; r. Joaquim Leitão); **Desperado** (r. Robert Rodriguez); Sostiene Pereira (Podle Pereiry; r. Roberto Faenza); **1996** – Larry McMurtry's „Dead Man's Walk“ (TV – **Cesta**

mrtvého muže – ČTV; r. Yves Simoneau); **1997** – **Nostromo** – ČTV (TV; r. Alastair Reid); **Fatima** (TV; r. Fabrizio Costa); **Tentação** (Pokušení; r. Joaquim Leitão); **Corazón loco** (**Bláznivá srdce** – KTV; r. Antonio del Real); **Elles** (**Lásky v Lisabonu**; r. Luis Galvão Teles); **1998** – **La cucaracha** (r. Jack Perez); **On the Run** (V běhu; r. Bruno de Almeida); **A Dollar for the Dead** (TV – **Dolar za mrtvého** – V; r. Gene Quintano); **1999** – **O xangö de Baker Street** (r. Miguel Faria jr.); **Camino de Santiago** (TV – **Cesta do Santiago**; r. Robert Young); **Vendetta** (Pomsta; r. Nicholas Meyer); **No Vacancy** (Plně obsazeno; r. Marius Balchunas); **Capitães de abril** (Dubnoví kapitáni; r. Maria de Medeirosová); **Héroes sin patria/One Man's Hero** (Hrdina bez vlasti; r. Lance Hool); **2000** – **La voz de su amo** (Hlas jeho pána; r. Emilio Martinez Lázaro); **2001** – **Behind Enemy Lines** (**Za nepřátelskou linií**; r. John Moore).

ALONSOVÁ Maria Conchita

/ALONSO/

* 29. června 1957 – Cienfuegos (Kuba)

Její rodina emigrovala z Kuby do Venezuely, když M. C. A. bylo pět let. Od dětství hrála v TV reklamách a jako čtrnáctiletá zvítězila ve světové soutěži krásy Miss Teenager of the World. O pět let později získala titul Miss Venezuela. Díky tomu se stala populární hvězdou „mýdlových oper“ v TV a objevila se také ve čtyřech venezuelských filmech. Kromě svých tělesných předností vyniká ještě pěveckým talentem; natočila několik úspěšných gramofonových alb, z nichž čtyři jí vynesly zlaté desky, jednu platinovou desku a nominaci na cenu Grammy, která jí zajistila kariéru v USA, kde se postupně prosadila také jako herečka, představitelka temperamentních a nezávislých dívek exotických rysů. Zaujala hned svou první rolí italské imigrantky Lucie Lombardové,

prodavačky z obchodního domu, u níž nalezne útočiště dobrosrdečný ruský emigrant – cirkusový saxofonista (Robin Williams), v hořké komedii **Moskva na Hudsonu** (r. P. Mazursky). Po řadě akčních, vesměs kriminálních thrillerů různých kvalit byla obsazena do melodramatické rodinné fresky podle románu Isabel Allendeové **Dům duchů** (r. B. August), kde ztělesnila smyslnou chilskou venkovanku Transitu, která se stane nepohodlnou milenkou bohatého dobytkaře (Jeremy Irons), s nímž má nemanželského syna.

FILMOGRAFIE:

1984 – Moscow on the Hudson (**Moskva na Hudsonu** – V; r. Paul Mazursky; + píseň); Fear City (**Strach v New Yorku** – V; r. Abel Ferrara); **1985** – Touch and Go (Ošemetná situace; r. Robert Mandel); **1986** – A Fine Mess (**Pořádný průšvih** – V; r. Blake Edwards); **1987** – Extreme Prejudice (**Extrémní předsudek**; r. Walter Hill); The Running Man (**Běžící muž** – V; r. Paul Michael Glaser); **1988** – Colors (**Barvy** – V; r. Dennis Hopper); Vampire's Kiss (**Polibek upíra** – ČTV; r. Robert Bierman); **1990** – Predator 2 (**Predátor II**; r. Stephen Hopkins); **1991** – **McBain** – V (r. James Glickenhaus); **1992** – Teamster Boss: The Jackie Presser Story (TV – **Šéf** – V; r. Alastair Reid); **1993** – The House of the Spirits (**Dům duchů**; r. Bille August); Roosters (Kohouti; r. Robert M. Young); **1994** – James A. Michener's Texas (TV – **Texas** – ČTV; r. Richard Lang);

MacShayne: Final Roll of the Dice (TV – **MacShayne: Kdo se směje naposled** – ČTV; r. E. W. Swackhamer); **1995** – Caught (**Kořist** – KTV; r. Robert M. Young); Sudden Terror (TV – Náhlá hrůza; r. Paul Schneider); **1996** – For Which He Stands (Za kým stojí; r. Nelson McCormick); **1997** – Acts of Betrayal (**Zákon zrady** – V; r. Jack Ersgard); **1998** – El grito en el cielo (Výkřik do nebe; r. Felix Sabroso, Dunia Ayaso); My Husband's Secret Life (**Muž dvou tváří** – V; r. Graeme Clifford); Blackheart (TV – **Temná vášně** – V; r. Dominie Shiach); **2000** – Knockout (r. Lorenzo Doumani); Best Actress (TV – Nejlepší herečka; r. F. Harvey Frost); High Noon (TV – V pravé poledne; r. Rod Hardy); Blind Heat (Slepý žár; r. Adolfo Martinez Solares); **2001** – Babylon Revisited (r. Alex Monti Canawati).

ALVARADOVÁ Trini

(Trinidad Alvarado)

* 10. ledna 1967 – New York City (USA)

Absolvovala newyorskou Fordham University. Už v sedmi letech tančila flamenco v taneční skupině svých rodičů a o dva roky později hrála na jevišti v muzikálu *Becca*. Od konce 70. let účinkovala na Broadwayi např. v muzikálech *Runaways* a *Godspell*. Uplatnila se jako dětská herečka v TV i ve filmu, kde debutovala hlavní úlohou dvanáctileté Franny, poznamenané rozchodem rodičů (John Lithgow, Kathryn Walkerová), ve snímku **Bohaté děti** (r. R. M. Young). Účinkovala v TV školních speciálech **A Movie Star's Daughter** (Dcera filmové hvězdy), **Starstruck** a jako host vystoupila v TV seriálech **Kate & Allie**, **Kay O'Brien**, **Spenser: For Hire** (Spenser: K pronajmuti) a **The Human Factor** (Lidský faktor). Během 90. let se přehrála do postav mladých žen: první manželka baseballové legendy Babea Rutha (John Goodman) v životopisném portrétu **Babe** (r. A. Hiller); vychovatelka Meg Marchová, nejstarší ze čtyř dcer (Winona Ryderová, Kirsten Dunstová, Samantha Mathisová a Claire Danesová) obětavé ženy válečného veterána (Susan Sarandonová), v romantickém snímku podle románu Louisy May Alcottové **Malé ženy** (r. G. Armstrongová). Jejím manželem je herec Robert McNeill.

FILMOGRAFIE:

1979 – Rich Kids (Bohaté děti; r. Robert M. Young); **1980** – Times Square (r. Allan Moyle); **1982** – Dreams Don't Die (TV – Sny neumírají; r. Roger Young); Private Contentment (TV – Soukromé potěšení; r. Vivian Matalonová); **1983** – Jacobo Timerman: Prisoner Without a Name, Cell Without a Number (TV – Jacobo Timerman: Vězeň bez jména, cela bez čísla; r. Linda Yellenová); **1984** – Mrs. Soffel (**Paní Soffelová** – ČTV; r. Gillian Armstrongová); **1987** – **Sweet Lorraine** – ČTV (r. Steve Gomer); The Chair (Židle; r. Waldemar Korzeniowsky); **1988** – **Satisfaction** – V (r. Joan Freemanová); Nitti: The Enforcer (TV – **Nitti – Neústupný** – ČTV; r. Michael Switzer); **1989** – American Blue Note (r. Ralph Toporoff); **1990** – Stella (r. John Erman); Sensibility and Sense (TV – Cit a rozum; r. David Hugh Jones); **1991** – American Friends (Američtí přátelé; r. Tristram Powell); **1992** – The Babe (**Babe** – V; r. Arthur Hiller); **1994** – Little Women (**Malé ženy**; r. Gillian Armstrongová); **1995** – The Perez Family (Perezova rodina; r. Mira Nairová); **1996** – The Frighteners (**Přízraky** – V; r. Peter Jackson); The Christmas Tree (TV – Vánoční stromek; r. Sally Fieldová); **1998** – Paulie (**Papoušek Poulie** – V; r. John Roberts); **2000** – The Last Dance (TV – **Poslední tanec** – ČTV; r. Kevin Dowling); **2001** – Bitter Winter (TV – Krutá zima; r. Roberta C. W. Williamsová).

AMECHE Don

(Dominic Felix Amici)

* 31. května 1908 – Kenosha, Wisconsin

† 6. prosince 1993 – Scottsdale, Arizona (USA)

Byl jedním z osmi dětí italských přistěhovalců; jeho otec pracoval jako horník a později si otevřel bar. 1926-28 studoval na Columbia Academy a Columbia College (Loras College) v Dubuque a absolvoval práva na University of Wisconsin v Madisonu. Už během studií hrál na divadle a později se stal populární rozhlasovou osobností (pořad *The Empire Builder*). Před kamerou debutoval v krátkém filmu **Beauty at the World's Fair** (1933, Kráska na světovém veletrhu) a od pol. 30. let byl hvězdou filmů společnosti 20th Century-Fox, v nichž vytvořil mj. autentické postavy v životopisných portrétech: vynálezce telefonu Alexander

Graham Bell (**Zapomenutý**) a americký skladatel a hudebník Stephen Foster (**Swanee River**). Jeho hereckému naturelu však mnohem víc vyhovovaly komedie a muzikály (**Alexandrův Ragtime Band, Půlnoc, Tři mušketýři, Tanoc v Riu, Láska není hřích**), v nichž ztělesňoval obyčejně typ uhlazeného elegantního bonvivána, dobrodruha a svůdce s knírkem. V 50. až 70. letech se soustředil především na účinkování v TV a na jevišti, hostoval mj. v seriálech **Goodyear Television Playhouse, Take a Chance, Star Time, Holiday Hotel, Julia** (+ režie), **Petticoat Junction, Ellery Queen, The Love Boat, The Golden Girls** (Zlatá děvčata).

Po dlouhé absenci se vrátil před kameru v 80. letech, kdy byl jeho přirozený šarm znovu objeven novou generací film. režisérů (např. John Landis, Ron Howard a David Mamet), kteří ho angažovali do rolí energických a podnikavých staříků: pot'ouchlý milionář – burzovní makléř Mortimer Duke, který se se svým stejně sobeckým bratrem (Ralph Bellamy) stane obětí vlastní sázky za jeden dolar, v komedii **Záměna**; omlazený stařík z floridského domova důchodců Art Selwyn ve fantastické komedii **Zámotek** (Oscar 1985 za vedlejší roli); švec italského původu Gino, který k uskutečnění svého snu o návratu na rodnou Sicílii přijme nabídku mafie, v kriminální komedii **S mafií v patách** (Volpiho pohár ex aequo na MFF v Benátkách 1988). 1975 se opět setkal se svou bývalou, velmi častou film. partnerkou Alicí Fayeovou v národním turné s inscenací muzikálu *Good News*. Od 1932 až do své smrti byl ženatý s Honore Prendergastovou, s níž měl čtyři syny (Ronald John, Dominic Felix, Thomas Anthony a

Lawrence Michael) a dvě adoptivní dcery (Barbara a Cornelia). Jeho bratr Jim Ameche byl rovněž hercem.

FILMOGRAFIE:

1935 – Clive of India (**Dobyvatel Indie**; r. Richard Boleslawski); Dante's Inferno (**Danteho peklo**; r. Harry Lachman); **1936** – Sins of Man (Lidské hříchy; r. Gregory Ratoff); Ladies in Love (Zamilované ženy; r. Edward H. Griffith); **Ramona** (r. Henry King); One in a Million (**Královna ledu**; r. Sidney Lanfield); **1937** – Love Is News (**Veřejný ženich**; r. Tay Garnett); Fifty Roads to Town (Padesát cest do města; r. Norman Taurog); You Can't Have Everything (**Slečna spisovatel**; r. Norman Taurog); Love Under Fire (**Scotland Yard nařizuje**; r. George Marshall); **1938** – In Old Chicago (**Chicago hoří**; r. Henry King); Happy Landing (**Šťastné přistání**; r. Roy Del Ruth); Josette (**Josette**; r. Allan Dwan); Alexander's Ragtime Band (**Alexandrův Ragtime Band**; r. Henry King); Gateway (**Ostrov bázně**; r. Alfred L. Werker); **1939** – The Three Musketeers (Tři mušketýři; r. Allan Dwan); Midnight (Půlnoc; r. Mitchell Leisen); The Story of Alexander Graham Bell (**Zapomenutý**; r. Irving Cummings); Hollywood Cavalcade (Hollywoodská kavalkáda; r. Irving Cummings); Swanee River (r. Sidney Lanfield); **1940** – Lillian Russell (Lillian Russellová; r. Irving Cummings); Four Sons (Čtyři synové; r. Archie Mayo); Down Argentine Way (Dolů do Argentiny; r. Irving

Cummings); **1941** – That Night in Rio (Ta noc v Riu; r. Irving Cummings); Moon Over Miami (Měsíc nad Miami; r. Walter Lang); Kiss the Boys Goodbye (Rozlučte se s chlapci; r. Victor Schertzinger); The Feminine Touch (Dotek ženskosti; r. W. S. Van Dyke); Confirm or Deny (Potvrď nebo popři; r. Archie Mayo); **1942** – The Magnificent Dope (Úžasný pitomec; r. Walter Lang); Girl Trouble (Potíže s děvčaty; r. Harold Schuster); **1943** – Something to Shout About (Mít proč křičet; r. Gregory Ratoff); Heaven Can Wait (**Láska není hřích**; r. Ernst Lubitsch); Happy Land (Šťastná země; r. Irving Pichel); **1944** – Wing and a Prayer (Letka a modlitba; r. Henry Hathaway); Greenwich Village (r. Walter Lang); **1945** – It's in the Bag (Je to v suchu; r. Richard Wallace); Guest Wife (**Půjčená žena**; r. Sam Wood); **1946** – So Goes My Love (Taková je moje láska; r. Frank Ryan); **1947** – That's My Man (To je můj muž; r. Frank Borzage); **1948** – Sleep My Love (**Spi, má láska** – ČTV; r. Douglas Sirk); **1949** – Slightly French (Skoro Francouzka; r. Douglas Sirk); **1954** – Phantom Caravan (Strašidelná karavana; r. Roy Rich); Fire One (TV – Oheň 1; r. Dallas Bower); **1957** – Junior Miss (TV; r. Ralph Nelson); **1961** – A Fever in the Blood (Horečka v krvi; r. Vincent Sherman); **1966** – Rings Around the World (**Manéže světa**; r. Gilbert Cates); Picture Mommy Dead (Představ si, že je maminka mrtvá; r. Bert I. Gordon); **1968** – Shadow Over Elveron (TV – Stín nad Elveronem; r. James Goldstone); **1969** – Suppose They Gave a War and Nobody

Came? (**Vojna není kojná** – ČTV; r. Hy Averback); **1970** – The Boatniks (**Přesnídávka s diamanty** – ČTV/**S diamanty na útěku** – ČTV; r. Norman Tokar); **1971** – Columbo: Suitable for Framing (TV – Colombo: Vhodný pro zarámování; r. Hy Averback); Gidget Gets Married (TV – Gidget se vdává; r. E. W. Swackhamer); **1976** – Won Ton Ton, the Dog Who Saved Hollywood (Won Ton Ton, pes, který zachránil Hollywood; r. Michael Winner); **1983** – Trading Places (**Záměna** – ČTV; r. John Landis); **1985** – Cocoon (**Zámotek** – V; r. Ron Howard); A Masterpiece of Murder (TV – Mistrovská vražda; r. Charles S. Dubin); **1986** – Pals (TV – **Pals** – ČTV/**Kamarádi** – ČTV/**Staří kamarádi** – ČTV; r. Lou Antonio); **1987** – Harry and the Hendersons (**Harry a Hendersonovi** – ČTV; r. William Dear); **1988** – Cocoon: The Return (**Zámotek II – Návrat** – ČTV; r. Daniel Petrie); Coming to America (**Cesta do Ameriky** – V; r. John Landis); Things Change (**S mafií v patách** – V/**Věci se mění** – ČTV; r. David Mamet); **1990** – Oddball Hall (Sekta podivínů; r. Jackson Hunsicker); **1991** – **Oscar** (r. John Landis); Our Shining Moment (TV – Naše skvělá chvíle; r. Mark Tinker); **1992** – Sunstroke (TV – **Úžeh** – V; r. James Keach); Folks! (**Cena úspěchu dojde** – KTV; r. Ted Kotcheff); Homeward Bound: The Incredible Journey (**Neuvěřitelná cesta** – ČTV; r. Duwayne Dunhamová; pouze hlas); **1994** – **Corrina, Corrina** – V (r. Jessie Nelsonová).

AMISOVÁ Suzy

* 5. ledna 1962 – Oklahoma City, Oklahoma (USA)

Pracovala jako modelka pro známou agenturu Eillen Fordové, která ji představila v TV pořadu **The Mery Griffin Show** jako „Tvář 80. let“. Herecké vzdělání získala v Actors Studiu a filmu se věnuje od pol. 80. let. K jejím nejlepším film. úlohám patří titulní postava ženy v mužském převleku ve westernu podle skutečné události **Malá pistolnice Joe** (r. M. Greenwaldová). Z dalších rolí vynikají zejm. postava policistovy milenky Kate v thrilleru **Zděšení** (r. S. Hopkins) a úloha ošetřovatelky Cassandra v upířském hororu **Nadja** (r. M. Almereyda). Hraje také na divadle, např. v mimobroadwayské inscenaci hry Larryho Ketrona *Čerství koně* (cena Theater World Award). Jejím manželem je herec Sam Robards, s nímž hrála ve filmech **Fandango** a **Malá pistolnice Joe**.

FILMOGRAFIE:

1985 – **Fandango** – V (r. Kevin Reynolds); **1987** – The Big Town (Velké město; r. Ben Bolt); **1988** – Plain Clothes (Obyčejné šaty; r. Martha Coolidgeová); **Rocket Gibraltar** – V (r. Daniel Petrie); Twister (r. Michael Almereyda); **1989** – Where the Heart Is (**Tam, kde je srdce** – V; r. John Boorman); **1992** – Rich in Love (**Bohatí láskou** – ČTV; r. Bruce Beresford); **1993** – Watch It (Dávej pozor; r. Tom Flynn); Two Small Bodies (Dvě malá těla; r. Beth B); The Ballad of Little Jo (**Malá pistolnice Joe** – V; r. Maggie Greenwaldová); **1994** – Blown Away (**Zděšení**; r. Stephen Hopkins); **Nadja** (r. Michael Almereyda); **1995** – The Usual Suspects (**Obvyklí podezřelí**; r. Bryan Singer); One Good Turn (TV – Dobrý obrat; r. Tony Randel); **1996** – Cadillac Ranch (r. Lisa Gottlieblová); Last Stand at Saber River (TV – **Na život a na smrt** – V; r. Dick Lowry); **1997** – **Titanic** (r. James Cameron); Firestorm (**Ohnivá bouře** – V; r. Dean Semler); The Ex (r. Mark L. Lester); Dead by Midnight/ Midnight Man (TV – Smrt o půlnoci; r. Jim McBride).

AMMELROOYOVÁ Willeke van

(Geertje van Ammelrooy)

* 5. dubna 1944 Amsterdam (Nizozemsko)

Vyrůstala s jednou sestrou v dělnické rodině. 1961-64 studovala na Akademii dramatických umění v Amsterdamu. Poté pět let působila v divadelních souborech v Haagu, Rotterdamu a Amsterdamu, kde účinkovala většinou v dílech moderních autorů. Ve filmu začínala na konci 60. let u režisérů s uměleckými ambicemi. První významnou rolí byla titulní hrdinka, jejíž svobodomyšlné chování a milostné vztahy vzbudí rozruch mezi obyvateli malé vesnice na břehu řeky, ve film. přepisu románu Stijna Streuvelse **Mira** (r. F. Rademakers).

V pol. 70. let účinkovala v několika francouzských erotických filmech. Během 70. a 80. let se prosadila jako hlavní ženská

hvězda nizozemské kinematografie, zejm. díky spolupráci s režiséry Pimem de la Parrou, Wimem Verstappenem a Harrym Kimmem. Do mezinárodního povědomí však vstoupila teprve titulní úlohou vdovy, sdílející na venkově čtyřicet let osud nezávislé ženy se svými potomky a přáteli, v psychologické rodinné sáze **Antonia** (r. M. Gorrisová), oceněné Oscarem 1997. Hrála rovněž v TV seriálech **Mag het iets meer zijn?** (1990, Může toho být trochu víc?) a **Eine kleine Nachtmerrie** (1996, Malá noční můra). Od 90. let se věnuje také filmové (zejm. krátké filmy a reklamy) a divadelní režii. Její celovečerní režijní debut **Motýl zvedá kočku**, na němž se scenáristicky podílela, vypráví příběh architekta (Arjan Kindermans), kterého na vrcholu života sklátí roztroušená skleróza.

V dubnu 1996 navštívila Prahu jako host přehlídky Dny evropského filmu a v lednu 1999 se zúčastnila v Praze premiéry filmu **Antonia**.

FILMOGRAFIE:

1966 – Rotterdam Europoort (r. Joris Ivens); **1968** – Gas 225/226 (r. Nikolai van der Heyde); **1969** – Joop slaatweertoe (Joop zase řadí; r. Wim Verstappen); **1970** – Een winterliefde (Zimní láska; r. Frans Rasker); **1971** – Mira (r. Fons Rademakers); Porselein (r. Emanuel Boeck); **1972** – Louisa, een woord van liefde (Louisa, slovo lásky; r. Paul Collet, Pierre Drout); De inbreker (Lupič; r. Frans Weisz); **1973** –

L'assassino... al telefono (Volá... vrah; r. Alberto De Martino); The Family (Rodina; r. Lodewijk de Boer); Frank en Eve (Frank a Eva; r. Pim de la Parra); **1974** – L'amour aux trousses (Láska v patách; r. Jean-Marie Pallardy); Nelly, pile ou face (Nelly, orel nebo panna; r. Charlotte Rogersová); Help! De dokter verzuipt (**Pomoc! Doktor se topí!**; r. Nikolai van der Heyde); Le journal érotique d'un bûcheron (Dřevorubcův erotický deník; r. Jean-Marie Pallardy); Dakota (r. Wim Verstappen); Alicia (r. Wim Verstappen); L'arri re-train sifflera trois fois (Zadní vůz třikrát zahouká; r. Jean-Marie Pallardy); **1975** – Mijn nachten met Susan, Olga, Albert, Julie, Piet & Sandra (Moje noci se Susan, Olgou, Albertem, Julií, Pietem a Sandrou; r. Pim de la Parra); La donneuse (Dárkyně; r. Jean-Marie Pallardy); Mens erger je niet (Víc se tím netrap; r. Wim Verstappen); Het jaar van de kreeft (Rok rakoviny; r. Herbert Curiel); **1976** – De komst van Joachim Stiller (Návrat Joachima Stillera; r. Harry Kumel); Wan pipel (Jeden člověk; r. Pim de la Parra); Zeventig minuten?/It's Me (D – Dvacet minut?; r. Frans Zwartjes); Quand le loup n'y est pas (Když tam není; r. Carlos Binsztok); **1978** – De mantel der liefde (Milosrdná láska; r. Adriaan Ditvoorst); Doodzonde (Smrtný hřích; r. Rene van Nie); Het verloren paradijs (Ztracený ráj; r. Harry Kumel); **1979** – Grijpstra & De Gier (r. Wim Verstappen); **1980** – Tony (r. Eimert Kruidhof); **1981** – Een vlucht regenwulpen (Let kolih; r. Ate de Jong); **1982** – Maya (r. Emanuel Boeck); Het dak van de walvis/Toit de la baleine (Hřbet

velryby; r. Raoul Ruiz); **1983** – De lift (Výtah; r. Dick Maas); **1984** – André schaft sie aile (André zvládne všechny ženy; r. Peter Fratzscher); Ciske de rat (Krysa Ciske; r. Guido Pieters); **1986** – Op hoop van zegen (Dobrá naděje; r. Guido Pieters); **1989** – Koko Flanel (r. Stijn Coninx); **1991** – Sahara Sandwich (**Saharský sendvič** – ČTV; r. Paul Ruven); **1992** – Allen maar vrienden/ The Lonelyrace/Just Good Friends (TV – Jen dobří přátelé; r. Alejandro Agresti); **1994** – De vlinder tilt de kat op (Motýl zvedá kočku; r. Willeke van Ammelrooyová; pouze r., spol. sc., spol. prod.); **1995** – **Antonia** (r. Marleen Gorrisová); **1998** – De panter en de pissebed (TV; r. Gerrard Verhage).

ČS. BIBLIOGRAFIE:

MF Dnes, 8.1.1999, s. 16.

ANCONINA Richard

* 28. ledna 1953 – Paříž (Francie)

Ve čtrnácti letech opustil školu, vyučil se elektrikářem a pak dělal mj. sezonního fotografa v zimním letovisku, montéra, turistického průvodce, nemocničního zřízence a řidiče. Když pracoval v jednom kulturním domě, začal se věnovat amatérskému divadlu. Profesionální hereckou dráhu zahájil 1978 na jevišti Kulturního domu v Remeši, kde se objevil jako statista v dramatisaci románu Victora Huga *Chrám Matky Boží v Paříži*, režírované Robertem Hosseinem. Od konce 70. let se rovněž uplatnil v TV a ve filmu, kde na sebe poprvé upozornil rolí předměstského výtržníka přezdívaného Bum Bum, který s partou mladistvých zlodějíčků terorizuje majitele malých podniků, v kriminálním dramatu **Bar s telefonem** (r. C. Barrois). Ještě výraznější kreaci, za niž obdržel dva Césary 1983 (nejlepší herec ve vedlejší roli a herecká naděje), předvedl v postavě arabského překupníka drog Bensoussana,

o jehož přátelství k osamělému nočnímu pumpaři (Coluche) vypráví psychologické drama podle románu Alaina Pageho **Ahoj, tajrlíku** (r. C. Berri). Od pol. 80. let, kdy rychle stoupá jeho popularita, získává od režisérů stále větší příležitosti. Zaujal úlohou policisty Willieho, který kvůli hezké dívce překračuje hranice své profese, v kriminálním snímku **Kluk** (r. A. Corneau). Do nejrůznějších nesnází jsou osudem vtahováni i jeho další film. hrdinové. V milostném snímku **V záři reflektorů** (r. E. Chourau) hrál mladého hudebníka a zpěváka Michela, trpícího neustálými rozchody a sblížením s kamarádem (Christophe Lambert), který zradí jejich téměř fanatickou lásku k hudbě milostným vztahem ke starší ženě (Catherine Deneuveová). Působivý výkon podal v psychologickém dramatu **Malý kriminálník** (r. J. Doillon), v němž ztělesnil citlivého policistu Gérarda, který se snaží pomoci nezletilému delikventovi (Gérald Thomassin).

FILMOGRAFIE:

1978 – Comment se faire réformer (Jak dosáhnout zproštění vojenské služby; r. Philippe Clair); Les réformés se portent bien (Neschopným vojenské služby se vede dobře; r. Philippe Clair); **1979** – Médecins de nuit (TV – Noční lékaři; r. Bruno Gantillon); Les héritiers (TV – Dědicové; r. Philippe Monnier); Démons de midi (Poslední démoni; r. Christian Paureilhe); **1980** – Le bar du téléphone (**Bar s telefonem**; r. Claude Barrois); Une robe noire pour un tueur (**Černý talár pro vraha**; r. José Giovanni); La

provinciale (**Dívka z Lotrinska**; r. Claude Goretta); La petit pommier (TV – Jablůňka; r. Liliane de Kermadecová); L'arme au bleu (TV – Modrá zbraň; r. Maurice Friedland); Inspecteur la Bavure (**Inspektor Popleta** – ČTV; r. Claude Zidi); **1981** – Le choix des armes (**Volba zbraní** – ČTV; r. Alain Corneau); **1982** – Cap Canaille (Mys Canaille; r. Juliet Bertová, Jean-Henri Roger); L'étrangleur's excite (TV – Škrtič se zlobí; r. Alexandre Tarta); **1983** – Le battant (**Rváč** – V/**Bojovník** – ČTV; r. Alain Delon); Le jeune marié (**Novomanžel**; r. Bernard Stora); Une pierre dans la bouche (Kámen v ústech; r. Jean-Louis Leconte); Tchao pantin (Ahoj, tajtrlíku; r. Claude Berri); **1984** – L'intrus (Vetřelec; r. Irène Jouannetová); Paroles et musique (**V záři reflektorů**; r. Élie Chouraqui); **1985** – Partir revenir (Odcházet a vracet se; r. Claude Lelouch); Police (**Policie** – V; r. Maurice Pialat); **1986** – Zone rouge (**Rudá zóna** – KTV; r. Robert Enrico); Le même (Kluk; r. Alain Corneau); Lévy et Goliath (Lévy a Goliáš; r. Gérard Oury); **1988** – Envoyez les violons (**Pošlete housle** – ČTV; r. Roger Andrieux); Se lo scopre Gargiulo (Když se objeví Gargiulo; r. Elvio Porta); Itinéraire d'un enfant gâte (**Cesta zhýčkaného dítěte**; r. Claude Lelouch); **1990** – Miss Missouri (r. Élie Chouraqui); Le petit criminel (**Malý kriminálník**; r. Jacques Doillon); **1991** – À quoi tu penses-tu? (Co si myslíš?; r. Didier Kaminka); **1992** – Coma (r. Denys Granier-Deferre); **1994** – Fall from Grace/Fortitude (TV – **Riskantní poslání** – ČTV; r. Waris Hussein); La place du père (TV – Otcovo místo; r.

Laurent Heynemann); **1996** – Hercule & Sherlock (Herkules a Sherlock; r. Jeannot Szwarc); **1997** – La vérité si je mens! (r. Thomas Gilou); **1999** – Six-Pack (**Americká stopa**; r. Alain Berbérian); **2000** – La vérité si je mens! 2: La grande distrib (r. Thomas Gilou); **2001** – Gangsters (r. Olivier Marchai).

ČS. BIBLIOGRAFIE:

Kinorevue, 1992, č. 10, s. 11. – Týdeník Televize, 1992, č. 36, s. 8. – Kino, 1987, č. 19, s. 8.

ANDERSON Kevin

* 13. ledna 1960 – Gurnee, Illinois (USA)

Původně projevoval ambice v hudbě; zpíval a hrál na bicí. Po absolvování studia na chicagské Goodman School of Drama se stal členem chicagského divadelního souboru Steppenwolf Theatre, kde slavil svůj první úspěch s rolí bratra Philipa v psychologickém dramatu Lyle Kesslera *Sirotky*; v této hře se představil také na jevištích v New Yorku (cena Theatre World Award 1985) a v Londýně i ve stejnojmenné film. verzi (r. A. J. Pakula). Mezi jeho další klíčové divadelní počiny patří účinkování v dramatech Michaela Wellera *Měsíční děti*, Thorntona Wildera *Naše městečko*, A. P. Čechova *Tři sestry* a zejm. po boku Vanessy Redgraveové v broadwayské inscenaci dramatu Tennessee Williamse *Sestup Orfeův* (1988). Jeho přítel a kolega ze souboru Steppenwolf Ensemble Gary Sinise mu svěřil roli jednoho ze dvou bratrů (Richard Gere), kteří zapálí svoji neprosperující farmu a stanou se pohřešovanými

desperáty, ve svém režijním film. debutu **Míle od domova**. Do mezinárodního povědomí však pronikl až poč. 90. let díky postavě učitele herectví Bena, u něhož nalezne útočiště mladá zoufalá žena (Julia Robertsová) před sadistickým manželem (Patrick Bergin), v úspěšném psychothrilleru podle knihy Nancy Priceové **Noci s nepřitelem** (r. J. Ruben).

FILMOGRAFIE:

1983 – Risky Business (**Riskantní podnik** – V; r. Paul Brickman); **1985** – Pink Nights (Růžové noci; r. Philip Koch); **1987** – A Walk on the Moon (Chůze po Měsíci; r. Raphael Silver); Orphans (**Sirotci** – ČTV; r. Alan J. Pakula); **1988** – Miles from Home (**Míle od domova** – ČTV; r. Gary Sinise); **1989** – In Country (**V nepřátelském poli** – V; r. Norman Jewison); **1990** – Sleeping with the Enemy (**Noci s nepřitelem**; r. Joseph Ruben); Orpheus Descending (TV – **Sestup Orfeův** – V; r. Peter Hall); **1991** – Liebestraum (**Sen lásky** – V/**Tenkrát hráli Liszta** – ČTV; r. Mike Figgis); **1992** – **Hoffa** (r. Danny DeVito); **1993** – The Night We Never Met (Noc, kdy jsme se neseekali; r. Warren Light); Rising Sun (**Vycházející slunce**; r. Philip Kaufman); The Wrong Man (TV – **Falešné obvinění** – V; r. Jim McBride); **1997** – A Thousand Acres (**Prokletá farma**; r. Jocelyn Moorhouseová); The Eye of God (Boží oko; r. Tim Blake); Firelight (Světlo z ohně; r. William Nicholson); **1999** – The Hunt for the Unicorn Killer (TV – Hon na jednorožce-zabijáka; r.

William A. Graham); Gregory's Two Girls (Gregoryho dvě dívky;
r. Bill Forsyth); **2000** – The Doe Boy (r. Randy Redroad).

ANDERSONOVÁ Gillian

(Gillian Leigh Anderson)

* 9. srpna 1968 – Chicago, Illinois (USA)

Je nejstarší ze tří dětí počítačové analytičky a filmového technika. Vyrůstala v Portoriku a v Londýně, kde její otec studoval film. produkci. Původně chtěla být archeoložkou nebo mořskou bioložkou. Po návratu do USA dokončila střední školu Grand Rapid v Michiganu (1986) a vystudovala herectví na prestižním Goodman Theater při DePaul University v Chicagu. Nejdřív se prosadila na jevišti v mimobroadwayské inscenaci hry Alana Ayckbournu *Nepřítomní přátelé* (cena Theater World Award 1991). Účinkovala ještě v Hamptonově hře *Filantrop* a potom úspěšně absolvovala konkurs na postavu soudní agentky FBI Dany Scullyové do dramatického seriálu **The X-Files** (1993; **Akta X** – ČTV). Tato role, kterou vytvořila opět po boku svého

kolegy Davida Duchovného také ve film. verzi **Akta X – Film** (r. R. Bowman), jí přinesla celosvětovou popularitu i řadu ocenění, mj. Zlatý glóbus a cenu Emmy. Vystoupila jako host v TV seriálech **Class of '96 (Prváci – ČTV)**, **ReBoot**, **The Rosie O'Donnell Show** a byla moderátorkou dokumentárního seriálu BBC, nazvaného **Future Fantastic** (1996, Fantastická budoucnost). 1994 se provdala za Clydea Klotze, režiséra seriálu **Akta X**, s nímž má dceru Piper (* 1994).

FILMOGRAFIE:

1992 – Home Fires Burning/The Turning (Domácí krby planou; r. L. A. Puopolo); **1998** – Chicago Cab (Chicagský taxík; r. Mary Cybulská, John Tintori); The Mighty (**Max a Kevin**; r. Peter Chelsom); The X-Files (**Akta X – Film**; r. Rob Bowman); Playing by Heart (**Podoby lásky – V**; r. Willard Carroll); **1999** – The House of Mirth (Dům radosti; r. Terence Davies).

ČS. BIBLIOGRAFIE:

HOROWITZOVÁ, Dana: Orloj z obrazovky. Praha, Plejáda 2000, 101 s. – BUTT, Malcolm: Nejsem agentka Scullyová. Ze soukromého života Gillian Andersonové. Praha, Práh 1998. – Satelit, 2000, č. 38, s. 59. – Story, 2000, č. 19, s. 30-32. – Story, 1999, č. 10, s. 67. – Cinema, 1998, č. 9, s. 29 (rozhovor).

– Film Jam, 1998, č. 9, s. 10-11.

ANDERSON LEEOVÁ Pamela

(Pamela Denise Anderson)

* 1. července 1967 – Ladysmith, Britská Kolumbie (Kanada)

Pochází z rodiny číšnice a opraváře pecí, bojlerů a kotlů. Na středoškolská studia si vydělávala jako cvičitelka aerobiku. Od pol. 80. let se objevovala v TV reklamách a v drobných film. úlohách. V únoru 1990 se stala dívkou měsíce v Playboyi, a to jí pomohlo ke kariéře TV hvězdy. Hrála postavu Lisy v úspěšném komediálním seriálu **Home Improvement** (1991-93, **Kutil Tim** – ČTV) a především úlohu plavovlasé záchranářky C. J. Parkerové v seriálu **Baywatch** (1992-9?, **Pobřežní hlídka** – ČTV). Objevila se ve videoklipu skupiny Aerosmith *Blind Man* a jako host v TV seriálu **Married... with Children** (**Ženatý se závazky** – ČTV). Bývá sice označována za Brigitte Bardotovou 90. let, ale její pokusy prosadit se ve filmu zatím příliš nevycházejí. Největší

příležitost dostala v akční comicsově sci-fi **Barb Wire** (r. D. Hogan), kde vytvořila titulní postavu válečné veteránky, tanečnice a majitelky baru, která se nechává najímat na nebezpečné úkoly. Víc než hereckými výkony však přitahuje pozornost bulvárního tisku svými tělesnými vnady (v některých partiích zvýrazněnými operačními zákroky) a milostnými vztahy. V roce 1995 se provdala za bubeníka skupiny Motley Criie Tommyho Leeho (od té doby se podepisuje jako Pamela Anderson Lee nebo jen Pamela Lee), s nímž má syny Brandona Thomase (* 1996) a Dylana Jaggera (* 1997).

FILMOGRAFIE:

1984 – Crimes of Passion (**Zločiny z vášně** – V; r. Ken Russell);
1987 – Some Kind of Wonderful (**Báječná chvíle**; r. Howard Deutch); **1990** – The Taking of Beverly Hills (**Úlovek z Beverly Hills** – ČTV; r. Sidney J. Furie); **1993** – Snapdragon (**Dračí květ** – V; r. Worth Keeter); Raw Justice/Good Cop, Bad Cop (**Souboj policajtů** – ČTV; r. David A. Prior); **1995** – **Barb Wire** (r. David Hogan); Naked Souls (**Experiment** – KTV; r. Lyndon Chubbuck).

ČS. BIBLIOGRAFIE:

HOROWITZOVÁ, Dana: Orloj z obrazovky. Praha, Plejáda 2000, 101 s. – Story, 1999, č. 48, s. 50. – Story, 1998, č. 21, s. 44-45.

- Ano, 1998, č. 1, s. 36-39. – Satelit, 1997, č. 42, s. 53. – Mladý svět, 1997, č. 29, s. 28-29. – Kinorevue, 1996, č. 7-8, s. 90-92. – Satelit, 1996, č. 31, s. 52-53 (rozhovor). – Týdeník Televize, 1996, č. 31, s. 54.

ANDERSSONOVÁ Bibi

* 11. listopadu 1935 – Stockholm (Švédsko)

V době, kdy její starší sestra byla již primabalerinou Královské opery, navštěvovala Dramatickou školu Gösty Terseruse a v hereckém vzdělávání pokračovala 1954-56 v divadelní škole při Královském dramatickém divadle ve Stockholmu. Od konce 40. let stotovala ve filmech a 1952 se objevila v reklamním snímku na mýdlo, jehož režisérem byl Ingmar Bergman, který ji pak 1956 angažoval do Městského divadla v Malmö. Od 1959 dodnes (až na roční hostování 1962 v Městském divadle v Uppsale) je členkou stockholmského Královského dramatického divadla, na jehož jevišti se představila mj. jako Karin Mansdotterová v Strindbergově hře *Erik XIV.*, Irina v Čechovových *Třech sestřích*, princ Arthur v Shakespearově *Králi Janovi*, Carmen v dramatu Jeana Genêta *Balkón*, Julie v Shakespearově *Romeovi a Julii* a Maggie v dramatu Arthura Millera *Po pádu*. Mezinárodní hvězdu z ní

však učinily především Bergmanovy filmy, v nichž vytvořila podobně jako Ingrid Thulinová, Liv Ullmannová a Harriet Anderssonová plejádu postav od nevinných dívek po mladé ženy, jejichž osudy jsou zmítány citovými problémy, plynoucími buď z rodinných vztahů, či milostných kolizí: mladičká žena kočovného kejklíře Mia, která provází s dalšími členy komediantské rodiny rytíře (Max von Sydow), vracejícího se domů z křížové výpravy, v alegorii **Sedmá pečeť**; stopařka Sára, jež svou podobou oživuje starému profesorovi (Victor Sjöström) vzpomínky na jeho dávnou lásku, v psychologickém dramatu **Lesní jahody**; nechtěně těhotná Hjördis, jejíž zkušenost z pobytu na porodnické klinice ji přiměje radikálně změnit své původní rozhodnutí o potratu, v psychologickém dramatu **Než se rozední** (kolektivní herecká cena na MFF v Cannes 1958); ošetřovatelka Alma, mezi níž a její pacientkou – zhroucenou herečkou (Liv Ullmannová) – dochází k tajemnému vnitřnímu ztotožnění, v psychologickém dramatu **Persona**; hypnotizérova žena Manda Voglerová, asistující svému manželovi (Max von Sydow) v mužském přestrojení jako pomocník Aman, v dramatu z pol. 19. století **Tvář**; manželka váženého lékaře (Max von Sydow), jemuž je nevěrná s americkým archeologem (Elliott Gould), v dramatu milostného trojúhelníku **Dotek** (herecká cena BAFTA 1971). Ačkoliv se proslavila jako jedna z bergmanovských protagonistek, neméně zajímavé film. party vytvořila během 60. let pod vedením jiných významných švédských režisérů: mladá žena jménem Bibi, která zklamána svým snoubencem se vášnivě zamiluje do ženatého muže (Max von Sydow), v psychologickém dramatu **Milenka** (r. V. Sjöman – herecká cena na MFF v Západním Berlíně 1963);

nespokojená bankéřova manželka Liz, jedna ze tří hereček (Harriet Anderssonová a Gunnel Lindblomová), které se podobně jako jejich divadelní postavy z antické komedie *Lysistrata* vzbouří proti nadvládě a sobectví mužů, v komedii **Mladé ženy** (r. M. Zetterlingová). Od pol. 60. let se uplatňuje také ve filmech evropských a hollywoodských tvůrců, kteří jí však nejčastěji obsazují do rolí skandinávských cizinek. Dodnes působí velmi aktivně na divadle ve Stockholmu; 1973 debutovala na amerických jevištích ve hře E. M. Remarqua *Plný kruh* a 1990 se poprvé pokusila o divadelní režii. V říjnu 1995 se zúčastnila v Praze konference o Bosně. 1960-73 byl jejím manželem režisér Kjell Grede a od 1978 byla provdána za Pera Ahlmarka.

FILMOGRAFIE:

1953 – Dum-Bom (Hloupý Bom; r. Nils Poppe); **1954** – Herr Arnes penningat (Peníze pana Arna; r. Gustaf Molander); En natt på Glimmingehus (Noc na zámku Glimminge; r. Torgny Wickman); **1955** – Flickan i regnet (Dívka v dešti; r. Alf Kjellin); Sommarnattens leende (**Úsměvy letní noci**; r. Ingmar Bergman); **1956** – Sista paret ut (Poslední pár z kola ven; r. Alf Sjöberg); Egen ingång (Soukromý vchod; r. Hasse Ekman); **1957** – Det sjunde inseglet (**Sedmá pečeť**; r. Ingmar Bergman); Sommarnöje sökes (Hledá se letní zábava; r. Hasse Ekman); Smultronstället (**Lesní jahody**; r. Ingmar Bergman); **1958** – Nära livet (**Než se rozední**; r. Ingmar Bergman); Du är mitt

äventyr (Ty jsi můj dobrodruh; r. Stig Olin); Ansiktet (**Tvář**; r. Ingmar Bergman); **1959** – Den kära leken (**Hra zvaná láska**; r. Kenne Fant); **1960** – Bröllopsdagen (Svatební den; r. Kenne Fant); Djävulens öga (**Ďáblovo oko**; r. Ingmar Bergman); **1961** – Karneval (r. Lennart Olsson); Nasilje na trgu (Násilí na trhu; r. Leonardo Berkovici); Lustgården (Zahrada rozkoší; r. Alf Kjellin); **1962** – Älskarinnan (**Milenka**; r. Vilgot Sjöman); Kort är sommaren (**Krátké léto**; r. Bjarne Henning-Jensen); **1964** – För att inte tala om alla dessa kvinnor (A co všechny ty ženy; r. Ingmar Bergman); **1965** – Juninatt (Červnová noc; r. Lars-Erik Liedholm); **1966** – Ön (Ostrov; r. Alf Sjöberg); **Persona** (r. Ingmar Bergman); Syskonbädd 1782 (Postel sourozenců 1782; r. Vilgot Sjöman); Duel at Diablo (**Souboj u El Diablo** – ČTV; r. Ralph Nelson); Scusi, lei è favorevole o contrario (Promiňte, jste mi nakloněna, nebo ne?; r. Alberto Sordi); **1967** – Le viol (Znásilnění; r. Jacques Doniol-Valcroze); **1968** – Flickorna (**Mladé ženy**; r. Mai Zetterlingová); Svarta palmkronor (Černé koruny palem; r. Lars Magnus Lindgren); **1969** – Storia di una donna (Příběh jedné ženy; r. Leonardo Berkovici); Una estate in quattro (Léto ve čtyřech; r. Florestano Vancini); Taenk på et tal (Mysli na číslo; r. Palle Kjaerulff-Schmidt); En passion (Náruživost; r. Ingmar Bergman); The Kremlin Letter (Kremelský dopis; r. John Huston); **1970** – Beröringen/The Touch (**Dotek** – ČTV; r. Ingmar Bergman); **1971** – Čelovek s drugoj storony (**Člověk z druhé strany**; r. Jurij Jegorov); O ljubvi (**Zrodila se**

láska; r. Michail Bogin); **1973** – Scener ur ett äktenskap (**Scény z manželského života**; r. Ingmar Bergman); **1974** – La rivale (Sokyně; r. Sergio Gobbi); **1975** – Il pleut sur Santiago (**Prší na Santiago**; r. Helvio Soto); Blondy (Blondýna; r. Sergio Gobbi); **1976** – Vårbrytning (Předjaří; r. Erland Josephson, Bibi Anderssonová, Sven Nykvist); **1977** – An Enemy of the People (**Nepřítel lidu**; r. George Schaefer); I Never Promised You a Rose Garden (Nikdy jsem ti nesliboval růžovou zahradu; r. Anthony Page); **1978** – L'amour en question (**Láska s otazníkem**; r. André Cayatte); **1979** – Twee vrouwen (Dvakrát žena; r. George Sluizer); Quintet (**Kvintet** – ČTV; r. Robert Altman); The Concorde – Airport '79 (**Concorde – Letiště 1979** – ČTV; r. David Lowell Rich); Barnförbudet (Dětem nepřístupno; r. Marie-Louise De Geer Bergenstähleová); Marmeladupproret (Marmeládová revoluce; r. Erland Josephson); **1980** – Jag rodnar (Červenám se; r. Vilgot Sjöman); **1983** – Berget på månens baksida (Hora na odvrácené straně Měsíce; r. Lennart Hjulström); Exposed (**Bez šance** – ČTV; r. James Toback); **1984** – Sista leken (Poslední hra; r. Jon Lindström); **1985** – Wallenberg: A Hero's Story (TV – Wallenberg: Příběh hrdiny; r. Lamont Johnson); **1986** – Huomenna (Zítřka; r. Juha Rosma); Matador (r. Pedro Almodóvar); **1987** – Babettes gaestebud (Babettina hostina; r. Gabriel Axel); Los dueños del silencio/Svart gryning (Vládci ticha; r. Carlos Lemos); **1988** – Fordringsägare (Věřitel; r. Keve Hjelm, Stefan Böhm, John O.

Olsson); Manika, une vie plus tard (Manika, o jeden život později; r. Francois Villiers); The Secret of Nandy (TV – Nandyho tajemství; r. Daniel J. Suisa); **1992** – Una estación de paso (Přechodná doba; r. Gracia Querejetová); **1994** – Drømspel (Hra snů; r. Unni Straumeová); Il sogno della farfalla (Motýlí sen; r. Marco Bellocchio); **1995** – I rollerna tre (D; r. Christina Olofsonová); **1999** – Det gar aldrig som man tankt sig (r. Mans Herngren); **2000** – Ljuset håller mig sällskap (D – Světlo je mým společníkem; r. Carl-Gustaf Nykvist).

ČS. BIBLIOGRAFIE:

JANOŮŠEK, Jiří: Hvězdy z masa a kostí. Praha, Práce 1979, s. 181-189. – Divadelní noviny, 1997, č. 1-5 (vzpomínky). – Kino, 1981, č. 24, s. 8. – Film a doba, 1977, ř. 11, s. 650-651. – 100+1 ZZ, 1976, ř. 22, s. 43. – Film a divadlo, 1975, č. 25, s. 28-29. – Kino, 1972, č. 24, s. 12-13.

ANDERSSONOVÁ Harriet

* 14. února 1932 – Stockholm (Švédsko)

Navštěvovala divadelní školu Calleho Flygarea a 1949-53 působila jako taneční sboristka ve stockholmském Oscarově divadle, na jehož repertoáru byly především operety a muzikály. 1954 ji angažoval režisér Ingmar Bergman do Městského divadla v Malmö, kde zazářila jako Hedvika v Ibsenově *Divoké kachně*. 1959-61 hrála na jevišti Městského divadla v Halsingborgu mj. Ofélii v Shakespearově dramatu *Hamlet* a mladou dívku ve hře Jeana Anouilhe *Zkouška aneb Potrestaná láska*. Od poč. 50. let vystupovala ve film. komediích, ale poprvé na sebe výrazně upozornila úlohou prosté a trochu obhroublé Moniky, kvůli jejímuž lehkomyšlnému jednání ztroskotá její krátkodobé manželství se svědomitějším mladíkem (Lars Ekborg), ve film. dramatu podle románu P. A. Fogelströma **Léto s Monikou** (r. I. Bergman). Pod Bergmanovým vedením vytvořila podobně

jako Ingrid Thulinová, Bibi Anderssonová či Liv Ullmannová plejádu ženských postav nejrůznějších charakterů a osudů, z nichž vyniká zejména cirkusová krasojedkyně Anna v psychologickém dramatu **Večer kejklířů**, mladá fotomodelka Doris ve snímku **Sny žen**, schizofrenií postižená lékařova manželka Karin ve filozoficko-náboženské úvaze **Jako v zrcadle**, lehkovážná služebná Petra v milostné komedii **Úsměvy letní noci** a umírající Agnes, za jejíž ztvárnění v komorním dramatu o vztazích mezi třemi sestrami **Šepoty a výkřiky** obdržela Donatellova Davida 1974. Obdobně působivé kreace předvedla také v mnoha významných dílech jiných švédských filmařů. Na MFF v Benátkách 1964 získala Volpiho pohár za roli mladé vdovy Luizy, která teprve po manželově smrti poznává skutečnou lásku, v milostném příběhu **Milovat** (r. J. Donner). Skvělý portrét citově nevázané, zdánlivě cynické a veselé ženy nastínila v postavě svobodné matky Marianne, jedné ze tří hereček (Bibi Anderssonová a Gunnel Lindblomová), které se podobně jako jejich divadelní postavy z antické komedie Lysistrata vzbouří proti nadvládě a sobectví mužů, v komedii **Mladé ženy** (r. M. Zetterlingová). Psychologicky náročnou studii osamělé ženy, rozvedené mladé matky Moniky Larssonové, jež ztratila klid a vnitřní rovnováhu a bezúspěšně hledá zakotvení v letných známostech, vytvořila v psychologickém dramatu **Bílá stěna** (r. S. Björkman) a za svůj výkon byla oceněna na MFF v Moskvě 1975. Během 80. let byla členkou stockholmského divadla Kungliga Dramatiska Teatern. Od 1962 žije s režisérem Jörnem Donnerem, v jehož mnoha filmech hrála (**Zářijová neděle**, **Milovat**, **Zde začíná dobrodružství**, **Příčka**, **Anna**).

FILMOGRAFIE:

1950 – Medan staden sover (Když město spí; r. Lars-Eric Kjellgren); Motorka va ljerer (Motorkoví kavalíři; r. Elof Ahrle); Anderssonskans Kalle (Kalle, syn paní Anderssonové; r. Rolf Husberg); Två trappor över gården (Dvě schodiště přes dvůr; r. Gosta Werner); **1951** – Biffen och Bananen (Biftek a Banán; r. Rolf Husberg); Puck heter jag (Říkají mi Puck; r. Schamyl Bauman); Dårskapens hus (Dům šílenství; r. Hasse Ekman); Frånskild (Rozvedení; r. Gustaf Molander); **1952** – Sabotage (Sabotáž; r. Eric Jonsson); Ubåt 39 (Ponorka 39; r. Hampe Faustman); Trots (Vzdor; r. Gustaf Molander); Sommaren med Monika (**Léto s Monikou**; r. Ingmar Bergman); **1953** – Gycklarnas afton (**Večer kejklířů**; r. Ingmar Bergman); **1954** – En lektion i kärlek (Lekce v lásce; r. Ingmar Bergman); **1955** – Hoppsan! (Hopla!; r. Stig Olin); Kvinnodröm (Sny žen; r. Ingmar Bergman); Sommarnattens leende (**Úsměvy letní noci**; r. Ingmar Bergman); **1956** – Sista paret ut (Poslední pár ven; r. Alf Sjöberg); Nattbarn (Děti noci; r. Gunnar Hellström); **1957** – Synnöve Solbakken (**Dcera ze Solbakkenu**; r. Gunnar Hellström); Kvinna i leopard (Žena v leopardi kůži; r. Jan Molander); **1958** – Flottons överman (Námořní mistr; r. Stig Olin); Noc poslubna/En bröllopsnatt (**Svatební noc**; r. Erik Blomberg); **1959** – Brott i paradiset (Zločin v ráji; r. Lars-Eric Kjellgren); **1961** – Såsom i en spegel (**Jako v zrcadle** – ČTV; r.

Ingmar Bergman); Barbara (r. Frank Wisbar); **1962** – Siska (r. Alf Kjellin); **1963** – Lyckodrömmen (Sny o štěstí; r. Hans Abramson); En söndag i september (Zářijová neděle; r. Jörn Donner); **1964** – För att inte tala om alia dessa kvinnor (A co všechny ty ženy; r. Ingmar Bergman); Att älska (**Milovat**; r. Jörn Donner); Älskande par (Milenecké dvojice; r. Mai Zetterlingová); **1965** – För vänskaps skull (Vše z přátelství; r. Hans Abramson); Lianbron (Liánový most; r. Sven Nykvist); Här börjar äventyret (Zde začíná dobrodružství; r. Jörn Donner); **1966** – Ormen (Had; r. Hans Abramson); The Deadly Affair (**Sníh telný případ** – V/**Vražedná aféra** – KTV; r. Sidney Lumet); **1967** – Stimulantia (Povzbuzení; r. Jörn Donner, Hans Abramson, Arne Arnbom, Lars Görling, Ingmar Bergman, Gustaf Molander, Vilgot Sjöman, Tage Danielsson, Hans Alfredson); Tvärbalk (Příčka; r. Jörn Donner); Mennesker mødes og sød musik opstår i hjertet (Lidé se setkávají a sladká hudba plní jejich srdce; r. Henning Carlsen); **1968** – Jag älska, du älskar (Miluji, miluješ; r. Stig Björkman); Flickorna (**Mladé ženy**; r. Mai Zetterlingová); Der Kampf um Rom (**Boj o Řím I., II.**; r. Robert Siodmak); Pygmalion (TV; r. Kåre Santesson); Beslutet (TV; r. Ingemar Leijonborg); **1969** – Tigerlek (TV; r. Kåre Santesson); **1970** – **Anna** (r. Jörn Donner); **1971** – I havsbandet (TV – Sevření moře; r. Bengt Lagerkvist); **1972** – Viskningar och rop (**Šepoty a výkřiky**; r. Ingmar Bergman); Le jour o le clown pleurera (Den, kdy klauni pláčou; r. Jerry Lewis); **1974** – Kallelsen (D; r. Sven

Nykvist; pouze hlas); **1975** – Den vita väggen (**Bílá stěna**; r. Stig Björkman); Monismanien 1995 (r. Kenne Fant); **1977** – Hempas bar (Pokřik vítězství; r. Lars G. Thelestam); **1979** – Linus eller Tegelhusets hemlighet (Linus aneb Tajemství cihlového domu; r. Vilgot Sjöman); La Sabina (r. José Luis Borau); Mary-Lou (TV; r. Gunnel Broströmová); **1982** – Fanny och Alexander (**Fanny a Alexandr**; r. Ingmar Bergman); Vid din sida (TV; r. Ivo Dvořák); **1983** – Raskenstam (r. Gunnar Hellström); Lif och död eller Änkans skärf (TV; r. Ingvar Skogsberg); **1986** – Gösta Berlings saga (TV; r. Bengt Lagerkvist); De två saliga (TV; r. Ingmar Bergman); **1987** – Sommarkvällar på jorden (Letní noci na planetě Země; r. Gunnel Lindblomová); **1988** – Himmel og helvede (Nebe a peklo; r. Morten Arnfred); **1990** – Blankt vapen (Zářící zbraň; r. Carl Gustaf Nykvist); Destination Nordsjön (TV; r. Hans Klinga); **1991** – Ålder okänd (TV; r. Richard Hobert); **1993** – Høyere enn himmelen (Na druhé straně nebe; r. Berit Nesheimová); **1994** – Love and Hate: European Stories (Láska a nenávisť: Evropské příběhy; r. Marcelo Racana, Maria Sødahlová, Olaf Olszewski, Dragan Nikolić, Amir Rezazadeh); **1995** – I rollerna tre (D; r. Christina Olofsonová); **1999** – Happy End (r. Christina Olofsonová); **2000** – Ljuset håller mig sällskap (D – Světlo je mým společníkem; r. Carl-Gustaf Nykvist).

ČS. BIBLIOGRAFIE:

Kino, 1977, č. 20, s. 8-9. – Kino, 1966, č. 22, s. 10.

ANDORAI Péter

* 25. dubna 1948 – Budapešť (Maďarsko)

Po ukončení hereckých studií na Vysoké škole divadelního a film. umění v Budapešti zahájil svoji uměleckou dráhu v oblastním divadle v Kecskemétu, pak působil v avantgardním Divadle 25, v Národním divadle a od 1978 v budapešťském divadle Népszínház. Jeho první film. úlohou byla ústřední postava komunisty-revolucionáře Imreho Sallaie, odsouzeného 1932 horthyovskou justicí k smrti, který ve vězení před popravou bilancuje vlastní minulost, v dramatu podle románu Gyuly Hernádiho **Rudé rekviem** (r. F. Grunwalsky). Působivý portrét citově a psychicky rozpolčeného muže, sužovaného strachem a nedůvěrou, vytvořil v úloze odbojáře Jánose Biró, jenž před koncem války představuje z konspiračních důvodů falešného manžela cizí vdané ženě (Ildikó Bánságiová), v psychologickém komorním dramatu **Vypůjčený domov** (r. I. Szabó). Se složitými milostnými

problémy se potýkají i některé další jeho postavy ve významných filmech: Miklós, soupeřící v jedné domácnosti o svou dosavadní družku (Mariann Erdösová) s jejím temperamentním manželem (Károly Eperjes), v psychologickém dramatu manželské nevěry **Lehké ublížení na těle** (r. Gy. Szomjas); důstojník z povolání Dönci Horváth, jehož manželka-novinářka (Gražyna Szapolowská) naváže milostný poměr se svou kolegyní z redakce (Jadwiga Cieślaková-Jankowská), v politicko-kritickém dramatu z 50. let podle předlohy Erzsébet Galgócziové **Jiný pohled** (r. K. Makk); polský lékař Jan, jehož osudovou láskou se stala německá lékařka (Hannelore Elsnerová), v melodramatu **Zelený pták** (r. I. Szabó); ženatý ředitel školy Stefanics, do něhož je nešťastně zamilovaná mladá učitelka (Johanna Ter Steegerová), v dramatu **Milá Emmo, drahá Bobi** (r. I. Szabó); titulní hrdina s nadpřirozenými schopnostmi v podobenství **Mág Šimon** (r. I. Enyediová).

FILMOGRAFIE:

1975 – Vörös rekviem (**Rudé rekviem**; r. Ferenc Grunwalsky); **1976** – A kard (Meč; r. János Dömölky); **1977** – Amerikai cigaretta (Americká cigareta; r. János Dömölky); Apám néhány boldog éve (Několik šťastných let mého otce; r. Sándor Simó); Ékezet (Akcent; r. Ferenc Kardos); Riasztólövés (Poplašný výstřel; r. Péter Bacsó); **1978** – Áramütés (**Elektrický šok**; r. Péter Bacsó); Szabadíts meg a gonosztól (**Zbav nás od zlého**; r. Pál Sándor); **1979** – Bizalom (**Vypůjčený domov**; r. István

Szabó); Utolsó előtti ítélet (Předposlední soud; r. Ferenc Grunwalsky); Der grüne Vogel (Zelený pták; r. István Szabó); **1980** – Forró mezők (TV – Planoucí pole; r. Miklós Hajdufy); **1981** – Mephisto (**Mefisto**; r. István Szabó); **1982** – Egymásra nézve (**Jiný pohled** – ČTV; r. Károly Makk); Nyom nélkül (**Beze stopy**; r. Péter Fábry); **1983** – Könnyü testi sértés (**Lehké ublížení na těle** – ČTV; r. Göyrgy Szomjas); Szeretők (**Milenci na odpoledne**; r. András Kovács); **Wagner** – ČTV (TV; r. Tony Palmer); **1984** – Redl ezredes/Oberst Redl (**Plukovník Redl**; r. István Szabó); Eszmélés (Procitnutí; r. Ferenc Grunwalsky); Optimisták (TV – Optimisté; r. Jánoš Dömölky); **1985** – Falfúró (**Navrtávač zdí** – ČTV; r. György Szomjas); Képvadászok (Lovci obrazů; r. András Szurdi, Miklós Szurdi); **1986** – Csók, anyu (**Líbá, máma**; r. Jánoš Rózsa); Érzékeny búcsú a fejedelemtől (Dojemné loučení s knížetem; r. László Vitézy); Hajnali háztetők (Střechy za úsvitu; r. Jánoš Dömölky); A nagy generáció (**Velká generace**; r. Ferenc András); **1987** – Kiáltás és kiáltás (Křik a výkřik; r. Zsolt Kézdi-Kovács); **1988** – Eldorádó (**Cena zlata**; r. Géza Bereményi); Egy teljes nap (Celý den; r. Ferenc Grunwalsky); Küldetés Eviamba (Misie di Eianu; r. Erika Szántóová); Vadon (Divočina; r. Ferenc András); Az én XX. századom (**Mé XX. století**; r. Ildikó Enyediová); Ein heisser Herbst (Horký podzim; r. Susanne Zankeová); **1989** – Könnyü vér (Lehká krev; r. György Szomjas); A legényanya (Mladík v požehnaném stavu; r. Dezső Garas); Mielőtt befejezi röptét a

denevér... (Než skončí let netopýra...; r. Péter Tímár); A hecc (Hec; r. Péter Gárdos); Georg Elser – Einer aus Deutschland (Georg Elser – Jeden z Německa; r. Klaus Maria Brandauer); Hét akasztott (TV – Sedm oběšených; r. János Dömölky); **1990** – Magyar rekviem (Maďarské rekviem; r. Károly Makk); **1991** – Könyörtelen idők (Kruté časy; r. Sándor Sára); Itt a szabadság! (Svoboda je tady!; r. Péter Vajda); A három nővér (Tři sestry; r. Andor Lukáts); Szerelmes szívek (Zamilovaná srdce; r. György Dobray); Hét nap (Sedm dní; r. Péter Sülyi); Goldberg variációk (Goldbergovské variace; r. Ferenc Grunwalsky); Édes Emma, drága Böbe (**Milá Emmo, drahá Bobi** – ČTV; r. István Szabó); Roncsfilm (Vrakfilm; r. György Szomjas); **1992** – A család gyönyöre (**Nedokonalý podvod** – ČTV; r. Livia Gyarmathyová); Gyerekgyilkosságok (Vražďení dětí; r. Ildikó Szabóová); **1993** – Rúzs (Rtěnka; r. Robert-Adrian Pejo); Utrius (r. Ferenc Grunwalsky); Vigyázók (Podezření; r. Sándor Sára); **1996** – Steadying the Boat (D; r. István Szabó); Csinibaba (Pusinky; r. Péter Tímár); Witman fiúk (**Witmanovic hoši** – ČTV; r. János Szász); **1998** – Simon Mágus (Mág Šimon; r. Ildikó Enyediová); **1999** – A napfény íze/Sonnenschein/Sunshine (Chut' slunečního světla; r. István Szabó); **2000** – A szivárvány harcosa/Izsakhár (Bojovník z duhy; r. Péter Havas); **2002** – Bolondok éneke (Píseň bláznů; r. Csaba Bereczki).

ANDREJČENKOVÁ Natalja Eduardovna

* 3. května 1956-Moskva (SSSR)

V dětství projevovala hudební nadání, proto navštěvovala hodiny klavíru v lidové škole umění. Navzdory přání rodičů, kteří z ní chtěli mít filoložku, se vydala na uměleckou dráhu. Po nezdařeném pokusu o přijetí na moskevské Divadelní učiliště Borise Sčukina se přihlásila na VGIK, kde ukončila 1977 svá herecká studia ve třídě Sergeje Bondarčuka a Iriny Skobcevodové. Už během studií získala první zkušenosti před film. kamerou; v následujících několika letech se nejčastěji objevovala ve vedlejších rolích venkovských dívek, z nichž vyniká zejména vzpurná a nezávislá Nastasja Solominová, dcera vesnického boháče (Sergej Sakurov), která odejde za nejistou budoucností se synem největšího chudáka (Vitalij Solomin) a zahyne za občanské války, ve společenské epopeji **Sibiriáda** (r. A. Končalovskij). Napříště jí byly svěřovány role vášnivých a romantických žen silných duchem, věrných svým

láskám i zásadám. Mezinárodní popularitu a cenu na MFF ve Valladolidu 1984 jí vynesla postava pouliční prodavačky pirožků Ljuby, v níž poznává jeden šťastně ženatý muž (Nikolaj Burljajev) svou někdejší lásku z válečné fronty a opět s ní navazuje citový vztah, v psychologickém milostném dramatu **Válečná romance** (r. P. Todorovskij). Své pěvecké a taneční schopnosti plně uplatnila v titulní úloze temperamentní vychovatelky v TV adaptaci slavného muzikálu **Na shledanou, Mary Poppinsová!**. Zcela odlišný typ hrdinky vytvořila ve film. adaptaci klasické povídky Nikolaje Leskova **Lady Macbeth z Mcenského újezdu** (r. R. Balajan), kde ztělesnila nevěrnou manželku a vražedkyni Kateřinu Lvovnu Izmajlovovou. Během natáčení TV historicko-životopisného eposu **Petr Veliký**, který se v mezinárodní koprodukcí realizoval na území SSSR a v němž se N. A. představila jako Jevdokija, se seznámila s hlavním protagonistou tohoto výpravného projektu, slavným německým hercem a režisérem Maximilianem Schellem, za něhož se záhy provdala. Jejím prvním manželem byl hudební skladatel Maxim Dunajevskij. Od 1983 je členkou moskevského Divadla na Tagance, kde debutovala v Gorkého dramatu *Vassa Železnovová*.

FILMOGRAFIE:

1975 – Ot zari do zari (**Od úsvitu do úsvitu**; r. Gavriil Jegiazarov); **1976** – Stěpanova pamjatka (Stěpanova památka; r. Konstantin Jeršov); Kolybelnaja dlja mužčin (Ukolébavka pro

muže; r. Ivan Lukinskij, Vladimir Zlatoustovskij); **1977** – Dolgi naši (Naše povinnosti; r. Boris Jašin); Stěp (**Step**; r. Sergej Bondarčuk); **1978** – Targovka i poet (**Pozdní lítost**; r. Samson Samsonov); **1979** – Sibiriada (**Sibiriáda**; r. Andrej Končalovskij); Žněcy (**Ženci** – ČTV; r. Vladimír Děnisenko); Uchod' a – uchodi (Odcházím, odejdi; r. Viktor Tregubovič); Prilet'al Marsjanin v osenňuju noč (Mart'an přilétal za podzimní noci; r. Gennadij Šumskij); **1980** – Svaděbnaja noč (Svatební noc; r. Alexandr Karpov); **1981** – Koněj na pereprave ně meňajut (Koně se na převozu nemění; r. Gavriil Jegiazarov); Damy priglašajut kavalerov (Dámy si zadávají pány; r. Ivan Kiasašvili); **1982** – Ljudmila (r. Valentin Morozov, Sergej Danilin); Čelovek, kotoryj zakryl gorod (**Uzavřené město**; r. Alexandr Gordon); **1983** – Vojenno-polevoj roman (**Válečná romance**; r. Pjotr Todorovskij); Dvoje pod odnim zontom (Dva pod jedním deštníkem; r. Georgij Jungvald-Chilkevič); Meri Poppins, do svidanija! (TV – **Na shledanou, Mary Poppinsová!** – ČTV; r. Leonid Kvinichidze); **1985** – Peter the Great (TV – Petr Veliký; r. Marvin J. Chomsky); **1986** – Prosti (**Odpust'**; r. Erněst Jasan); **1989** – Ledi Makbet Mcenskogo ujezda (**Lady Macbeth z Mcenského újezdu** – ČTV; r. Roman Balajan); **1994** – Tichij Don/Quiet Flows the Don (Tichý Don; r. Sergej Bondarčuk); Little Odessa (**Malá Oděsa** – V; r. James Gray); Aurora: Operation Intercept (**Aurora: Operace přerušena** – V; r. Paul Levine); **1998** – Revenant/Modern Vampires (Přízrak; r. Richard Elfman).

ČS. BIBLIOGRAFIE:

Týdeník Čs. televize, 1989, č. 11, s. 14 (rozhovor). – Film a divadlo, 1986, č. 7, s. 28-29 (rozhovor). – Kino, 1984, č. 24, s. 11.

ANDREWSOVÁ Julie

(Julie Elizabeth Wells)

* 1. října 1935 – Walton-on-Thames, Surrey (Velká Británie)

Je dcerou učitele a klavíristky Barbary Morrisové, která se záhy provdala za kanadského tenoristu Teda Andrewse. Už od raného dětství mohla plně rozvíjet svůj hudební a herecký talent, neboť s rodiči vystupovala v různých varietních programech v rozhlase a TV. Ve dvanácti letech debutovala již samostatně na scéně London Palladium v revui *Střecha ozářená svitem hvězd*. 1954 se představila na Broadwayi v muzikálu Sandy Wilsonové *Kamarád* a 1956-59 sklízela úspěch jako Líza Doolittleová v londýnské i broadwayské inscenaci muzikálu A. J. Lerner a Fredericka Loewa *My Fair Lady* (nominace na cenu Tony). 1960 opět triumfovala v broadwayské produkci Lernerova a Loewova hudebního dramatu *Král Artuš a jeho družina*. Světovou popularitu jí

přinesla její první film. role guvernanky, za jejíž ztvárnění v pohádkovém muzikálu **Mary Poppins** (r. R. Stevenson) byla poctěna Oscarem 1964, Zlatým glóblem 1964, cenou BAFTA 1964 a Donatellovým Davidem 1966. Zlatý glóbus 1965 a nominaci na Oscara 1965 si vysloužila úlohou temperamentní novicky Marie, která vnese radostnou pohodu do rodiny rakouského barona (Christopher Plummer), ve film. adaptaci sentimentálního muzikálu Oscara Hammersteina II. a Richarda Rodgerse **Za zvuků hudby** (r. R. Wise). Během 60. let se prosadila zejm. díky svým pěveckým a hereckým kreacím v hudebních komediích a muzikálech, v nichž však vytvářela pouze variace stejného typu hrdinek. Na deset let pak přerušila film. činnost a věnovala se koncertování, nahrávání gramofonových desek a hlavně práci v TV. Jednak zde vystupovala ve vlastním zábavném pořadu **The Julie Andrews Hour** (1972-73; osm cen Emmy), v sitcomu **Julie** (1992) a hlavně v řadě TV speciálů, např. **Julie and Carol at Carnegie Hall** (1962), **The Julie Andrews Show** (1966), **Julie and Carol at Lincoln** (1974), **Julie Andrews: The Sound of Christmas** (1987), **The Sound of Julie Andrews** (1995; nominace na cenu Emmy). Byla také průvodkyní a moderátorkou několika TV pořadů, věnovaných světu divadla a muzikálu. Obrat v její kariéře znamenala spolupráce s film. režisérem Blakem Edwardsem, v jehož hořkých komediích ztělesňovala zralé ženy, které musí čelit milostným problémům svých partnerů: zpěvačka Samantha v komedii **Kus**, oddaná manželka Gillian v komedii s vážnými podtóny **To je život!**. Za svůj výkon v úloze zpěvačky Victorie Grantové, která si v hudební komedii **Viktor, Viktorie** dopomůže k úspěchu převlečením za muže, byla J. A. nominována na Oscara 1982,

obdržela Zlatý glóbus 1982 a Donatellova Davida 1983. Vážnější hereckou polohu si vyzkoušela v postavě houslové virtuózky Stephanie Andersonové, která v důsledku své těžké nemoci rekapituluje svůj život a vztahy ke svým blízkým, v psychologickém dramatu **Duet pro jednoho** (r. A. Končalovskij). Pod jménem Julie Edwardsová napsala dětské knížky *Mandy* (1971) a *The Last of the Really Great Whangdoodles* (1974). V březnu 1998 podstoupila v New Yorku nezdařenou operaci hlasivek, za niž dostala při mimosoudním vyrovnání mnohamilionové odškodnění. Britská královna jí udělila titul Dame (1999) a na MFF v San Sebastianu 2001 získala Cenu za přínos světovému filmu. Jejím prvním manželem byl výtvarník Tony Walton (1959-67) a 1969 se provdala za režiséra Blakea Edwardse.

FILMOGRAFIE:

1957 – Cinderella (TV – Popelka; r. Ralph Nelson); **1964** – **Mary Poppins** (r. Robert Stevenson); The Americanization of Emily (**Amerikanizace Emilky** – ČTV; r. Arthur Hiller); **1965** – The Sound of Music (**Za zvuků hudby** – ČTV; r. Robert Wise); **1966** – Hawaii (**Havaj** – ČTV; r. George Roy Hill); Torn Curtain (**Roztržená opona** – ČTV; r. Alfred Hitchcock); **1967** – Thoroughly Modern Millie (**Správná dívka**; r. George Roy Hill); **1968** – Star! (Hvězda!; r. Robert Wise); **1969** – Darling Lili (Miláček Lili; r. Blake Edwards); **1974** – The Tamarind Seed (**Datlové semínko** – V; r. Blake Edwards); **1976** – The Pink

Panther Strikes Again (**Růžový panter znovu zasahuje**; r. Blake Edwards; pouze hlas); **1979** – 10 (**Kus** – ČTV; r. Blake Edwards); **1980** – Little Miss Marker (**Panenka pro štěstí** – ČTV; r. Walter Bernstein); **1981** – S.O.B. (**Trhák** – ČTV; r. Blake Edwards); **1982** – Victor/Victoria (**Viktor, Viktorie** – KTV; r. Blake Edwards); **1983** – The Man Who Loved Women (Muž, který miloval ženy; r. Blake Edwards); **1986** – Duet for One (**Duet pro jednoho** – ČTV; r. Andrej Končalovskij); That's Life! (**To je život!** – ČTV; r. Blake Edwards); **1991** – Cin Cin (r. Gene Saks); Our Sons (TV – **Naši synové** – KTV; r. John Erman); **1992** – Julie (TV; r. Blake Edwards); **1995** – Victor/Victoria (TV – Viktor/Viktorie; r. Blake Edwards); **1999** – One Special Night (TV – Jedna zvláštní noc; r. Roger Young); **2000** – Relative Values (Relativní hodnoty; r. Eric Styles); **2001** – The Princess Diaries (**Deník princezny**; r. Garry Marshall); On Golden Pond (TV – Na Zlatém jezeře; r. Ernest Thompson); **2002** – Unconditional Love (Láska bez podmínek; r. P. J. Hogan); A Fonder Heart (r. Jim Fitzpatrick).

ČS. BIBLIOGRAFIE:

Ahoj na sobotu, 1972, č. 3, s. 7. – Záběr, 1971, č. 13, s. 5. – Svět v obrazech, 1971, č. 26. – Kino, 1967, č. 25, s. 16.

ANÉMONE

(Anne Bourguignon)

* 9. srpna 1950 – Paříž (Francie)

Je dcerou pařížského psychiatra. Jako jedenáctiletá žačka školy Sainte Marie des Invalides ztělesnila Pannu Marii v inscenaci *Útěku z Egypta*. V šestnácti letech, ovlivněna undergroundem, navštěvovala kavárnu Flora, kde se seznámila s mnoha radikálními intelektuály a umělci, mj. s divadelním sdružením Living Theatre. 1969-72 pobývala v Londýně, Paříži, Marrákeši, Mexiku a po návratu do Francie absolvovala hereckou průpravu v divadelní škole Roberta Hosseina v Remeši. Od 1975 působila na experimentální scéně Café-Théâtre a posléze se připojila ke kabaretně divadelnímu souboru Le Splendid. Před film. kamerou začala sbírat první zkušenosti už na sklonku 60. let v undergroundových filmech a dlouho se pak její účinkování ve filmech (zejména

komedii) omezilo jen na epizodní role. Výrazněji se prosadila až na přelomu 70. a 80. let, kdy se herecky a scénáristicky podílela spolu s dalšími členy Le Splendid na několika burleskních film. komediích (**Nedostanete Alsasko a Lotrinsko**, **Přijď ke mně, bydlím u kamarádky**, **Moje žena se jmenuje Vrať se** a **Ježíšek je neřád**), jejichž humor vycházel z pódiových skečů a gagů této skupiny. Mezi kandidáty na Césara 1984 ji vynesla úloha invalidní Edwige Ledieuové, která zpovzdálí sleduje a kamerou zachycuje milostné a vražedné dění u svých sousedů, v erotickém thrilleru **Nebezpečí z prodlení** (r. M. Deville). Držitelkou Césara 1987 se A. stala díky svému citlivému výkonu, jaký předvedla v úloze bezdětné manželky Marcelle, u níž a jejího muže (Richard Bohringer) na venkovském statku stráví letní prázdniny devítiletý chlapec z Paříže (Antoine Hubert), v sentimentálním melodramatu **Velká cesta** (r. J. – L. Hubert). Hlavní role vytvořila mj. v komediích svého manžela Philippa Gallanda: ambiciózní reportérka pařížského rozhlasu Bonnie ve filmu **Americká čtvrt hodina** a neposlušná princezna Charlotte v novodobé pohádce **Svatba století**.

FILMOGRAFIE:

1967 – Anémone (r. Philippe Garrel); **1968** – Herlock Sholmes (r. John Chamberlain); Je, toi, elle (Já, ty, ona; r. Peter Foldes); Ultra Violet (r. anonym); **1969** – La maison (Domácnost; r. Gérard Brach); **1975** – L'incorrigible (Nenapravitelný; r. Philippe de Broca); Attention les yeux (Pozor, oči!; r. Gérard Pirès);

L'ordinateur des pompes funebres (Zřízeníec pohřební služby; r. Gérard Pirès); **1976** – Cours après moi que je t'attrape (**Případný sňatek možný**; r. Robert Pouret); Un éléphant ça trompe énormément (**Záletník**; r. Yves Robert); **1977** – Le couple témoin (Pokusná dvojice; r. William Klein); Vous n'aurez pas l'Alsace et la Lorraine (Nedostanete Alsasko a Lotrinsko; r. Coluche); Sale rêveur (Sprostý snílek; r. Jean-Marie Périer); **1978** – Vas-y maman! (Do toho, maminko!; r. Nicole de Buronová); O'Madiana (r. Constant Gros-Dubois); Thomas Guérin retraité (TV – **Důchodce** – ČTV; r. Patrick Jamain); Le quincailleur de Meaux (TV – Meauxovo železářství; r. Pierre Lary); **1979** – Certains nouvelles (Některé zprávy; r. Jacques Davila); French Postcards (**Francouzské pohlednice** – ČTV; r. Willard Huyck); Rien ne va plus (Nic se nedaří; r. Jean-Michel Ribes); Les quatre cents coups de Virginie (TV – 400 Virginiiných kousků; r. Bernard Queysanne); Café Follies (TV – Kavárna Follies; r. Dirk Sanders); **1980** – Je vais craquer!!! (Zblázním se!!!; r. François Letterier); Viens chez moi, j'habite chez une copine (Přijď ke mně, bydlím u kamarádky; r. Patrice Leconte); Une merveilleuse journée (Nádherný den; r. Claude Vital); La guerre des insectes (TV – Válka hmyzu; r. Peter Kassovitz); **1981** – La gueule du loup (Vlčí tlama; r. Michel Leviant); Quand tu seras débloqué fais-moi signe (Až se uvolníš, dej mi znamení; r. Francois Leterrier); **1982** – Ma femme s'appelle reviens (Moje žena se jmenuje Vrat' se; r. Patrice

Leconte); Pour cent briques t'as plus rien (**Prachy v prachu**; r. Edouard Molinaro); Le père Noël est une ordure (Ježíšek je neřád; r. Jean-Marie Poiré); Le quart d'heure américain (Americká čtvrthodina; r. Philippe Galland); **1983** – Un homme à ma taille (Muž podle mých představ; r. Annette Carducciová); **1984** – Les nanas (Ženské; r. Annick Lanoëová); Péril en la demeure (Nebezpečí z prodlení; r. Michel Deville); **1985** – Tranches de vie (Zlomky života; r. François Leterrier); Le mariage du siècle (Svatba století; r. Philippe Galland); **1986** – I Love You (**Miluji tě** – ČTV; r. Marco Ferreri); **1987** – Le grand chemin (Velká cesta; r. Jean-Loup Hubert); Poule et frites (Kuře s brambůrky; r. Luis Rego); **1988** – Envoyez les violons (**Pošlete housle** – ČTV; r. Roger Andrieux); Sans peur et sans reproche (Bez bázně a hany; r. Gérard Jugnot); **1989** – Les baisers de secours (Záchranné polibky; r. Philippe Garrel); El sueño del mono loco (Sen bláznivé opice; r. Fernando Trueba); Maman (**Máma** – ČTV; r. Romain Goupil); Après après-demain (Popozítří; r. Gérard Frot-Coutaz); **1990** – Les enfants volants (Létající děti; r. Guillaume Nidou); **1991** – La belle histoire (Pěkný příběh; r. Claude Lelouch); **Loulou Graffiti** – ČTV (r. Christian Lejalé); **1992** – Le petit prince a dit (Malý princ řekl; r. Christine Pascalová); Coup de jeune (Druhá míza; r. Xavier Gélin); **1993** – Poisson lune (Rybí měsíc; r. Bertrand Van Effenterre); Aux petits bonheurs (Nazdařbůh; r. Michel Deville); **1994** – Pas très catholique (**Žádné neviňátko** – ČTV; r. Tonie

Marshalllová); 3000 scénarios contre un virus (3000 scénářů proti viru; r. Jean Achache, Philippe Berenger, Richard Berry, Jane Birkinová, Paul Boujenah, Patrice Cazes, Caroline Champetierová, Jacky Cukier, Jacques Deray, Gérard Jugnot, Xavier Durringer, Sébastien Graal, Laurent Heynemann, Benoît Jacquot, Cédric Klapisch, Philippe Lioret, Jean Marboeuf, Tonie Marshalllová, Ivana Massettiová, Laetitia Massonová, Michel Meyer, Fernand Moskowicz, Jean-Daniel Pillault, Jacques Renard, Charlotte Silverová, Florence Straussová, Virginie Thevenetová, Bernard Verley, Daniel Vigne, Patrick Volson); **1995** – Enfants de salaud (Děti darebáka; r. Tonie Marshalllová); **1996** – Le cri de la soie (Hlas hedvábí; r. Yvon Marcianová); Les Bidochon (Bidochonovi; r. Serge Korber); L'échappée belle (r. Etienne Dhaene); La cible (Terč; r. Pierre Courrège); **1997** – Marquise (r. Véra Belmontová); In and Out of Fashion (D – V módě a mimo ni; r. William Klein); **Lautrec** (r. Roger Planchon); **1999** – Passeurs de rêves (Převozník snů; r. Hiner Saleem); **2001** – Voyance et manigance (Jasnovidnost a intriky; r. Éric Fourniols).

ČS. BIBLIOGRAFIE:

Kino, 1987, č. 19, s. 8-9.

ANGLADE Jean-Hugues

* 29. července 1955 – Tours (Francie)

Vyrůstal na venkově v rodině veterináře. Od dětství snil o spisovatelské dráze. 1975-80 absolvoval hereckou přípravu u Antoina Viteze na Státní konzervatoři dramatického umění v Paříži. Už během studií asistoval režisérovi Vitezovi při inscenování hry *Bérénice* (1978) na jevišti Théâtre des Quartiers d'Ivry a sám pak režíroval drama Martina Sperra *Lovecké výjevy z Dolních Bavor* (1980). Režisér Patrice Chéreau ho angažoval do Théâtre des Amandiers v Nanterre, kde režíroval hru Christophera Marlowa *Velká Británie* (1984), a ještě předtím mu svěřil ústřední part ve svém film. dramatu **Poraněný člověk**. Úloha homosexuálního mladíka jménem Henri, který přichází z malého města do Paříže a tam ho svede k prostituci jiný homosexuál (Vittorio Mezzogiorno), mu vynesla Stříbrnou plaketu na MFF v Chicagu 1983 a nominaci na Césara 1983. Neúspěšně se ucházel také o Césara

1985, na něhož byl navržen za roli osamělého jezdce na kolečkových bruslích, jehož útočištěm před světem se stala zákoutí pařížského metra, v kultovním snímku **Podzemka** (r. L. Besson). Atmosféru realizace tohoto filmu zachytil J.-H. A. ve svém krátkém dokumentu **The Making of Subway** (1985, Natáčení Podzemky). Mezi kandidáty na Césara 1986 se dostal díky svému ztvárnění postavy řidiče nákladáku s literárními ambicemi Zorga, o jehož milostném vztahu k neurotické servírce (Béatrice Dalleová) pojednává eroticky laděné drama podle románu Philippa Dijana **37, 2° po ránu** (r. J. J. Beineix). Pro svoji mladicky vyhlížející tvář často ztělesňoval milence hlavních hrdinek (**Bolest lásky, Brutální Nikita**). Citlivý portrét milujícího otce Nicolase, který pro svého nevy léčitelně nemocného šestiletého synka zinscenuje přílet létajícího talíře s dobrosrdečným mimozemšťanem na palubě, vytvořil ve sci-fi pohádce **Gawin** (r. A. Sélignac). O natáčení tohoto filmu i o hereckém životě napsal knihu *Dans l'ombre de Gawin* (1992, V Gawinově stínu). Za vedlejší roli francouzského krále Karla IX. ve film. adaptaci historického románu Alexandra Dumase **Královna Margot** (r. P. Chéreau) získal Césara 1994.

FILMOGRAFIE:

1977 – Un comiquené (TV – Rozený komik; r. Michel Polac);
1978 – La peau de chagrin (TV – Nešťastník; r. Michel Favart);
La randonnée (TV – Dlouhá jízda; r. Georges Régner); **1979** –
Par ordre du roi (TV – 37° 2 le matin l'intégrale (37, 2° po ránu,

úplná verze; r. JeanJacques Beineix); La domenica specialménte (Zvláštní neděle; r. Giuseppe Bertolucci, Giuseppe Tornatore, Ricky Tognazzi, Francesco Barilli); **1992** – Jona che visse nella balena (Jonáš v útrobách veryby; r. Roberto Faenza); **1993** – Les marmottes (**Svišti** – ČTV; r. Élie Chouraqui); Killing Zoe (**Zabít Zoe** – V; r. Roger Avary); **1994** – La reine Margot (**Královna Margot**; r. Patrice Chéreau); **1995** – Dis-moi oui... (**Řekni mi své ano** – ČTV; r. Alexandre Arcady); Le affinità elettive (**Spřízněni volbou** – ČTV; r. Paolo Taviani, Vittorio Taviani); Les menteurs (Lháři; r. Élie Chouraqui); Nelly et Monsieur Arnaud (**Nelly a pan Arnaud** – ČTV; r. Claude Sautet); **1996** – Maximum Risk (**Maximální riziko**; r. Ringo Lam); **1997** – Tonka (r. Jean-Hugues Anglade; + sc.); **1999** – En face (Zpředu; r. Mathias Ledoux); **2000** – Le prof (**Profesor** – V; r. Alexandre Jardin); Princeless (r. Sylvie Verheydeová); La sirène rouge (Červená siréna; r. Olivier Megaton); Mortel transfert (Převoz smrti; r. Jean-Jacques Beineix).

ČS. BIBLIOGRAFIE:

Kinorevue, 1992, č. 18, s. 4-5. – Kino, 1992, č. 8, s. 15. – Kino, 1990, č. 15, s. 16. – Film a divadlo, 1990, č. 7, s. 28.

ANISTONOVÁ Jennifer

* 11. února 1969 – Sherman Oaks, Kalifornie (USA)

Je dcerou herečky, modelky a později fotografky Nancy Anistonové a herce Johna Anistona. Jejím kmotem byl herec Telly Savalas (1924-1994). Vyrůstala v New Yorku, kde navštěvovala manhattanskou High School for the Performing Arts. Od 1987 se uplatnila na mimobroadwayských scénách, kde se představila mj. ve hře Susan Millerové *For Dear Life*. Hrála hlavní úlohy v TV seriálech **The Edge** (1989-92, Okraj), **Molloy** (1990), **Ferris Bueller** (1990), **Muddling Through** (1994–, Protloukat se) a jako host vystoupila v seriálech **Quantum Leap**, **Herman's Head** (Hermanova hlava), **Burke's Law** (Burkeův zákon), **Partners** (Společníci). Popularitu získala postavou číšnice Rachel Greenové v úspěšném seriálu **Friends** (1994, **Přátelé** – ČTV). Před film. kamerou debutovala úlohou Tory, dcery rockerského veterána (John Sanderford), který koupí venkovský dům s utajeným

skřítkem (Warwick Davis), v komediálním hororu **Skřítek** (r. M. Jones). Poprvé však na sebe výrazněji upozornila v romantické komedii **Ona, jedině ona** (r. E. Burns), kde ztělesnila sexuálně neuspokojenou manželku burzovního manažera (Mike McGlone). Účinkovala v krátkém filmu **Waiting for Woody** (1998, Čekání na Woodyho; r. Grant Heslov). Po vztazích s Adamem Duritzem (zpěvák skupiny Counting Crows) a hercem Tatem Donovanem se v červenci 2000 provdala za herce Brada Pitta.

FILMOGRAFIE:

1990 – Camp Cucamonga (TV – Tábor Cucamonga; r. Roger Duchowny); **1993** – Leprechaun (**Skřítek**; r. Mark Jones); **1996** – Dream for an Insomniac (**Sny nocí bezesných** – KTV; r. Tiffanie DeBartolová); She's the One (**Ona, jedině ona**; r. Edward Burns); **1997** – 'Til There Was You (Než jsi přišel ty; r. Scott Winant); Picture Perfect (**Perfektní záskok** – V; r. Glenn Gordon Caron); **1998** – The Object of My Affection (**Objekt mé touhy** – V; r. Nicholas Hytner); **1999** – Office Space (**Maléry pana Šikuly** – V; r. Mike Judge); The Iron Giant (A – Železný obr; r. Brad Bird; pouze hlas); **2001** – Rock Star (Rocková hvězda; r. Stephen Herek); The Good Girl (Dobré děvče; r. Miguel Arteta).

ČS. BIBLIOGRAFIE:

Story, 2000, č. 33, s. 16-17. – Satelit, 1998, č. 31, s. 5
(rozhovor).

ANN-MARGRET

(Ann-Margret Olsson)

* 28. dubna 1941 – Stockholm (Švédsko)

Jako pětiletá se s rodiči přestěhovala ze Švédska do Spojených států, kde se usadili poblíž Chicaga. Od dětství zpívala v kostelních sborech a na školních besídkách. V sedmnácti letech vystupovala v Kansas City s jazzovou kapelou, s níž se pokoušela prosadit i v Las Vegas. Zde ji angažoval do programu luxusního hotelu Sahara komik George Burns a záhy se dostala do populární TV show Jacka Bennyho. 1961 uzavřela smlouvu s gramofonovou firmou RCA a také debutovala před film. kamerou epizodní rolí dcery hlavní hrdinky (Bette Davisová) v satirické komedii **Plná kapsa zázraků** (r. F. Capra). Zpočátku byla obsazována zejména do nenáročných komedií, hudebních snímků a westernů, v nichž alespoň sbírala zkušenosti po boku slavných herců. Upozornila

na sebe složitou postavou reklamní modelky Bobbie Templetonové, za jejíž ztvárnění v hořké komedii **Tělesné vztahy** (r. M. Nichols) byla nominována na Oscara 1971 a získala Zlatý glóbus 1971. Všechny své umělecké i tělesné přednosti snad nejlépe zúročila ve film. verzi rockové opery skupiny The Who **Tommy** (r. K. Russell), v níž ztělesnila měšťáčkou a svůdnou matku slepého hrdiny (Roger Daltrey) Noru Walkerovou, díky níž se ocitla opět mezi kandidáty na Oscara 1975 a Zlatý glóbus 1975. V civilní poloze laděný portrét postarší, ale stále atraktivní ženy, která po rozvodu hledá nový partnerský vztah, vykreslila v postavě Jackie Giardinové, bývalé manželky burzovního makléře (Alan Alda), v milostné komedii **Nový život** (r. A. Alda). Vedle filmování se věnuje nadále pěvecké kariéře a účinkuje také v TV, kde zaujala mj. jako Blanche v adaptaci Williamsova dramatu **Tramvaj do stanice Touha**. V únoru 2001 se představila na jevišti Oakdale Theatre (v connecticutském Wallingfordu) v hlavní roli majitelky nevěstince Mony Stangleyové v muzikálové komedii *Nejlepší bordýlek v Texasu*. Od 1967 je provdána za bývalého TV herce Rogera Smithe, který se stal jejím manažerem.

FILMOGRAFIE:

1961 – Pocketful of Miracles (Plná kapsa zázraků; r. Frank Capra); **1962** – State Fair (Venkovská pout'; r. José Ferrer); **1963** – Bye Bye Birdie (Sbohem, ptáčku zpěváčku; r. George Sidney); **1964** – **Viva Las Vegas** – ČTV (r. George Sidney); The

Pleasure Seekers (Hledači radovánek; r. Jean Negulesco); Kitten with a Whip (Kotě s bičem; r. Douglas Heyes); **1965** – Bus Riley’s Back in Town (Bus Riley se vrací do města; r. Harvey Hart); Once a Thief (Kdo jednou kradl; r. Ralph Nelson); The Cincinnati Kid (r. Norman Jewison); **1966** – Stagecoach (**Dostavník**; r. Gordon Douglas); The Swinger (r. George Sidney); Murder’s Row (Vražedná hádka; r. Henry Levin); Made in Paris (r. Boris Sagal); **1967** – Il tigre (**Tygr a kočička**; r. Dino Risi); Il profeta (Prorok; r. Dino Risi); **1968** – Sette uomini e un cervello (Sedm mužů a jeden mozek; r. Edward Ross); **1969** – Rebus (Rébus; r. Nino Zanchin); **1970** – R.P.M. (r. Stanley Kramer); C.C. and Company (r. Seymour Robbie); **1971** – Carnal Knowledge (**Tělesné vztahy** – V; r. Mike Nichols); **1973** – The Train Robbers (Vlakoví lupiči; r. Burt Kennedy); Un homme est mort (Mrtvý muž; r. Jacques Deray); **1975** – **Tommy** (r. Ken Russell); **1976** – Folies bourgeoises (Měšťácké pošetilosti; r. Claude Chabrol); **1977** – Joseph Andrews (r. Tony Richardson); The Last Remake of Beau Geste (**Dvojčata**; r. Marty Feldman); **1978** – The Cheap Detective (**Detektiv ze San Franciska**; r. Robert Moore); Magic (**Kouzlo** – ČTV; r. Richard Attenborough); **1979** – The Villain (**Kaktusový Jack** – V; r. Hal Needham); **1980** – Middle Age Crazy (Bláznovství ve středním věku; r. John Trent); **1982** – The Return of the Soldier (Vojákův návrat; r. Alan Bridges); Lookin’ to Get Out (Koukáme vypadnout; r. Hal Ashby); I Ought to Be in Pictures (**Příběh z Hollywoodu** – V; r.

Herbert Ross); **1983** – Who Will Love My Children? (TV – **Kdo bude mít rád mé děti** – ČTV; r. John Erman); **1984** – A Streetcar Named Desire (TV – Tramvaj do stanice Touha; r. John Erman); **1985** – Twice in a Lifetime (**Dvakrát za život**; r. Bud Yorkin); **1986** – 52 Pick-Up (**Ber padesát dva** – ČTV; r. John Frankenheimer); **1987** – A Tiger's Tale (**Tygří pohádka** – ČTV; r. Peter Douglas); The Two Mrs. Grenvilles (TV – **Dvě paní Grenvillové** – (TV/**Grenvillové** – ČTV; r. John Erman); **1988** – A New Life (**Nový život** – ČTV; r. Alan Alda); **1991** – Our Sons (TV – **Naši synové** – KTV; r. John Erman); **1992** – Newsies (Kameloti; r. Kenny Ortega); **Queen** – ČTV (TV; r. John Erman); **1993** – Grumpy Old Men (**Dej si pohov, kámoši**; r. Donald Petrie); Nobody's Children (TV – Děti nikoho; r. David Wheatley); **1994** – **Scarlett** – ČTV (TV; r. John Erman); **1995** – Grumpier Old Men (**Dej si pohov, kámoši 2** – V; r. Howard Deutch); **1996** – Seduced by Madness (TV – **Svůdná nenávist** – ČTV; r. John Patterson); Blue Rodeo (TV – **Pravá identita** – V; r. Peter Werner); **1998** – Four Corners/Homestead (TV – **Ranč v údolí** – ČTV; r. Kevin Dowling); Life of the Party: The Pamela Harriman Story (TV – Život jako na party: Příběh Pamelý Harrimanové; r. Waris Hussein); **1999** – Any Given Sunday (**Vítězové a poražení**; r. Oliver Stone); Happy Face Murders (**Znamení vraha** – V; r. Brian Trenchard-Smith); The Limey (Anglán; r. Steven Soderbergh); **2000** – The 10th Kingdom (TV -10. království; r. David Carson, Herbert Wise);

2001 – Blonde (TV – Blondýna; r. Joyce Chopraová); A Woman's a Helluva Thing (Žena je pekelná věc; r. Karen Leigh Hopkinsová).

ČS. BIBLIOGRAFIE:

Kino, 1980, č. 13, s. 11. – Kino, 1976, č. 5, s. 15.

ANTHONYOVÁ Lysette

(Lysette Chodski)

* 26. září 1963 – Londýn (Velká Británie)

Je dcerou herců Michaela Anthonyho a Bernadette Milesové. Pro práci modelky byla objevena fotografem Davidem Baileyem a tuto svoji kariéru začala brzy kombinovat s hereckými aktivitami na jevišti londýnského National Youth Theater, kde jako čtrnáctiletá byla nejmladší členkou. První zkušenosti před kamerou absolvovala v TV přepisech klasických literárních děl (**Ivanhoe**, **Oliver Twist**) a v seriálech **Auf Wiedersehen, Pet** (1984, **Auf Wiedersehen, miláčku**), **The Bretts** (1988, **Brettové**) a **Dark Shadows** (1991, **Temné stíny**). Ve filmu debutovala hlavní úlohou princezny Lyssy, o jejíž vysvobození ze zajetí bojuje její snoubenec-princ (Ken Marshall), v pohádkové fantazii **Planeta Krull** (r. P. Yates). Často je obsazována do komedií,

kde vytváří postavy atraktivních mladých žen, jimž se však v lásce příliš nedaří: cvičitelka aerobiku Sam, u níž nalezneme chvilkovou útěchu manželstvím unavený intelektuál (Sydney Pollack), v hořké komedii **Manželé a manželky** (r. W. Allen); šéfka mezinárodní kosmetické firmy Samantha D'Bonneová, které se nepodaří svést svého osobního pilota (John Travolta), ve vánoční rodinné komedii **Kdopak to mluví 3** (r. T. Ropelewski); snoubenka Sarah, s jejíž pomocí se zbaví její milý (Tim Daly) vzpurného druhého já, v hororové komedii **Dr. Jekyll a slečna Hyde** (r. D. Price). 1988-90 působila v divadelním souboru Bristol Old Vic, na jehož jevišti slavila úspěchy v hrách Lillian Hellmanové *Odložené sny*, Henrika Ibsena *Strašidla* a Christophera Fryse *The Lady's Not for Burning*. Od poč. 90. let pracuje v Hollywoodu, kde také žije se svým manželem, holandským malířem Lucem Leestemakerem.

FILMOGRAFIE:

1982 – **Ivanhoe** – ČTV (TV; r. Douglas Camfield); **Oliver Twist** (TV; r. Clive Donner); Frost in May (TV – Mráz v květnu; r. Ronald Wilson); **1983** – Krull (**Planeta Krull** – V; r. Peter Yates); Night Train to Murder (TV – **Noční vlak k vraždě** – ČTV; r. Joseph McGrath); Princess Daisy (TV – Princezna Daisy; r. Waris Hussein); **1987** – The Emperor's New Clothes (Císařovy nové šaty; r. David Irving); Zoeken naar Eileen (Hledám Eileen; r. Rudolph van der Berg); **1988** – Without a Clue (**Není**

Sherlock jako Holmes – V/**Nevyřešený případ** – ČTV; r. Thorn Eberhardt); **Jack the Ripper** (TV – **Jack Rozparovač** – ČTV; r. David Wickes); **The Lady and the Highwayman** (TV – **Dáma a lupič** – V/**Dáma a zbojník** – ČTV; r. John Hough); **1990** – **A Ghost in Monte Carlo** (TV – **Fantom v Monte Carlu** – ČTV; r. John Hough); **1991** – **Switch** (**Proměna**; r. Blake Edwards); **The Pleasure Principle** (**Užít si života** – ČTV; r. David Cohen); **1992** – **Husbands and Wives** (**Manželé a manželky**; r. Woody Allen); **Face the Music** (Tvář hudby; r. nevedena); **1993** – **Look Who's Talking Now!** (**Kdopak to mluví 3**; r. Tom Ropelewski); **A Brilliant Disguise** (**Dokonalá maska** – V; r. Nick Vallelonga); **Save Me** (**Zachraň mě!** – V; r. Alan Roberts); **The Hour of the Pig/The Advocate** (**Hodina prasete** – ČTV; r. Leslie Megahey); **1994** – **The Hard Truth** (**Krutá pravda** – V; r. Kristině Petersonová); **1995** – **Dr. Jekyll and Ms. Hyde** (**Dr. Jekyll a slečna Hyde**; r. David Price); **Dracula: Dead and Loving It** (**Drákuloviny**; r. Mel Brooks); **Affair Play** (r. Roeland Kerbosch); **1996** – **Dead Cold** (**Smrtící chlad** – V; r. Kurt Anderson); **1997** – **Man of Her Dreams** (**Omyl** – V; r. Martin Kitrosser).

ANTONELLIOVÁ Laura

* 28. listopadu 1941 – Pula, Chorvatsko (Jugoslávie)

Po maturitě na jednom neapolském gymnáziu studovala na tamní Akademii tělesné výchovy a krátce pak působila jako učitelka tělocviku a matematiky. Záhy se však pokusila uplatnit své půvaby jinde a jinak. Odešla do Říma, kde začínala jako fotomodelka, její fotografie se objevovaly zejména ve fotorománech, obrázkových časopisech a vyjadřovaly její animálnost, smyslnost, kterou doplňovala oduševnělá krása její tváře. Účinkovala také v TV reklamách a dokonce uváděla TV programy **Zoo** a **Carosello** (Kolotoč). Její tělesné přednosti neušly pozornosti filmařů, v jejichž erotických filmech nevalné úrovně účinkovala (**Sexuální revoluce**, **Venuše v kožichu**). Přejít k lepší kategorii komerční produkce pro ni znamenala poč. 70. let role svůdné šlechtičny Pauliny de Guérande, poutané nesourozeneckým vztahem ke svému bratrovi (Sami Frey) a okouzující na čas i neohroženého

dobrodruha (Jean-Paul Belmondo), v komedii z doby Velké francouzské revoluce **Manželé z roku II** (r. J.-P. Rappeneau). Následující seriózní role jí nabídli opět francouzští režiséri a svěřili jí dramaticky náročnější party, mezi nimiž vyniká úloha Julietty, která se stává nepřímou spoluvinicí svého muže, chladnokrevně trestajícího ty, kdo jí znásilněním způsobili těžké psychické trauma, ve film. adaptaci detektivky Eda McBaina **Bez motivu** (r. Ph. Labro). Za roli venkovské služičky, která zasvětila do tajů lásky syna svého zaměstnavatele, v eroticky motivované komedii **Zlomyslnost** (r. S. Samperi), obdržela Donatellova Davida 1973. Mezinárodní hvězdu z ní však učinila teprve postava sicilské markýzy Eugenie z Maqueda, o jejímž bouřlivém životě, plném milostných vzplanutí a zklamání, vypráví satirická komedie o hluboké morální krizi bohaté šlechty **Bože, jak hluboko jsem klesla** (r. L. Comencini). Obdobný typ vytvořila v dramatu podle stejnojmenného románu Gabriela D'Annunzia **Nevinný** (r. L. Visconti), kde ztělesnila římskou aristokratku Giulianu Hermilovou, krásnou nevěrnou manželku záletného a dekadentního manžela (Giancarlo Giannini). Další klíčovou rolí, jež jí dokonce vynesla Donatellova Davida 1981, byla sličná vdaná Klára, jejíž mladý milenec – kapitán kavalérie (Bernard Giraudeau) se stane obětí lásky ošklivé a těžce nemocné ženy (Valeria D'Obiciovà), v melodramatu nezkrtné milostné touhy **Vášně lásky** (r. E. Scola). Celá herecká kariéra L. A. trpí značnou uměleckou nevyrovnaností, neboť až na nepatrné výjimky režiséri a hlavně producenti těžší z dráždivé dvojznačnosti jejího zjevu, někdy s dostatečnou mírou vkusu a s humorem, jindy apelují bezostyšně na nižší pudů diváků. Patrně z

neschopnosti unést tíhu slávy propadla L. A. koncem 80. let drogám, které způsobily značné deformace jejího těla a za přechovávání byla dokonce 1991 zatčena a souzena.

FILMOGRAFIE:

1966 – Le sedicenni (Šestnáctiletí; r. Luigi Petřini); **1968** – La rivoluzione sessuale (Sexuální revoluce; r. Riccardo Ghione); Venus im Pelz (Venuše v kožichu; r. Max Dillmann); **1969** – Un detective (Detektiv; r. Romolo Guerrieri); **1970** – Sledge (r. Giorgio Gentili); Gradiva (r. Giorgio Albertazzi); Les mariés de l'an II (**Manželé z roku II**; r. Jean-Paul Rappeneau); **1971** – All'onorevole piacciono le donne (Poslanci se ženy líbí; r. Lucio Fulci); Incontro d'amore – Bali (Setkání s láskou na ostrově Bali; r. Ugo Liberatore); Il merlo maschio (Kosák; r. Pasquale Festa Campanile); Sans mobile apparent (**Bez motivu**; r. Philippe Labro); **1972** – Docteur Popaul (**Doktor Popaul** – V; r. Claude Chabrol); Le rempart des béguines (Záštita pobožnůstárek; r. Guy Casaril); **1973** – Malizia (**Zlomyslnost** – ČTV; r. Salvatore Samperi); Simona/Histoire de l'oeil (r. Patrick Longchamps); **1974** – Sesso matto (Bláznivý sex; r. Dino Risi); Peccato veniale (Lehký hřích; r. Salvatore Samperi); La divina creatura (Božská bytost; r. Giuseppe Patroni-Griffi); Mio dio, come sono caduta in basso! (**Bože, jak hluboko jsem klesla!**; r. Luigi Comencini); **1976** – L'innocente (**Nevinný**; r. Luchino Visconti); La lozana

andaluza (Hrdá dívka z Andaluzie; r. Vicente Escrivá); **1977** – Mogliamante (Manželka-milenka; r. Marco Vicario); Gran bollito (Velké vyváření; r. Mauro Bolognini); **1978** – Letti selvaggi (**Tygřice** – V; r. Luigi Zampa); **1980** – Il malato immaginario (**Zdravý nemocný**; r. Tonino Červi); Mi faccio la barca (Postavím si loď; r. Sergio Corbucci); **1981** – Passione d'amore (**Vášeň lásky**; r. Ettore Scola); Il turno (**Třetí na řadě**; r. Tonino Cervi); Casta e pura (Cudná a čistá; r. Salvatore Samperi); **1982** – **Porca vacca** – V (r. Pasquale Festa Campanile); Viuuulentemente... mia (Násilně... má; r. Carlo Vanzina); Sesso e volentieri (Sex a ochota; r. Dino Risi); **1985** – La gabbia (**V pasti** – ČTV; r. Giuseppe Patroni-Griffi); La venexiana (**Benátská noc**; r. Mauro Bolognini); Tranches de vie (Zlomky života; r. Francois Leterrier); **1986** – Grandi magazzini (Obchodní domy; r. Castellano a Pipolo); **Rimini Rimini** – ČTV (r. Sergio Corbucci); **1987** – Gli indifferenti (TV – **Lhostejní** – ČTV; r. Mauro Bolognini); Roba da ricchi (**Luxusní prázdniny** – V; r. Sergio Corbucci); **1989** – Disperatamente Giulia (Zoufale Giulia; r. Enrico Maria Salerno); **1990** – L'avarò (**Lakomec** – ČTV; r. Tonino Cervi); **1991** – Malizia 2000 (**Zlomyslnost 2000** – V; r. Salvatore Samperi).

ČS. BIBLIOGRAFIE:

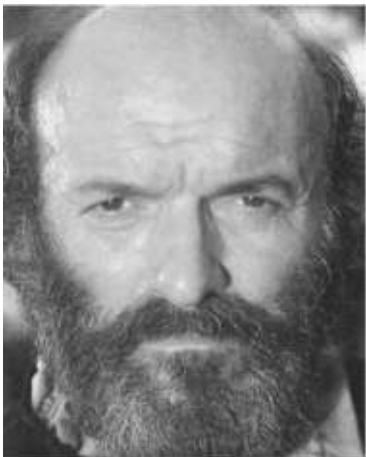
Kinorevue, 1991, č. 17, s. 11. – Život, 1991, č. 52, s. 8. – Kino,

1986, č. 9, s. 8. – Kino, 1982, č. 2, s. 11. – Magazín Kina 1979, s. 201-205. – Kino, 1976, č. 6, s. 11. – Ahoj na sobotu, 1975, č. 26. – Kino, 1974, č. 4, s. 13.

ANTONUTTI Omero

* 3. srpna 1935 – Basilico, Kalábrie (Itálie)

Studoval na Divadelní akademii v Terstu pod vedením Sergia D'Osmy. Tři roky působil v Městském divadle v Terstu a pak nastoupil angažmá do Teatro Estable v Janově, kde hrál v režii Luigiho Squarziny v Shakespearově dramatu *Julius Caesar* a Ibsenově *Divoké kachně*. Mezinárodní renomé mu vynesla úloha nelítostného a tvrdého otce, sardinského pastevce, z jehož tyranského područí se podaří vyvážnout negramotnému synovi (Saverio Marconi), který se posléze proslavil jako jazykovědec a spisovatel, jak o tom vypráví psychologické drama **Padre padrone** (r. P. Taviani a V. Taviani). Obdobné typy hrdých a autoritářských mužů vytvořil i v dalších filmech bratrů Tavianiových: neohrožený vdovec Galvano Galvani ve válečném dramatu **Noc sv. Vavřince**, stárnoucí a unavený italský dramatik Luigi Pirandello ve film. adaptaci Pirandellových povídek **Kaos** a toskánský kamenický a

štukatérský mistr Bonnano, jehož dva synové (Vincent Spáno a Joaquim de Almeida) pomohli jako návrháři a stavitelé dekorací budovat slávu Hollywoodu, v nostalgickém retrosnímku **Dobry den, Babylónie**. Vnitřní silou, jíž si podmaňují své okolí, se vyznačují mnozí jeho další hrdinové, které ztělesnil v dílech významných evropských tvůrců: řecký bandita v historickém dramatu z poč. století **Alexandr Veliký** (r. Th. Angelopoulos), lékař ze severošpanělského městečka Agustín Arenas v poetickém snímku **Jih** (r. V. Erice) nebo fanatický španělský dobyvatel Lope de Aguirre v historicko-dobrodružné fresce o hledání bájně zlatonosné říše uprostřed amazonské džungle **El Dorado** (r. C. Saura).

FILMOGRAFIE:

1974 – Anno uno (Rok jedno; r. Roberto Rossellini); **1975** – La donna della domenica (Paní z neděle; r. Luigi Comencini); **1977** – **Padre padrone** (r. Paolo Taviani, Vittorio Taviani); **1978** – Le mani sporche (Špinavé ruce; r. Elio Petri); Nell'occhio della volpe (V oku vlčice; r. Antonio Drove); **1980** – O Megalexandros (Alexandr Veliký; r. Théo Angelopoulos); **1981** – La notte di San Lorenzo (**Noc sv. Vavřince**; r. Paolo Taviani, Vittorio Taviani); Matlosa (Bezdomovci; r. Villi Hermann); **1982** – Grog (TV; r. Francesco Laudadio); **1983** – Notturmo (Nokturno; r. Giorgio Bontempi); Quartetto Basileus (Kvarteto Basileus; r. Fabio Carpi); Il disertore (Dezertér; r. Giuliana Berlinquerová); El sur (**Jih**; r. Victor Erice); **1984** – **Kaos** (r. Paolo Taviani, Vittorio

Taviani); **1985** – Golfo de Vizcaya (Biskajský záliv; r. Javier Rebollo); El rey y la reina (TV – Král a královna; r. José Antonio Páramo); **1986** – Good Morning Babilonia (**Dobrý den, Babylónie**; r. Paolo Taviani, Vittorio Taviani); **1987** – La visione di Sabba (Vize sabatu; r. Marco Bellocchio); Rumbo norte (r. José Miguel Ganga); **El Dorado** (r. Carlos Saura); **1989** – Bankomatt (r. Villi Hermann); **1990** – Doblones de a ocho (**Samé dukáty** – ČTV; r. Andres Linares); Solitud (Samota; r. Roma Guardiet); El Quijote (r. Manuel Gutiérrez Aragón); **1991** – Una storia semplice (Prostý příběh; r. Emidio Greco); El laberinto Griego (Řecký labyrint; r. Rafael Alcázar); **Sandino** – ČTV (r. Miguel Littin); **1992** – Amor e dedinhos de pé (Láska a drobná nožka; r. Luis Filipe Rochá); El maestro de esgrima (Učitel šermu; r. Pedro Olea); Una estación de paso (Přechodná doba; r. Gracia Querejetová); **1994** – Genesi. La Creazione e il Diluvio (**Bible – Starý zákon** – ČTV; r. Ermanno Olmi); Farinelli, il castrato (**Farinelli**; r. Gérard Corbiau); **1995** – Un eroe borghese (Obyčejný hrdina; r. Michele Placido); Dopo la tempesta (TV – **Osudná party** – ČTV; r. Andrea Frazzi, Antonio Frazzi); **1996** – La frontiera (Hranice; r. Franco Giraldi); **1997** – La terza luna (Třetí měsíc; r. Matteo Bellinelli); Fatima (TV; r. Fabrizio Costa); Tu ridi (Směješ se; r. Paolo Taviani, Vittorio Taviani); **1998** – Bajo bandera/Oltre la giustizia (Malý prapor; r. Juan José Jusid); **2001** – I banchieri di Dio (Boží bankéři; r. Giuseppe Ferrara).

ANWAROVÁ Gabrielle

* 4. února 1970 – Laleham, Middlesex (Velká Británie)

Je dcerou perského film. producenta a anglické učitelky herectví. Jako dítě navštěvovala kurzy baletu. Absolvovala střední školu s hereckým zaměřením. První roli v miniseriálu BBC **Hideway** (Skrýš) dostala už v patnácti letech. Následovaly menší úlohy v seriálech **Crossbow** (**Vilém Tell** – ČTV), **The Storyteller** (Vypravěč) a jedna z hlavních postav v dramatickém seriálu ze zákulisí školního časopisu **Press Gang** (1990, Mladí novináři). V 90. letech se přestěhovala za svým přítelem, americkým hercem Craigem Shefferem do Hollywoodu. Zaujala skutečnou postavou tvrdohlavé Sonory Websterové, která se ve 30. letech přidala ke kočovnému cirkusu, ve filmu **Divoká srdce nelze zlomit** (r. S. Miner) a malou, leč výraznou rolí dívky Donny, s níž si náhodně zatančí tango starý slepý důstojník (Al Pacino), v dramatu **Vůně ženy** (r. M. Brest). Honosný historický kostým oblékla v

komedijní adaptaci Dumasova románu **Tři mušketýři** (r. S. Herek), kde ztělesnila královnu Annu Rakouskou, již se dvoří démonický kardinál (Tim Curry). Tajemné nebezpečí z vesmíru odhalí její hrdinka Marti, které se podaří uprchnout z vojenského území ovládaného mimozemskými vetřelci, ve sci-fi hororu **Lupiči těl** (r. A. Ferrara). V jiné poloze se představila jako půvabná Dagney, která pro gangstera (Andy Garcia) zosobňuje touhu po lepším životě, v kriminálním dramatu **Co dělat v Denveru, když člověk nežije** (r. G. Fleder). Jako host se objevila v TV seriálech **Beverly Hills 90210** – ČTV, **Fallen Angels (Padlí andělé** – ČTV) a účinkovala i v několika videoklipech pro MTV.

FILMOGRAFIE:

1988 – Manifesto (r. Dušan Makavejev); First Born (TV – Prvorozený; r. Philip Saville); **1989** – Prince Caspian and the Voyage of the Dawn Treader (TV – Princ Kaspián a plavba jitrního poutníka; r. Alex Kirby); Summer's Lease (TV – Letní pronájem; r. Martyn Friend); **1990** – I misteri della giungla nera (TV – **Záhady temné džungle** – ČTV; r. Kevin Connor); **1991** – If Looks Could Kill (**Přísně tajné prázdniny**; r. William Dear); Wild Hearts Can't Be Broken (**Divoká srdce nelze zlomit** – ČTV; r. Steve Miner); **1992** – Scent of a Woman (**Vůně ženy**; r. Martin Brest); **1993** – The Three Musketeers (**Tři mušketýři**; r. Stephen Herek); Body Snatchers (**Lupiči těl** – V; r. Abel Ferrara); For Love or Money (**Poslíček** – V/Z lásky, nebo pro

peníze – ČTV; r. Barry Sonnenfeld); **Fallen Angels** (TV – **Padlí andělé**; **Zbytečná smrt** – ČTV; r. Phil Joanou, Tom Hanks, Steven Soderbergh); **1995** – **Halcyon Days/Innocent Lies** (**Nevinné lži** – ČTV; r. Patrick Dewolf); **In Pursuit of Honor** (TV – **Ve jménu cti** – V; r. Ken Olin); **Things to Do in Denver When You're Dead** (**Co dělat v Denveru, když člověk nežije**; r. Gary Fleder); **1996** – **The Grave** (Hrob; r. Jonas Pate); **1997** – **Nevada** (r. Gary Tieche; + spol. prod.); **Sub Down** (**Kolize** – V; r. Alan Smithee); **The Ripper** (TV – **Rozparovač** – V; r. Janet Meyersová); **1998** – **The Manor/Panství** (r. Kenneth Berris); **1999** – **Kimberly** (r. Frederic Golchan); **My Little Assassin** (TV – **Můj malý vrah**; r. Jack Bender); **2000** – **The Guilty** (**Obviněn** – V; r. Anthony Waller); **If You Only Knew** (Když to víš jenom ty; r. David Snedeker); **North Beach** (Severní pláž; r. Jed Mortenson); **Without Malice** (Bez zlé vůle; r. Ron King); **2001** – **Flying Virus** (TV – **Létající virus**; r. Jeff Hare).

APPLEGATEOVÁ Christina

* 25. listopadu 1971 – Los Angeles, Kalifornie (USA)

Je dcerou reklamního manažera nahrávacího studia Bobbyho Applegatea a herečky Nancy Priddyové, v jejíž náruči debutovala jako tříměsíční v jedné epizodě TV mýdlové opery **Days of Our Lives** (Dny našich životů). Během středoškolských studií se vzdělávala v jazzovém zpěvu, tanci a stepu. Větší uplatnění však našla v TV, kde jí přinesly popularitu role rozjívených dospívajících dívek: Robin Kennedyová, dcera ovdovělého policejního detektiva (Robert Desiderio), v policejním seriálu **Heart of the City** (1986-87, Srdce města); nepříliš inteligentní Kelly Bundyová, drzá a promiskuitní dcera svérázného prodavače obuvi (Ed O'Neill), v komediálním seriálu **Married... with Children** (1987, **Ženatý se závazky** – ČTV). Jako host účinkovala mj. v seriálech **Father Murphy**, **Amazing Stories** (Neuvěřitelné příběhy – ČTV), **Family Ties** (1982-89, **Rodinná pouta** –

ČTV) a **21 Jump Street** (1987-90, **Jump Street 21 – ČTV**). Ve filmu se prosadila jako představitelka nebojácných, lehkovážných i prostopášných plavovlásek, které pojala s civilní přirozeností: negramotná nezletilá prostitutka Dawn, s níž se nakrátko sblíží středoškolák z dobré rodiny (David Mendenhall), v thrilleru **Ulice** (r. K. Sh. Rubenová); sedmnáctiletá Sue Ellen „Swell“ Lindseyová, nejstraší z pěti sourozenců, starající se o domácnost během matčiny nepřítomnosti, v rodinné komedii **Neříkejte mamince, že pečovatelka zemřela** (r. S. Herek); jednodolarová prostitutka Lurline ve westernu **Divoký Bill** (r. W. Hill). První divadelní zkušenost získala v Los Angeles, kde účinkovala po boku Geny Rowlandsové ve hře *Třetí den*, inscenované Johnem Cassavetesem.

FILMOGRAFIE:

1979 – Jaws of Satan (**Král Kobra – ČTV**; r. Bob Claver); **1981** – Beatlemania (r. Joseph Manduke); **1983** – Grace Kelly (TV – Grace Kellyová; r. Anthony Page); **1988** – Dance 'Til Dawn (TV – Tanči až do rána; r. Paul Schneider); **1989** – Streets (**Ulice – V**; r. Katt Shea Rubenová); **1991** – Don't Tell Mom the Babysitter's Dead (**Neříkejte mamince, že pečovatelka zemřela**; r. Stephen Herek); **1993** – Vibrations (Vibrace; r. Michael Paseornek); **1994** – Across the Moon (Napříč Měsícem; r. Lisa Gottliebová); **1995** – Wild Bill (**Divoký Bill – V**; r. Walter Hill); **1996** – Mars Attacks! (**Mars útočí!**; r. Tim Burton); **1997** –

Nowhere (**Zkurvená nuda**; r. Gregg Araki); **1998** – The Big Hit (**Big Hit**; r. Che-Kirk Wong); Claudine's Return (Návrat Claudine; r. Antonio Tibaldi); Jesse (TV; r. James Burrows); Jane Austen's Mafia! (**Maffiesso**; r. Jim Abrahams); Out in Fifty (r. Bojesse Christopher, Scott Leet); **2000** – Les visiteurs en Amérique/Just Visiting (Návštěvníci v Americe; r. Jean-Marie Gaubert).

ČS. BIBLIOGRAFIE:

Story, 1997, č. 16, s. 56. – Kinorevue, 1997, č. 2, s. 68-69.

ARDANTOVÁ Fanny

* 22. března 1949 – Saumur, Maine-et-Loire (Francie)

Její otec byl důstojníkem jízdní gardy monackého knížectví, a proto část dětství strávila v Monaku. Vystudovala politické vědy na univerzitě v Aix-en-Provence, po jejímž ukončení praktikovala na francouzském velvyslanectví v Londýně. Navštěvovala herecké kurzy u Jeana Périmonyho a profesionální dráhu zahájila 1974 na divadelním Festival du Marais jako Pauline ve hře Pierrea Corneillea *Polyeuktes*. S jevištěm neztrácela kontakt ani poté, co se prosadila v TV a ve filmu. 1980 se představila v inscenaci hry Reného de Obaldii *Dobří měšťané*, 1983 vystřídala Isabellu Adjaniovou ve Strindbergově *Slečně Julii* a 1987 zazářila v Moliérově *Donu Juanovi*. Před film. kamerou debutovala epizodní úlohou zdravotní sestry, asistující hlavnímu hrdinovi-lékaři (Victor Lanoux), v dramatu **Psi** (r. A. Jessua). Hvězdu z ní učinil režisér François Truffaut, když jí obsadil do role vášnivé

milenky Matyldy, která dovede sebe i svého ženatého milence (Gérard Depardieu) k sebevraždě, v komorním dramatu **Žena od vedle**. S Truffautem, který byl i jejím životním partnerem a otcem dcerky Josephine, spolupracovala ještě na jeho posledním filmu, nostalgickém kriminálním příběhu **Konečně neděle!**, v němž ztělesnila Barbaru Beckerovou, oddanou sekretářku majitele realitní agentury (Jean-Louis Trintignant), podezřelého z několika vražd. Mezi jejími film. hrdinkami převažují osudové ženy, propadající vášnivé lásce: belgická pianistka, zamilovaná do mnohem staršího italského úředníka (Vittorio Gassman) v melodramatu **Benvenuta** (r. A. Delvaux); vevodkyně de Guermantes ve film. adaptaci části románového cyklu Marcela Prousta **Swannova láska** (r. V. Schlöndorff) a jedna ze tří povahově rozdílných sester Velia v psychologickém dramatu **Strach a láska** (r. M. von Trottová). Pozoruhodné kreace, byť ve vedlejších úlohách, předvedla v melodramatech Alaina Resnais **Život je román, Láska až za hrob** a **Melodram**.

Za hlavní roli majitelky restaurace pro homosexuály Evy v komedii **Někdo to rád holky** (G. Aghion) získala Césara 1996. 1982 slavila úspěch na jevišti milánské Scaly, kde v režii Lawrence Fostera recitovala text Andrého Gida v melodramu Igora Stravinského *Persefona*. Na sklonku 1998 pobývala pracovně v České republice (zámek Ploskovice) v rámci natáčení životopisného TV miniseriálu **Balzac**.

FILMOGRAFIE:

1978 – Le mutant (TV – Mutant; r. Jacques Toublanc-Michel); **1979** – Les dames de la côte (TV – Dámy z pobřeží; r. Nina Companeezová); Les chiens (**Psi** – ČTV; r. Alain Jessua); **1980** – La chute de la maison Usher (TV – Pád domu Usherů; r. Alexandre Astruc); Mémoires de deux jeunes mariées (TV – Vzpomínky dvou manželů; r. Marcel Cravenne); **1981** – Les uns et les autres (Jedni a druzí; r. Claude Lelouch); La femme d' à côté (**Žena od vedle**; r. François Truffaut); Les bons bourgeois (TV – Dobří měšťané; r. Pierre Desfons); Le chef de famille (TV – Hlava rodiny; r. Nina Companeezová); **1983** – La vie est un roman (Život je román; r. Alain Resnais); Vivement dimanche (**Konečně neděle!**, r. François Truffaut); Benvenuto (r. André Delvaux); Un amour de Swann (**Swannova láska**; r. Volker Schlöndorff); Desiderio (Touha; r. Anna Maria Tatöová); **1984** – L'été prochain (**Příští léto**; r. Nadine Trintignantová); L'amour à mort (**Láska až za hrob** – ČTV; r. Alain Resnais); Les enragés (Rozzuření; r. Pierre-William Glenn); Mademoiselle Julie (TV – Slečna Julie; r. Yves-André Hubert); **1985** – Affabulazione (TV; r. Vittorio Gassman); Conseil de famille (**Rodinná rada** – V; r. Costa-Gavras); Vivement Truffaut (TV, D – Konečně Truffaut; r. Claude de Givray); **1986** – Mélo (Melodram; r. Alain Resnais); Le paltoquet (Mamlas; r. Michel Deville); La famiglia (Rodina; r. Ettore Scola); **1988** – Pleure pas my love (Neplač, má láske; r. Tony Gatlif); La grande cabriole (TV – Velký přemet; r. Nina Companeezová); Furchten und Lieben/Paura e amore (**Strach a**

láska, r. Margarethe von Trottová); Piazza Navona (r. Gianfranco Lazotti); Prisonnières (Vězeňkyně; r. Charlotte Silverová); **1989** – Australia (**Austrálie** – ČTV; r. Jean-Jacques Andrien); **1990** – Aventure de Catherine C. (Dobrodružství Catherine C.; r. Pierre Beuchot); **1991** – Afraid of the Dark (**Strach ze tmy** – ČTV; r. Mark Peploe); Rien que des mensonges (Samé lži; r. Paule Muretová); La femme du deserteur/Ishah zarah (Dezertérova žena; r. Michèle Bat-Adamová); **1993** – François Truffaut: portraits volés (D – **François Truffaut: ukradené portréty** – ČTV; r. Serge Toubiana, Michel Pascal); **Amok** – ČTV (r. Joël Fargés); **1994** – Le colonel Chabert (Plukovník Chabert; r. Yves Angelo); Les cent et une nuits (Sto a jedna noc; r. Agnès Vardová); **1995** – La settima stanza/A hetedik szoba/Siódmy pokoj (Sedmý pokoj; r. Márta Mészárosová); Par-delà les nuages (**Za mraky**; r. Michelangelo Antonioni, Wim Wenders); **Sabrina** (r. Sydney Pollack); **1996** – Pédale douce (**Někdo to rád holky** – ČTV; r. Gabriel Aghion); Désiré (r. Bernard Murât); Ridicule (**Nemravná nevinnost** – V/**Nevinné krutosti** – ČTV; r. Patrice Leconte); **1998** – Elizabeth (**Královna Alžběta**; r. Shekhar Kapur); La cena (Večeře; r. Ettore Scola); **1999** – La débandade (Rozklad; r. Claude Berri); Le fils du Français (Synové Francie; r. Gérard Lauzier); **Balzac** – ČTV (TV; r. Josée Dayanova); Augustin roi du kung-fu (Augustin, král kung-fu; r. Anne Fontaineová); **2000** – Le libertin (Libertinec; r. Gabriel Aghion); **2001** – Change-moi

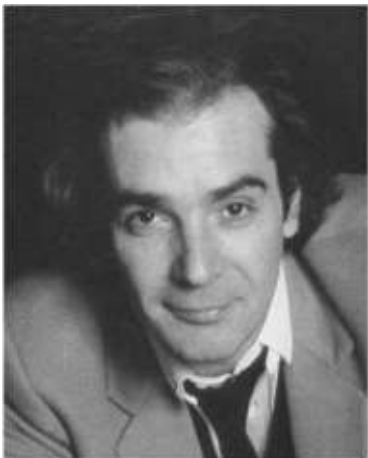
ma vie (Změň mi život; r. Liria Bégéjaová); **2002** – 8 femmes (**8 žen**; r. François Ozon).

ČS. BIBLIOGRAFIE:

Divadelní noviny, 1996, č. 8, 8 (rozhovor). – Týdeník Televize, 1992, č. 31, s. 8. – Kinorevue, 1991, č. 16, s. 13. – Interpressfilm, 1990, č. 7, s. 13-20 (rozhovor). – Film a divadlo, 1989, č. 15, s. 18-21. – 100+1 ZZ, 1986, č. 19, s. 42-43. – Kino, 1984, č. 8, s. 14.

ARDITI Pierre

* 1. prosince 1944 Paříž (Francie)

Poté, co získal technické vzdělání, studoval v herecké škole Tanii Balachové. Na divadle debutoval 1965 pod vedením Marcela Maréchala, s nímž pak spolupracoval ještě o mnoho let později na inscenaci Molièrova *Dona Juana* (1988) a Brechtovy hry *Pan Puntila a jeho sluha Matti* (1991). Než se prosadil ve filmu, slavil úspěchy na divadle, kde se představil mj. v dramatech Toma Stopparda *Rosencrantz a Guildenstern jsou mrtvi* (1975), Alberta Camuse *Caligula* (1977), Václava Havla *Audience a Vernisáž* (1980) a Jamese Joyce *Vyhnanci* (1984). Před film. kamerou sbíral zkušenosti už od poč. 70. let, ale výrazněji na sebe upozornil až po více než deseti letech, kdy se stal vedle Sabiny Azémové, Fanny Ardantové a Andrého Dussolliera „dvorním“ hercem režiséra Alaina Resnaise, v jehož film. melodramatech nejčastěji ztělesňoval zhrzené a citově nevyrovnané intelektuály. První velkou

příležitost mu Resnais poskytl v komorním dramatu **Láska až za hrob**, kde hrál archeologa Simona Rocheho, posedlého vidinou smrti, do níž nakonec uvrhne i svoji milenkou (Sabine Azémová). S milostnými problémy, které vyústí až do tragédie, se potýká také podváděný manžel-houslista Pierre Belcroix, za jehož ztvárnění ve film. adaptaci hry Henryho Bernsteina **Melodram** obdržel Césara 1986. Patrně nejnáročnější kreaci, jež mu vynesla Césara 1992, předvedl ve čtyřech charakterově a zjevově rozdílných postavách mužů (ředitel školy, zahradník, stařec-básník a vlivný člen školního výboru), o jejichž vztazích k různým ženám (Sabine Azémová) pojednává film. diptych podle šesti her Alana Ayckbourn **Kouřit a Nekouřit**. Skvělý portrét rozpolceného a nešťastného intelektuála nastínil mj. v úloze disidentského filozofa Leopolda v TV dramatisaci hry Václava Havla **Largo desolato**. Jeho manželkou je herečka Evelyne Bouixová.

FILMOGRAFIE:

1970 – Alyse et Chloé (Alyse a Chloé; r. René Gainville); **1972** – Blaise Pascal (r. Roberto Rossellini); **1977** – L'amour violé (Znásilněná láska; r. Yannick Bellonová); **1980** – Pile ou face (Hlava nebo orel; r. Robert Enrico); Mon onde d'Amérique (Můj strýček z Ameriky; r. Alain Resnais); **1981** – Nestor Burma, détective de choc (Nestor Burma, detektivní eso; r. Jean-Luc Miesch); **1983** – La vie est un roman (Život je román; r. Alain Resnais); **1984** – Femmes de personne (Ženy nikoho; r.

Christopher Frank); Jusqu' à la nuit (Až do noci; r. Didier Martiny); L'amour à mort (**Láska až za hrob** – ČTV; r. Alain Resnais); Les enfants (Děti; r. Marguerite Durasová); Adieu blaureau (Sbohem jezevče; r. Bob Decout); **1985** – Strictement personnel (Přísně důvěrné; r. Pierre Jolivet); Patte de velours (TV – Zatahovací drápky; r. Nelly Kaplanova); **1986** – Suivez mon regard (Dívejte se se mnou; r. Jean Curtelin); Mélo (Melodram; r. Alain Resnais); L'état de grâce (Stav milosti; r. Jacques Rouffio); **1987** – Flag (In flagranti; r. Jacques Santi); Poker (r. Catherine Corsiniová); La petite allumeuse (Malá koketa; r. Danièle Dubrouxová); De guerre lasse (Válkou znaveni; r. Robert Enrico); La passerelle (Můstek; r. Jean-Claude Sussfeld); Agent trouble (Podezřelý agent; r. Jean-Pierre Mocky); **1988** – Bonjour l'angoisse (Dobrý den, úzkosti; r. Pierre Tchernia); La petite amie (Malá přítelkyně; r. Luc Béraud); Radio Corbeau (Radio Havran; r. Yves Boisset); **1989** – Natalia (r. Bernard Cohn); Vanille-fraise (Vanilkovo-jahodová; r. Gérard Oury); **Largo desolato** – ČTV (TV; r. Agnieszka Hollandová); Les grandes familles (TV – **Burziáni** – ČTV; r. Edouard Molinaro); **1990** – Plaisir d'amour (Potěšení z lásky; r. Nelly Kaplanova); **1991** – Les clés du paradis (Klíče od ráje; r. Philippe de Broca); **1992** – L'ombre (**Stín** – ČTV; r. Claude Goretta); La petite apocalypse (**Malá apokalypsa** – ČTV; r. Costa-Gavras); **1993** – Smoking (Kouřit; r. Alain Resnais); No Smoking (Nekouřit; r. Alain Resnais); Le raisin d'or (TV – **Zlatá réva** –

ČTV; r. Joël Séria); La peau du chat (TV – Kočičí kůže; r. Jacques Otzmezguine); **1994** – Ma petite Mimi (TV – Moje malá Mimi; r. Roger Lowell Rich); L'affaire Dreyfus (TV – **Případ Dreyfus** – ČTV/**Dreyfusova aféra** – ČTV; r. Yves Boisset); **1995** – Le hussard sur le toit (**Husar na střeše**; r. Jean-Paul Rappeneau); Une femme dans mon coeur (TV – Žena v mém srdci; r. Gérard Marx); **1996** – Les caprices d'un fleuve (**Rozmary řeky** – ČTV; r. Bernard Giraudeau); Hommes femmes: mode d'emploi (Muži, ženy: návod k použití; r. Claude Lelouch); La passion de docteur Bergh (TV – Vášeň doktora Bergha; r. Josée Dayanová); **1997** – On connaît la chanson (**Stará známá písnička** – ČTV; r. Alain Resnais); Messieurs les enfants (Pánové chtějí být dětmi; r. Pierre Boutron); Que la lumière soit (Budiž světlo; r. Arthur Joffé); Un et un font six (TV – **Jeden a jedna je šest** – ČTV; r. Franck Appréderis); Week-end! (TV; r. Arnaud Ségnac); **1998** – Hasards ou coïncidences (Štěstí nebo náhodné shody; r. Claude Lelouch); Le comte de Monte Cristo (TV – **Hrabě Monte Christo** – ČTV; r. Josée Dayanová); **1999** – Le dernier plan: sur les pas de Constantin Dolinescu (Poslední záběr: Jít za Constantinem Dolinescem; r. Benoît Peeters); La fausse suivante (Falešná komorná; r. Benoît Jacquot); **2000** – Les acteurs (Herci; r. Bertrand Blier).

ARESTRUP Niels

* 8. února 1949 – Paříž (Francie)

1969-71 absolvoval herecké kurzy u Tanii Balachové a na divadle začínal v souboru Andréase Voutsinase. Před filmovou kamerou se dlouho uplatňoval pouze ve vedlejších úlohách, teprve v polovině 80. let na sebe upozornil výrazněji. Do mezinárodního povědomí vstoupil rolí Gordona, který se spolu s manželkou (Hanna Schygullová) ujme těhotné dívky (Ornella Mutiová), v kontroverzním dramatu **Budoucnost je žena** (r. M. Ferreri). Šíři svého hereckého rejstříku zatím nejlépe rozvinul v psychologickém melodramatu **Schůzka s Venuší** (r. I. Szabó), kde vytvořil ústřední postavu maďarského dirigenta Zoltána Szantóa, jemuž se podaří navzdory mnoha problémům a za podpory své milenky, švédské zpěvačky (Glenn Closeová), nastudovat v Paříži Wagnerovu operu.

FILMOGRAFIE:

1973 – Les dernières cartes (TV – Poslední lístky; r. Marcel Cravenne); Camus (TV; r. Paul Vecchiali); Miss O’Gynie et les hommes fleurs (Miss O’Gynie a muži květinky; r. Samy Pavel);
1974 – Stavisky (**Případ Stavisky** – KTV; r. Alain Resnais);
1975 – Lumière (Světlo; r. Jeanne Moreauová); **1976** – Demain, les mêmes (Zítra, děti; r. Jean Pourtalé); Voyage au bout du printemps (TV – Cesta na konci jara; r. Bernard Dubois); Le grand soir (Velký večer; r. Francis Reusser); Si c’était à refaire (**Začínat znovu** – ČTV; r. Claude Lelouch); Le corps de mon ennemi (Tělo mého nepřítele; r. Henri Verneuil); **1977** – Lulu (TV; r. Marcel Bluwal); Apprentis sorciers (Učňové čarodějové; r. Edgardo Cozarinsky); Plus ça va, moins ça va (Čím lépe, tím hůře; r. Michel Vianey); La chanson de Roland (Píseň o Rolandovi; r. Frank Cassenti); Tauwetter (Obleva; r. Markus Imhoof); **1978** – Le tourbillon des jours (TV – Vír dní; r. Jacques Doniol-Valcroze); **1979** – La dérobade (Únik; r. Daniel Duval); La femme flic (**Policejní inspektorka**; r. Yves Boisset); Bruges la morte (TV – Mrtvé Bruggy; r. Alain Dhénaut); **1980** – La promenade du marais (TV – Procházka močálem; r. Pierre Santini); Seuls (Sami; r. Francis Reusser); Du blues dans la tête (0 blues v hlavě; r. Hervé Palud); **1981** – L’oiseau bleu (TV – Modrý pták; r. Gabriel Axel); **1982** – Les poneys sauvages (TV – Divocí poníci; r. Robert Mazoyer); **1984** – Il futuro è donna

(Budoucnost je žena; r. Marco Ferreri); Signé Charlotte (Podepsána Charlotte; r. Caroline Huppertová); **1985** – Diesel (r. Robert Kramer); Les loups entre eux (Vlci mezi nimi; r. José Giovanni); **1987** – Orfleur (TV; r. Bernard Chaumont, Daniel Duval); Doux amer (Sladkotrpké; r. Franck Apprédéris); La rumba (Rumba; r. Roger Hanin); Barbablu Barbablu (Modrovous, Modrovous; r. Fabio Carpi); **1988** – Ville étrangère (Cizí město; r. Didier Goldschmidt); La ruelle au clair de lune (TV – Ulička za svitu luny; r. Edouard Molinaro); **1991** – Meeting Venus (**Schůzka s Venuší – V/Setkání s Venuší** – ČTV; r. István Szabó); **1992** – La grande dune (TV – Velká duna; r. Bernard Stora); Albert Savarus (TV; r. Alexandre Astruc); **1993** – Dělít mineur (Malý přestupek; r. Francis Girod); **1994** – Citizen Langlois (D – Občan Langlois; r. Edgardo Cozarinsky; pouze hlas); Dernier jour de la victime (TV – Poslední den oběti; r. Bruno Gantillon); **1998** – Rewind (r. Sergio Gobbi); **1999** – Le pique-nique de Lulu Kreutz (Piknik Lulu Kreutzové; r. Didier Martiny); **2000** – La part de l'ombre (TV – Část stínu; r. Philippe Venault).

ARCHEROVÁ Anne

* 25. srpna 1947 – Los Angeles, Kalifornie (USA)

Je dcerou herců Johna Archera a Marjorie Lordové, kteří vystupovali v druhořadých filmech. Navštěvovala Marlborough School a poté studovala dramatické umění na Claremont College, kde se účastnila školních divadelních produkcí. Profesionální hereckou kariéru zahájila na divadle a v TV, kde se uplatnila mj. v seriálech **Bob & Carol & Ted & Alice** a **The Family Tree** (1970-75, Rodokmen). Dlouho účinkovala na mimobroadwayských scénách, posléze také na Broadwayi. Po sérii menších film. úloh na sebe upozornila větší rolí bohaté Američanky Holbrookové v dobrodružném snímku **Zelený led** (r. E. Day). Mezi kandidáty na Oscara 1987 ji vynesla postava zoufalé Beth Gallagherové, kterou v milostném dramatu **Osudová přitažlivost** (r. A. Lyne) podvádí její manžel, úspěšný advokát (Michael Douglas). Zaujala rovněž v kriminálním thrilleru **Nebezpečný útěk** (r. P.

Hyams), v němž se představila jako rozvedená redaktorka Carol Hunnicutová, která se stane náhodnou svědkyní mafiánské vraždy. Od 1978 je jejím druhým manželem herec a režisér sportovních TV programů Terry Jastrow, s nímž založila produkční společnost Astor Films.

FILMOGRAFIE:

1971 – The Honkers (Jezdci rodea; r. Steve Ihnat); **1972** – Cancel My Reservation (Zrušte mou objednávku; r. Paul Bogart); **1973** – The All-American Boy (Stoprocentní Američan; r. Charles Eastman); The Blue Knight (Modrý rytíř; r. Robert Butler); **1974** – The Mark of Zorro (TV – Zorro mstitel; r. Don McDougall); **1975** – The Log of the Black Pearl (TV – Lodní deník Černé perly; r. Andrew V. McLaglen); A Matter of Wife... and Death (TV – Otázka manželky... a smrti; r. Marvin J. Chomsky); **1976** – The Dark Side of Innocence (TV – Odvrácená strana nevinnosti; r. Jerry Thorpe); Trackdown (Pátrání; r. Richard T. Heffron); Lifeguard (**Plavčík** – ČTV; r. Daniel Petrie); **1977** – Seventh Avenue (TV – Sedmá avenue; r. Richard Irving, Russ Mayberry); **1978** – Paradise Alley (**Cesta k ráji**; r. Sylvester Stallone); Harold Robbins' The Pirate (TV – **Piráta** – ČTV; r. Ken Annakin); Good Guys Wear Black (**Správní chlapi nosí černou** – ČTV; r. Ted Post); **1980** – Hero at Large (Hrdina na svobodě; r. Martin Davidson); Raise the Titanic! (**Akce Titanic** – V/**Tajemství Titaniku** – ČTV/**Vyzvednutí**

Titaniku – ČTV; r. Jerry Jameson); **1981** – Green Ice (**Zelený led**; r. Ernest Day); **1982** – Waltz Across Texas (Valčík Texasem; r. Ernest Day); Too Scared to Scream (Bez sebe hrůzou; r. Tony Lo Bianco); **1984** – The Sky's No Limit (TV – Nebe bez hranic; r. David Lowell Rich); The Naked Face (Nahá tvář; r. Bryan Forbes); **1986** – The Check Is in the Mail (**Šek je na poště** – ČTV/**Prachy na cestě** – ČTV; r. Joan Darlingová); **1987** – Fatal Attraction (**Osudová přitažlivost**; r. Adrian Lyne); A Different Affair (TV – **Podivná známost** – ČTV; r. Noel Nosseck); **1988** – Leap of Faith (TV – Změna víry; r. Stephen Gyllenhaal); **1990** – Love at Large (**Hledá se láska** – ČTV; r. Alan Rudolph); Eminent Domain (Významný obor; r. John Irvin); Narrow Margin (**Nebezpečný útěk**; r. Peter Hyams); There Goes My Baby (r. Floyd Mutrux; pouze hlas); **1992** – Patriot Games (**Vysoká hra patriotů**; r. Phillip Noyce); Nails (TV – **Detektiv Nails** – ČTV; r. John Flynn); Body of Evidence (**Tělo jako důkaz**; r. Uli Edel); The Last of His Tribe (TV – Poslední ze svého kmene; r. Harry Hook); Family Prayers (**Rodinné modlitby** – V; r. Scott Rosenfelt); **1993** – Short Cuts (**Prostřihy** – ČTV; r. Robert Altman); Jane's House (TV – **Druhá šance** – ČTV; r. Glenn Jordan); **1994** – Clear and Present Danger (**Jasně nebezpečí**; r. Phillip Noyce); Because Mommy Works (TV – **Protože máma pracuje** – ČTV; r. Robert Markowitz; + spol. prod.); Man in the Attic (**Muž v podkroví** – V; r. Graeme Campbell); **1996** – Neil Simon's „Jake's Women“ (TV – **Jakeovy**

ženy – ČTV; r. Glenn Jordan); Mojave Moon (Mohavský měsíc; r. Kevin Dowling); **1997** – Indiscretion of an American Wife (TV – Nerozvážnost americké manželky; r. George Kaczender); **1998** – Nico the Unicorn (Jednorožec Nico; r. Graeme Campbell); My Husband's Secret Life (**Muž dvou tváří** – V; r. Graeme Clifford); **1999** – Camino de Santiago (TV – Cesta do Santiaga; r. Robert Young); **2000** – The Art of War (**Umění boje**; r. Christian Duguay); Rules of Engagement (**Krvavá volba**; r. William Friedkin); Whispers: An Elephant's Tale (A – Šepoty: Sloní pohádka; r. Dereck Joubert; pouze hlas).

ARIAS Imanol

* 26. dubna 1956 RiaĚo, León (ŠpanĚlsko)

Divadlu se začal věnovat už na univerzitĚ v Eibaru, kde vystudoval technologické inženýrství. PotĚ se připojil k nezávislému divadelnímu souboru Narrazko Zezen. 1975-78 získal odbornou hereckou, pohybovou a hlasovou průpravu v madridské Škole dramatického umĚní a 1979 se stal spolu s dalšími pěti sty nadĚjnými herci členem novĚ vzniklého Národního dramatického centra, kde hned v první sezonĚ byl obsazen do hlavních rolí v hrách Luise Riazy *PortrĚt dámy s psíčkem* a Arnolda Weskera *Kuřecí polĚvka s kroupami*. 1980 založil vlastní divadelní skupinu, která nastudovala pod vedením Davida Perryho, režiséra Královské shakespearovské společnosti v Londýně, Shakespearovu komedii *Sen noci svatojánské*. Od konce 70. let se uplatňuje v TV a ve filmu, kde na sebe upozornil rolí mladého aristokrata Leonarda, o jehož tragické lásce ke krásné mulatce (Daisy Granadosová)

pojednává film. přepis románové fresky Cirilla Villaverdeho **Cecílie** (r. H. Solás). Během 80. let se prosadil jako jeden z nejpopulárnějších španělských herců, zejména díky postavám nešťastně zamilovaných mladých mužů, kteří zápasí s předsudky a nepřízní osudu v dobách mocenského útlaku: katolický kněz, popravený spolu se svojí milou (Susu Pecorarová) za to, že se naplno vzájemně oddali svým citům, v argentinském melodramatu podle skutečné události z pol. 19. století **Camilla** (r. M. L. Bembergová); mladý lékař Pedro, odsouzený pro údajný podíl na ilegálním potratu se smrtelnými následky, ve film. adaptaci románu Luise Martina Santose **Čas ticha** (r. V. Aranda). Na MFF v San Sebastianu 1987 byl oceněn za roli legendárního trestance a dobrodruha cikánského původu, jemuž se dařilo unikat z vězení za éry generála Franka, jak o tom vypráví dobrodružná komedie **El Lute, jdi nebo chcípni** (r. V. Aranda). Hlavní roli válečného reportéra v Bosně Mikela Uriarteho vytvořil v politickém dramatu **Území Komančů** (r. G. Herrero).

FILMOGRAFIE:

1976 – La Corea (Korea; r. Pedro Olea); **1979** – La plaza de Berkeley (TV – Berkeleyské náměstí; r. Francisco Abad); **1981** – Cecilia (**Cecílie**; r. Humberto Solás); Cervantes (TV; r. Alfonso Ungría); **1982** – La colmena (**Úl**; r. Mario Camus); Demonios en el jardin (Démoni v zahradě; r. Manuel Gutiérrez Aragon); Laberinto de pasiones (**Labyrint vášní** – ČTV; r. Pedro Almodóvar); Juanita la larga (TV – Hubatci Juanita; r. Eugenija

Martinova); **1983** – Beam o la sala de las muñecas (Bearn aneb Sál panenek; r. Jaime Chávarri); La muerte de Mikel (Mikelova smrt; r. Imanol Uribe); Anillos de oro (TV – Zlaté prsteny; r. Pedro Masó); **1984** – Camila (r. Maria Luisa Bembergová); **1985** – Fuego eterno (Věčný oheň; r. José Ángel Rebolledo); Luces de bohemia (Světla bohémy; r. Miguel Ángel Díez); Lulú de noche (Lulu v noci; r. Emilio Martínez Lázaro); Tiempo de silencio (Čas ticha; r. Vicente Aranda); Tengo algo que decirte (TV; r. Hervé Timarche); **1986** – Bandera negra (Černá vlajka; r. Pedro Olea); **1987** – El Lute, camina o revienta (El Lute, jdi nebo chcípni; r. Vicente Aranda); Divinas palabras (Sláva boží; r. José Luis Garcia Sánchez); Mnemos (TV; r. José Luis Garcí); **1988** – El Lute II, mañana seré libre (El Lute II, zítra bude volný; r. Vicente Aranda); La mujer feliz (TV – Šťastná žena; r. José Miguel Ganga); **1989** – Brigada central (TV – **Bílá válka** – ČTV; r. Pedro Masó); **1990** – A solas contigo (Sám s tebou; r. Eduardo Campoy); **1991** – Una mujer bajo la lluvia (Žena v dešti; r. Geraldo Vera); Veraz (r. Xavier Castaño); **1992** – Night of the White Rabbit (Noc bílého králíka; r. Francis Fehr); Tanguito (r. Marcelo Piñeyro); El amante bilingue (Dvojjazyčný milenec; r. Vicente Aranda); **1993** – Intruso (Vetřelec; r. Vicente Aranda); Tierno verano de lujurias y azoteas (Sladké a smyslné léto; r. Jaime Chávarri); **1994** – Lazos (TV – Pouta; r. Alfonso Ungría); **1995** – La leyenda de Baltasar el castrado (Legenda o kastrátu Baltasarovi; r. Juan Miñon); Un asunto privado (Soukromá

záležitost; r. Imanol Arias; pouze r.); La flor de mi secreto (Květ mého tajemství; r. Pedro Almodovar); **1996** – Ilona llega con a lluvia/Ilona arriva con la pioggia (Ilona přichází s deštěm; r. Sergio Cabrera); Rigor mortis (r. Koldo Azkarreta); **1997** – Territorio Comanche (Území Komančů; r. Gerardo Herrero); En brazos de la mujer madura (Na počest starších žen; r. Manuel Lombardem); Il tocco (**Hra** – ČTV; r. Enrico Coletti); **1999** – Camino de Santiago (TV – Cesta do Santiaga; r. Robert Young); **2000** – La voz de su amo (Hlas jeho pána; r. Emilio Martinez Lázaro); **2001** – Salvajes (Surovci; r. Carlos Molinero).

ARKIN Adam

* 19. srpna 1956 – New York City (USA)

Je synem herce Alana Arkina, v jehož krátkém filmu **People Soup** (1969, Lidová polévka) debutoval před film. kamerou. Studoval herectví u Herberta Berghofa. Uplatnil se na divadle (za svůj výkon ve hře Paula Rudnická *Nenávidím Hamleta* získal cenu Theatre World Award) a především v TV, kde hrál hlavní úlohy v komediálních seriálech **Busting Loose** (1977), **Teachers Only** (1982, Jen pro učitele), **Tough Cookies** (1986, Tvrdí chlapíci), **Big Wave Dave's** (1993) a také v dramatických seriálech **A Year in the Life** (1987-88, Rok v životě) a **Northern Exposure** (1991-95, Zapadákov – ČTV). Jeho nejznámější rolí je postava doktora Aarona Shutta v populárním seriálu **Chicago Hope** (1994, Nemocnice Chicago Hope – ČTV), za niž byl nominován na cenu Emmy. Velmi často také vystupoval jako host, mj. v seriálech **Barney Miller**, **Happy Days** (Šťastné dny), **Hawaii Five-O**, **Harry O**, **St. Elsewhere**, **The Twilight Zone** (Stínová zóna – ČTV), **MacGyver** – ČTV, **China Beach**, **L.A. Law** (Právo v Los Angeles – ČTV), **Law & Order** (Zákon a pořádek), **Picket Fences** – ČTV), **Perversions of Science** (Perverze vědy). Přestože se ve filmu zatím výrazněji neprosadil, vytvořil alespoň několik pozoruhodných hereckých kreačí: učitel Jeremy, jehož nový přítel – taxikář (David Morse) se stane nakonec jeho rivalem v lásce k jedné dívce (Susan Wheeler Dufová), v dramatu milostného trojúhelníku **Osobní chyba** (r. T. Lichtenfeld); studijní

poradce Will Brennan, milenec traumatizované hrdinky (Jamie Lee Curtisová), v hororu **Halloween: H20** (r. S. Miner). Jeho bratři Matthew Arkin a Tony Arkin také občas hrají.

FILMOGRAFIE:

1969 – The Monitors (Monitorové; r. Jack Shea); **1971** – Made for Each Other (Stvořeni jeden pro druhého; r. Robert B. Bean); **1974** – It Couldn't Happen to a Nicer Guy (TV – Milejšímu chlápkuvi se to stát nemohlo; r. Cy Howard); **1975** – All Together Now (TV – Všichni spolu; r. Randal Kleiser); **1976** – Baby Blue Marine (Námořník v zelenomodrém; r. John Hancock); **1978** – **Pearl** – ČTV (TV; r. Hy Averback, Alexander Singer); **1979** – Improper Channels (**Nevhodné informace**; r. Eric Till; pouze spol. sc.); **1981** – Under the Rainbow (Pod duhou; r. Steve Rash); Chu Chu and the Philly Flash (r. David Lowell Rich); Full Moon High (**Vlkodlak** – ČTV; r. Larry Cohen); **1985** – The Fourth Wise Man (TV – **Čtvrtý z mudrců** – ČTV; r. Michael Ray Rhodes); **1986** – A Year in the Life (TV – Rok v životě; r. Thomas Carter); **1987** – Personal Foui (Osobní chyba; r. Ted Lichtenfeld); **1988** – Necessary Parties (TV; r. Gwen Arnerová); **1990** – Heat Wave (TV – **Horká vlna – V/Teplá vlna** – ČTV; r. Kevin Hooks); Babies (TV – **Nemluvňata** – V; r. Michael Ray Rhodes); A Promise to Keep (TV – **Dodržet svůj slib** – ČTV; r. Rod Holcomb); **1991** – The Doctor (**Doktor** –

ČTV; r. Randa Hainesová); **1993** – Dottie Gets Spanked (TV – Dottie dostane na zadek; r. Todd Haynes); **1995** – In the Line of Duty: Hunt for Justice (TV – Při výkonu služby: Hon na spravedlnost; r. Dick Lowry); **1997** – Not in This Town (TV – Ne v tomto městě; r. Donald Wrye); Lewis & Clark: The Journey of the Corps of Discovery (TV, D – Lewis a Clark: Cesta objevitelů; r. Ken Burns; hlas); **1998** – Halloween H20: 20 Years Later (**Halloween: H20**; r. Steve Miner); With Friends Like These... (S takovými přáteli...; r. Philip Frank Messina); Thirst (TV – **Žízeň** – ČTV; r. Bill L. Norton); **2000** – Hanging Up (**Zavěste, prosím** – V; r. Diane Keatonová); East of A (Východ newyorské avenue A; r. Amy Goldsteinová); Dropping Out (r. Mark Osborne); **2001** – Mission (r. Loren Marsh).

ARKIN Alan

(Alan Wolf Arkin)

* 26. března 1934 – New York City (USA)

Vyrůstal v Brooklynu v židovské rodině, jejíž předkové pocházeli z Německa a Ruska. Vzdělání získal na Los Angeles City College a potom studoval drama na Bennington College. Uměleckou kariéru začínal na sklonku 50. let jako zpívající kytarista folkové skupiny The Tarriers (1956 napsal a nahrál dokonce písňový hit *The Banana Boat Song*), než se připojil k satirickému souboru Chicago Second City, na jehož improvizovaných revuálních produkcích se podílel nejen herecky, ale také autorsky a režijně. Po návratu do New Yorku poč. 60. let hrál a režíroval na mimobroadwayských scénách, kde zaujal zejména inscenací černé komedie Julesa Feiffera *Malé vraždy*, kterou také převedl 1971 pod stejným názvem do film. podoby. 1963 úspěšně debutoval na

Broadwayi v komedii Carla Reinera *Vstupte se smíchem*, jež mu vynesla ceny Tony a Theatre World Award. Před film. kamerou se prosadil hned svou první rolí ruského námořního důstojníka Rozanova, za jejíž ztvárnění v komedii o zbloudilé sovětské ponorce v amerických vodách **Rusové přicházejí!** **Rusové přicházejí!** (r. N. Jewison) obdržel Zlatý glóbus 1966 a byl nominován na Oscara 1966. Minul ho rovněž Oscar 1968, na něhož byl navržen za úlohu hluchoněmého rytce Johna Singera, který neunesse tíži své osamělosti a raději volí dobrovolnou smrt, v psychologickém dramatu **Srdce je osamělý lovec** (r. R. E. Miller). Působivý portrét psychopata předvedl v thrilleru **Čekej do tmy** (r. T. Young), kde ztělesnil zločince Harryho Roata, který násilím vymáhá od slepé mladé ženy (Audrey Hepburnová) zásilku narkotik, náhodně ukrytou v jejím bytě. Podobně jako na divadle také ve filmu s jeho hereckým naturelem nejlépe souzněly tragikomické postavy frustrovaných a smolařských hrdinů, kteří se však trpně nepoddávají ranám osudu, ačkoliv jejich zápas je často předem odsouzen k nezdaru. Jako oběť zákeřné vraždy končí svůj marný souboj s absurdní a cynickou vojenskou kvůli letecký důstojník Yossarian, jemuž se zprotivily stále nesmyslnější rozkazy nadřízených, v protiválečném satirickém snímku podle románu Josepha Hellera **Hlava-22** (r. M. Nichols). Příležitostně se věnuje také film. a TV režii; po natočení krátkých filmů **T.G.I.F.** (1967) a **People Soup** (1969, Lidová polévka) si vyzkoušel své schopnosti za kamerou při realizaci celovečerních hraných snímků, černých komedií **Malé vraždy** a **Výprodej při požáru**, v nichž navíc ještě hrál. Jako host vystoupil v TV seriálech **East Side/West Side**, **St. Elsewhere** **Chicago Hope** (**Nemocnice Chicago**

Hope – ČTV). Mj. režíroval pilotní díl seriálu **Fay** a dvě epizody seriálu **Trying Times** (Těžké časy). V poslední době zaujal úlohou zoufalého realitního agenta George Aaronowa, jednoho ze zaměstnanců firmy, jejíž vedení vyhlásí nelítostnou soutěž, ve film. přepisu dramatu Davida Mameta **Konkurenti** (r. J. Foley). Proslavil se rovněž jako autor několika knih z oblasti dětské literatury, sci-fi a jógy: *Tonys Hard Work Day* (1972, Tonyho perný pracovní den), *Halfway Through the Door: An Actor's Journey Towards the Self* (1979, Jednou nohou ve dveřích: Hercova cesta do sebe), *The Clearing* (1986, Paseka), *The Lemming Condition* (1989, Lumíkův stav) a *Some Fine Grandpa* (199?, Bezva děda). Napsal jednoaktovou komedii *Virtual Reality* (Virtuální realita), kterou 1998 sám zinscenoval na mimobroadwayské scéně Manhattan Theatre Club a se svým synem Anthonyem v ní vytvořil jediné dvě postavy. Nevzdal se zcela ani svých hudebních ambicí. 1955-60 byl ženatý s Jeremy Yaffeovou a jeho druhou manželkou je od 1964 herečka a spisovatelka Barbara Da-naová. Synové z prvního manželství Adam (* 1956) a Matthew (* 1960) Arkinové i nejmladší syn Anthony Arkin (* 1965) se také věnují herectví.

FILMOGRAFIE:

1957 – Calypso Heat Wave (Horká vlna kalypsa; r. Fred F. Sears); **1966** – The Russians Are Coming! The Russians Are Coming! (Rusové přicházejí! Rusové přicházejí!; r. Norman Jewison); **1967** – Woman Times Seven (**Sedmkrát žena** – ČTV;

r. Vittorio De Sica); Wait Until Dark (**Čekej do tmy**; r. Terence Young); **1968** – Inspector Clouseau (**Inspektor Clouseau** – ČTV; r. Bud Yorkin); The Heart Is a Lonely Hunter (**Srdce je osamělý lovec**; r. Robert Ellis Miller); **1969** – Popi (r. Arthur Hiller); The Monitors (Monitorové; r. Jack Shea); **1970** – The Catch-22 (**Hlava-22** r. Mike Nichols); **1971** – Little Murders (Malé vraždy; r. Alan Arkin); **1972** – Deadhead Miles (Černé jízdy; r. Vernon Zimmerman); Last of the Red Hot Lovers (Poslední z vášnivých milovníků; r. Gene Saks); **1974** – Freebie and the Bean (Freebie a „Fazole“; r. Richard Rush); **1975** – Rafferty and the Gold Dust Twins (Rafferty a zlatá dvojčata; r. Dick Richards); Hearts of the West (Srdce západu; r. Howard Zieff); **1976** – The Seven-Per-Cent Solution (**Sherlock Holmes ve Vídni** – ČTV; r. Herbert Ross); **1977** – Fire Sale (Výprodej při požáru; r. Alan Arkin); The Other Side of Hell (TV – Druhá strana pekla; r. Ján Kadár); **1978** – The Defection of Simas Kudirka (TV – Zběhnutí Simase Kudirky; r. David Lowell Rich); **1979** – The In-Laws (**Příbuzní** – ČTV; r. Arthur Hiller; + spol. prod.); The Magician of Lublin (Kouzelník z Lublinu; r. Menahem Golan); **1980** – Simon (r. Marshall Brickman); **1981** – Improper Channels (**Nevhodné informace** – V; r. Eric Till); Chu Chu and the Philly Flash (r. David Lowell Rich); Full Moon High (**Vikodlak** – ČTV; r. Larry Cohen); **1982** – The Last Unicorn (A – **Poslední jednorozec** – V; r. Arthur Rankin jr., Jules Bass; pouze hlas); **1983** – The Return of Captain Invincible (Návrat

nepřemožitelného kapitána; r. Philippe Mora); A Matter of Principle (TV – Základní otázka; r. Gwen Arnerová); **1984** – The Emperor's New Clothes (TV – **Císařovy nové šaty** – V; r. Peter Medak); **1985** – Joshua Then and Now (**Joshua a jeho život** – V; r. Ted Kotcheff); Bad Medicine (Špatný lék; r. Harvey Miller); Big Trouble (**Velké problémy** – V; r. John Cassavetes); The Fourth Wiseman (TV – **Čtvrtý z mudrců** – ČTV; r. Michael Ray Rhodes); **1986** – A Deadly Business (TV – Smrtící obchod; r. John Korty); **1987** – Escape from Sobibor (TV – **Útěk ze Sobiboru** – ČTV; r. Jack Gold); The Visit (TV – Návštěva; r. Alan Arkin); **1988** – Necessary Parties (TV – Nutné večírky; r. Gwen Arnerová; + spol. sc., spol. prod.); **1990** – Coupe de Ville (**Městský pohár** – KTV; r. Joe Roth); Edward Scissorhands (**Střihoruký Edward**; r. Tim Burton); **Havana** – V (r. Sydney Pollack); Oceano (TV – Oceán; r. Ruggero Deodato); **1991** – **The Rocketeer** – V (r. Joe Johnston); **1992** – Glengarry Glen Ross (**Konkurenti**; r. James Foley); **1993** – Indian Summer (**Babí léto** – ČTV; r. Mike Binder); So I Married an Axe Murderer (**A tak jsem si vzal řeznici** – V; r. Thomas Schlamme); Cooperstown (TV; r. Charles Haid); Taking the Heat (TV – **V žáru města** – V/**Vedro** – ČTV/**Nakažlivý žár** – ČTV; r. Tom Mankiewicz); **1994** – North (**Všude dobře, doma nejlíp**; r. Rob Reiner); Doomsday Gun (TV – Zbraň soudného dne; r. Robert Young); Chicago Hope (TV – **Nemocnice Chicago Hope** – ČTV; r. Michael Pressman); Bullets Over Broadway (**Výstřely**

na Broadwayi; r. Woody Allen); The Jerky Boys (**Smolaři** – V; r. James Melkonian); **1995** – Steal Big, Steal Little (Ukradni hodně, ukradni málo; r. Andrew Davis); Quirky Gate (r. Robert Downey); In the Line of Duty: Hunt for Justice (TV – **V zájmu spravedlnosti** – ČTV; r. Dick Lowry); **1996** – Mother Night (**Matka „noc“** – V; r. Keith Gordon); O que é isso, companheiro?/Four Days in September (Čtyři dny v září; r. Bruno Barreto); **1997** – Grosse Pointe Blank (**Jasný terč** – V; r. George Armitage); **Gattaca** – V (r. Andrew Niccol); **1998** – Slums of Beverly Hills (Brlohy v Beverly Hills; r. Tamara Jenkinsová); **1999** – Jakob the Liar (**Jakub Ihář** – V; r. Peter Kassovitz); **2000** – 100 Centre Street (TV; r. Sidney Lumet); **2001** – America's Sweethearts (**Zlatíčka pro každého**; r. Joe Roth); 13 Conversations About One Thing (13 hovorů o jedné věci; r. Jill Sprecherová).

ARNERIĆOVÁ Neda

* 15. července 1953 – Knjaževac, Srbsko (Jugoslávie)

Vystudovala herectví na Akademii divadla, rozhlasu, filmu a televize v Bělehradu. Jako třináctiletá debutovala rolí mladé partyzáanky ve válečné baladě **Sen** (r. P. Djordjević). Před film. kamerou se nejprve uplatnila v úlohách dívek, jejichž osudy a citové zraní tragicky poznamenala válka. Na poč. 70. let působila v zahraničí, kde spolupracovala s významnými filmaři, kteří jí však neposkytli příliš velké příležitosti. Po návratu do vlasti na sebe upozornila v milostném dramatu **Jsmo prokleti, Irino!** (r. K. Angelovski), kde ztělesnila novomanželku Irinu, jejíž citový vztah k tchánovi přeroste v tragédii. Náročnou kreaci předvedla na postavě úspěšné plavkyně Delfíny Čakarové, pokořitelky průlivu La Manche, za jejíž ztvárnění ve sportovním dramatu **Drž se, Delfíno** (r. A. Djurčinov) obdržela Stříbrnou arénu na národním festivalu v Pule 1977. Úloha vdovy v komorním dramatu **Prázdniny**

kurvy (r. L. Zafranovič) jí vynesla druhou Stříbrnou arénu v Pule 1988. N. A. se stala oblíbenou představitelkou přitažlivých a zásadových žen, které dokážou obětovat za své přesvědčení i život.

FILMOGRAFIE:

1966 – San (**Sen**; r. Puriša Djordjević); **1967** – Jutro (**Jitro**; r. Puriša Djordjević); **1968** – Podne (**Poledne**; r. Puriša Djordjević); Višnja na Tašmajdanu (Višně na Tašmajdanu; r. Stole Janković); **1969** – **Cross Country** (r. Puriša Djordjević); Vřeme bez vojna (Čas bez války; r. Branko Gapo); Divlji andjeli (Divocí andělé; r. Fadil Hadžić); **1970** – Un peu, beaucoup, passionnément (Trochu, hodně, vášnivě; r. Robert Enrico); **1971** – Nokaut (Knock Out; r. Boro Draskovic); Venom (Jed; r. Peter Sykes); Chamsin (r. Veit Relin); **1972** – Beati i ricchi (Blažení bohatí; r. Salvatore Samperi); Istrel (Výstřel; r. Branko Gapo); Bez (r. Miloš Radivojević); **1973** – Shaft in Africa (Shaft v Africe; r. John Guillermin); **Sutjeska** (r. Stipe Dželić); Ukleti smo, Irina (**Jsme prokleti, Irino!**; r. Nikola Angelovski); **1974** – Užička republika (Užická republika; r. Žika Mitrović); L'erotomane (Erotoman; r. Marco Vicario); **1975** – Poznajete li Pavla Pleša (Znáte Pavla Plesu?; r. Jovan Ačin, Miljenko Dereta, Dejan Djurkovič, Milan Šečerović); Quand la ville s'éveille (**Až město procitne**; r. Pierre Grasset); **1977** – Ljubavni život Budimira Trajkovića (**Milostný život Budimira Trajkoviće**; r. Dejan Karaklajič); Ispravi se,

Delfína (**Drž se, Delfino**; r. Aleksandar Djurčinov); **1978** – Kvar (Zhroucení; r. Miloš Radivojević); **1980** – Pozorišna veza (Divadelní vztah; r. Milorad Laković); Rad na odredjeno vreme (**Čekatel na životní příležitost**; r. Milan Jelić); Ko to tamo peva (**Kdo to tam zpívá**; r. Slobodan Šijan); **1982** – Južna pateka (Jižní stezka; r. Stevo Crvenkovski); Lov v mutnom (Lov v kalné vodě; r. Vlasta Radovanović); Nedeljni ručak (Nedělní oběd; r. Milan Jelić); **1983** – Moj tata na odredjeno vreme (**Táta na neurčito**; r. Milan Jelić); **1984** – Varlivo leto '68 (**Klamné léto '68**; r. Goran Paskaljević); **1985** – Kraj rata (Konec války; r. Dragan Kresoja); Tajvanska kanasta (Tchajwanská kanasta; r. Goran Marković); Večernja zvona (Večerní zvony; r. Lordan Zafranović); **1987** – Marjuča ili smrt (**Marjuča nebo smrt**; r. Vanča Kljaković); Andeo čuvar (**Anděl strážný**; r. Goran Paskaljević); **1988** – Praznik kurvi (Prázdniny kurvy; r. Lordan Zafranović); **1990** – Preobraženje (Převýchova; r. Stojan Stojčić); Vreme cuda (Doba zázraků; r. Goran Paskaljević); **1991** – Original falsifikata (Originál falzifikátu; r. Dragan Kresoja); **1992** – Policajac sa Petlovog brda (Policajt z Kohoutí hory; r. Mihailo Vukobratović); **1996** – Nečista krv (Nečistá krev; r. Stojan Stojčić); **1997** – Ptice koje nikad ne polete (Ptáci, co nikam neletí; r. Petar Lalović); **1999** – Točkovi (Kola; r. Djordje Milosavljević); Nebeská udica (Nebeský koš; r. Ljubiša Samardžić).

ČS. BIBLIOGRAFIE:

Film a divadlo, 1976, č. 20, s. 8-9. – Film a divadlo, 1968, č. 22, s. 6-7.

ARQUETTE David

* 8. září 1971 – Winchester, Virgínie (USA)

Je synem herce a producenta Lewise Arquette (1935-2001). Začínal ve třinácti letech v reklamě na Nestea, ale později přesunul kariéru na graffitti art a rap. Okamžitě po maturitě na střední škole vytvořil hlavní úlohy v seriálech odvozených z úspěšných filmů – **The Outsiders** (1990, Outsideri) a **Parenthood** (1990, Rodičovství). Později se jako host objevil v sitcomech **Blossom** a **Friends (Přátelé – ČTV)** a sehrál jednu z hlavních postav – bláznivého doručovatele-cyklistu kurýrní služby – v seriálu **Double Rush** (1995). Před kamerou se uvedl rolí Roba v dramatu **Kam tě den zavede** (r. M. Rocco). Zatím největší příležitost dostal v úloze Roba Gellera, který pomáhá své sestře (Drew Barrymoreová) zbavit se mindráků, v romantické komedii **Nepolíbená** (r. R. Gosnell). V lednu 1999 se představil jako Frank v muzikálu Richarda O'Briena *Rocky Horror Show*. 1999 se stala jeho

manželkou herečka Courteney Coxová, s níž se seznámil při natáčení hororu **Vřískot** (r. W. Craven), v němž vytvořil postavu poslance Deweye Rileyho, kterou rozvinul v dalších pokračováních. Jeho sestry Patricia a Rosanna i bratři Richmond a Alexis Arquetteovi jsou všichni herci.

FILMOGRAFIE:

1991 – Where the Day Takes You (Kam tě den zavede; r. Marc Rocco); **1992** – Cruel Doubt (TV – **Trýznivé pochybnosti** – ČTV; r. Yves Simoneau); Buffy the Vampire Slayer (**Buffy – zabíječka upírů**; r. Fran Ruben Kuzuiová); **1993** – The Webbers (Webberovi; r. Brad Marlowe); Roadflower (**Duel v poušti**; r. Deran Sarafian); **1994** – Road racer s/ Rebel Highway (TV – **Rychlá kola** – ČTV; r. Robert Rodriguez); Airheads (**Rockeři**; r. Michael Lehmann); Frank and Jesse (Frank a Jesse; r. Robert Boris); **1995** – Fall Time (**Konec sezony** – V; r. Paul Warner); Wild Bill (**Divoký Bill** – V; r. Walter Hill); Johns (Johnové; r. Scott Silver); **1996** – Beautiful Girls (**Nádherný holky** – V; r. Ted Demme); Johns (r. Scott Silver); Larry McMurry's „Dead Man's Walk“ (TV – **Cesta mrtvého muže** – ČTV; r. Yves Simoneau), Scream (**Vřískot**; r. Wes Craven); **1997** – Dream with the Fishes (Snít s rybami; r. Finn Taylor; + spol. prod.); Life During Wartime (**Alarm** – V; r. Evan Dunskey); Scream 2 (**Vřískot 2**; r. Wes Craven); **1998** – Free Money (**Prachy k likvidaci** – ČTV; r. Yves Simoneau); Ravenous (**Dravci** – V; r. Antonia Birdová);

1999 – Never Been Kissed (**Nepolíbená**; r. Raja Gosnell);
Muppets from Space (Muppety z vesmíru; r. Tim Hill); **2000** –
Scream 3 (**Vřískot 3**; r. Wes Craven); Ready to Rumble (**Hromy
a blesky** – V; r. Brian Robbins); **2001** – The Grey Zone (Šedá
zóna; r. Tim Blake Nelson); 3000 Miles to Graceland (**3000 mil
na útěku**; r. Demian Liclitenstein); See Spot Run (**Flek** – V; r.
John Whitesell).

ARQUETTEOVÁ Patricia

* 8. dubna 1968 – Chicago, Illinois (USA)

Pochází z umělecké rodiny s dlouhou divadelní tradicí (je prostřední z pěti dětí); její dědeček Cliff Arquette (1905-1974) byl známým TV komikem a otec Lewis Arquette (1935-2001) působil jako charakterní herec v TV i ve filmu. Profesionální debut absolvovala v dětské verzi TV pořadu Paula Sillse **Story Theatre** a v rozhlasových reklamách na americkém východním pobřeží. Pak se 1974 s rodinou přestěhovala do Los Angeles. Už v raném mládí pracovala jako modelka v Portugalsku, Francii a Itálii. Po maturitě odešla ke starší sestře Rosanně s cílem uplatnit se ve filmu. Herecké základy získala v jedné umělecké komunitě ve Virginii a v New Yorku u Milтона Katselase. Ve filmu na sebe upozornila úlohou traumatizované Kristen Parkerové, která na psychiatrickém oddělení přežije útoky démonického zabijáče ze sna (Robert Englund), v hororu **Noční můra v Elm Street**

3: Soupeři ze sna (r. Ch. Russell). Při natáčení TV speciálu **The Girl With the Crazy Brother** (Dívka s bláznivým bratrem) pro společnost CBS zaujala jeho režisérku Diane Keatonovou natolik, že jí svěřila roli epileptické dívky Alice Guthrieové, za jejíž ztvárnění v TV snímku **Divoký květ** byla oceněna Cable Ace Award 1991. Některé její film. hrdinky se ocitají v nebezpečí života jako např. bývalá callgirl Alabama Whitmanová, prchající se svým mužem (Christian Slater) před mafií i policií do Mexika, v kriminálním thrilleru **Pravdivá romance** (r. T. Scott). Zcela odlišnou žánrovou polohu si úspěšně vyzkoušela v úloze Kathy O'Haraové, tolerantní manželky „nejhoršího režiséra všech dob“ (Johnny Depp), v životopisné komedii **Ed Wood** (r. T. Burton). V podobném duchu nastínila postavu neurotické Nancy Coplinové, jejíž muž (Ben Stiller) při hledání svých biologických rodičů způsobí přechodně manželskou krizi, v komedii **Flirtování s katastrofou** (r. D. O. Russell). Smysl pro styl, který jí ovšem brání poddat se „realistickým“ dramatickým postavám, prokázala v dvoj roli tmavovlasé Renné Madisonové a plavé Alice Wakefieldové v krimimystériu **Lost Highway** (r. D. Lynch) či v roli vyzývavě přelétavé Mony v moderním westernu **Hi-Lo Country** (r. S. Frears). Byla manželkou herce Nicolase Cagea (1995-2000). Její syn Enzo (* 1992) se objevil po jejím boku jako roztomilý Elvisek v **Pravdivé romanci**. Herectví se kromě její sestry Rosanny věnují i bratři Richmond, Alexis a David Arquetteovi.

FILMOGRAFIE:

1987 – Pretty Smart (Pěkně chytří; r. Dimitri Logothetis); A Nightmare on Elm Street 3: Dream Warriors (**Noční můra v Elm Street 3: Soupeři ze sna**; r. Chuck Russell); Daddy (TV – Táta; r. John Herzfeld); Time Out (Mimo cos; r. Jon Bang Carlsen); **1988** – Far North (Daleký sever; r. Sam Shepard); **1989** – Uncle Buck (**Strýček Buck** – ČTV; r. John Hughes; pouze hlas); **1990** – The Girl with the Crazy Brother (TV – Dívka s bláznivým bratrem; r. Diane Keatonová); **Dillinger** – ČTV (TV; r. Rupert Wainwright); The Outsiders (TV – Outsideři; r. Sharron Millerová, Alan Shapiro); **1991** – Prayer of the Rollerboys (Modlitba Rollerboys; r. Rick King); The Indian Runner (**Vyvrhel** – V/**Indiánský posel** – ČTV; r. Sean Penn); Wildflower (TV – **Divoký květ** – ČTV; r. Diane Keatonová); La domenica specialmėnte (Zvláštní neděle; r. Francesco Barilli); Fathers & Sons (Otcové a synové; r. Paul Mones); **1992** – Inside Monkey Zetterland (**Svět Monkeyho Zetterlanda** – V; r. Jefery Levy); **Ethan Frome** – KTV (r. John Madden); Trouble Bound (**Na útěku za průšvihem** – V/**Potíže** – ČTV; r. Jeffrey Reiner); Laughter in the Dark (Smích v temnotách; r. Laszlo Papas); **1993** – True Romance (**Pravdivá romance**; r. Tony Scott); The Gold Cup (Zlatý pohár; r. Lucas Reiner); Betrayed by Love (TV – Zrazení láskou; r. John Power); **1994** – **Ed Wood** (r. Tim Burton); Holy Matrimony (**Svaté manželství** – V/**Svatost manželská** – ČTV; r. Leonard Nimoy); **1995** – Beyond Rangoon (**Neznámý Rangún** – ČTV; r. John Boorman); The Babysitter

(Pečovatelka; r. Guy Ferland); **1996** – Flirting with Disaster (**Flirtování s katastrofou**; r. David O. Russell); Infinity (Věčnost; r. Matthew Broderick); Joseph Conrad's The Secret Agent (**Tajný agent** – ČTV; r. Christopher Hampton); **Lost Highway** (r. David Lynch); **1997** – Pretty as a Picture: The Art of David Lynch (TV, D – Hezký jako obrázek: Umění Davida Lynche; r. Toby Keeler); **1998** – Nightwatch (**Hlídač mrtvých** – V; r. Ole Bornedal); Goodbye Lover (**Sbohem, láska** – V; r. Roland Joffé); The Hi-Lo Country (**Hi-Lo Country**; r. Stephen Frears); **1999** – **Stigmata** (r. Rupert Wainwright); Bringing Out the Dead (**Počítání mrtvých**; r. Martin Scorsese); In the Boom Boom Room (r. Barbara Koppleová); **2000** – Little Nicky (**Malý Nicky – Satan Junior**; r. Steven Brill); **2001** – Human Nature (**Slez ze stromu**; r. Michel Gondry); **2002** – Behind the Sun (Za sluncem; r. Robby Henson, Walter Salles).

ČS. BIBLIOGRAFIE:

Cinema, 2000, č. 1, s. 88-89.

ARQUETTEOVÁ Rosanna

(Rosanna Lauren Arquette)

* 10. srpna 1959 – New York City (USA)

Pochází z početné a nekonvenční umělecké rodiny; její dědeček Cliff Arquette (1905-1974) byl oblíbeným TV komikem a otec Lewis Arquette (1935-2001) působil jako charakterní herec v TV i ve filmu. Matka Mardi Arquetteová se jako básnířka politicky angažovala v demonstracích proti válce Vietnamu. Vyrůstala mj. v umělecké komunitě ve Virginii. V patnácti letech objela autostopem Spojené státy a o dva roky později se poprvé objevila na jevišti v Los Angeles ve hře Arnolda Weinsteina *Metamorphosis*. Svou úspěšnou hereckou dráhu zahájila v TV, kde vytvořila jednu z hlavních úloh v rodinném seriálu **Shirley** (1979-80) a prosadila se ve dvou TV snímcích: rolí hluchoněmé dívky v dramatu **Johnny Belinda** a jako přítelkyně odsouzeného vraha Nicole

Bakerové v adaptaci románu Normana Mailera **Katova píseň** (nominace na cenu Emmy). Zkušenosti nasbírané v TV brzy zúročila také před film. kamerou. Hvězdu z ní učinila role dcery bohatého židovského lékaře Jill Rosenové, do níž se zamiluje mladší spolužák, ve studentském melodramatu ze 60. let **Miláčku, jsi to ty?** (r. J. Sayles). Zajímavou postavu potrhle dívky Marcy, která vtáhne mladého programátora z banky do prostředí newyorského podsvětí, vytvořila v černé komedii **Po zavírací hodině** (r. M. Scorsese). Často ztělesňuje ztřeštěné a umíněné dívky, kolem nichž se neustále množí problémy především citového charakteru: nezvladatelná dcera bohatého bankéře Tillie v romantickém dobrodružném příběhu **Pilotův návrat** (r. G. Miller), znuděná hospodyňka Roberta v komedii **Hledám Susan. Zn.: Zoufale...** (r. S. Seidelmanová) a Newyorčanka Joanna Crossová v psychologicko-dobrodružném snímku **Magická hlubina** (r. L. Besson), médium Martha Travisová v britském psychothrilleru **Černá duha** (r. M. Hodges) a titulní hrdinka australského snímku **Wendy rozlouskla oříšek** (r. M. Pattinson). V druhé pol. 90. let často vystupovala jako host v TV, mj. v seriálech **Homicide: Life on the Street** (Vražda: Život na ulici), **V. I. P.** – ČTV a **The Huntress** (Lovkyně). Jedním z jejích tří manželů byl v 80. letech hudební skladatel James Newton Howard a 1992-98 žila v Evropě jako družka známého rockového hudebníka Petera Gabriela, s nímž hrála v první epizodě nazvané *Lekce* z třípovídového filmu **Povídky z New Yorku** (r. M. Scorsese). Herecké kariéře se kromě její mladší sestry Patricie Arquetteové věnují i bratři Richmond, Alexis a David Arquetteovi.

FILMOGRAFIE:

1977 – Having Babies II (TV – Mít děti II; r. Richard Michaels);
1978 – The Dark Secret of Harvest Home (TV – Temné tajemství městečka Harvest Home; r. Leo Penn); Zuma Beach (TV – Pláž Zuma; r. Lee H. Katzin); Mom and Dad Can't Hear Me (TV – Máma a táta mě neslyší; r. Larry Elikann); **1979** – The Ordeal of Patty Hearst (TV – Utrpení Patty Hearstové; r. Paul Wendkos); More American Graffiti (Více amerických nápisů na zdech; r. B. W. L. Norton); **1980** – Gorp (r. Joseph Ruben); **1981** – S.O.B. (**Trhák** – ČTV; r. Blake Edwards); A Long Way Home (TV – **Dlouhá cesta domů** – ČTV; r. Robert Markowitz); **1982** – The Executioner's Song (TV – Katova píseň; r. Lawrence Schiller); The Wall (TV – Zed'; r. Robert Markowitz); Johnny Belinda (r. Anthony Page); Baby It's You (**Miláčku, jsi to ty?** – ČTV/**Děvče, jsi to ty** – ČTV; r. John Sayles); **1983** – Off the Wall (Pryč se zdí; r. Rick Friedberg); One Cooks, the Other Doesn't (TV – Jedna vaří, druhé ne; r. Richard Michaels); **1984** – The Parade (TV – Přehlídka hitů; r. Peter H. Hunt); **1985** – The Aviator (**Pilotův návrat**; r. George Miller); Desperately Seeking Susan (**Hledám Susan. Zn.: Zoufale...** – V; r. Susan Seidelmanová); After Hours (**Po zavírací hodině** – V; r. Martin Scorsese); **Silverado** – V (r. Lawrence Kasdan); Surviving a Family Tree (TV – Zachování rodu; r. Jonathan Demme); **1986** – Crossings (TV – **Křížovatky** – ČTV; r. Karen Arthurová); 8

Million Ways to Die (8 milionů způsobů, jak zemřít; r. Hal Ashby); Nobody's Fool (**Nejsem pro blázny** – ČTV; r. Evelyn Purcell); Amazon Women on the Moon (**Amazonky na Měsíci** – ČTV; r. Joe Dante, Carl Gottlieb, Peter Horton, John Landis, Robert K. Weiss); **1987** – Trying Times: A Family Tree (TV – Perné časy: Rodokmen; r. Jonathan Demme); **1988** – Le grand bleu/The Big Blue (**Magická hlubina**; r. Luc Besson); Promised a Miracle (TV – Slíbený zázrak; r. Stephen Gyllenhaal); **1989** – New York Stories (**Povídky z New Yorku** – ČTV; r. Martin Scorsese, Francis Ford Coppola, Woody Allen); Black Rainbow (**Černá duha** – V; r. Mike Hodges); **1990** – Wendy Cracked a Walnut (Wendy rozlouskla oříšek; r. Michael Pattinson); Sweet Revenge (TV – Sladká pomsta; r. Charlotte Brandstromová); Flight of the Intruder (Let vetřelce; r. John Milius); Separation (TV – Separace; r. Barry Davis); **1991** – Fathers & Sons (**Vraždy na pobřeží** – V; r. Paul Mones); Son of the Morning Star (TV – **Syn Jitřní hvězdy** – ČTV/**Syn jitřenky** – KTV; r. Mike Robe); The Linguini Incident (**Velká sázka** – V; r. Richard Shepard); **1992** – In the Deep Woods (TV – **Soukromý případ** – V/**V temném lese** – ČTV; r. Charles Correll); **1993** – Nowhere to Run (**Není úniku**; r. Robert Harmon); The Wrong Man (TV – **Falešné obvinění** – V; r. Jim McBride); La cité de la peur: une comédie familiale (Město strachu: rodinná komedie; r. Alain Berberian); **1994** – Pulp Fiction (**Pulp Fiction** – **historky z podsvětí**; r. Quentin Tarantino); Nowhere to Hide (TV – **Na**

útěku – V/**Není úkrytu** – ČTV; r. Bobby Roth); Search and Destroy (**Scénář smrti** – V; r. David Salle); **1996** – **Crash** (r. David Cronenberg); Gun: Columbus Day (TV – **Zbraň: Kolumbův den** – ČTV; r. James Steven Sadwith); **1997** – Gone Fishin' (**Na rybách** – V; r. Christopher Cain); Liar/Deceiver (**Lhář** – V; r. Jonas Pate, Joshua Pate); Buffalo 66 (**Osudová sázka** – V; r. Vincent Gallo); Do Me a Favor (Udělej mi laskavost; r. Soutira Lockeová); **1998** – Hope Floats (**Přístav naděje**; r. Forest Whitaker); I'm Losing You (Ztrácím tě; r. Bruce Wagner); Hell's Kitchen N.Y.C. (**Zločin a trest v New York City** – V; r. Tony Cinciripini); I Know What You Did (TV – Vím, co jsi dělal; r. Chuck Bowman); The '60s (TV – 60. léta; r. Mark Piznarski); Floating Away (Odplavený smutek; r. John Badham); Sugar Town (Sladké město; r. Allison Andersová, Kurt Voss); Palmer's Pick-Up (Palmerova zásilka; r. Christopher Coppola); Fait accompli/VooDoo Dawn (Hotová věc; r. Andrzej Sekula); **1999** – Pigeonholed (Rozškatulovaný; r. Michael Swanhaus); Switched at Birth/Mistaken Identity (TV – **To dítě není moje** – ČTV; r. Douglas Barr); Poison (TV – **Náhradnice** – V; r. Dennis Berry); **2000** – The Whole Nine Yards (**Můj soused zabiják**; r. Jonathan Lynn); Too Much Flesh (**To je mé tělo**; r. Pascal Arnold, Jean-Marc Barr); Diary of a Sex Addict (**Deník sexuální oběti** – V; r. Joseph Brutsman); **2001** – Things Behind the Sun (Skryté věci; r. Allison Andersová); Joe Dirt (r. Dennie Gordon); Good Advice (Dobrá rada; r. Steve Rash); Big Bad Love (Velká

zlá láska; r. Arliss Howard).

ASHTON John

* 22. února 1948 – Springfield, Massachusetts (USA)

Vystudoval divadlo na University of Southern California (USC). Začínal na regionálních divadelních scénách; je např. dvojnásobným laureátem Ceny losangeleských divadelních kritiků (*Poslední setkání rytířů bílé magnolie*, *Brouk v hlavě*). Ve filmu vytvářel epizodní úlohy, než se prosadil rolí seržanta Taggarta, staršího z dvojice nepřiliš schopných kalifornských detektivů v úspěšné komedii **Policajt v Beverly Hills** (r. M. Brest) a jejím pokračování. Jeho nejlepší úlohou se stala postava nasupeného lovce lidí Marvina Dorflera, soupeřícího s vychytralým kolegou (Robert De Niro) o jednu oběť (Charles Grodin), v kriminální komedii **Půlnoční běh** (r. M. Brest). Hrál také v TV; jednu sezonu ve známém **Dallasu** – ČTV (1978-79), v komediálním seriálu na motivy stejnojmenného filmu **Breaking Away** (1980-81, A co dál...) a v kriminálním seriálu **Hardball** (1989-90), v němž vytvořil

hlavní postavu losangeleského policisty Charlieho Battlese. Často také hostoval, mj. v seriálech **M.A.S.H.** – ČTV, **Police Squad!** (Policejní oddíl) a **The Twilight Zone** (Pásmo soumraku). 1995 pobýval v Praze v rámci natáčení akčního thrilleru **Střelec** (r. T. Kotcheff), kde ztělesnil zkušeného agenta Alexe Reeda, který pomáhá svému někdejšímu žákovi (Dolph Lundgren) při deportaci mezinárodní teroristky (Maruschka Detmersová). Jako člen delegace filmu **Střelec** byl oficiálním hostem MFF v Karlových Varech 1995.

FILMOGRAFIE:

1973 – The Psychopath (r. Larry Brown); **1977** – The Rhinemann Exchange (TV – Rhinemannova výměna; r. Burt Kennedy); Oh, God! (Ach, bože!; r. Carl Reiner); **1979** – Breaking Away (**A co dál...** – V; r. Peter Yates); **1980** – Bordeline (**Hraniční čára**; r. Jerrold Freedman); **1981** – Elvis and the Beauty Queen (TV – Elvis a královna krásy; r. Gus Trikonis); Honky Tonk Freeway (**Bláznivá dálnice** – V; r. John Schlesinger); **1984** – The Adventures of Buckaroo Banzai Across the Eighth Dimension (**Dobrodružství Buckaroo Banzai napříč osmou dimenzí** – ČTV; r. W. D. Richter); Beverly Hills Cop (**Policajt v Beverly Hills**; r. Martin Brest); **1985** – A Death in California (TV – Smrt v Kalifornii; r. Delbert Mann); **1986** – The Deliberate Stranger (TV – **Obezřetný cizinec** – ČTV; r. Marvin J. Chomsky); Last Resort (Poslední útočiště; r. Zane

Buzbyová); King Kong Lives (**King Kong žije** – V; r. John Guillermin); **1987** – Some Kind of Wonderful (**Báječná chvíle**; r. Howard Deutch); Beverly Hills Cop II (**Policajt v Beverly Hills II**; r. Tony Scott); **1988** – She's Having a Baby (**Manželské etudy** – ČTV; r. John Hughes); Midnight Run (**Půlnoční běh**; r. Martin Brest); **1989** – I Know My First Name Is Steven (TV – **Jmenuji se Steven** – ČTV; r. Larry Elikann); I Want to Go Home (Chci domů; r. Alain Resnais); **1991** – Love, Lies and Murder (TV – Láska, lži a vražda; r. Robert Markowitz); Curly Sue (**Kudrnatá holka**; r. John Hughes); **1992** – Dirty Work (TV – **Špinavá práce** – V; r. John McPherson); **1993** – The Tommyknockers (TV – **Monstrum** – V; r. John Power); **1994** – Little Big League (**Malá velká liga** – KTV; r. Andrew Scheinman); A Child's Cry for Help (TV – Dětský výkřik o pomoc; r. Sandor Stern); Trapped in Paradise (**Lapeni v ráji** – V; r. George Gallo); **1995** – The Shooter (**Střelec**; r. Ted Kotcheff); Fast Money (**Horké prachy** – V; r. Alexander Wright); **1998** – Meet the Deedles (**Blázni v parku** – V; r. Steve Boyum); **1999** – Instinct (**Instinkt**; r. Jon Turteltaub); Avalanche (Lavina; r. Steve Kroschel); **2001** – Bill's Gun Shop (Billův krám se zbraněmi; r. Dean Lincoln Hyers).

ASSANTE Armand

* 4. října 1949 – New York City (USA)

Pochází z irsko-italské rodiny. Do svých osmi let žil na Manhattanu, než se celá rodina přestěhovala do venkovského městečka hodinu jízdy severně po řece Hudson v Orange County (na tamní farmě žije dodnes). Po hereckých studiích na newyorské American Academy of Dramatic Arts (AADA) zahájil profesionální kariéru na regionálních divadelních scénách: Arena Stage (Washington D.C.), Long Wharf (New Haven) a Actor's Theatre of Louisville. Účinkoval na Broadwayi v hrách Kennetha Cavandera *Boccaccio*, Williama Shakespeara *Romeo a Julie*, Trevora Griffitse *Komedianti* aj. Popularitu získal účinkováním v TV, např. v seriálech **How to Survive a Marriage** (1974-75, Jak přežít manželství) a **The Doctors** (1975-77, Lékaři), v němž vytvořil postavu dr. Michaela Powerse. Za titulní úlohu londýnského vraha v **Jacku Rozparovači** byl nominován na Zlatý glóbus a na cenu

Emmy. Titulní roli francouzského císaře sehrál v TV snímku **Napoleon a Josefína: Milostný příběh**. První větší film. roli zmrzačeného válečného veterána a pracovníka pohřebního ústavu Lennyho Carboniho, nejstaršího a nejrozumnějšího ze tří bratrů, snažících se vymanit z nuzného prostředí newyorského Bronxu, vytvořil v nostalgickém dobrodružném snímku **Cesta k ráji** (r. S. Stallone). Z plejády vedlejších rolí, jimiž na sebe upoutal pozornost, vynikají postavy atraktivních svůdníků a hrdinové temných charakterů, v nichž dokázal projevit brutalitu s cynismem, ale také lyrické rysy a smysl pro humor: francouzský gynekolog Henri Tremont v romantické komedii **Vojín Benjaminová** (r. H. Zieff), drsný soukromý detektiv Mike Hammer v kriminálním snímku **Já, porota** (r. R. T. Heffron), donjuanský houslista Max Stein v situační komedii **Nevěrně tvá** (r. H. Zieff) a zejména démonický obchodník s drogami Bobby Texador v dramatu **Otázky a odpovědi** (r. S. Lumet); za tuto roli získal Zlatý glóbus 1990. V sebedparodické poloze se představil jako policista a nepřekonatelný advokát Ned Ravine v parodii na kriminálně-erotické thrillery **Fatální instinkt** (r. C. Reiner). K jeho nejlepším hlavním rolím patří zejména postava ctižádostivého kubánského hudebníka Césara Castilla, který se vydá poč. 50. let s mladším bratrem (Antonio Banderas) dobýt New York, ve film. přepisu románu Oscara Hijuelose **Králové mamba** (r. A. Glimcher). Jeho manželkou je Karen McArnová, s níž má dcery Anyu a Alexandru.

FILMOGRAFIE:

1974 – The Lords of Flatbush (Páni Flatbushe; r. Stephen F. Verona); **1978** – Human Feelings (TV – Lidské pocity; r. Ernest Pintoff); Paradise Alley (**Cesta k ráji**; r. Sylvester Stallone); Lady of the House (TV – Paní domu; r. Ralph Nelson, Vincent Sherman); The Pirate (TV – Pirát; r. Ken Annakin); **1979** – Prophecy (Proroctví; r. John Frankenheimer); **1980** – Little Darlings (**Miláckové** – ČTV; r. Ronald F. Maxwell); Private Benjamin (**Vojín Benjaminová** – V; r. Howard Zieff); Sophia Loren: Her Own Story (TV – **Milovat a žít – Životní příběh Sophie Lorenové** – ČTV; r. Mel Stuart); Love and Money (**Láska a peníze** – ČTV; r. James Toback); **1981** – I, the Jury (Já, porota; r. Richard T. Heffron); **1983** – Rage of Angels (TV – Hněv andělů; r. Buzz Kulik); Unfaithfully Yours (**Nevěrně tvá**; r. Howard Zieff); **1984** – Why Me? (TV – **Proč právě já?** – ČTV; r. Fielder Cook); Animal Behaviour (Zvířecí chování; r. H. Anne Rileyová); **1985** – Evergreen (TV; r. Fielder Cook); Belizaire the Cajun (Chudák Belizaire; r. Glen Pitre); Stranger in My Bed (TV – Cizinec v mé posteli; r. Larry Elikann); **1986** – A Deadly Business (TV – Smrtící obchod; r. John Korty); **1987** – Hands of a Stranger (TV – **Vražedný stisk** – V; r. Larry Elikann); Napoleon and Josephine: A Love Story (TV – Napoleon a Josefína: Milostný příběh; r. Richard T. Heffron); **1988** – The Penitent (Kajícník; r. Cliff Osmond); Jack the Ripper (TV – **Jack Rozparovač** – ČTV; r. David Wickes); **1989** – Passion and Paradise (TV – Vášeň a ráj; r. Harvey Hart); **1990** – Q & A

(Otázky a odpovědi; r. Sidney Lumet); Eternity (**Věčnost** – V; r. Steven Paul); **1991** – The Marrying Man (**Muž na ženění** – V; r. Jerry Rees); Fever (TV – **Horečka** – V/**Jako horečka** – ČTV; r. Larry Elikann); **1992** – The Mambo Kings (**Králové mamba** – V; r. Arne Glimcher); 1492: Conquest of Paradise (**1492: Dobytí ráje**; r. Ridley Scott); **Hoffa** (r. Danny DeVito); **1993** – Fatal Instinct (**Fatální instinkt**; r. Carl Reiner); **1994** – Trial by Jury (**Porota** – V; r. Heywood Gould); Blind Justice (TV – **Slepá spravedlnost** – ČTV; r. Richard Spence); **1995** – Judge Dredd (**Soudce Dredd**; r. Danny Cannon); Kidnapped (TV – **Únos** – ČTV; r. Ivan Passer); **1996** – Striptease (**Striptýz**; r. Andrew Bergman); Gotti (TV – **Mafián** – KTV; r. Robert Harmon); **1997** – The Odyssey (TV – **Odysseus** – V; r. Andrej Končalovskij); **1999** – Looking for an Echo (Hledání ozvěny; r. Martin Davidson); The Hunley (**Hunley** – V; r. John Gray); **2000** – The Road to El Dorado (A – Cesta do El Dorada; r. Eric „Bibo“ Bergeron, Don Paul; pouze hlas); On the Beach (TV – **Na břehu** – KTV; r. Russell Mulcahy); **2001** – Last Run (**Poslední agent** – V; r. Anthony Hickox); **2002** – Partners in Action (Partneři; r. Sidney J. Furie).

ATKINSON Rowan

(Rowan Sebastian Atkinson)

* 6. ledna 1955 – Newcastle-upon-Tyne, Tyne and Wear
(Velká Británie)

Pochází z farmářské rodiny. Už na škole působil ve studentském kabaretu. Vystudoval elektrotechniku na Oxfordské univerzitě, ale rozhodl se pro kariéru komika. Nejdřív se uplatnil na jevišti (*Rowan Atkinson in Revue, Not in Front of an Audience, The Nerd* Rowan Atkinson at the Atkinson, *Mime Gala, The Sneeze*) a od počátku 80. let také v TV, zejména v komediálních seriálech **Canned Laughter** (1979, Zavařený smích) a **Not the Nine O'Clock News** (Nezprávy v devět; + spol. sc.; cena BAFTA za herecký výkon), parodujícím hlavní zpravodajskou relaci BBC. Se svým přítelem z Oxfordu – Richardem Curtisem – napsal historický komediální seriál o životních osudech aristokrata

Edmunda Blackaddera **The Black Adder** (1983, **Černá zmije** – ČTV; + spol. sc.), v němž vytvořil titulní roli jakož i v jeho pokračováních **Blackadder II** (1985), **Blackadder the Third** (1987) a **Blackadder Goes Forth** (1989). Největší úspěch slavil jako nešikovný titulní hrdina v TV seriálu téměř němých mikrokomedii **Mr. Bean** (1989-95; + spol. sc., spol. prod.), jehož díly se u nás objevily na videu i v TV. Komický účinek jeho zdánlivě idiotské postavičky, oblečené do tvrdového saka, je založen na expresivní mimice tváře a na ztřeštěných nápadech, které rozvíjí s typicky pot'ouchlým úsměvem i nevinným údivem. Hrál také postavu inspektora Fowlera v TV seriálu **The Thin Blue Line** (1995, **Tenká modrá linie** – ČTV). Ve filmu dlouho vytvářel komické epizody, z nichž nejvýraznější je postava oddávajícího kněze Geralda v romantické komedii **Čtyři svatby a jeden pohřeb** (r. M. Newell). První velkou příležitost převést svého oblíbeného hrdinu z TV obrazovky na film. plátno dostal ve filmu **Bean** (r. M. Smith), kde ztělesnil nespolehlivého hlídače obrazové galerie, kterého vyšlou jeho nadřízení do Los Angeles coby uznávaného kunsthistorika. Je majitelem výrobních společností Tiger Television a Tiger Aspect Films. Se svou asijskou manželkou – uměleckou maskérkou Sumetrou – má syny Benjamin a Jacka.

FILMOGRAFIE:

1979 – The Secret Policeman's Ball (Ples tajné policie; r. Roger Graef; + spol. sc.); **1982** – The Secret Policeman's Other Ball (Jiný ples tajné policie; r. Julien Temple, Roger Graef); **1983** –

Never Say Never Again (**Nikdy neříkej nikdy** – V; r. Irvin Kershner); **1987** – Hysteria! (TV; r. David MacMahon); **1988** – Blackadder's Christmas Carol (TV – Blackadderova vánoční koleda; r. Richard Boden); **1989** – The Tall Guy (Vysoký chlapík; r. Mel Smith); The Witches (**Čarodějky** – V/**Čarodějnice** – ČTV; r. Nicolas Roeg); Hysteria 2! (TV; r. David G. Croft); **1991** – Bernard and the Genie (TV – Bernard a džin; r. Paul Weiland); A Bit of Fry and Laurie (TV – Štěk od Stephena Frye a Hughu Laurieho; r. Peter Orton); **1993** – Hot Shots! Part Deux (**Žhavé výstřely 2**; r. Jim Abrahams); The Driven Man (TV; r. Mark Chapman; + spol. sc.); Four Weddings and a Funeral (**Čtyři svatby a jeden pohřeb**; r. Mike Newell); **1994** – The Lion King (A – **Lví král**; r. Roger Allers, Rob Minkoff; pouze hlas); **1997** – **Bean** (r. Mel Smith; + spol. sc., spol. prod.); **1999** – Maybe Baby (Možná, miláčku; r. Ben Elton); Blackadder: Back & Forth (TV – **Bestián: Kupředu, zpátky jen krok!** – ČTV; r. Paul Weiland); **2001** – Rat Race (**Milionový závod**; r. Jerry Zucker).

ČS. BIBLIOGRAFIE:

DESSAU, Bruce: Rowan Atkinson. Praha, Svojtka & Co. 1998, 112 s. – Premiere, listopad 2001, č. 11, s. 86-89. – Story, 1998, č. 23, s. 31. – Ano, 1998, č. 1, s. 14-17. – Cinema, 1997, č. 11, s. 51 (rozhovor). – Cinema, 1997, č. 5, s. 76-77. – Film Jam, 1997, č. 3, s. 36-37. – Story, 1996, č. 43, s. 38.

ATTENBOROUGH Richard

(Richard Samuel Attenborough)

* 29. srpna 1923 – Cambridge (Velká Británie)

Je synem rektora Leicester University College. V sedmnácti letech získal stipendium na londýnské Royal Academy of Dramatic Art (RADA). Ještě během studií účinkoval na divadle, kde debutoval 1941 ve hře Eugena O'Neill a *Ach, ta léta bláznivá*. 1942 byl vybrán do válečného filmu **Moře, náš osud** (r. N. Coward, D. Lean), ve kterém vytvořil malou, ale výraznou postavu zbabělce Stokera. Do podobných typů byl později často obsazován. 1943-46 sloužil u film. jednotky v Královském letectvu. Po demobilizaci se vrátil k herecké práci. Byl mj. v původním hereckém obsazení londýnské inscenace slavné detektivky Agathy Christie *Past na mysli* (1952-54) a hrál v řadě filmů, např. postavy pilotů (**Otázka života a smrti**, **Společný cíl**). Výrazněji na sebe upozornil v

50. a 60. letech zejména komediální-mi rolemi: vojín Cox v satíře na poměry v britské armádě za 2. světové války **Vojínův postup** (r. J. Boulting); poručík Lexa, jeden ze skupiny penzionovaných důstojníků, kteří podniknou vyloupení banky, v komedii podle románu Johna Bolanda **Liga gentlemanů** (r. B. Dearden). Některé jeho herecké kreace byly odměněny prestižními cenami. Za roli hlavního seržanta Lauderdalea v dramatu z konce britské koloniální nadvlády v jedné africké zemi **Pušky v Batasi** (r. J. Guillermin) a za roli Billyho Savagea, manžela hrdinky zatížené mediálními stavy, v dramatu **Seance za deštivého odpoledne** (r. B. Forbes) získal cenu BAFTA 1964. Laureátem Zlatého glóbu 1966 se stal díky vedlejší úloze Frenchyho Burgoynea, člena posádky dělového lodi, v dobrodružném dramatu o incidentu na čínské řece Jang-c'ťiang **The Sand Pebbles** (r. R. Wise). Přisouzen mu byl také Zlatý glóbus 1967 za vedlejší roli ředitele cirkusu Alberta Blossoma ve film. muzikálu **Pan doktor a jeho zvířátka I, II** (r. R. Fleischer). 1959 založil spolu s hercem, scenáristou a režisérem Bryanem Forbesem výrobní společnost Beaver Films. Na konci 60. let se začal věnovat režii; debutoval film. verzí antimilitaristického muzikálu Joan Littlewoodové **Jaká to rozkošná válka!**. Natáčel většinou výpravné eposy, často s politickým podtextem: životopisný film o studentských letech britského premiéra **Mladý Winston**, válečný snímek **Příliš vzdálený most**, psychologické drama schizofrenního břichomluvce podle románu Williama Goldmana **Kouzlo**, film. verze broadwayského muzikálu **Chorus Line**, politické drama o boji proti jihoafrickému apartheidu **Volání svobody**, životopisný snímek o králi film. komiků **Chaplin**, film.

adaptace hry Williama Nicholsona o pozdní milostné romanci spisovatele a filozofa Clivea Staplese Lewise **Krajina stínů** (Cena Alexandra Kordy), romantický příběh o první velké lásce spisovatele Ernesta Hemingwaye **Láska a válka**. Jeho nejlepší prací se stala historická životopisná freska o indickém filozofovi a státníkovi **Gándhí**, vyznamenaná mj. osmi Oscary 1982 (nejlepší film, režie, mužský herecký výkon v hlavní roli, původní scénář, kamera, střih, výprava a kostýmy). Herecky se připomněl až v 90. letech díky postavě sebevědomého milionáře Johna Hammonda, jemuž se vymkl z rukou vědecký projekt rekonstrukce genotypu druhohorních ještěřů, v úspěšné dobrodružné sci-fi podle románu Michaela Crichtona **Jurský park** (r. S. Spielberg). Vděčnou úlohu laskavého staříka Krisse Kringlea, vydávajícího se za Santa Clause, dostal ve vánoční fantaskní komedii **Zázrak v New Yorku** (r. L. Mayfield). 1970 byl R. A. jmenován předsedou Royal Academy of Dramatic Art, 1971 se stal viceprezidentem Britské filmové a televizní akademie a dlouhou dobu zastával funkci předsedy Britského film. ústavu (BFI). Ve své kariéře získal řadu ocenění (např. Felix 1988 za celoživotní dílo, Humanitární cena Jeana Renoira 1987) a za zásluhy o film a divadlo mu byl udělen Rád britského impéria (1967) a posléze byl povýšen do šlechtického stavu (1976) a jmenován lordem (1993). Je autorem knížky *In Search for Gandhi* (1982, Hledání Gándhího). Od roku 1944 je ženatý s herečkou Sheilou Simovou, s níž má syna a dvě dcery. Nejstarší syn Michael působí jako divadelní režisér. Jeho mladší bratr David Attenborough je známým odborníkem na život v přírodě, který popularizuje výchovnými TV seriály.

FILMOGRAFIE:

1942 – In Which We Serve (**Moře, náš osud**; r. Noël Coward, David Lean); **1943** – It Started at Midnight/Schweik's New Adventures (**Švejk bourá Německo**; r. Karel Lamač); The Hundred Pound Window (Stolibrové okénko; r. Brian Desmond Hurst); **1945** – Journey Together (**Společný cíl**; r. John Boulting); **1946** – A Matter of Life and Death (**Otázka života a smrti**; r. Michael Powell, Emeric Pressburger); School for Secrets (Škola tajné služby; r. Peter Ustinov); **1947** – The Man Within (**Mezi podloudníky**; r. Bernard Knowles); Dancing with Crime (Koketování se zločinem; r. John Paddy Carstairs); Brighton Rock (Brightonská skála; r. John Boulting); **1948** – London Belongs to Me (Londýn patří mně; r. Sidney Gilliat); The Guinea Pig (Pokusný králík; r. Roy Boulting); **1949** – The Lost People (Ztracení lidé; r. Bernard Knowles, Muriel Boxová); Boys in Brown (Chlapci v hnědém; r. Montgomery Tully); Morning Departure (Ranní vyplutí; r. Roy Baker); **1951** – Hell Is Sold Out (Peklo je vyprodané; r. Michael Anderson); The Magic Box (Kouzelná skříňka; r. John Boulting); **1952** – Gift Horse (Darovaný kůň; r. Compton Bennett); Father's Doing Fine (Otec se má skvěle; r. Henry Cass); **1953** – Eight O'clock Walk (Procházka v osm hodin; r. Lance Comfort); **1955** – The Ship That Died of Shame (Lod', která zemřela hanbou; r. Basil Dearden); **1956** – Private's Progress (Vojínův postup; r. John

Boulting); The Baby and the Battleship (Dítě a bitevní loď; r. Jay Lewis); Brothers in Law (Bratři mezi paragrafy; r. Roy Boulting); **1957** – The Scamp (Rošťák; r. Wolf Rilla); **1958** – Dunkirk (**Dunkerque** – ČTV; r. Leslie Norman); The Man Upstairs (Muž nahoře; r. Don Chaffey); Sea of Sand (**Písečné moře** – ČTV; r. Guy Green); Danger Within (Ne-bezpečí mezi námi; r. Don Chaffey); **1959** – I'm All Right, Jack (Jsem v pořádku, Jacku; r. John Boulting); Jet Storm (Bouřlivý let; r. C. Raker Endfield); S.O.S. Pacific (r. Guy Green); **1960** – The Angry Silence (Hněvivé ticho; r. Guy Green; + spol. prod.); The League of Gentlemen (**Liga gentlemanů**; r. Basil Dearden); **1961** – Whistle Down the Wind (Mluvit do větru; r. Bryan Forbes; pouze prod.); Only Two Can Play (**Jen dva mohou hrát**; r. Sidney Gilliat); All Night Long (Po celou noc; r. Basil Dearden); **1962** – The Dock Brief (Pověření obhajobou ex offa; r. James Hill); The L-Shaped Room (**Pokoj ve tvaru L**; r. Bryan Forbes; pouze spol. prod.); **1963** – The Great Escape (**Velký útěk** – V; r. John Sturges); **1964** – Seance on a Wet Afternoon (Seance za deštivého odpoledne; r. Bryan Forbes; + spol. prod.); The Third Secret (Třetí tajemství; r. Charles Crichton); Guns at Batasi (Pušky v Batasi; r. John Guillermin); **1965** – Flight of the Phoenix (**Let Fénixe** – ČTV; r. Robert Aldrich); **1966** – The Sand Pebbles (r. Robert Wise); **1967** – Doctor Dolittle (**Pan doktor a jeho zvířátka I, II**; r. Richard Fleischer); **1968** – Only When I Larf (Jen když se chechtám; r. Basil Dearden); The Bliss of Mrs.

Blossom (Blaho paní Blossomové; r. Joe McGrath); **1969** – Oh! What a Lovely War (**Jaká to rozkošná válka!**; r. Richard Attenborough; pouze r., spol. prod.); The Magie Christian (**Kouzelný Kristián** – ČTV; r. Joe McGrath); David Copperfield (r. Delbert Mann); The Last Grenade (Poslední granát; r. Gordon Flemyng); **1970** – Loot (Kořist; r. Silvio Narizzano); 10 Rillington Place (r. Richard Fleischer); A Severed Head (Uťatá hlava; r. Dick Clement); **1972** – Young Winston (Mladý Winston; r. Richard Attenborough; pouze r.); **1974** – Ten Little Indians/And Then There Were None (Deset malých černoušků; r. Peter Collinson); Rosebud (r. Otto Preminger); **1975** – **Brannigan** – ČTV (r. Douglas Hickox); Conduct Unbecoming (**Nevhodné chování** – ČTV; r. Michael Anderson); **1977** – A Bridge Too Far (**Příliš vzdálený most** – V; r. Richard Attenborough; pouze r.); Šantrandžké khilári (Šachisté; r. Sátjadžit Ráj); **1978** – Magie (**Kouzlo** – ČTV; r. Richard Attenborough; pouze r.); **1979** – The Human Factor (Lidský faktor; r. Otto Preminger); **1982** – Gandhi (**Gándhí**; r. Richard Attenborough; pouze r., spol. prod.); **1985** – **Chorus Line** (r. Richard Attenborough; pouze r.); **1987** – Cry Freedom (**Volání svobody**; r. Richard Attenborough; pouze r., prod.); **1992** – **Chaplin** (r. Richard Attenborough; pouze r., spol. prod.); **1993** – Jurassic Park (**Jurský park**; r. Steven Spielberg); Shadowlands (**Krajina stínů**; r. Richard Attenborough; pouze r., spol. prod.); **1994** – Miracle on 34th Street (**Zázrak v New Yorku**; r. Les Mayfield); **1996** – $E = mc^2$ (r. Benjamin Fry); Love

and War (**Láska a válka**; r. Richard Attenborough; pouze r., spol. prod.); **Hamlet** – V (r. Kenneth Branagh); **1997** – The Lost World: Jurassic Park (**Ztracený svět**; r. Steven Spielberg); **1998** – Elizabeth (**Královna Alžběta**; r. Shekhar Kapur); Grey Owl (**Indián** – V; r. Richard Attenborough; pouze r., spol. prod.); **2000** – Ljuset håller mig sällskap (D – Světlo je mým společníkem; r. Carl-Gustaf Nykvist); The Railway Children (TV – Děti z nádraží; r. Catherine Morsheadová); **2002** – Puckoon (r. Terence Ryan).

ČS. BIBLIOGRAFIE:

JURKA, Jan: Filmaři před mikrofonem 1. Praha, Čs. filmový ústav 1989, s. 11-18. – Satelit, 1999, č. 30, s. 60 (rozhovor). – Cinema, 1994, č. 9, s. 26-27. – Film Fan, 1992, č. 7-8, s. 31 (rozhovor). – Svobodné slovo, 1991, č. 66, s. 5. – Týdeník Čs. televize, 1990, č. 6, s. 13 (rozhovor). – Kino, 1990, č. 4, s. 7. – Mladý svět, 1990, č. 12, s. 20-21 (rozhovor). – Svět v obrazech, 1990, č. 5, s. 15 (rozhovor). – Záběr, 1990, č. 1, s. 5 (rozhovor). – Interpressfilm, 1983, č. 12, s. 23-25. – Květy, 1983, č. 41, s. 7 (rozhovor). – Záběr, 1983, č. 24, s. 5 (rozhovor). – Interpressfilm, 1983, č. 6, s. 12-23 (rozhovor). – Interpressfilm, 1983, č. 3, s. 30-32 (rozhovor). – Kino, 1964, č. 15, s. 5 (rozhovor).

AUDRANOVÁ Stéphane

(Colette Suzanne Jeannine Dacheville)

* 2. listopadu 1932 – Versailles, Yvelines (Francie)

Pochází z učitelské rodiny. Po maturitě na pařížském lyceu Lamartine navštěvovala herecké kurzy u Tanii Balachové, Reného Simona, Charlese Dullina a Michela Vitolda. 1955 zahájila profesionální kariéru na scéně Théâtre Noctambules, ale záhy svůj zájem soustředila pouze na film. Prostřednictvím herců Gérarda Blaina a Jean-Clauda Brialyho se seznámila s režisérem Claudem Chabrolem, jenž v ní našel nejen svou dvorní herečku, která od konce 50. let vystupuje téměř ve všech jeho filmech, ale i svou životní partnerku, s níž má syna Thomase. Pod Chabrolovým režijním vedením vytvořila skvělé portréty francouzských dam z vyšší společnosti, které oplývají inteligencí, elegancí, noblesou a zároveň se vyznačují povzneseným, rezervovaným a mondénním chováním,

hraničícím občas až se snobismem. Některé její hrdinky spojuje nejen společenské zázemí, v němž se pohybují, a stejné jméno Hélène, ale také vražedné konflikty, do nichž jsou přímo či nepřímo zapleteny. Mezinárodní úspěch a Stříbrného medvěda na MFF v Západním Berlíně 1968 jí přinesla úloha bohaté dědičky Frédérique, o jejímž vztahu k chudé dívce (Jacqueline Sassardová), která svede jejího milence (Jean-Louis Trintignant), vypráví psychologické drama **Lesbičky**. Dalšího uznání se dočkala na MFF v San Sebastianu 1970, kde získala cenu za roli ředitelky maloměstské školy Hélène Davillové, do níž se zamiluje místní řezník (Jean Yanne), v němž odhalí vraha dvou dívek, v psychologickém thrilleru **Řezník**. Držitelkou Césarů 1979 se stala díky vedlejší roli přísné matky Germaine Nozièreové, jejíž dcera (Isabelle Huppertová) proslula jako údajná vražedkyně-travička svých rodičů, v dramatu podle skutečného soudního případu z 30. let **Violette Nozièreová**. O Césarů se pak ještě několikrát neúspěšně ucházela (**Čistka, Ráj pro všechny, Zhoubné pátrání**). Od poč. 70. let se začala stále častěji objevovat také ve filmech jiných významných režisérů, z nichž jen někteří jí poskytlí příležitosti odpovídající jejímu hereckému typu a naturelu. Plně se to podařilo mj. Luisi Buftuelovi, když ji obsadil do role sexuálně lačné manželky zámožného obchodníka (Jean-Pierre Cassel), za jejíž ztvárnění v satirickém podobenství **Nenápadný půvab buržoazie** obdržela cenu BAFTA 1973. Patrně nejpůsobivější kreaci předvedla v postavě Babette Hersantové, která po revolučních událostech 1871 uprchne z Paříže na dánský venkov, kde nalezne útočiště jako hospodyně u dvou staropanenských dcer pastora, ve film. adaptaci povídky Karen Blixenové **Babettina**

hostina (r. G. Axel). Pokusy prosadit se v zámoří se nesetkaly s patřičnou odezvou. Po krátkém manželství s hercem Jean-Louisem Trintignantem byla 1964-80 provdána za režiséra Clauda Chabrola, s nímž má syna Thomase (* 1963).

FILMOGRAFIE:

1957 – La bonne tisane (Dobry bylinkový čaj; r. Hervé Bromberger); **1958** – Les cousins (Bratřenci; r. Claude Chabrol); **1959** – Le signe du lion (Znamení lva; r. Éric Rohmer); **1960** – Les bonnes femmes (Hodné holky; r. Claude Chabrol); Saint-Tropez Blues (r. Marcel Moussy); **1961** – Les godelureaux (Hejskové; r. Claude Chabrol); L'oeil du malin (Oko zla; r. Claude Chabrol); **1962** – **Landru** – ČTV (r. Claude Chabrol); **1963** – Les durs à cuire (Mazaní hoši; r. Jack Pinoteau); **1964** – Le tigre aime la chair fraîche (Tygr má rád syrové maso; r. Claude Chabrol); **1965** – Paris vu par... (Paříž očima...; r. Claude Chabrol, Jean-Daniel Pollet, Jean Rouch, Jean Douchet, Éric Rohmer, Jean-Luc Godard); Marie-Chantal contre le docteur Kha (Marie-Chantalová proti doktoru Kha; r. Claude Chabrol); **1966** – La ligne de démarcation (Demarkační čára; r. Claude Chabrol); Le scandale (**Vražedné šampaňské** – ČTV; r. Claude Chabrol); **1968** – Les biches (Lesbičky; r. Claude Chabrol); La femme infidèle (**Nevěrná žena** – ČTV; r. Claude Chabrol); **1969** – Le boucher (**Řezník**; r. Claude Chabrol); **1970** – La peau de

Torpédo (Torpédová kůže; r. Jean Delannoy); La dame dans l'auto avec des lunettes et un fusil (Dáma v autě s brýlemi a puškou; r. Anatole Litvak); La rupture (Roztržka; r. Claude Chabrol); Aussi loin que l'amour (Tak daleko jako láska; r. Frédéric Rossif); **1971** – Juste avant la nuit (Těsné před nocí; r. Claude Chabrol); Sans mobile apparent (**Bez motivu**; r. Philippe Labro); **1972** – Un meurtre est un meurtre (Vražda je vražda; r. Étienne Périer); Le charme discret de la bourgeoisie (**Nenápadný půvab buržoazie**; r. Luis Buñuel); **1973** – Les noces rouges (**Krvavé svatby** – ČTV; r. Claude Chabrol); Dead Pigeon on Beethoven Street (Mrtvý holub na Beethovenově třídě; r. Samuel Fuller); Hay que matar a B (Musí se zabít B; r. José Luis Borau); **1974** – Comment réussir quand on est con et pleurnichard (**Jak získat úspěch, když je člověk hloupej... a ufňukanej** – V; r. Michel Audiard); Vincent, François, Paul et les autres (**Vincent, François, Paul a ti druzí...** – ČTV; r. Claude Sautet); Le cri du coeur (Výkřik srdce; r. Claude Lallemand); Ten Little Indians/And Then There Were None (Deset malých černoušků; r. Peter Collinson); **1975** – The Black Bird (Černý pták; r. David Giler); **1976** – Chi dice donna, dice... donna (Kdo říká žena, říká... žena; r. Tonino Červi); Folies bourgeoises (Měšťácká pošetilost; r. Claude Chabrol); Des Teufels Advokát (Děblův advokát; r. Guy Green); **1977** – Mort d'un pourri (**Smrt darebáka**; r. Georges Lautner); Les liens de sang (Pokrevní příbuzní; r. Claude Chabrol); **1978** – Silver Bears (**Bankéři** –

ČTV; r. Ivan Passer); Violette Nozière (Violette Nozièreová; r. Claude Chabrol); Eagle's Wing (**Orlí pero**; r. Anthony Harvey); **1979** – Le soleil en face (Slunce v tváři; r. Pierre Kast); Le gagnant (Výherce; r. Christian Gion); **1980** – The Big Red One (**Velká červená jednička** – V; r. Samuel Fuller); Le coeur à l'envers (Srdce naruby; r. Franck Apprederis); **1981** – Les Plouffe (Plouffeovi; r. Gilles Carie); Coup de torchon (Čistka; r. Bertrand Tavernier); Brideshead Revisited (TV – **Návrat na Brideshead** – ČTV; r. Charles Sturridge, Michael Lindsay-Hogg); Les affinités électives (TV – Spříznění volbou; r. Claude Chabrol); **1982** – Boulevard des assassins (**Bulvár vrahů** – ČTV; r. Boramy Tioulong); Le choc (**Šok** – ČTV; r. Robin Davis); Paradis pour tous (Ráj pro všechny; r. Alain Jessua); Mortelle randonnée (Zhoubné pátrání; r. Claude Miller); **1983** – Les voleurs de la nuit (Noční zloději; r. Samuel Fuller); La scarlatine (Spála; r. Gabriel Aghion); **1984** – Le sang des autres (**Krev těch druhých** – ČTV; r. Claude Chabrol); The Bay Boy (**Chlapec ze zátoky** – V; r. Daniel Petrie); Mistral's Daughter (TV – Mistralova dcera; r. Douglas Hickox); **1985** – Night Magic (**Kouzlo noci** – ČTV; r. Lewis Furey); Poulet au vinaigre (**Kuře na octu** – ČTV; r. Claude Chabrol); La cage aux folles III (Klec na blázny III; r. Georges Lautner); **1986** – La gitane (**Cikánka**; r. Philippe de Broca); Suivez mon regard (Dívejte se se mnou; r. Jean Curtelin); Un'isola (Ostrov; r. Carlo Lizzani); **1987** – Babettes gaestebud (Babettina hostina; r. Gabriel Axel); **1988** –

Les saisons du plaisir (Období rozkoše; r. Jean-Pierre Mocky); Corps z' à corps (Tělo na tělo; r. André Halimi); Les prédateurs de la nuit (Noční lupiči; r. Jess Franco); Manika, une vie plus tard (Manika, o jeden život později; r. Francois Villiers); **1989** – Il nido del ragno (Pavouci hnízdo; r. Gianfranco Giagni); **Champagne Charlie** – ČTV (TV; r. Allen Eastman); Sons (Synové; r. Alexandre Rockwell); La messe en si mineur (Mše v es moll; r. Jean-Louis Guillermou); Quiet Days in Clichy (**Tiché dny v Clichy**; r. Claude Chabrol); **1991** – Betty (r. Claude Chabrol); **1992** – The Turn of the Screw (**Návrat mrtvých** – V; r. Rusty Lemorande); L'évanouie (TV; r. Jacqueline Veuveová); Weep No More, My Lady (TV – Už neplač, má paní; r. Michel Andrieu); **1994** – Le fils de Gascogne (Gascogneův syn; r. Pascal Aubier); **1995** – Au petit marguery (r. Laurent Benegui); **1996** – Maximum Risk (**Maximální riziko**; r. Ringo Lam); Ariette (**Dědictví z Las Vegas** – V; r. Claude Zidi); Petit (TV – **Malý Leo** – ČTV; r. Patrick Volson); **1997** – Un printemps de chien (TV – Psí jaro; r. Alain Tasma); **1998** – **Madeline** – V (r. Daisy von Scherler Mayerová); Belle-maman (Nevlastní matinka; r. Gabriel Aghion); **1999** – Le pique-nique de Lulu Kreutz (Piknik Lulu Kreutzové; r. Didier Martiny); A proposito de Bunuel (D – Pár slov o Buñuelovi; r. José Luis López Linares); **2001** – J'ai faim (Mám hlad; r. Florence Quentin).

ČS. BIBLIOGRAFIE:

Kinorevue, 1994, č. 23, s. 20-21. – Záběr, 1987, č. 2, s. 5. –
Kino, 1980, č. 9, s. 13. – Kino, 1971, č. 22, s. 12, 14.

AUEROVÁ Barbara

* 1. února 1959 – Konstanz, Badensko-Württembersko (SRN)

Je dcerou učitele a administrativní pracovnice. Po maturitě studovala 1978-81 herectví na Hochschule für Darstellende Kunst v Hamburku. V následujících několika letech vystřídala angažmá v městských divadlech v Mohuči (1981-83), Osnabrucku (1983-86) a ve Wuppertalu (1986-88), kde hrála nejen v klasickém repertoáru (mj. Markétka v Goethově *Faustovi*, Ofélie v Shakespearově *Hamletovi*), ale také hlavní role v dílech současných autorů (např. Botho Strauss, Peter Weiss) a v muzikálech (Polly v Brechtově a Weillově *Žebrácké opeře*, Sally Bowlesová v Ebbově a Kanderově *Kabaretu*). Ve filmu se prosadila úlohou vychovatelky z domova mládeže Elke Kramerové v adaptaci románu Waltera Kemgowského **Srdečně vás vítáme** (r. H. Böhm). Často spolupracuje s režisérkami a debutujícími režiséry: těžce pracující služka Marie v poválečném Německu v autorském snímku **Vytýčené**

cesty (r. U. Janson), sňatková podvodnice Maria Grundová v autorské černé komedii **Strašlivá trojice** (r. H. Huntgeburthová). Za titulní roli maďarské Cikánky v TV snímku **Úsměv Macy Daracsové** získala Televizní cenu Německé herecké akademie 1991. Působivý výkon, jež jí vynesl Německou film. cenu 1993, podala v úloze Ruth, matky bojující o svou šestiletou dcerku se svým bývalým řeckým manželem (Georges Corraface), v dramatu **Moje dcera patří mně** (r. V. Naefeová). K jejím nejúspěšnějším film. postavám patří exaltovaná učitelka Kim, u níž vyvolají citový zmatek misogynní svobodný otec-univerzitní pedagog (Kai Wiesinger) a atraktivní sukničkářský TV autor (Thomas Heinze), v milostné komedii **Ženy jsou prostě báječné** (r. Sh. Hormannová).

FILMOGRAFIE:

1983 – Die Macht der Gefühle (Síla citů; r. Alexander Kluge);
1987 – ...zum Tode verurteilt (TV – ...odsouzen k smrti; r. Hartmut Griesmayr); Felix (r. Christel Buschmannová, Helma Sanders-Brahmsová, Margarethe von Trottová, Helke Sanderová); **1988** – Der Boss aus dem Westen (TV – Bos ze Západu; r. Vivian Naefeová); Mit Leib und Seele (TV – Tělem a duší; r. Hartmut Griesmayr); Das Milliardenpiel (TV – Miliardová hra; r. Peter Keglevic); **1989** – Verfolgte Wege (Vytýčené cesty; r. Uwe Janson); Herzlich Willkommen (Srdečně vás vítáme; r. Hark Bohm); **1990** – Eine

Wahnsinnsidee (TV – Šílený nápad; r. Sonke Wortmann); Café Europa (r. Franz Xaver Bogner); **1991** – Im Kreise der Lieben (Strašlivá trojice; r. Hermine Huntgeburthová); Das Lachen der Maca Daracs (TV – Úsměv Macy Darasceové; r. Dieter Berner); Brandnacht (**Noc v plamenech** – ČTV; r. Markus Fischer); Meine Tochter gehört mir (**Moje dcera patří mně** – ČTV; r. Vivian Naefeová); **1992** – Moritz von Maienfels (TV; r. Dietrich Mangold); Judith (TV; r. Konrád Sabrautzky); Berlin Break (TV; r. Sascha Schneider); Probefahrt ins Paradies (Zkušební cesta do ráje; r. Douglas Wolfesperger); **1993** – MadreGilda (Matka Gilda; r. Francisco Regueiro); Todliche Lügen (TV – Smrtné lži; r. Ate de Jong); Frauen sind was Wunderbares (Ženy jsou prostě báječné; r. Sherry Hormannová); Der letzte Kosmonaut/MIR (TV – Poslední kosmonaut; r. Nico Hofmannová); **1995** – Die brennende Schnecke (Hořící hlemýžď; r. Thomas Stiller); **1996** – Nikolaikirche (Mikulášský kostel; r. Frank Beyer); Gefährliches Geheimnis (TV – **Pravda a lži** – ČTV; r. Martin Enlen); **1997** – Irrlichter (Experiment v jeskyni; r. Christoph Kiilin); Maria (r. Einar Heimission); Weihnachtsfieber (Štědrovečerní shon; r. Paul Harather); **1998** – Solo für Klarinette (Sólo pro klarinet; r. Nico Hofmann); **2000** – Die innere Sicherheit (Vnitřní jistota; r. Christian Petzold); Scheidung auf Radern (TV – Rozvod na kolech; r. Christine Kabischová).

AUGUSTOVÁ Pernilla

(Pernilla Wallgren)

* 13. února 1958 Stockholm (Švédsko)

Po studiu herectví na Stockholmské dramatické škole se stala členkou stockholmského Královského dramatického divadla, na jehož jevišti vytvořila hlavní ženské postavy ve Strindbergově *Hře snů* (1986), v Shakespeareových dramatech *Hamlet* (1986) a *Zimní pohádka* (1994), v Ibsenově *Noře* (1989). Už na začátku své divadelní dráhy spolupracovala s režisérem Ingmarem Bergmanem, s jehož jménem je pak spojena většina jejích významných hereckých kreací. Bergman jí svěřil roli mladičké služky Maj ve své rodinné film. fresce **Fanny a Alexandr**. Do mezinárodního povědomí se však mnohem výrazněji zapsala úlohou Anny Kerblom Bergmanové (Bergmanovy maminky), za jejíž ztvárnění v rodinném melodramatu podle Bergmanovy

autobiografické předlohy **Dobrá vůle** (r. B. August) byla oceněna na MFF v Cannes 1992. Další uznání (Stříbrný Hugo na MFF v Chicagu 1997) získala za roli Anny Bergmanové v komorním melodramatu podle Bergmanova scénáře **Soukromé zpovědi** (r. L. Ullmannová). Vytvořila titulní roli Marie Nazaretské v biblickém TV dramatu **Marie, Matka Boží**. Jejím druhým manželem byl 1991-97 režisér Bille August, s nímž má tři dcery (Agnes, Asta a Alba).

FILMOGRAFIE:

1975 – Giliap (r. Roy Andersson); **1981** – Tuppen (Kohout; r. Lasse Hallström); **1982** – Fanny och Alexander (**Fanny a Alexandr**; r. Ingmar Bergman); **1986** – Ormens väg på hälleberget (Hadí stezka na skále; r. Bo Widerberg); **1989** – Den doende dandyn (TV; r. Anders Wahlgren); Vildanden (TV – Divoká kachna; r. Bo Widerberg); **1992** – Den goda viljan (Dobrá vůle; r. Bille August); **1995** – En namndemans död (TV – Smrt porotce; r. Stephan Apelgren); **1996** – Jerusalem (r. Bille August); Enskilda samtal (Soukromé zpovědi; r. Liv Ullmannová); **1997** – Sista yankeen (TV; r. Bjorn Melander); Larmar och gör sig till (TV – Jenž chvíli svou div prkna nezboří; r. Ingmar Bergman); Sista kontraktet (Poslední kontrakt; r. Kjell Sundvall); Glasblåsarns barn (Sklářovy děti; r. Anders Gronros); Persons parfymeri (TV; r. Peter Dalle); Liv Ullmann scener fra et liv (D; r. Edvard Hambro); **1999** – Star Wars: Episode I – The

Phantom Menace (**Star Wars: Epizoda I – Skrytá hrozba**; r. George Lucas); Mary, Mother of Jesus (TV – **Marie, Matka Boží** – KTV; r. Kevin Connor); Dar regnbagen slutar (Kde končí duha; r. Richard Hobert); Fodelsedagen (Narozeniny; r. Richard Hobert); **2000** – Ljuset håller mig sällskap (D – Světlo je mým společníkem; r. Carl-Gustaf Nykvist); Gossip (r. Colin Nutley); **2001** – Sprangaren (Poslední termín; r. Colin Nutley).

AUMONT Jean-Pierre

(Jean-Pierre Salomons)

* 5. ledna 1911 – Paříž (Francie)

† 30. ledna 2001 – Saint-Tropez, dep. Var (Francie)

Otec vlastnil síť obchodů a matka byla až do svatby herečkou. V šestnácti letech vstoupil na pařížskou Konzervatoř, kde získal herecké vzdělání ve třídě Eugèna Larchera. 1930 debutoval na divadle, působil v souboru režiséra Louise Jouveta a první velký úspěch slavil 1934 v premiérové inscenaci hry Jeana Cocteaua *Pekelný stroj*. Již na poč. 30. let se uplatnil také před film. kamerou, poprvé po boku Michela Simona a Madeleine Renaudové v přepisu hry Marcela Acharda **Jean de la Lune** (r. Jean Choux). Pro svůj atraktivní vzhled se stal na film. plátně oblíbeným představitelem milovnických typů. Jeho kariéru na čas přerušila 2. světová

válka, po jejímž vypuknutí odešel do USA. Tam se nejprve věnoval divadlu a 1943 vytvořil hlavní role ve dvou filmech s odbojovou tematikou u společnosti MGM: kapitán Metard ve špionážním melodramatu **Dohoda v Bretani** (r. J. Conway) a francouzský voják Paul ve válečném dramatu **Lotrinský kříž** (r. T. Garnett). 1943-44 sloužil ve francouzské osvobozené armádě, s níž bojoval v Tunisku, v Itálii a ve Francii (byl vyznamenán Válečným křížem). Od 1950, kdy se vrátil do Francie, střídavě účinkoval na obou stranách Atlantiku v TV, ve filmu a na jevišti. V hollywoodských filmech měl za partnerky např. Ginger Rogersovou (**Tlukot srdce**) a Jean Simmonsovou (**Hilda Craneová**). K nejkrásnějším pozdějším rolím patří starý homosexuální herec Alexandr v psychologickém snímku ze zákulisí film. natáčení **Americká noc** (r. F. Truffaut). Jako host se objevil v TV seriálech **Your Show of Shows** (1953), **The United States Steel Hour** (1960), **Starsky and Hutch** (1976), **Simon & Simon** (1984) a **R.G.** (1995). Na Broadwayi se představil mj. po boku Vivien Leighové v muzikálu podle hry Jacquese Devala *Tovaryš* (1963-64), po boku Claudette Colbertové v muzikálu Rodgerse a Hammersteina *Jižní Pacifik* (1965), v dramatu Tennessee Williamse *Camino Real* (1970) s Al Pacinem a ve hře Marguerite Durasové *Celé dny ve stromech* (1976), inscenované souborem Barrault-Renaud. S divadlem nebyl spjatý pouze intepretačně jako herec (mj. Giraudouxovy hry *Nový Amfitryon*, *Sodoma a Gomora*, *Trojská válka nebude*, drama Arthura Millera *Incident ve Vichy* a Shakespearův *Julius Caesar*), ale sám je autorem mnoha divadelních her, např. *L'empereur de Chine* (1947, Čínský císař), *Líle heureuse* (1950, Šťastný ostrov), *Un beau dimanche* (1952, Krásná

neděle), *Ange le bienheureux* (Anděl blaženosti), *Farfada*, *Lucy Brown* (Lucy Brownová) a autobiografických románů *Souvenirs provisoires* (1957, Prozatímní vzpomínky), *La pomme de mon oeil* (1970), *Le soleil et les ombres* (1976, Slunce a stíny) a *Il fait beau, mais ne le répétez pas* (1980, Je krásně, ale neopakujte to). Na podzim 1991 pobýval pracovně v Praze. Za celoživotní dílo byl oceněn Čestným Césarem (1991). Byl rytířem Čestné legie. Byl ženatý s herečkami Blanche Montelovou (1935-40), Marií Montezovou (1943-51) a Marisou Pavanovou (1956-2001); z druhého manželství pochází herečka Tina Aumontová (* 1946). Jeho bratr François Villiers je známým film. režisérem.

FILMOGRAFIE:

1931 – Jean de la Lune (r. Jean Choux); **1932** – Échec et mat (Šach mat; r. Roger Goupillères); Eve cherche un père (Eva hledá otce; r. Mario Bonnard); Die grausame Freundin/Faut-il les marier? (**Anny, ukrutná přítelkyně**; r. Karel Lamač, Pierre Billon); La merveilleuse tragédie de Lourdes (**Velké pokání**; r. Henri Fabert); **1933** – Dans les rues (**Děti ulice**; r. Victor Trivas); Un jour viendra (Přijde den; r. Gerhard Lamprecht, Serge Veber); **1934** – Lac aux dames (**Bouřlivé mládí**; r. Marc Allégret); Le voleur (Zloděj; r. Maurice Tourneur); Maria Chapdelaine (Marie Chapdelainová; r. Julien Duvivier); **1935** – Les yeux noirs (Oči černé; r. Victor Tourjansky); Les beaux jours (Krásné dny; r. Marc Allégret); L'équipage (**Modrá brigáda**; r.

Anatole Litvak); Tarass Boulba (**Taras Bulba**; r. Alexis Granowsky); **1936** – La porte du large (**Proti rozkazu**; r. Marcel L'Herbier); Cargaison blanche/Le chemin de Rio (Lod' s bílým masem; r. Robert Siodmak); **1937** – Le messenger (Posel; r. Raymond Rouleau); Drôle de drame (Směšné drama; r. Marcel Carné); Maman Colibri (r. Jean Dréville); La femme du bout du monde (Žena z konce světa; r. Jean Epstein); Chéri-Bibi (r. Léon Mathot); **1938** – Le paradis de Satan (Satanův ráj; r. Félix Gandéra); Belle étoile (Krásná hvězda; r. Jacques de Baroncelli); S.O.S. Sahara (r. Jacques de Baroncelli); **Hôtel du Nord** (r. Marcel Carné); Je t'attendrai/Le déserteur (Zběh; r. Léonide Moguy); **1943** – Assignment in Brittany (Úkol v Bretani; r. Jack Conway); The Cross of Lorraine (Lotrinský kříž; r. Tay Garnett); **1944** – Three Hours (Tři hodiny; r. Léonide Moguy); **1946** – Heartbeat (Tlukot srdce; r. Sam Wood); **1947** – Song of Scheherazade (Píseň o Šeherezádě; r. Walter Reisch); **1948** – The First Gentleman (První gentleman; r. Alberto Cavalcanti); Siren of Atlantis (Siréna z Atlantidy; r. Gregg Tallas); Hans le marin (Námořník Hans; r. Francois Villiers; + spol. sc.); **1949** – Golden Arrow/Three Men and a Girl (Zlatý šíp; r. Gordon Parry); **1950** – La vie commence demain (Život začíná zítra; r. Nicole Védřesová); L'homme de joie (Radostný člověk; r. Gilles Grangier); L'amant de paille (Nastrčený milenec; r. Gilles Grangier); **1951** – Les loups chassent la nuit (Vlci loví v noci; r. Bernard Borderie); La vendetta del corsaro (Pirátova pomsta; r.

Primo Zeglio); L'ultimo incontro (Poslední setkání; r. Gianni Franciolini); **1952** – Lili – ČTV (r. Charles Walters); Koenigsmark (r. Solange Téracová); **1953** – Moineaux de Paris (Pařížští vrabčáci; r. Maurice Cloche); Si Versailles m'était conté (Kdyby mi Versailles vyprávěly; r. Sacha Guitry); **1954** – Charge of the Lancers (Útok hulánů; r. William Castle); 18 heures d'escale (18 hodin mezipřistání; r. René Jolivet); Napoléon (Napoleon; r. Sacha Guitry); **1955** – Mademoiselle de Paris (Pařížská slečna; r. Walter Krapps); **1956** – Hilda Crane (Hilda Craneová; r. Philip Dunne); **1957** – The Seventh Sin (Sedmý hřích; r. Ronald Neame); **1959** – John Paul Jones (r. John Farrow); **1960** – The Enemy General (Nepřátelský generál; r. George Sherman); The Blonde from Buenos Aires/Carnival of Crime (Blondýnka z Buenos Aires; r. George Cahan); **1961** – The Devil at 4 O'clock (Ďábel ve čtyři hodiny; r. Mervyn LeRoy); Una domenica d'estate (Letní neděle; r. Giulio Petroni); Les sept péchés capitaux (Sedm smrtelných hříchů; r. Roger Vadim, Jacques Demy, Claude Chabrol, Edouard Molinaro, Philippe de Broca, Sylvain Dhomme, Max Douy, Eugène Ionesco); **1962** – Le couteau dans la plaie/Five Miles to Midnight (Nůž v ráně; r. Anatole Litvak); **1963** – The Horse Without a Head (Kůň bez hlavy; r. Don Chaffey); Vacances portugaises (Portugalské prázdniny; r. Pierre Kast); **1966** – La tempête (TV – Bouře; r. François Gir); **1967** – El coleccionista de cadáveres (Sběratel mrtvol; r. Santos Alcocer); Les chevaliers du ciel/Les aventures de Michel Tanguy

(TV – Nebeští rytíři; r. François Villiers); **1969** – Castle Keep (**Hájili jsme hrad** – ČTV; r. Sydney Pollack); **1970** – La pomme de son oeil (TV; r. François Villiers); **1971** – L'homme au cerveau greffé (**Muž s transplantovaným mozkiem**; r. Jacques Doniol-Valcroze); **Biribi** (r. Daniel Moosmann); **1972** – Joyeux chagrins (TV – Radostné smutky; r. François Gir); **1973** – La nuit américaine (**Americká noc**; r. François Truffaut); **1974** – Porgi l'altra guancia (**Dva misionáři** – ČTV; r. Franco Rossi); N'oubliez pas que nous nous aimons (TV – Nezapomeňte, že se máme rádi; r. Luc Godevais); **1975** – The Happy Hooker (Šťastná štětká; r. Nicholas Sgarro); Catherine et cie (**Katrin a spol.** – ČTV; r. Michel Boisrond); Mahogany (Mahagon; r. Berry Gordy); Le chat et la souris (Kočka a myš; r. Claude Lelouch); **1976** – Des journées entières dans les arbres (Celé dny ve stromech; r. Marguerite Durasová); On croit rêver (TV – Někomu se daří snít; r. Pierre Sabbagh); **1977** – La corde au cou (TV – Oprátka na krku; r. Marcel Moussy); Le rendez-vous en noir (TV – Schůzka v černém; r. Claude Grinberg); **1978** – New York ne répond pas/Blackout/Et la terreur commence (Zatmění; r. Eddy Matalon); Two Solitudes (**Dvě osamělé duše** – ČTV; r. Lionel Chetwynd); Paris-Vichy (TV; r. Anne Revelová); **1979** – The French Atlantic Affair (TV – Teroristická akce v Atlantiku; r. Douglas Heyes); Something Short of Paradise (**Skoro jako v ráji** – ČTV; r. David Helpem jr.); Beggarman, Thief (TV – Žebrák, zloděj; r. Don Chaffey, Lawrence Doheny); **1980** –

A Time for Miracles (TV – Čas na zázraky; r. Michael O'Herlihy);
The Memory of Eva Ryker (TV – **Vzpomínky na Evu Rykerovou** – ČTV; r. Walter Grauman); Arcole ou la terre promise (TV – Arcole aneb Zaslíbená země; r. Marcel Moussy);
1981 – Allons z'enfants (**Vzhůru do boje!**; r. Yves Boisset);
Difendimi dalla notte (Chraň mě před nocí; r. Claudio Fragasso);
1982 – Nana (r. Dan Wolman); Le fleuve étincelant (TV – Jiskřivá řeka; r. Patrick Bureau); La villa delle anime maledette (Vila prokletých duší; r. Carlo Ausino); Les beaux quartiers (TV – Krásné čtvrti; r. Jean Kerchbron); **1983** – La java des ombres (Tanec stínů; r. Romain Goupil); **1984** – Le sang des autres (**Krev těch druhých** – ČTV; r. Claude Chabrol); L'âge vermeil (TV – Rudý věk; r. Roger Kahane); **1985** – Le regard dans le miroir (TV – **Pohled do zrcadla** – ČTV; r. Jean Chapot); Vivement Truffaut (TV, D – Konečně Truffaut; r. Claude de Givray); La reverdie (TV – Omládlá; r. Philippe Condroyer);
1986 – Sins (TV – **Hříchy** – ČTV; r. Douglas Hickox); Glykia patrida (Sladká země; r. Michalis Ka ko jaunis); On a volé Charlie Spencer (Ukradli Charlieho Spencera; r. Francis Huster);
1987 – Windmills of the Gods (TV – **Boží mlýny** – ČTV; r. Lee Philips); A notre regrettable époux (Na našeho politováníhodného manžela; r. Serge Korber); Demain peut-être (Možná zítra; r. Patrick Nessler); Melba (TV; r. Rodney Fisher);
1988 – Le bonheur d'en face (TV – Šťěstí zblízka; r. Teff Erhat); Cinéma (TV – **Cinema** – ČTV; r. Philippe Lefebvre); **1989** –

Johnny Monroe (TV; r. Renaud Saint-Pierre); Les grandes familles (TV – **Burziáni** – ČTV; r. Edouard Molinaro); The Free Frenchman (**Svobodný Francouz** – ČTV; r. Jim Goddard); A Tale of Two Cities (TV – Příběh dvou měst; r. Philippe Monnier); **1990** – Los mares del sur (Jižní moře; r. Manuel Esteban); Le dernier mot (TV – Poslední slovo; r. Gilles Béhat); **1991** – Becoming Colette (**Colette**; r. Danny Huston); Els mars del sud (Jižní moře; r. Manuel Esteban Marquilles); Coup de soleil (TV – Úžeh; r. Jacques Rosný); Crimes et jardins (Zločiny a zahrady; r. Jean-Paul Salomé); Renseignements généraux: le démon de midi (TV – Hlavní zprávy: Poslední démon; r. Alain-Michel Blanc); **1992** – Senso (TV – Vášeň; r. Gérard Vergez); **1993** – The Young Indiana Jones Chronicles: Paris, September 1908 (TV – **Mladý Indiana Jones: Paříž, září 1908** – ČTV; r. Rene Manzor); **1994** – Giorgino (r. Laurent Boutonnât); Les enfants terribles (TV – Hrozná děti; r. Claude-Timon Gaignaire); **1995** – Jefferson in Paris (**Jefferson v Paříži** – V; r. James Ivory); **1996** – The Proprietor (**Vzpomínky na Paříž** – V; r. Ismail Merchant); **1997** – Messieurs les enfants (Pánové chtějí být dětmi; r. Pierre Boutron); **1998** – Le comte de Monte Cristo (TV – **Hrabě Monte Christo** – ČTV; r. Josée Dayanová).

ČS. BIBLIOGRAFIE:

Signál, 1991, č. 47, s. 16-17 (rozhovor).

AUTEUIL Daniel

* 24. ledna 1950 – Alžír (Alžírsko)

Jako syn operního zpěváka strávil své dětství a dospívání na různých provinčních scénách. V šestnácti letech debutoval na divadle v Avignonu v Čechovově *Námluvách* a poté studuje dramatické umění u Françoise Floreta v Paříži. 1972-74 zpívá a tančí v rockovém muzikálu *Godspell* a po boku Edwige Feuillèrové hraje ve hře Jeana Giraudoux *Bláznivá ze Chaillot*. 1979 se stal laureátem Ceny Gérarda Philipa díky svému výkonu ve hře *Smeknutí klobouku*, kterou dokonce také režíroval. Od pol. 70. let začal rozvíjet své herecké aktivity před film. kamerou, kde se uplatnil zejména v komediích a detektivkách. Výrazněji se však prosadil až o deset let později, kdy si úlohou proradného a mentálně zaostalého venkovana Ugolina ve film. adaptacích románu Marcela Pagnola **Jean od Floretty** a **Manon od pramene** (r. C. Berri) vysloužil Césara 1986 a cenu BAFTA 1987. Mezi kandidáty na Césara 1988

byl navržen za roli majitele supermarketu Martiala Pasquiera, který musí podniknout dosti extrémní krok, aby prokázal lásku k milované dívce (Sandrine Bonnaïrová), v melodramatu **Několik dní se mnou** (r. C. Sautet). Opět neúspěšně se ucházel o Césara 1990 úlohou hromadného vraha Pierre-Françoise Lacenaira, o jehož touze být popraven gilotinou vypráví snímek podle skutečné události z poč. 19. století **Lacenaire** (r. F. Girod). V poslední době zaujal citlivými portréty zakomplexovaných intelektuálů: zasmušilý houslařský mistr Stéphane v melodramatu **Srdce v zimě** (r. C. Sautet) a duševně nevyrovnaný neurolog Antoine v rodinném dramatu **Mé oblíbené období** (r. A. Téchiné). Na MFF v Cannes 1996 byl oceněn za roli úspěšného byznysmana Harryho, jehož uspěchaný život změní setkání s mentálně postiženým mladíkem (Pascal Duquenne), v psychologickém filmu **Osmý den** (r. J. Van Dormael). Úloha vrhače nožů Gabora v melodramatu **Dívka na mostě** (r. P. Leconte) mu vynesla Césara 1999. Vedle filmování se příležitostně vrací také na jeviště pařížského Théâtre de Montparnasse, kde se představil mj. ve hře Gérarda Lauziera *Chut'ovka* (1986) a v Moliérově komedii *Scapinova sibalství* (1990).

FILMOGRAFIE:

1974 – L'agression (**Agrese** – V; r. Gérard Pirès); **1975** – Attention les yeux (Pozor, oči!; r. Gérard Pirès); **1977** – La nuit de Saint-Germain-des-Prés (Noc v Saint-Germain-des-Prés; r. Bob Swaim); L'amour violé (Znásilněná láska; r. Yannick

Bellonová); Monsieur papa (Pan tatínek; r. Philippe Monnier); **1978** – Les héros n'ont pas froid aux oreilles (Hrdinům není zima na uši; r. Charles Némès); **1979** – A nous deux (Pro nás dva; r. Claude Lelouch); Bête mais discipliné (**Disciplína musí být** – ČTV; r. Claude Židi); La banquière (**Bankéřka** – (TV; r. Francis Girod); Clara et les chics types (Klára a frajeři; r. Jacques Monnet); Le calvaire d'un jeune homme impeccable (TV – Kalvárie bezúhoného mládence; r. Victor Vicas); **1980** – Les sous-doués (**Nenapravitelní** – ČTV; r. Claude Židi); **1981** – Les hommes préfèrent les grosses (Muži dávají přednost tlustším; r. Jean-Marie Poiré); **1982** – Les sous-doués en vacances (**Nenapravitelní na prázdninách** – ČTV; r. Claude Židi); T'empêches tout le monde de dormir (Všem bráníš ve spaní; r. Gérard Lauzier); Pour cent briques t'as plus rien (**Prachy v prachu**; r. Edouard Molinaro); Que les gros salaires lèvent le doigt! (Ať se přihlásí dobře placení zaměstnanci!; r. Denys Granier-Deferre); Apprends-moi Céline (TV – Uč mě, Céline; r. Alain Boudet); **1983** – Le garçon d'appartement (TV – Spolubydlící; r. Alain Boudet); L'indic (**Práskač** – ČTV; r. Serge Leroy); **1984** – P'tit con (Malý rebel; r. Gérard Lauzier); Les fauves (Šelmy; r. Jean-Louis Daniel); L'arbalète (**Asfaltové peklo** – V; r. Sergio Gobbi); Palace (Hotel Palace; r. Edouard Molinaro); L'amour en douce (**Utajená láska** – ČTV; r. Edouard Molinaro); **1986** – Jean de Florette (**Jean od Floretty** – ČTV; r. Claude Berri); Manon des sources (**Manon od pramene** – ČTV;

r. Claude Berri); La paltoquet (Mamlas; r. Michel Deville); **1988** – Quelques jours avec moi (**Několik dní se mnou** – ČTV; r. Claude Sautet); L'amuse-gueule (TV; r. Gérard Vergez); **1989** – Romuald et Juliette (Romuald a Juliette; r. Coline Serreauová); **1990** – Lacenaire (r. Francis Girod); **1991** – Ma vie est un enfer (**Můj život je peklo** – KTV; r. Josiane Balaskova); Tous les matins du monde (**Všechna jitra světa** – ČTV; r. Alain Corneau); Un coeur en hiver (**Srdce v zimě** – ČTV; r. Claude Sautet); **1993** – Ma saison préférée (**Mé oblíbené období** – ČTV; r. André Téchiné); **1994** – La reine Margot (**Královna Margot**; r. Patrice Chéreau); La séparation (Odluka; r. Christian Vincent); **1995** – Sostiene Pereira (Podle Pereiry; r. Roberto Faenza); Une femme française (**Francouzka** – ČTV; r. Régis Wargnier); **1996** – Le huitième jour (**Osmý den**; r. Jaco Van Dormael); Les voleurs (Zloději; r. André Téchiné); Passage à l'acte (Smrt během léčby; r. Francis Girod); Lucie Aubrac (Lucie Aubracová; r. Claude Berri); **1997** – Le bossu (**Hrbáč** – V; r. Philippe de Broca); **1998** – La fille sur le pont (Dívka na mostě; r. Patrice Leconte); **1999** – The Lost Son (Ztracený syn; r. Chris Menges); Mauvaise passe (Nesnáze; r. Michel Blanc); An Interesting State (Zajímavý stav; r. Lina Wertmullerová); **2000** – Sade (r. Benoît Jacquot); La veuve de Saint-Pierre (**Prokletí ostrova Saint-Pierre**; r. Patrice Leconte); Le placard (**KOndoMEDIE**; r. Francis Veber); **2001** – Vajont (r. Renzo Martinelli).

ČS. BIBLIOGRAFIE:

Cinema, červen 2001, č. 6, s. 70-74.

AYKROYD Dan

(Daniel Edward Aykroyd)

* 1. července 1952 – Ottawa (Kanada)

Herectví se věnoval už od střední školy. Nedokončil studia kriminologie a sociologie na ottawské Carleton University a stal se členem divadelního souboru Second City Theatre v Torontu, kde působila řada vynikajících komediálních herců, mj. i John Belushi, s nímž utvořil populární dvojici. Prosadil se v kanadském dětském sitcomu **Coming Up Rosie** (1975-76, Už jdu, Rosie) a zejm. v populárním TV pořadu **Saturday Night Live** (1975-79), kde se po několik let uplatňoval spolu s Johnem Belushim jako autor a interpret komických výstupů, za jejichž scénář získal cenu Emmy 1977. Po Belushiho smrti 1982 začal spolupracovat mj. s komiky (Bili Murray, Chevy Chase a Eddie Murphy), které měl pak za partnery také před film. kamerou. Svou popularitu TV komika dokázal obhájit

nejprve ve filmech režiséra Johna Landise, ale prosadil se až díky postavě vědce dr. Raymonda Stantze, jednoho z hrdinů, kteří se snaží v duchařských komediích **Krotitelé duchů** a **Krotitelé duchů II** (r. I. Reitman) zneškodnit nadpřirozené živly, ohrožující obyvatele New Yorku. Na obou těchto filmech se podílel také jako spoluscenárista. Překvapil v několika dramatických úlohách. Role podnikatele Boolieho, syna titulní hrdinky (Jessica Tandyová) nostalgické komedie **Řidič slečny Daisy** (r. B. Beresford), mu vynesla nominaci na Oscara 1989. Napsal a režíroval nezdařenou komedii **Nic než trable**, v níž navíc ztělesnil postavu soudce, který nenávidí všechny finančníky. Účinkoval v sitcomu o osudech ovdovělého episkopalistického kněze se čtyřmi malými dětmi **Soul Man** (1997-98; + spol. prod.) a jako host se objevil v několika dalších seriálech, mj. **It's Garry Shandling Show**, **The Nanny** (Chůva), **Home Improvement** (**Kutil Tim** – ČTV) a **Normal, Ohio**. Je známý svým zájmem o paranormální jevy a byl průvodcem populárního seriálu **PSI Factor: Chronicles of the Paranormal** (1996-2000, **Faktor PSI** – ČTV). Je spolumajitelem newyorského klubu Hard Rock Cafe a od 1983 je jeho manželkou herečka Donna Dixonová. Jeho mladší bratr Peter Aykroyd rovněž hraje.

FILMOGRAFIE:

1975 – Love at First Sight (Láska na první pohled; r. Rex Bromfield; + spol. sc.); **1977** – Things We Did Last Summer (TV – Věci, které jsme dělali loni v létě; r. Gary Weis); **1978** – The

Rutles (TV – **Rutles** – ČTV; r. Eric Idle, Gary Weis); **1979** – Mr. Mike Mondo Video (TV; r. Michael O'Donoghue); **1941** – ČTV (r. Steven Spielberg); **1980** – The Blues Brothers (**Bratři Bluesovi** – ČTV/**Blues Brothers** – ČTV; r. John Landis; + spol. sc.); **1981** – Neighbors (**Sousedé** – V; r. John G. Avildsen); **1982** – It Came from Hollywood (Pochází to z Hollywoodu; r. Malcolm Leo, Andrew Solt); **1983** – Doctor Detroit (**Doktor Detroit** – ČTV; r. Michael Pressman); Trading Places (**Záměna** – ČTV; r. John Landis); Twilight Zone – The Movie (**Zóna soumraku** – ČTV; r. John Landis, Steven Spielberg, Joe Dante, George Miller); **1984** – Indiana Jones and the Temple of Doom (**Indiana Jones a chrám zkázy**; r. Steven Spielberg); Ghostbusters (**Krotitelé duchů**; r. Ivan Reitman; + spol. sc.); Nothing Lasts Forever (Nic netrvá věčně; r. Tom Schiller); **1985** – Into the Night (**Do noci** – ČTV; r. John Landis); Spies Like Us (**Špióni jako my** – V; r. John Landis; + spol. námět, spol. sc.); **1986** – One More Saturday Night (O jednu sobotní noc navíc; r. Dennis Klein; pouze spol. prod.); **1987** – Dragnet (**Zátah** – V; r. Tom Mankiewicz; + spol. sc.); **1988** – The Couch Trip (**Bláznivý výlet** – V/Výlet – ČTV; r. Michael Ritchie); She's Having a Baby (**Manželské etudy** – ČTV; r. John Hughes); The Great Outdoors (**Báječná dovolená** – ČTV; r. Howard Deutch); **Caddyshack II** – V (r. Allan Arkush); My Stepmother Is an Alien (**Krásná mimozemšťanka**; r. Richard Benjamin); **1989** – Ghostbusters II (**Krotitelé duchů II**; r. Ivan Reitman; + spol.

sc.); Driving Miss Daisy (**Řidič slečny Daisy**; r. Bruce Beresford); Loose Cannons (**Partáci** – V; r. Bob Clark); **1990** – Masters of Menace (**Ďáblové na kolech** – V; r. Daniel Raskov); **1991** – Nothing But Trouble (**Nic než trable** – V; r. Dan Aykroyd; + sc.); My Girl (**Moje první láska**; r. Howard Zieff); Two-Fisted (TV – **Odvážné příběhy** – V; r. Robert Zemeckis, Richard Donner, Tom Holland); **1992** – This Is My Life (**To je můj život** – V; r. Nora Ephronová); **Chaplin** (r. Richard Attenborough); Sneakers (**Slídilové**; r. Phil Alden Robinson); **1993** – Coneheads (**Šišouni v New Yorku**; r. Steve Barron; + spol. sc.); **1994** – My Girl 2 (**Moje druhá láska**; r. Howard Zieff); North (**Všude dobře, doma nejlíp**; r. Rob Reiner); Exit to Eden (**Útěk do ráje** – V; r. Garry Marshall); **1995** – **Tommy Boy** (r. Peter Segal); Getting Away with Murder (**Odejít jako vrah** – ČTV; r. Harvey Miller); **Casper** (r. Brad Silberling); Canadian Bacon (**Kanadská slanina** – KTV; r. Michael Moore); The Random Factor (Náhodný faktor; r. Bryan Michael Stoller; pouze hlas); **1996** – Sgt. Bilko (**Seržant Bilko** – V; r. Jonathan Lynn); Celtic Pride (**Blázniví fandové** – V; r. Tom DeCerchio); Rainbow (**Nesahejte na duhu** – V; r. Bob Hoskins); Feeling Minnesota (**Líbánky bez ženicha** – V; r. Steven Baigelman); My Fellow Americans (**Mí drazí Američané** – V; r. Peter Segal); **1997** – Grosse Pointe Blank (**Jasný terč** – V; r. George Armitage); The Arrow (TV – Šíp; r. Don McBreaarty); **1998** – **Blues Brothers** **2000** (r. John Landis; + spol. námět, spol. sc., spol. prod.); Antz

(A – **AntZ** – **MravenecZ**; r. Eric Darnell, Tim Johnson; pouze hlas); Susan's Plan (**Susanin plán**; r. John Landis); **1999** – Diamonds (Diamanty; r. John Mallory Asher); The House of Mirth (Dům radosti; r. Terence Davies); **2000** – Stardom (Postavení hvězd; r. Denys Arcand); Loser (**Křupan** – V; r. Amy Heckerlingová); **2001** – The Devil and Daniel Webster (Ďábel a Daniel Webster; r. Alec Baldwin); **Pearl Harbor** (r. Michael Bay); Evolution (**Evoluce**; r. Ivan Reitman); On the Nose (**Na nose** – V; r. David Caffrey); The Curse of the Jade Scorpion (**Prokletí žlutozeleného škorpióna**; r. Woody Allen); Earth vs. the Spider (TV – Země versus pavouk; r. Scott Ziehl); The Devil and Daniel Webster (Ďábel a Daniel Webster; r. Alec Baldwin); The Frank Truth (D – Pravda časopisu Frank; r. Rick Caine); **2002** – Unconditional Love (Láska bez podmínek; r. P. J. Hogan); **Crossroads** (r. Tamra Davisová).

ČS. BIBLIOGRAFIE:

Ano, 1999, č. 30, s. 36-37. – Video plus, 1995, č. 7, s. 33 (rozhovor). – Film Fan, září 1993, s. 36. – Kinorevue, 1994, č. 22, s. 10.

AZARIA Hank

* 25. dubna 1964 – Forest Hills, New York City (USA)

Absolvoval newyorskou American Academy of Dramatic Arts (AADA). Na Columbia University hrál Hamleta ve studentském představení Stoppardovy komedie *Rosencrantz a Guildensternjsou mrtvi*. V divadelních studiích pokračoval na Tufts University, kde také hrál na jevišti (*Strýček Váňa*, *Kupec benátský*, *Balada o smutné kavárně*, *Výtah na jídlo*). Přesídlil do Los Angeles; navštěvoval tu herecké kursy Roye Londona a vystupoval jako komik v místních klubech (např. The Comedy Store). Uplatnil se rovněž v TV. Namluvil řadu postav v populárním animovaném seriálu **The Simpsons** (1989-9), **Simpsonovi** – ČTV), hrál sukničkáře Jaye Nicholse v sitcomu **Herman's Head** (1991-94, Hermanova hlava) a majitele nahrávacího studia Craiga Schaeffera v nezdařeném sitcomu **If Not for You** (1995, Kdyby nebylo tebe). Jako host se objevil v seriálech **FamilyTies** (**Rodinná pouta** – ČTV),

Tales from the Crypt (Příběhy ze záhrobí – ČTV), The Fresh Prince of Bel Air (Fresh Prince – ČTV), Growing Pains (Bolesti dospívání), Mad About You (Jsem do tebe blázen), Friends (Přátelé – ČTV). Ve filmu se prosadil rolí guatemalského sluhu Agadora Spartacuse v úspěšné komedii **Ptačí klec** (r. M. Nichols). Další velká příležitost se mu naskytla v úloze bohatého architekta Waltera Planea, za něhož se provdá svěhlová dívka (Gwyneth Paltrowová), kterou však miluje malíř (Ethan Hawke), ve film. přepis milostného románu Charlese Dickense **Velké naděje** (r. A. Cuarón). Je manželem herečky Helen Huntové, s níž si zahrál v sitcomu **Jsem do tebe blázen**.

FILMOGRAFIE:

1988 – Nitti: The Enforcer (TV – **Nitti – Neústupný** – ČTV; r. Michael Switzer); Cool Blue (Chladná modř; r. Mark Mullin, Richard Shepard); **1990** – **Pretty Woman** (r. Garry Marshall); **1994** – Quiz Show (**Otázky a odpovědi**; r. Robert Redford); **1995** – Now and Then (**Navždy spolu**; r. Lesli Linka Glatterová); Heat (**Nelítostný souboj**; r. Michael Mann); **1996** – The Birdcage (**Ptačí klec**; r. Mike Nichols); **1997** – Grosse Pointe Blank (**Jasný terč** – V; r. George Armitage); **Anastasia** (A; r. Don Bluth, Gary Goldman; pouze hlas); Great Expectations (**Velké naděje**; r. Alfonso Cuarón); **1998** – Homegrown (**Tráva je zlatý důl** – V; r. Stephen Gyllenhaal); **Godzilla** (r. Roland Emmerich); **Celebrity** (r. Woody Allen); **1999** – Cradle Will Rock

(Kolébka se bude houpat; r. Tim Robbins); **Mystery Men** – V (r. Kinka Usher); **Mystery, Alaska** (**Mystery Aljaška** – V; r. Jay Roach); **Bartok the Magnificent** (A – Skvělý Bartok; r. Don Bluth, Gary Goldman; pouze hlas); **Oprah Winfrey Presents: Tuesdays with Morrie** (TV – **Úterky s Morriem** – ČTV; r. Mick Jackson); **2000** – **Fail Safe** (TV – Selhání bezpečnosti; r. Stephen Frears); **2001** – **America's Sweethearts** (**Zlatíčka pro každého**; r. Joe Roth); **Uprising** (TV – Povstání; r. Jon Avnet); **2002** – **Bark!** (r. Kasia Adarniková).

AZÉMOVÁ Sabine

/AZÉMA/

* 20. září 1949 – Paříž (Francie)

Už v dětství hrála doma divadlo pro rodinné příslušníky. Herectví studovala na přelomu 60. a 70. let u Antoina Viteze na pařížské Státní konzervatoři dramatického umění. Profesionální kariéru zahájila na divadle, kde se postupně představila v hrách Jeana Anouilhe *Toreadorův valčík* a *Scénář* (1977), Clauda Riche *Zuáv*, Françoise Dorina *Jestliže jsi hezká, jsi blbá* (1978) a Michela Lenglineye *Ticho... miluje se* (1980). Před film. kamerou debutovala už v pol. 70. let, ale prosadila až o deset let později, kdy vytvořila výrazné party v umělecky náročných filmech významných režisérů, zejména Alaina Resnais. Po vedlejší roli naivní učitelky Elisabeth ve film. úvaze o lidském štěstí **Život je román** na sebe upozornila úlohou archeologovy milenky Elisabeth, která v

gestu absolutní lásky následuje sebevraždou svého zesnulého partnera (Pierre Arditi), v psychologické studii **Láska až za hrob**. Působivý výkon, jímž si vysloužila Césara 1986, podala ve film. adaptaci hry Henryho Bernsteina **Melodram**, kde ztělesnila manželku houslového virtuosa (Pierre Arditi), zamilovanou do jeho přítele-houslisty (André Dussollier). Jestliže v Resnaisových filmech přizpůsobila S. A. svůj herecký projev strohosti autorova stylu, v nostalgickém snímku **Neděle na venkově** (r. B. Tavernier) mohla naopak vložit do postavy nekonvenční dívky Irène bohatství emocionálních odstínů, přesně v souladu s impresionistickým laděním filmu. Za tuto roli majitelky starožitnictví, která přijíždí společně s bratrovou rodinou navštívit svého ovdovělého otce-malíře (Louis Ducreux), obdržela Césara 1984 a cenu D. W. Griffitha 1984. Mezi kandidáty na Felixe 1989 ji vynesla úloha bohaté Irène de Courtilové, o jejímž pátrání po nezvěstném vojákově a milostném vzplanutí k postaršímu důstojníkovi (Philippe Noiret) vypráví melodrama z poč. 20. let **Život a nic víc** (r. B. Tavernier). Manželem S. A. byl dramatik a herec Michel Lengliney.

FILMOGRAFIE:

1973 – Le voyage de monsieur Perrichon (TV – Cesta pana Perrichona; r. Jeannette Hubertova); **1976** – La dentellière (**Krajkářka**; r. Claude Goretta); On aura tout vu (Všechno bude vidět; r. Georges Lautner); Le chasseur de chez Maxim's (**Vrátný od Maxima**; r. Claude Vital); **1979** – L'étrange monsieur

Duvallier (TV – **Záhadný pan Duvallier** – ČTV; r. Victor Vicas); **1980** – On n'est pas des anges, elles non plus (Nejsme andělé, ony také ne; r. Michel Lang); **1983** – La vie est un roman (Život je román; r. Alain Resnais); **1984** – Un dimanche à la campagne (**Neděle na venkově** – ČTV; r. Bertrand Tavernier); L'amour à mort (**Láska až za hrob** – ČTV; r. Alain Resnais); **1986** – Zone rouge (**Rudá zóna** – KTV; r. Robert Enrico); Mélo (Melodram; r. Alain Resnais); La puritaine (Puritánka; r. Jacques Doillon); **1988** – Cinq jours en juin (Pět dnů v červnu; r. Michel Legrand); **1989** – La vie et rien d'autre (**Život a nic víc** – ČTV; r. Bertrand Tavernier); Vanille-fraise (Vanilkovo-jahodová; r. Gérard Oury); **1990** – Trois années (Tři roky; r. Fabrice Cazeneuve); **1991** – Rossini! Rossini! (r. Mario Monicelli); **1993** – Smoking (Kouřit; r. Alain Resnais); No Smoking (Nekouřit; r. Alain Resnais); **1994** – Les cent et une nuits (Sto a jedna noc; r. Agnès Vardová); **1995** – Noir comme le souvenir (Černá na památku; r. Jean-Pierre Mocky); Le bonheur est dans le pré (Šťěstí na louce; r. Etienne Chatiliez); **1996** – Mon homme (**Můj pasák**; r. Bertrand Blier); **1997** – On connaît la chanson (**Stará známá písnička** – ČTV; r. Alain Resnais); **1999** – La bûche (**Pusa** – V; r. Danièle Thompsonová); **2001** – La chambre des officiers (Důstojnický pokoj; r. François Dupeyron); Tanguy (r. Etienne Chatiliez).

ČS. BIBLIOGRAFIE:

Kino, 1986, č. 20, s. 13.

AZMIOVÁ Shabana

* 18. září 1950 – Bombaj (Indie)

Je dcerou básníka Kaifi Azmiho a divadelní herečky Shaukat. Vzdělání získala v Indickém filmovém a televizním institutu v Púně (1972). První zkušenost před film. kamerou učinila ve vesnickém dramatu **Sémě** (r. Sh. Benegal), kde ztělesnila služku Lakšmí, provdanou za hluchoněmého (Sadhu Meher), kterou přivede do jiného stavu nezodpovědný velkostatkářův syn (Anant Nag). Zpočátku praktikovala ve svém hereckém projevu před kamerou maximální přirozenost bez použití líčidel a s důrazem na regionální jazykové akcenty. Stala se jednou z nejpoblárnějších a nejvýznamnějších hereček nové indické kinematografie, jejíž tvůrci (např. M. Sen, Sh. Benegal, A. Senová) dosáhli řady úspěchů na mezinárodních festivalech. Poč. 80. let se začala vymaňovat z tradičního typu počestných hrdinek a přešla k portrétům uvědomělých žen (**Zahrada**), ale ztělesnila také prostitutku (**Druhá nevěsta**),

majitelku nevěstince (**Tržiště**) a dokonce i lesbičku (**Žár**). Několikrát spolupracovala se zámožskými režiséry, kteří jí svěřili výrazné vedlejší role: ctižádostivá matka malého nadaného klavíristy (Návin Chowdhry) v přepisu románu Bernice Rubensové **Madam Sousatzká** (J. Schlesinger); manželka kalkatského podnikatele, do jejichž dcery (Supriya Pathaková) se zamiluje anglický inženýr (Hugh Grant), v ekranizaci románu Mircea Eliada **Bengálská noc** (r. N. Klotz); manželka rolníka Kamla, která pomáhá americkému lékaři (Patrick Swayze) na kalkatské periférii, v adaptaci románu Dominiqua LaPierra **Město radosti** (r. R. Joffé). Ve své vlasti proslula také jako odvážná politická aktivistka. Jejím manželem je scenárista Javer Akhtar.

FILMOGRAFIE:

1974 – Ankur (**Sémě** – ČTV; r. Shycím Benegal); Faasla (Vzdálenost; r. Khwaya Ahmad Abbas); Ishq ishq ishq (Láska láska láska; r. Dev Anand); **1975** – Parinay (Výsledek; r. Kantilal Rathod); **1976** – Kadambari (r. H. K. Verma); Shaque (Nejistota; r. Aruna Raje, Vikas Desai); Nishant (Konec noci; r. Shyam Benegal); **1977** – Vishwasghaat (Zrada; r. Maliesh Bhatt); Fakira (r. C. P. Dixit); Khel khiladi ka (r. Arjun Hingorani); Ek hi rasta (Jediná cesta; r. Mohan Segal); Parvarish (Vychování; r. Manmohan Desai); Hira aur patthar (Klenot a kámen; r. Vijay Jagneshwar Bhatt); Karm (r. Baldev Raj Chopra); Shantranj ke khiladi (Šachisté; r. Satyajit Ray); Chor sipahi (r. Prayag Raaj);

Swami (Manžel; r. Basu Chatterjee); Amar Akbar Anthony (Amar, Akbar a Anthony; r. Manmohan Desai); Kissa kursi ka (r. Amrit Nahata); Adha din adha raat (r. Dhoondy); Kanneshwara rama (Legendární psanec; r. Mysore Shrivinas Sathyu); **1978** – Junoon (Posedlí; r. Shyam Benegal); Swarg narak (Nebe a peklo; r. Dasari Narayan Rao); Tooté khilone (r. Ketan Anand); Atithi (r. Aravind Sen); Khoon ki pukar (r. Ramesh Ahuja); Devata (r. S. Ramanathan); Sparsh (Dotek; r. Sai Paranjpye); **1979** – Lahu ke do rang (Dva odstíny krve; r. Mahesh Bhatt); Jeena yahan (Život ve městě; r. Basu Chatterjee); Bagula bhagat (Falešný ctitel; r. Harmesh Malhotra); Amar deep (r. K. Vijayan, R. Krishnamurthy); **1980** – Yeh kaisa insaaf (Co to je spravedlnost?; r. Dasari Narayan Rao); Albert Pinto ko gussa kyon aata hai (Proč se hněvá Albert Pinto?; r. Saeed Akhtar Mirza); Thodisi bewafaai (Malá nevěra; r. Esmayeel Shroff); Jwalamukhi (Vulkán; r. Prakash Mehra); Hum paanch (Nás pět; r. Bapu); Apne paraye (Příbuzné a další; r. Basu Chatterjee); Ek baar kaho (Řekni to jednou; r. Lekh Tandon); **1981** – Sameera (r. Vinay Mehta); Shama (r. Naseem Basit); Raaste pyar ke (r. V. B. Rajendra Prasad); Ek hi bhool (Jediná chyba; r. T. Rama Rao); **1982** – Masoom (Nevinný; r. Shekhar Kapoor); Namkeen (Slaný; r. Gulzar); Log kya kahenge (r. Babu Ram Ishara); Ashanti (r. Umesh Mehra); Yeh nazdeekiyan (r. Vinod Pandě); Anokha bandhan (Cizí pouta; r. Kumar Mehul); Suraag (r. Jag Mundhra); **1983** – Arth (Význam; r. Mahesh Bhatt); Doosri

dulhan (Druhá nevěsta; r. Lekh Tandon); Avatar (Převtělení; r. Mohan Kumar); Chandhar (Rozvaliny; r. Mrinal Sen); Sweekar kiya maine (r. Zaheer D. Lari); Mandi (Tržiště; r. Shyam Benegal); Pyaasi aankhen (r. Ram Kelkar); **1984** – Aaj ka mla (Dnešní parlamentník; r. Dasari Narayan Rao); Bhavna (Ideál; r. r. Praveen Bhatt); Gangvaa (r. Rajshekhar); Hum rahe na hum (r. Ketan Anand); Kaamyab (Úspěšný; r. K. Raghavendra Rao); Kamla (r. Jag Mundhra); Lorie (r. Vijay Talwar); Mr. X (r. Khwaya Ahmad Abbas); Paar (Přeplavba; r. Gautam Ghose); Ram tera desh (r. Swaroop Kumar); Yaadon ki zanjeer (Řetězec vzpomínek; r. Shibu Mitra); **1985** – Khamosh (r. Vidhu Vinod Chopra); Mardon wali baat (Mužovo zaměstnání; r. Brij); Rahi badal gaye (Cestující mají přesehnout; r. Ravi Tandon); Shart (r. Ketan Anand); Uttarayan (Vzestup; r. Lekh Tandon); **1986** – Anjuman (Zahrada; r. Muzaffar Ali); Susman (Podstata; r. Shyam Benegal); Ek pal (Okamžik; r. Kalpana Lajmi); Nasihat (r. Aravind Sen); Samay ki dharaa (Čas je všemocný; r. Sisir Misra); Genesis (r. Shyam Benegal); **1987** – Itihaas (r. Krishna Dehvi); Jallianwala bagh (r. Balraj Tah); Pestonjee (r. Vijaya Mehtaová); **1988** – Ek din achanak (Náhle jednoho dne; r. Mrinal Sen); Madame Sousatzka (r. John Schlesinger); La nuit bengali (Bengálská noc; r. Nicolas Klotz); **1989** – Libaas (Šaty; r. Gulzar); Sati (r. Aparna Senová); Main azaad hoon (r. Tinnu Anand); Oonch neech beech (r. Wasi Khan); Rakhwala (r. K. Muralimohana Rao); **1990** – Amba (r. Kumar Mohan); Picnic (TV

– Piknik; r. Aparna Senová); Ek doctor ki maut (Smrt doktora; r. Tapan Sinha); Muqaddar ka badshah (r. T. Rama Rao); Disha (Vykořenění; r. Sai Paranjpye); **1991** – Immaculate Conception (**Neposkvrněné početí** – V; r. Jamil Dehlavi); Dharavi (Město snů; r. Sudhir Mishra); **1992** – Adharm (r. Aziz Sajawal); Antarnaad (Vnitřní hlas; r. Shyam Benegal); City of Joy (**Město radosti**; r. Roland Joffé); Jliioothi shaan (r. Ranjan Bose); **1993** – In Custody/Hifazaat (r. Ismail Merchant); Patang (Lakomec; r. Gautam Ghose); Son of the Pink Panther (**Syn Růžového pantera**; r. Blake Edwards); **1994** – Target (Terč; r. Sandip Ray); **1996** – Fire (Žár; r. Deepa Mehta); Saaz (Melodie; r. Sai Paranjpye); **1997** – Bada din (Velký den; r. Anjan Dutt); Mrityu dand (Smrtící rozhodnutí; r. Prakash Jha); **1998** – Earth (Země; r. Deepa Mehta); Side Streets (Vedlejší ulice; r. Tony Gerber); **1999** – Godmother (Kmotra; r. Vinay Shukla); **2000** – Gaja gamini (r. M. F. Hussain); Hari-bhari (r. Shyam Benegal); **2001** – Water (Voda; r. Deepa Mehta).

BACALLOVÁ Lauren

(Betty Joan Bacali Perske)

* 16. září 1924 – New York City (USA)

Po maturitě na Julia Richman High School studovala na newyorské American Academy of Dramatic Arts a zároveň hrála malé role na Broadwayi. Poč. 40. let se prosadila jako modelka a svou fotografií na obálce ilustrovaného časopisu Harper's Bazaar z března 1943 zaujala režiséra Howarda Hawkse natolik, že s ní uzavřel sedmiletou film. smlouvu a změnil jí jméno na Lauren Bacali. Jeho zásluhou se stala hvězdou hned po svém prvním filmu, přepisu románu Ernesta Hemingwaye **Mít a nemít**, v němž postavou zlodějky Marie Browningové, která svým sebevědomě drzým a provokativním chováním okouzlí amerického rybáře (Humphrey Bogart), zachraňujícího francouzské odbojáře, předznamenala svůj specifický typ osudové ženy. Po boku Humphreyho Bogarta,

za něhož byla od 1945 až do jeho smrti 1957 provdána, vytvořila ještě další tři pozoruhodné portréty půvabných a neohrožených plavovlásek (ve filmech **Hluboký spánek**, **Slepá ulička** a **Key Largo**). Největší úspěch jí přinesla úloha starší dcery generála na penzi Vivian Sternwoodové, jejíž psychicky nevyrovnaná sestra (Martha Vickersová) je odhalena soukromým detektivem Philem Marlowem (Humphrey Bogart) jako pornomodelka, narkomanka a vražedkyně, ve film. adaptaci Chandlerovy detektivky **Hluboký spánek** (r. H. Hawks). 1947 se účastnila s Bogartem a dalšími umělci protestního pochodu ve Washingtonu proti diskriminačním opatřením maccarthismu. Na sklonku 40. let odešla pro nedostatek příležitostí od společnosti Warner Brothers a své herecké schopnosti se pokusila uplatnit zejména v komediálním žánru (mj. **Jak si vzít milionáře** a **Módní návrhářka**). 1959 si zahrála poprvé velkou divadelní roli v broadwayské inscenaci fantastické komedie Georga Axelroda *Sbohem, Charlie*. Během 60. let se objevovala ve filmech jen sporadicky, zato na Broadwayi slavila úspěch jako Stephanie v komedii Pierra Barilleta a Jean-Pierra Gredyho *Kaktusový květ* (1966-68) a jako Tess Hardingová v muzikálové verzi komedie *Nejprve stvořil ženu*. Za úlohu Margo Channingové v muzikálu *Aplaus* získala cenu Tony 1970. Účinkovala také v TV a byla třikrát nominována na cenu Emmy (**Rozmarný duch**, **Aplaus**, epizoda ze seriálu **The Rockford Files**). Před film. kameru se vrátila až v pol. 70. let jako excentrická a výřečná paní Hubbardová, jedna z cestujících luxusního rychlíku, v níž detektiv Hercule Poirot (Albert Finney) odhalí během vyšetřování vraždy slavnou americkou herečku Lindu Ardenovou, jak o tom vypráví snímek podle detektivky

Agathy Christie **Vražda v Orient-expressu** (r. S. Lumet). V poslední době se orientuje především na práci pro TV, kde zaujala mj. v komedii **Dokonalý džentlmen**, pojednávající o ženách, které během vazby svých manželů samotné uskuteční velkou loupež. Vděčnou příležitostí ve filmu se pro ni stala postava elegantní matky Morganové, za jejíž ztvárnění v romantické komedii **Dvě tváře lásky** (r. B. Streisandová) obdržela Zlatý glóbus 1996 a byla nominována na Oscara 1996. Příležitostně se vrací k divadelní činnosti; v prosinci 1999 se představila v obnovené broadwayské inscenaci komediálního dramatu Noëla Cowarda *Waiting in the Wings*. Svůj soukromý život a kariéru popsala v autobiografiích *Lauren Bacali by Myself* (1979, Lauren Bacallová sama o sobě) a *Now* (1994, Nyní). Za celoživotní dílo obdržela 1995 francouzského Césara. Byla hostem MFF v Karlových Varech 1998, kde získala Cenu za dlouholetý přínos světovému filmu. Jejím druhým manželem byl 1961-73 herec Jason Robards jr.

FILMOGRAFIE:

1944 – To Have and Have Not (**Mít a nemít** – ČTV; r. Howard Hawks); **1945** – Confidential Agent (Tajný kurýr; r. Herman Shumlin); **1946** – Two Guys from Milwaukee (Dva chlapíci z Milwaukee; r. David Butler); The Big Sleep (**Hluboký spánek** – ČTV **Velký spánek** – ČTV; r. Howard Hawks); **1947** – Dark Passage (**Slepá ulička** – ČTV; r. Delmer Daves); **1948** – **Key Largo** – ČTV (r. John Huston); **1950** – Young Man with a Horn (Mladý muž s trubkou; r. Michael Curtiz); Bright Leaf (**Tabákový**

magnát – ČTV; r. Michael Curtiz); **1953** – How to Marry a Millionaire (**Jak si vzít milionáře** – ČTV; r. Jean Negulesco); **1954** – Woman's World (Svět ženy; r. Jean Negulesco); **1955** – The Cobweb (Pavučina; r. Vincente Minnelli); Blood Alley (**Krvavá cesta** – ČTV; r. William Wellman); **1956** – Written on the Wind (Psané ve větru; r. Douglas Sirk); **1957** – Designing Women (Módní návrhářka; r. Vincente Minnelli); **1958** – The Gift of Love (Dar lásky; r. Jean Negulesco); **1960** – North West Frontier (**Severozápadní hranice** – ČTV; r. J. Lee Thompson); **1964** – Shock Treatment (Léčba šokem; r. Denis Sanders); Sex and the Single Girl (Sex a svobodná dívka; r. Richard Quine); **1966** – **Harper** – ČTV (r. Jack Smight); **1973** – Applause (TV – Aplaus; r. Ron Field, Bill Foster); **1974** – Murder on the Orient Express (**Vražda v Orient-expresu**; r. Sidney Lumet); **1976** – The Shootist (**Střelec** – V; r. Don Siegel); **1978** – Perfect Gentlemen (TV – **Dokonalí gentlemani** – ČTV; r. Jackie Cooper); **1979** – H.E.A.L.T.H. (**Zdraví** – ČTV; r. Robert Altman); **1981** – The Fan (**Ctitel** – ČTV; r. Edward Bianchi); **1988** – Appointment with Death (**Schůzka se smrtí** – ČTV; r. Michael Winner); Mr. North (Pan North; r. Danny Huston); Tree of Hands (Strom z rukou; r. Giles Foster); **1989** – Dinner at Eight (TV – **Večeře o osmé** – V; r. Ron Lagomarsino); **1990** – Misery (**Misery nechce zemřít**; r. Rob Reiner); **1991** – A Star for Two (Hvězda pro dva; r. Jim Kaufman); All I Want for Christmas (Všechno, co chci k Vánocům; r. Robert Lieberman); A Little

Piece of Sunshine (TV – **Příběh ostrova Sunshine** – ČTV; r. James Cellan Jones); **1993** – The Portrait (TV – **Portrét** – ČTV; r. Arthur Penn); A Foreign Field/We Shall Meet Again (TV – **Jednou se sejdeme** – ČTV; r. Charles Sturridge); Leonard Bernstein: Gift of the Music (D – **Leonard Bernstein: Dar hudby** – ČTV); **1994** – Ready to Wear/Prêt-à-porter (**Pret-a-porter**; r. Robert Altman); **1995** – From the Mixed-Up Files of Mrs. Basil E. Frankweiler (TV – **Tajemný anděl paní Frankweilerové** – (TV/Tajemství archívu madam Frankweilerové – KTV; r. Marcus Cole); **1996** – The Mirror Has Two Faces (**Dvě tváře lásky**; r. Barbra Streisandová); My Fellow Americans (**Mí drazí Američané** – V; r. Peter Segal); **1997** – Le jour et la nuit (Den a noc; r. Bernard-Henri Lévy); Howard Hawks: American Artist (TV, D – Howard Hawks: Americký umělec; r. Kevin Macdonald); **1998** – Too Rich – The Secret Life of Doris Duke (TV – **Prokleté dědictví** – KTV; r. John Erman); **1999** – The Venice Project (Benátský projekt; r. Robert Dornhelm); Presence of Mind (r. Antonio Aloy); Diamonds (r. John Asher); **2000** – El celo (Duchapřítomnost; r. Antoni Aloy); **2002** – Dogville (r. Lars von Trier).

ČS. BIBLIOGRAFIE:

Vlasta, 1998, č. 46, s. 24-25. – Cinema, 1998, č. 8, s. 38 (rozhovor). – Ahoj na sobotu, 1990, č. 44, s. 10-11. – Film a

divadlo, 1975, č. 15, s. 2.

BACON Kevin

* 8. července 1958 – Filadelfie, Pensylvánie (USA)

Jako nejmladší ze šesti dětí opustil v osmnácti letech rodinu a odešel do New Yorku, kde navštěvoval herecké kurzy v Manning Street Actor's Theatre a v Circle-in-the-Square. Profesionální hereckou kariéru zahájil na mimobroadwayských scénách, kde na sebe upozornil rolí narkomana a prostituta Rickeyho, za jehož ztvárnění v dramatu Alana Brownea *Vyrovnaní* obdržel cenu Obie. Tutéž postavu vytvořil také ve stejnojmenné film. adaptaci (r. P. Morrissey). Na Broadwayi debutoval 1983 po boku Seana Penna ve hře Johna Byrnea *Slab Boys*. Od konce 70. let vystupoval v TV a ve filmech, kde se jeho první výraznější úlohou stal Fenwick, mladík s alkoholickým problémem, ve filmu **Bistro** (r. B. Levinson). Zaujal také hlavní roli městského chlapce, který po přestěhování narazí na úzkoprsou maloměstskou morálku v úspěšném snímku **Bez dozoru** (r. H.

Ross). Další úspěch mu přinesla úloha lehkovážného mladíka Jakea Briggse, jemuž zkomplikuje předčasné manželství jeho dosavadní bezstarostný život, v hořké komedii **Manželské etudy** (r. J. Hughes). Zajímavou kreaci předvedl v hororu **Hráči se smrtí** (r. J. Schumacher), v němž se jako medik David Labraccio pouští se svými kolegy do experimentování s klinickou smrtí. Za vedlejší roli sympatického vodáka Wadea, z něhož se v dobrodružném thrilleru **Divoká řeka** (r. C. Hanson) vyklubou psychopatický zabiják, který ohrožuje při sjezdu řeky životy jedné rodiny (Meryl Streepová, David Strathairn, Joseph Mazzello) byl nominován na Zlatý glóbus 1994. Jako režisér debutoval TV dramatem o psychické krizi vdané ženy (Helen Mirrenová) **Ztracená Chase**. K. B. žil šest let s herečkou Tracy Pohanovou a od 1988 je jeho manželkou herečka Kyra Sedgwicková.

FILMOGRAFIE:

1978 – National Lampoon's Animal House (**Zvěřinec časopisu National Lampoon** – ČTV; r. John Landis); **1979** – Starting Over (**Začít znovu** – ČTV; r. Alan J. Pakula); The Gift (TV – Dárek; r. Don Taylor); **1980** – Hero at Large (Hrdina na svobodě; r. Martin Davidson); Friday the 13th (Pátek třináctého; r. Sean S. Cunningham); **1981** – Only When I Laugh (Jen když se směji; r. Glenn Jordan); **1982** – Diner (**Bistro** – ČTV; r. Barry Levinson); Forty Deuce (Vyrovnaní; r. Paul Morrissey); **1983** – The Demon Murder Case (TV – Případ démonické vraždy; r.

Billy Hale); Enormous Changes at the Last Minute (Ohromné změny v poslední chvíli; r. Mirra Banková, Ellen Hovdeová); **1984** – Footloose (**Bez dozoru** – ČTV; r. Herbert Ross); The Little Sister (TV – Sestřička; r. Jan Egleson); Mr. Roberts (TV – Pan Roberts; r. Melvin Bernhardt); **1986** – **Quicksilver** – V (r. Tom Donnelly); White Water Summer (**Léto na divoké řece** – V; r. Jeff Bleckner); **1987** – Planes, Trains and Automobiles (**Letadla, vlaky a automobily** – ČTV; r. John Hughes); Lemon Sky (TV – Citronová obloha; r. Jan Egleson); End of the Line (**Konec trati** – ČTV; r. Jay Russell); **1988** – She's Having a Baby (**Manželské etudy** – ČTV; r. John Hughes); The Big Picture (**Velkofilm** – V; r. Christopher Guest); **1989** – Criminal Law (**Trestní zákon** – KTV; r. Martin Campbell); **1990** – Tremors (**Chvění** – V; r. Ron Underwood); Flatliners (**Hráči se smrtí**; r. Joel Schumacher); **1991** – Queens Logic (**Dospívání v Queens** – V; r. Steve Rash); **JFK** (r. Oliver Stone); He Said, She Said (**Řekl..., řekla** – V; r. Ken Kwapis, Marisa Silverová); Pirates (**Plameny lásky** – V; r. Noah Stern); **1992** – A Few Good Men (**Pár správných chlapů**; r. Rob Reiner); **1993** – The Air Up There (**Kokosy v pralese**; r. Paul M. Glaser); **1994** – The River Wild (**Divoká řeka**; r. Curtis Hanson); Murder in the First (Vražda prvního stupně; r. Marc Rocco); **1995** – **Apollo 13** (r. Ron Howard); Balto (A; r. Simon Wells; pouze hlas); **1996** – Losing Chase (TV – **Ztracená Chase** – ČTV; r. Kevin Bacon; pouze r.); Sleepers (**Spáči**; r. Barry Levinson); **1997** – Picture

Perfect (**Perfektní záskok** – V; r. Glenn Gordon Caron); Telling Lies in America (Lhát v Americe; r. Guy Ferland); Digging to China (Prokopat se do Číny; r. Timothy Hutton); **1998** – Wild Things (**Nebezpečné hry**; r. John McNaughton; + prod.); **1999** – Stir of Echoes (r. David Koepp); My Dog Skip (Můj pes Skip; r. Jay Russell); **2000** – Hollow Man (**Muž bez stínu**; r. Paul Verhoeven); **2002** – Dolan's Cadillac (Dolanův cadillac; r. Stacy Titleová).

ČS. BIBLIOGRAFIE:

Slovenka, 1991, č. 21, s. 18 (rozhovor). – Film Fan 1991, č. 9, s. 5.

BACRI Jean-Pierre

* 24. května 1951 – Castiglione (Alžírsko)

Poč. 70. let se s rodinou přestěhoval do Francie. Po nedokončeném vysokoškolském studiu francouzštiny a latiny odešel do Paříže, kde se zapsal do hereckého kurzu Reného Simona a zároveň pracoval v reklamní agentuře. 1976 napsal svou první divadelní hru *Tout simplement* (Jednoduše) a v následujících letech jich napsal ještě několik, vždy úspěšných. Jeho hra *Grain de sable* (1982) byla odměněna Cenou Tristana Bernarda. Koncem 70. let dostal několik menších rolí v TV seriálech a hrál v divadle. Od poč. 80. let se uplatňuje také před film. kamerou, kde na sebe upozornil vedlejší úlohou mlčenlivého policisty, za jehož ztvárnění v kultovním snímku **Podzemka** (r. L. Besson) byl nominován na Césara 1985. Hereckým Césarem byl odměněn až o dvanáct let později za vedlejší roli velmi zámožného obchodníka Nicolase v melodramatu **Stará známá písnička** (r. A. Resnais). Od

1987 je jeho životní partnerkou herečka Agnès Jaouiová, s níž vytvořil autorskou i hereckou dvojici. Společně napsali několik film. scénářů a dvě divadelní komedie, *Kuchyně s příslušenstvím* (1993) a *Typická rodina* (1995), za které obdrželi Molièrovy ceny a v jejichž film. verzích ztvárnili hlavní role. Jako scenáristický tandem byli oceněni čtyřmi Césary (**Kouřit/Nekouřit**, **Typická rodina**, **Stará známá písnička**, **Každý to rád jinak**) a Evropskou film. cenou (**Každý to rád jinak**). Vrcholem jejich tvůrčího úsilí je autorská psychologická komedie **Každý to rád jinak**, ve které J.-P. B. ztělesnil přízemního majitele továrny Jean-Jacques Castelly, jehož milostné vzplanutí ke čtyřicetileté herečce (Anne Alvarová) mu umožní poznat nové hodnoty. V pol. března 2001 byl spolu s Jaouiovou hostem Dnů evropského filmu v Praze.

FILMOGRAFIE:

1977 – Maigret et le tueur (TV – Maigret a vrah; r. Marcel Cravenne); **1978** – L'éblouissement (TV – Zaslepenost; r. Jean-Paul Carrère); Thanatos Palace Hôtel (TV; r. James Thor); **1979** – La Vénus d'Ille (TV; r. Robert Réa); La femme intégrale (Celá žena; r. Claudine Guilmainová); Le toubib (**Doktor** – ČTV; r. Pierre Granier-Deferre); **1980** – L'aéropostale (TV – Letecká pošta; r. Gilles Grangier); Trésor (TV – Poklad; r. Pierre Sabbagh); **1981** – Le grand pardon (Velké odpuštění; r. Alexandre Arcady); **1982** – Coup de foudre (Láska na první

pohled; r. Diane Kurysová); Histoire de rire (TV – Žertovný příběh; r. Pierre Sabbagh); **1983** – Tango (r. Stéphane Kurcová); Le grand carnaval (Velká maškaráda; r. Alexandre Arcady); Edith et Marcel (**Edith a Marcel**; r. Claude Lelouch); **1984** – La septième cible (Sedmý terč; r. Claude Pinoteau); Batailles (TV – Bitvy; r. Jean-Michel Ribes); **1985** – Escalier C (Schodiště C; r. Jean-Charles Tacchella); On ne meurt que deux fois (**Umřít se dá jen dvakrát** – ČTV; r. Jacques Deray); La galette du roi (**Tříkrálový koláč** – V; r. Jean-Michel Ribes); Subway (Podzemka; r. Luc Besson); **1986** – États d'orne (Duševní stavy; r. Jacques Fansten); Mort un dimanche de pluie (Smrt za deštivé neděle; r. Joël Santoni); **1987** – L'été en pente douce (Léto v mírném sklonu; r. Gérard Krawczyk); **1988** – Bonjour l'angoisse (Dobry den, úzkosti; r. Pierre Tchernia); Mes meilleurs copains (Moji nejlepší kamarádi; r. Jean-Marie Poiré); **1989** – Les cadavres exquis: Pour le restant de leurs jours (Pro zbytek jejich dnů; r. Peter Kassovitz); **La Baule-les Pins** – ČTV (r. Diane Kurysová); **1991** – La tribu (Rod; r. Yves Boisset); **1992** – Cuisine et dépendances (Kuchyně s příslušenstvím; r. Philippe Muyl; + námět a spol. sc.); L'homme de ma vie (Muž mého života; r. Jean-Charles Tacchella); **1993** – Smoking (Kouřit; r. Alain Resnais); No Smoking (Nekouřit; r. Alain Resnais); Le cité de la peur: une comédie familiale (Hořící město: rodinná komedie; r. Alain Berberian); **1996** – Un air de famille (Typická rodina; r. Cédric Klapisch; + spol. sc.); Didier (r.

Alain Chabat); **1997** – La méthode (TV – Metoda; r. Thomas Béguin); On connaît la chanson (**Stará známá písnička** – ČTV; r. Alain Resnais; + spol. sc.); **1998** – Place Vendôme (**Place Vendôme – Svět diamantů**; r. Nicole Gardová); **1999** – Peut-être (**Možná**; r. Cedric Klapisch); Kennedy et moi (Kennedy a já; r. Sam Karmann); **2000** – Le goût des autres (**Každý to rád jinak**; r. Agnès Jaouiová; + spol. sc.); **2002** – Une femme de ménage (Hospodyně; r. Claude Berri).

BAI LING

* 10. října 1970 – Tibet (Čína)

Její otec byl učitelem hudby a matka byla herečkou a tanečnicí (oba rodiče měli problémy s komunistickým režimem během kulturní revoluce). Vyrůstala u babičky v provincii Szechwan a od čtrnácti do sedmnácti let vykonávala vojenskou službu v armádním uměleckém souboru, který se staral o zábavné programy vojákům v Tibetu. Od pol. 80. let účinkovala v čínských filmech. Zásadní zlom v jejím životě i kariéře učinil snímek **Zářící paprsek** (r. Zhang Jun-chao), v němž vytvořila oceňovanou hlavní roli talentované dívky Džin-won, která se sama prohlašuje za čarodějku, ale okolím je považována za mentálně nemocnou. Toto psychologické drama bylo uvedeno v soutěži MFF v Moskvě 1989, kterého se sama zúčastnila (bylo krátce po incidentu na náměstí Nebeského klidu) a poté požádala o politický azyl v USA. Navštěvovala herecké kurzy v The Lee Strasberg Institutu (1991) a New York University

(1991). V rámci divadelní dílny při newyorské Brooklyn Academy of Music se představila v hlavní roli ve hře Terrence Malicka *Sansho the Bailiff*, režírované Andrzejem Wajdou. Posléze se začala uplatňovat také před film. kamerou, kde se uvedla úlohou ničemnice Mycy v gotickém thrilleru **Vrána** (r. A. Proyas). Velkou příležitost dostala v postavě čínské advokátky Shen Yuelin, která se snaží zachránit amerického obchodníka (Richard Gere) před trestem smrti, v kriminálním thrilleru **Rudý labyrint** (r. J. Avnet). Její postavení v Hollywoodu ještě víc upevnila role konkubíny Tuptim v romantickém melodramatu **Anna a král** (r. A. Tennant). Smysl pro humornou nadsázku osvědčila v bláznivé černé komedii **Někde tam ve městě** (r. R. Niami), kde ztělesnila čínskou studentku Lu Lu, jednoho ze šesti výstředních nájemníků newyorského činžovního domu, jejíž snahou je získat povolení k pobytu prostřednictvím fingovaného manželství. Jako přítelkyně finského režiséra Ilky Järvilaturiho se B. L. objevila na MFF v Karlových Varech 1996.

FILMOGRAFIE:

1984 – Haitan (Na břehu; r. Teng Wenji); **1985** – Lei sha gu su (Deštivo v Suzhou; r. Chen Fangqian); **1986** – Yue yue (r. Qiqing Gaowa); **1987** – Shan cun feng yue (Touha po lásce v horské vesnici; r. Zhao Wen); **1988** – Hu guang (Zářící paprsek; r. Zhan Jun-chao); **1989** – Fei fa chi qiang zhe (Nezákonný střelec; r. Zhang Xihe); **1993** – The Crow (**Vrána**; r. Alex Proyas); **1995** – Dead Funny (Smrtná legrace; r. John Feldman); Dead

Weekend (TV – Mrtvý víkend; r. Amos Poe); **Nixon** (r. Oliver Stone); **1997** – Red Corner (**Rudý labyrint**; r. Jon Avnet); Somewhere in the City (Někde ve městě; r. Ramin Niami); **1999** – **Wild Wild West** (r. Barry Sonnenfeld); Anna and the King (**Anna a král**; r. Andy Tennant); **2000** – Row Your Boat (Vesluj svou loď; r. Sollace Mitchell); **2001** – The Lost Empire (TV – Ztracená říše; r. Peter MacDonald); A Breed Apart (Oddělená rasa; r. Michael Oblowitz).

ČS. BIBLIOGRAFIE:

Total Film, srpen 2000, č. 6, s. 33 (rozhovor). – Film Jam, 1998, č. 8, s. 28. – Reflex, 1996, č. 38, s. 18-20 (rozhovor).

BAKEROVÁ Carroll

* 28. května 1931 – Johnstown, Pensylvánie (USA)

Její otec byl agent obchodující s koberci. Od svých jedenácti let navštěvovala hodiny tance. Jeden rok strávila na floridské St. Petersburg Junior College. Kariéru začínala jako tanečnice v nočních klubech, na sklonku 40. let byla asistentkou kouzelníka Burlinga Hulla při jeho floridském turné s programem *The Great Volta*. 1952 přesídlila do New Yorku, kde působila v nočních klubech, hrála v TV reklamách a v rozhlasu jako hlasatelka zpráv o počasí. Zároveň navštěvovala herecké kurzy v Actors Studiu, kde ji objevil režisér Elia Kazan. Před film. kamerou debutovala vedlejší rolí Clarice v akvatickém muzikálu s Esther Williamsovou **Snadné milování** (r. Ch. Walters). 1955 se objevila v broadwayské inscenaci hry Roberta Andersona *Po celé léto* a účinkovala v několika TV dramatech, než si jí znovu všiml Hollywood. Okamžitě se prosadila titulní úlohou dětsky se chovající manželky, za jejíž

ztvárnění v tehdy skandálním dramatu podle scénáře Tennessee Williamse **Baby Doll** (r. E. Kazan) byla nominována na Oscara 1956 a na cenu BAFTA 1956. Zaujala rovněž úlohou Luz Benedictové II, kterou obloudil neurvalý a zhýralý naftařský boháč (James Dean), v epickém dramatu texaské farmářské rodiny podle románu Edny Ferberové **Gigant** (r. G. Stevens). Po smrti Marilyn Monroeové se měla stát novým sexuálním symbolem film. plátna, ale slabá úroveň jejích dalších snímků (především **Kořistníků** podle románu Harolda Robbinse a životopisu slavné filmové hvězdy **Harlow**) její hereckou kariéru doslova pohřbila. 1966 absolvovala turné po Vietnamu s U.S.O. a Bobem Hopem. Na přelomu 60. a 70. let hrála v řadě evropských filmů nevalné úrovně a teprve v 80. letech vytvořila několik pozoruhodných hereckých kreačí, např. matku modelky Dorothy Strattenové (Mariel Hemingwayová) v jejím tragickém příběhu **Star 80** (r. B. Fosse) nebo opuštěnou manželku Anii v dramatu podle románu Williama Kennedyho **Jako nepoddajný plevel** (r. H. Babenco). 1977 se poprvé představila na londýnských jevištích ve hře Somerseta Maughama *Děšť*. Vrátila se také k práci v TV, kde např. hostovala v epizodě **The Honeymooners (Novomanželé – ČTV)** ze seriálu **P.S. I Luv U – ČTV (1991)** a v seriálech **Tales from the Crypt (1991, Příběhy ze záhrobí – ČTV)**, **Chicago Hope (Nemocnice Chicago Hope – ČTV)**, **L.A.Law (Právo v Los Angeles – ČTV)** a **Murder, She Wrote (To je vražda, napsala – ČTV)**. Nejprve byla krátce provdána za obchodníka s kožešinami Lwa Rittera, jejím druhým manželem byl režisér Jack Garfein (1955-69), od roku 1982 je provdána za herce Donalda Burtona; dcera z druhého manželství Blanche

Bakerová (* 1956) se také věnuje herectví. Je autorkou autobiografie, nazvané *Baby Doll* (1983).

FILMOGRAFIE:

1953 – Easy to Love (Snadné milování; r. Charles Walters); **1956** – Giant (**Gigant** – V/Obr – ČTV; r. George Stevens); **Baby Doll** – ČTV (r. Elia Kazan); **1958** – The Big Country (**Velká země**; r. William Wyler); **1959** – But Not for Me (Ale ne pro mě; r. Walter Lang); The Miracle (Zázrak; r. Irving Rapper); **1961** – Something Wild (Něco divokého; r. Jack Garfein); Bridge to the Sun (Most ke slunci; r. Etienne Périer); **1962** – How the West Was Won (**Jak byl dobyt Divoká západ** – ČTV/**Jak byl dobyt Západ** – KTV; r. John Ford, Henry Hathaway, George Marshall); Station Six-Sahara (Stanice 6-Sahara; r. Seth Holt); **1963** – The Carpetbaggers (**Kořistníci** – KTV; r. Edward Dmytryk); **1964** – Cheyenne Autumn (**Podzim Cheyennů**; r. John Ford); Sylvia (r. Gordon Douglas); Mister Moses (Pan Mojžíš; r. Ronald Neame); **1965** – The Greatest Story Ever Told (Největší příběh všech dob; r. George Stevens); Harlow (r. Gordon Douglas); **1967** – L'harem (**Harém** – ČTV; r. Marco Ferreri); Jack of Diamonds (Kárový spodek; r. Don Taylor); Il dolce corpo di Deborah (Sladké tělo Deborah; r. Romolo Guerrieri); **1968** – Orgasmo (Orgasmus; r. Umberto Lenzi); **1969** – Cos dolce... cos perversa (Tak sladká... tak chlípná; r. Umberto Lenzi); Paranoia (r.

Umberto Lenzi); **1970** – In fondo alla piscina (Na dně bazénu; r. Eugenio Martin); **1971** – Captain Apache (Kapitán Apač; r. Alexander Singer); Il diavolo a sette facce (Ďábel má sedm tváří; r. Osvaldo Civí rani); The Fourth Mrs. Anderson/L'ultima seňora Anderson (Čtvrtá paní Andersonová; r. Eugenio Martin); Andy Warhol's Bad (r. Jed Johnson); **1972** – Il coltello di ghiaccio (Sekáček na led; r. Umberto Lenzi); **1973** – Baba Yaga (Baba Jaga; r. Corrado Farina); The Sky Is Falling (Nebe se hroutí; r. Silvio Narizzano); **1974** – Il fiore dai petali d'acciaio (Květ s ocelovým okvětím; r. Gianfranco Piccioli); Il corpo (Tělo; r. Luigi Scattini); **1975** – The Next Victim (TV – Příští oběť; r. James Ormerod); Lezioni private (Soukromé lekce; r. Vittorio De Sisti); Ab morgen sind wir reich und ehrlich (Od zítřka jsme vážení a bohatí; r. Franz Antel); James Dean, the First American Teenager (D – První americký teenager James Dean; r. Ray Connolly); **1976** – Zerschossene Traume/ L'appat (Rozstřílené sny; r. Peter Patzak); La moglie di mio padre (Manželka mého otce; r. Andrea Bianchi); La moglie vergine (Panenská manželka; r. Franco Martinelli); **1977** – Ciclón (Cyklon; r. René Cardona jr.); **1979** – The World Is Full of Married Men (Svět je plný ženatých mužů; r. Robert Young); **1980** – The Watcher in the Woods (**Lesní duch** – ČTV; r. John Hough); **1983** – Red Monarch (TV – Rudý monarcha; r. Jack Gold); **Star 80** – V (r. Bob Fosse); **1984** – The Secret Diary of Sigmund Freud (Tajný deník Sigmunda Freuda; r. Danford B. Greene); **1985** – Hitler's

SS: Portrait in Evil (TV – Hitlerovy oddíly SS: Portrét zla; r. James Goddard); **1986** – Native Son (Rodný syn; r. Jerrold Freedman); On Fire (TV – V ohni; r. Robert Greenwald); **1987** – Ironweed (**Jako nepoddajný plevel** – V; r. Hector Babenco); **1990** – Kindergarten Cop (**Policajt ze školky**; r. Ivan Reitman); **1991** – Blonde Fist (Plavovlasá pěst; r. Frank Clarke); Cybereden/Jackpot (r. Mario Orfini); **1993** – Judgment Day: The John List Story (TV – Soudný den: Příběh Johna Lista; r. Bobby Roth); Men Don't Tell (TV – Muži to nepoví; r. Harry Winer); A Kiss to Die For (TV – Zemřít pro polibek; r. Leon Ichaso); **1994** – Gypsy Angel (Cikánský anděl; r. Al Festa); **1995** – **Dalva** – ČTV (TV; r. Ken Cameron); Desperate Measures/In the Flesh/Undercurrent (Hranice zoufalství; r. Nikolai Mullerschön); **1996** – Skeletons (Kostlivci; r. David Decoteau); Just Your Luck (Jenom tvoje štěstí; r. Gary Auerbach); Clark Gable: Tall, Dark and Handsome (D – Clark Gable: Vysoký, tmavý a hezký; r. Susan F. Wolkerová); North Shore Fish (TV – Ryba ze severního břehu; r. Steve Zuckerman); **1997** – The Game (**Hra**; r. David Fincher); Rag and Bone (**Zbraň nebo kříž** – ČTV; r. Robert Lieberman); Heart Full of Rain (TV – Srdce naplněné deštěm; r. Roger Young); **1998** – Nowhere to Go (Nejít nikam; r. John Caire); **2000** – Another Woman's Husband (Další ženin manžel; r. Noel Nosseck).

ČS. BIBLIOGRAFIE:

Záběr, 1981, č. 12, s. 5. – Kino, 1965, č. 7, s. 16.

BAKEROVÁ Kathy

* 8. června 1950 – Midland, Texas (USA)

Jako dcera Kvekrů vyrůstala v přísné náboženském duchu v Albuquerque (Nové Mexiko). Její matka je Francouzka a otec – univerzitní profesor v Princetonu a na Sorbonně – je Američan. Od deseti let se věnovala divadlu, v jehož průpravě pokračovala na California Institute of the Arts. Nakonec však vystudovala francouzštinu na University of California v Berkeley. Opustila herectví, vdala se a rozvedla a dva roky pobývala v Paříži, kde se učila kuchařkou, hrála s ochotnickými divadelními soubory a dabovala francouzské filmy pro americký trh. Po návratu do Spojených států pracovala chvíli jako obchodnice s čokoládovými výrobky a pečivem, než se opět vrátila k herectví. Připojila se k sanfranciskému souboru Magic Theatre, v jehož inscenaci dramatu Sama Sheparda *Láskou posedlí* vytvořila postavu May. Tutéž roli si zopakovala v New Yorku a za svůj výkon

získala spolu se svým partnerem Edem Harrisem cenu Obie 1983. Další jevištní úspěchy slavila v O'Neilově dramatu *Farma pod jilmy*, v Čechovově *Strýčkovi Váňovi* a v komedii Wallaceho Shawna *Teta Dan a citron*. První zkušenost před kamerou absolvovala úlohou manželky kosmonauta Alana Sheparda (Scott Glenn), v kronice o amerických průkopnících letů do vesmíru **Posádka** (r. Ph. Kaufman). Působivou kreaci, jež jí vynesla nominaci na Oscara 1987, předvedla v postavě prostitutky Punchy, které pomůže novinář (Christopher Reeve) osvobodit se z područí zlého pasáka (Morgan Freeman), v dramatu **Chytráci** (r. J. Schatzberg). Galerie jejích film. hrdinek zahrnuje široké spektrum rozmanitých charakterů, od narkomanky (**Čistý a střízlivý**) a sexuálně lačné paničky (**Střihoruký Edward**) až po plachou učitelku (**Jack-dýka**), psychiatricku (**Článek 99**) a ošetřovatelku ze sirotčince (**Pravidla moštárny**). Uplatnila se rovněž v TV; za roli lékařky Jill, manželky maloměstského šerifa (Tom Skerritt) v TV seriálu **Picket Fences** – ČTV (1993-95), získala dvakrát cenu Emmy (1993, 1995). Jako host se objevila v např. seriálech **Amazing Stories** (Neuvěřitelné příběhy – ČTV), **Gun** (Zbraň – ČTV), **Ally McBeal** (Ally McBealová – ČTV), **Chicago Hope** (Nemocnice Chicago Hope – ČTV) a **Touched by an Angel** (Dotek anděla – ČTV).

FILMOGRAFIE:

1983 – The Right Stuff (**Posádka** – V/Správní hoši – ČTV; r. Philip Kaufman); **1985** – A Killing Affair (**Smrtelná aféra** – ČTV;

r. David Saperstein); **1986** – Nobody's Child (TV – Dítě nikoho; r. Lee Grantová); **1987** – Street Smart (Chytráci; r. Jerry Schatzberg); **1988** – Permanent Record (**Píseň pro Davida** – ČTV; r. Marisa Silverová); Clean and Sober (**Čistý a střízlivý** – V; r. Glenn Gordon Caron); Jackknife (**Jack-dýka** – V/**Jack Dýka** – ČTV; r. David Jones); **1989** – Dad (**Táta** – ČTV; r. Gary David Goldberg); **1990** – Edward Scissorhands (**Stříhoruký Edward**; r. Tim Burton); The Image (TV – **Image** – ČTV; r. Peter Werner); **Mister Frost** – ČTV (r. Philippe Setbon); **1991** – Article 99 (**Článek 99** – V; r. Howard Deutch); One Special Victory (TV – Jedno zvláštní vítězství; r. Stuart Cooper); **1992** – Jennifer Eight (**Jennifer 8** – V; r. Bruce Robinson); **1993** – Mad Dog and Glory (**Vzteklej Pes a Glorie**; r. John McNaughton); **1994** – Lush Life (**Opojný život** – ČTV; r. Michael Elias); **1996** – To Gillian on Her 37th Birthday (**Nezvaný host** – V; r. Michael Pressman); **1997** – Weapons of Mass Distraction (TV – **Zbraň davového šílenství** – KTV; r. Steve Surjik); Inventing the Abbotts (**Rande** – V; r. Pat O'Connor); Gun (TV – Pistole; r. James Foley); Not In This Town (TV – Ne v tomto městě; r. Donald Wrye); **1998** – Oklahoma City: A Survivor's Story (Oklahoma City: Příběh přeživšího ho; r. John Korty); **1999** – The Cider House Rules (**Pravidla moštárny**; r. Lasse Hallström); Shake, Rattle & Roll (TV; r. Mike Robe); A Season for Miracles (TV – Čas na zázraky; r. Michael Pressman); Things You Can Tell Just by Looking at Her (Věci, které o ní uhádneš jen od pohledu; r. Rodrigo Garcia); **2000** –

Ratz (TV; r. Thorn Eberhardt); **2001** – A Little Inside (r. Kara Harshbargerová); Sanctuary (TV – Útulek; r. Katt Shea); Door to Door (TV; r. Steven Schachter); The Glass House (**Skleněný dům**; r. Daniel Sackheim).

BAKULA Scott

* 9. října 1955 – St. Louis, Missouri (USA)

Pochází z rodiny hudebníků. Už ve čtvrté třídě hrál v rockové kapele, pro kterou napsal i několik textů. Vystudoval práva na University of Kansas. Hrál dlouho pouze na divadle, zejm. v muzikálech a komediích na regionálních jevištích. Na Broadwayi debutoval úlohou baseballové hvězdy Joe DiMaggia ve hře *Marilyn: American Fable* (1983), ale uznání (nominace na cenu Tony 1988) získal teprve za svůj výkon ve hře *Romance/Romance*. Od druhé pol. 80. let se uplatnil v TV. Vytvořil hlavní úlohu Hunta Stevensonova v komediálním seriálu **Gung Ho** (1986-87, Nadšenec) a postavu právníka Buda Lutze v jiném komediálním seriálu **Eisenhower & Lutz** (1988). Velkou popularitu mu přinesla role dr. Sama Becketta cestujícího časem, v úspěšném sci-fi seriálu **Quantum Leap** (1989-93, Kvantový skok; Zlatý glóbus a nominace na cenu Emmy) a úloha tajného agenta v akčním seriálu **Mr. & Mrs. Smith** (1996, **Pan a paní Smithovi** – ČTV). Jako host se

objevil v seriálech **Designing Women** (Módní návrhářky), **Matlock** – ČTV a **My Sister Sam** (Moje sestra Sam). Hlavní roli starého mládence Jakea Henryho, který bojuje o svého nemanželského synka, vytvořil v TV melodramatu podle skutečné události **To je můj syn**. Jeho první film. úlohou byla na poč. 90. let postava doktora Harryho Turnera v černé komedii **Zátiší Summit Bluff** (r. C. Reiner) a hned následujícího roku se dočkal hlavní role fotbalového obránce Paula Blakea ve sportovní komedii **Nezbytná tvrdost** (r. S. Dragoti). Zaujal rovněž vedlejší rolí brutálně zavražděného losangeleského psychiatra Bobba Moorea v erotickém thrilleru **Barva noci** (r. R. Rush) a ústřední rolí soukromého detektiva Harryho D'Amoura v hororu **Pán kouzel** (r. C. Baker). 1981-95 byla jeho manželkou Krista Neumannová, s níž má dceru Chelsy a adoptovaného syna Codyho.

FILMOGRAFIE:

1986 – I-Man (TV – **Nezničitelný muž** – ČTV; r. Corey Allen);
1987 – The Last Fling (TV – **Poslední flám** – (TV/Loučení se svobodou – ČTV; r. Corey Allen); **1990** – Sibling Rivalry (**Zátiší Summit Bluff** – ČTV; r. Carl Reiner); **1991** – Necessary Roughness (**Nezbytná tvrdost** – V; r. Stan Dragoti); **1992** – In the Shadow of a Killer (TV – Ve stínu vraha; r. Alan Metzger);
1993 – Mercy Mission: The Rescue of Flight 771 (TV – **Záchranná akce** – ČTV; r. Roger Young); **1994** – Color of Night (**Barva noci**; r. Richard Rush); Nowhere to Hide (TV – **Na útěku**

– V/**Není úkrytu** – ČTV; r. Bobby Roth); A Passion to Kill/Rules of Obsession (**Hra bez pravidel** – ČTV; r. Rick King); Men, Movies and Carol (TV – Muži, filmy a Carol; r. Paul Miller); **1995** – Lord of Illusions (**Pán kouzel** – V; r. Clive Barker); My Family (Moje rodina; r. Gregory Nava); The Invaders (TV – **Cizáci** – KTV; r. Paul Shapiro); **1996** – Cats Don't Dance (**Kočky netančí** – KTV; r. Mark Dindal; pouze hlas); Here Comes the Son (TV – **To je můj syn** – ČTV; r. Paul Schneider); **1998** – Major League: Back to the Minors (**První liga 3: Zpátky do druhé ligy** – V; r. John Warren); Netforce (TV – **Net Force** – ČTV; r. Robert Lieberman); **1999** – American Beauty (**Americká krása**; r. Sam Mendes); Luminarias (r. José Luis Valenzuela); **2000** – Above Suspicion (Mimo podezření; r. Stephen La Rocque); The Trial of Old Drum (TV – **Můj nejlepší přítel** – ČTV; r. Sean McNamara); **2001** – Life as a House (Život jako dům; r. Irwin Winkler); Enterprise (TV; r. James L. Conway).

BALABAN Bob

(Robert Elmer Balaban)

* 16. srpna 1945 – Chicago, Illinois (USA)

Pochází z rodiny, která podnikala v zábavním průmyslu. Jeho otec spolu se svými šesti staršími bratry vlastnil síť 175 divadel v Chicagu, jeho dědeček Sam Katz byl šéfproducentem společnosti MGM, jeho strýc Barney Balaban byl prezidentem společnosti Paramount a bratranec Burt Balaban je režisérem a producentem. Ještě během středoškolských studií se připojil ke známému divadelnímu souboru Second City. Dál studoval na Colgate University v Hamiltonu (stát New York) a film na New York University (NYU). Začínal na newyorských divadelních scénách; po desetiměsíčním účinkování v mimobroadwayské inscenaci muzikálu Clarka Gesnera *Jses dobrý člověk, Charlie Browne* debutoval 1968 na Broadwayi v komedii Neila Simona

Apartmá v hotelu Plaza. Za svůj portrét pětadevadesátiletého sluhy v muzikálovém zpracování Gogolova *Revizora* pod názvem *Inspektor generál* byl nominován na cenu Tony 1976. Zároveň se uplatnil před kamerou, kde vytvořil řadu výrazných epizodních rolí u významných režisérů: homosexuální student, obtěžující kovbojského hrdinu (Jon Voight) v kině na 42. ulici, v dramatu **Půlnoční kovboj** (r. J. Schlesinger); zdánlivě pomatený vojenský pilot kapitán Orr, jemuž se podaří po mnoha fingovaných sestřelech zběhnout z armády, v protiválečné satíře podle románu Josepha Hellera **Hlava-22** (r. M. Nichols); tlumočník David Laughlin v úspěšné sci-fi **Blízká setkání třetího druhu** (r. S. Spielberg); skeptický vědec Arthur Rosenberg, jehož kolega (William Hurt) experimentuje na sobě s halucinogeny, ve sci-fi **Mutate** (r. K. Russell); hypochondrický Richard, který zemře na zadním sedadle auta svého přítele – spisovatele (Woody Allen), v komedii **Pozor na Harryho!** (r. W. Allen). Jako herec drobné postavy často ztělesňuje různé typy byrokratů, zvláště pak advokátů (**Pán velkoměsta, Bez zášti, Čí je to vlastně život?**). Od 80. let se začal věnovat režii na divadle (*Girls, Girls, Girls* na přehlídce New York Shakespeare Festival 1980) a také v TV, kde režíroval epizody seriálů **Tales from the Darkside** (1983, Příběhy z temnot) a **Amazing Stories** (Úžasné příběhy). Jako film. režisér se uvedl černou komedií **Rodiče** o malém chlapci (Bryan Madorsky), který své rodiče (Randy Quaida, Mary Beth Hurtová) podezívá z kanibalismu, po níž následovala nenáročná veselohra, parafrázující úspěšného Ducha, **Můj chlapec se vrátil** a příběh starého muže (Armin Mueller-Stahl), jehož život změní setkání s mladou ženou, **Poslední**

povyražení. Je ženatý s TV autorkou Lynn Grossmanovou.

FILMOGRAFIE:

1969 – Midnight Cowboy (**Půlnoční kovboj**; r. John Schlesinger); Me, Natalie (**Já, Natálie**; r. Fred Coe); Lovers and Other Strangers (**Milenci a další cizinci** – ČTV; r. Cy Howard); **1970** – The Strawberry Statement (**Jahodová proklamace**; r. Stuart Hagmann); Catch-22 (**Hlava22**; r. Mike Nichols); **1971** – Making It (Udělat to; r. John Erman); Marriage: Year One (TV – Manželství: Rok jedna; r. William A. Graham); **1973** – La nuit américaine (**Americká noc**; r. François Truffaut); **1974** – Bank Shot (**Odborník na banky**; r. Gower Champion); Report to the Commissioner (Hlášení komisaři; r. Milton Katselas); **1977** – Close Encounters of the Third Kind (**Blízká setkání třetího druhu**; r. Steven Spielberg); **1978** – Girlfriends (Přítekyňe; r. Claudia Weillová); **1980** – Altered States (**Mutace – V/Změna stavu** – KTV; r. Ken Russell); **1981** – Prince of the City (**Pán velkoměsta** – ČTV; r. Sidney Lumet); Absence of Malice (**Bez zášti – V/Bez zlého úmyslu** – ČTV; r. Sydney Pollack); Whose Life Is It Anyway? (Čí je to vlastně život?; r. John Badham); **1984** – **2010: Druhá vesmírná odysea – V/2010: Rok prvního kontaktu – V/2010** – ČTV; r. Peter Hyams); In Our Hands (V našich rukou; r. nevedena); **1987** – End of the Line (**Konec trati** – ČTV; r. Jay Russell); **1988** – Parents (Rodiče; r. Bob

Balaban; pouze r.); **1989** – Dead-Bang (**Smrtící rána** – V; r. John Frankenheimer); **1990** – The Face of Fear (TV – Tvář strachu; r. Farhad Mann); **Alice** – ČTV (r. Woody Allen); **1991** – Little Man Tate (**Človíček Tate** – V; r. Jodie Fosterová); **1992** – **Bob Roberts** (r. Tim Robbins); **1993** – **Amos & Andrew** – V (r. E. Max Frye); My Boyfriend's Back (Můj chlapec se vrátil; r. Bob Balaban; pouze r.); For Love or Money (**Poslíček – V/Z lásky, nebo pro peníze** – ČTV; r. Barry Sonnenfeld); Unnatural Pursuits (TV – Nepřirozená pronásledování; r. Christopher Morahan); **1994** – Greedy (**Hamouni** – V; r. Jonathan Lynn); The Last Good Time (Poslední povyražení; r. Bob Balaban; pouze r., spol. sc., spol. prod.); **1995** – Pie in the Sky (**Rumové pralinky – V/Srdce v oblacích** – ČTV; r. Bryan Gordon); **1996** – The Late Shift (TV – **Noční show** – V; r. Betty Thomasová); Waiting for Guffman (**Čekání na Guffmana** – KTV; r. Christopher Guest); **1997** – Deconstructing Harry (**Pozor na Harryho!**; r. Woody Allen); Subway Stories: Tales from the Underground (TV – Příběhy z metra; r. Bob Balaban, Julie Dashová, Craig McKay; pouze r.); **1999** – Swing Vote (TV; r. David Anspaugh); Cradle Will Rock (Kolébka se bude houpat; r. Tim Robbins); Jakob the Liar (**Jakub Ihář** – V; r. Peter Kassovitz); Three to Tango (Tři na tango; r. Damon Santostefano); **2000** – Best in Show (Nejlepší v show; r. Christopher Guest); **2001** – Ghost World (**Přízračný svět**; r. Terry Zwigoff); The Mexican (**Mexičan**; r. Gore Verbinski);

Gosford Park (r. Robert Altman; + spol. námět, spol. prod.);

The Majestic (r. Frank Darabont).

BALASKOVÁ Josiane

/BALASKO/

* 15. dubna 1952 – Paříž (Francie)

Pochází z rodiny jugoslávských emigrantů. Navštěvovala herecké kurzy Tanii Balachové a svou uměleckou kariéru zahájila na malých pařížských scénách, kde se představila mj. v Coluchově hře *Ginette Lacaze*. V pol. 70. let se připojila ke kabaretně divadelnímu sdružení Le Splendid, s nímž slavila úspěchy v incenacích *Hliněný hrnek proti korbetu vína* (1976), *Lásky, lastury a korýši* (1977) a *Ježíšek je neřád* (1978). Sama posléze napsala komedie *Bunny's Bar* (1982, Bunnyho bar) a *Nuit d'ivrese* (1985, Opojná noc). Od pol. 70. let začala sbírat herecké zkušenosti také ve filmu, kde svůj smysl pro komickou nadsázku plně uplatnila zejména v bláznivých komediích, jejichž tvůrci a protagonisty byli členové sdružení Le Splendid. Na některých z těchto filmů (**Opálení**, **Návrat v**

plné síle, Opálení na lyžích, Muži dávají přednost tlustším a Ježíšek je neřád) se navíc podílela scénářisticky. Jednu ze svých nejlepších kreseb, jež jí vynesla nominaci na Césara 1989, předvedla v úloze nepřiliš atraktivní, leč smyslné sekretářky Colette Chevassuové, do níž se zamiluje její ženatý zaměstnavatel (Gérard Depardieu), v milostném snímku **Příliš krásná pro tebe** (r. B. Blier). 1985 debutovala jako režisérka ztřeštěnou tragikomedií **Sít'ovka**, kde zároveň vytvořila jednu z hlavních rolí, nešťastně provdanou ženu, která zachrání před sebevraždou svou smolařskou sousedku (Isabelle Huppertová). S příznivějším kritickým ohlasem se setkala teprve její kriminální komedie **Poldové**, v níž ztělesnila inspektorku mravnostní policie Mireille Molyneuxovou, která používá nezvyklé metody k dosažení svých cílů. Za scénář ke své milostné komedii **Manželství po francouzsku**, v níž vytvořila hlavní roli lesbické dívky Marijo, získala Césara 1995 a film byl nominován v kategorii neanglicky mluvených filmů na Oscara 1995. Za celoživotní tvorbu byla oceněna Čestným Césarem (2000). Jejím manželem je Philippe Berry, s nímž má dceru Marie-Lou (* 1983).

FILMOGRAFIE:

1976 – Le locataire (Nájemník; r. Roman Polanski); Une fille unique (Neobyčejná dívka; r. Philippe Nahoun); **1977** – L'animal (**Zvíře**; r. Claude Zidi); Dites-lui que je l'aime (Řekněte jí, že ji miluji; r. Claude Miller); Monsieur papa (Pan tatínek; r. Philippe Monier); Les petits câlins (Šelmičky; r. Jean-Marie Poiré);

Pauline et l'ordinateur (Pauline a počítač; r. François Fehr); Nous irons tous aux paradis (Všichni přijdeme do ráje; r. Yves Robert); **1978** – Les héros n'ont pas froid aux oreilles (Hrdinům není zima na uši; r. Charles Némès); Les bronzés (Opálení; r. Patrice Leconte; + spol. sc.); **1979** – Retour en force (Návrat v plné síle; r. Jean-Marie Poiré; + spol. sc.); Les bronzés font du ski (Opálení na lyžích; r. Patrice Leconte; + spol. sc.); **1980** – Clara et les chics types (Klára a frajeři; r. Jacques Monnet); **1981** – L'année prochaine si tout va bien (Napřesrok, bude-li vše v pořádku; r. Jean-Loup Hubert); Les hommes préfèrent les grosses (Muži dávají přednost tlustším; r. Jean-Marie Poiré; + spol. sc.); Hôtel des amérique (**Hasnoucí den**; r. André Téchiné); La maître d'école (Učitel; r. Claude Berri); **1982** – Le Père Noël est une ordure (Ježíšek je neřád; r. Jean-Marie Poiré); **1983** – Papy fait de la résistance (**Děda se dal na odboj** – ČTV; r. Jean-Marie Poiré); Signes extérieurs de richesse (Vnější znaky bohatství; r. Jacques Monnet); **1984** – P'tit con (Malý rebel; r. Gérard Lauzier); La smala (Početná rodina; r. Jean-Loup Hubert); La vengeance du serpent à plumes (**Pomsta opeřeného hada** – ČTV; r. Gérard Oury); **1985** – Sac de noeuds (Sít'ovka; r. Josiane Balasková; + spol. sc.); Tranches de vie (Zlomky života; r. François Leterrier); **1986** – Nuit d'ivresse (Opojná noc; r. Bernard Nauer; + spol. sc.); Les frères Pétards (Bratři Pétardové; r. Hervé Palud); **1987** – Les keufs (Poldové; r. Josiane Balasková; + spol. sc.); **1988** – Sans peur

et sans reproche (Bez bázně a hany; r. Gérard Jugnot); Une nuit à l'Assemblée Nationale (Noc v Národním shromáždění; r. Jean-Pierre Mocky); **1989** – Trop belle pour toi (Příliš krásná pro tebe; r. Bertrand Blier); **1991** – Ma vie est un enfer (**Můj život je peklo** – KTV; r. Josiane Balasková; + spol. sc.); Les secrets professionnels du Dr Apfelglück (Profesionální tajemství dr. Apfelglücka; r. Hervé Palud, Alessandro Capone, Mathias Ledoux, Stéphane Clavierová, Thierry Lhermitte); **1993** – L'ombre du doute (Stín pochybnosti; r. Aline Issermannová); Tout le monde n'a pas eu la chance d'avoir des parents communistes (Každý neměl to štěstí mít komunistické rodiče; r. Jean-Jacques Zilbermann); Grosse fatigue (Velká únava; r. Michel Blanc); **1994** – Gazon maudit (**Manželství po francouzsku** – ČTV; r. Josiane Balasková; + spol. sc.); **1996** – Didier (r. Alain Chabat); Ariette (**Dědictví z Las Vegas** – V; r. Claude Zidi); **1997** – Un grand cri d'amour (Velké milostné volání; r. Josiane Balasková; + sc.); **1999** – Le fils du Français (Synové Francie; r. Gérard Lauzier); **2000** – Le libertin (Libertinec; r. Gabriel Aghion); Les acteurs (Herci; r. Bertrand Blier); Un crime au paradis (Zločin v ráji; r. Jean Becker); **2001** – Absolument fabuleux (Naprosto báječná; r. Gabriel Aghion); Le raid (Přepadení; r. Djamel Bensalah).

BALÁZSOVITS Lajos

* 4. října 1946 – Nagykanizsa, Somogy (Maďarsko)

Poté, co 1969 ukončil studia na Vysoké škole divadelního a film. umění v Budapešti, nastoupil angažmá do budapešťského Madáchova divadla. 1976-79 byl členem budapešťského divadla Vígszínház a pak přešel do hereckého souboru MAFILMu. Během 80. let působil opět na scéně Madáchova divadla, kde se představil mj. jako titulní hrdina historického dramatu Magdy Szabóové *Král Béla*. Na sklonku 60. let debutoval před film. kamerou v hlavní roli venkovského chlapce Balázse Pásztora, jemuž se podaří navzdory nepříznivé politické situaci posléze prosadit se jako film. režisér, ve společensko-kritickém dramatu **Vymrštěný kámen** (r. S. Sára). Do mezinárodního povědomí se zapsal jako jeden z „dvorních“ protagonistů choreograficky stylizovaných historicko-společenských podobenství Miklóse Jancsóa; vytvořil v nich klíčové postavy, jež jsou nositeli určitých symbolických znaků: svazácký tajemník Laci ve **Svěžím větru**, Vůdce v **Elektře a její pravdě**, korunní princ Delfino v **Soukromých neřestech, veřejných ctnostech**, statkářův syn, důstojník a ministr Gábor Zsadányi v **Maďarské rapsódii** a **Allegro barbaro** a dr. Zimmermann v **Sezóně příšer**. L. B. je laureátem Ceny Bély Balázse 1982 a 1987 mu byl udělen titul zasloužilého umělce.

FILMOGRAFIE:

1968 – Feldobott kő (**Vymrštěný kámen**; r. Sándor Sára); Fényes szelek (Svěží vítr; r. Miklós Jancsó); Isten és ember előtt (**Před bohem a lidmi**; r. Károly Makk); Holdudvar (**Měsíční dvůr**; r. Márta Mészáros); **1969** – Bűbájosok (**Okouzující**; r. János Rózsa); **1970** – Égi bárány (Agnus Dei; r. Miklós Jancsó); Staféta (Štafeta; r. András Kovács); Szép lányok ne sírjatok (Krásné dívky, neplačte; r. Márta Mészáros); **1971** – Hahó, a tenger! (**Ahoj, moře**; r. György Palásthy); Még kér a nép (Lid dosud prosí; r. Miklós Jancsó); **1973** – Ki van a tojásban? (**Kdo je ve vajíčku?**; r. Sándor Szalkai); Milarepa (r. Liliana Cavaniová); **1974** – Jelbeszéd (**Vteřiny úzkosti**; r. Mária Lutterová); Szerelmem Elektra (**Elektra a její pravda**; r. Miklós Jancsó); **1975** – Vizi privati pubbliche virtu (Soukromé neřesti, veřejné ctnosti; r. Miklós Jancsó); Kopjások (**Ve znamení kopí**; r. György Palásthy); Várazók (Čekání; r. Imre Gyöngyössy); **1976** – Királylány zsámolya (**Poslední epizoda**; r. Tamás Fejér); **1977** – Egy erkölcsös éjszaka (**Počestná noc**; r. Károly Makk); **1978** – **Allegro barbaro** (r. Miklós Jancsó); **1979** – Magyar rapszódia (**Maďarská rapsodie**; r. Miklós Jancsó); Bizalom (**Vypůjčený domov**; r. István Szabó); Élve vagy halva (**Živ nebo mrtev**; r. Tamás Rényi); **1980** – Két történet a félmúltból (Dva příběhy z nedávné minulosti; r. Károly Makk); Boldog születésnapot, Marilyn (Šťastné narozeniny, Marilyn; r. Rezső Szörényi); **1981** – **Requiem** – ČTV (r. Zoltán Fábri); **1983** – Szegény Dzsoni és Árnika (**Kachní dobrodružství**; r. András

Sólyom); Királygyilkosság – Egy merénylet anatómiája (TV – Královražda – Anatomie atentátu; r. Péter Bokor); **1984** – István, a király (**Král Štěpán**; r. Gábor Koltay); Házasság szabadnappal (**Manželství s volným dnem**; r. Gyula Mészáros); Faustus, Faustus, Faustus (TV; r. Miklós Jancsó); **1985** – Abigél (r. Éva Zsurzsová); **1986** – Szörnyek évadja (**Sezóna příšer**; r. Miklós Jancsó); Laura (r. Géza Böszörményi); **1990** – Isten hátrafelé megy (Bůh kráčí pozpátku; r. Miklós Jancsó); **1991** – Kék Duna keringő/Blue Danube Waltz (**Na krásném modrém Dunaji** – ČTV; r. Miklós Jancsó).

BALDWIN Alec

(Alexander Rae Baldwin III.)

* 3. dubna 1958 – Massapequa, New York (USA)

Je nejstarším ze čtyř synů profesora historie a sociologie. Nejprve studoval práva a politické vědy na George Washington University, odkud po dvou letech přešel na New York University, kterou absolvoval jako posluchač dramatického umění. Zároveň navštěvoval herecké kurzy u Lee Strasberga, Miry Rostovové a Elaine Aikenové. Svou profesionální hereckou kariéru zahájil v TV, kde účinkoval v seriálech **The Doctors** (1980-83, Lékaři), **Cutter to Houston** (1983, Mezi Cutterem a Houstonem) a **Knots Landing** (1984-85). Před film. kamerou debutoval rolí Bucka v černé komedii **Navždy, Lulu** (r. A. Kollek). Upozornil na sebe 1988, kdy se představil současně ve čtyřech filmech, z nichž největší úspěch mu přinesly úlohy novomanželů v

komediích **Manželské etudy** (r. J. Hughes) a **Beetlejuice** (r. T. Burton). Herecké schopnosti prokázal také ve zcela odlišných žánrových polohách. Ve špionážním thrilleru **Hon na ponorku** (r. J. McTiernan) ztělesnil experta CIA na námořní bojovou taktiku dr. Jacka Ryana, který napomůže tomu, aby nad mocenskými a politickými zájmy zvítězila rozvaha a lidskost. Postavení mezinárodní hvězdy, jež mu zajistila tato role, obhájil i v následujících filmech (mj. **Manželství s mafií**, **Alice**, **Konkurenti**). Nevyhýbá se ani práci na divadle, kde slavil úspěch mj. v mimobroadwayské inscenaci komediální pohádky Craiga Lucase *Předehra k polibku*, v jejíž film. verzi (r. N. René) si zahrál stejnou roli poleteného novomanžela Petera Hoskinse. Prosadil se rovněž na Broadwayi, kde se představil 1991 jako Stanley Kowalski ve Williamsově dramatu *Tramvaj do stanice Touha* a za svůj výkon ve hře *Loot* obdržel cenu Theatre World Award 1986. Jeho bratři Daniel Baldwin (* 1961), William Baldwin (* 1963) a Stephen Baldwin (* 1966) se také věnují herecké dráze.

FILMOGRAFIE:

1984 – Sweet Revenge (TV – **Sladká pomsta** – V; r. David Greene); The Sheriff and the Astronaut (TV – Šerif a kosmonaut; r. E. W. Swackhamer); **1985** – Love on the Run (TV – Láska na útěku; r. Gus Trikonis); **1986** – Forever, Lulu (**Bláznivá ulice** – ČTV; r. Amos Kollek); Dress Gray (TV – Oblékni se do šedého; r. Glenn Jordan); **1987** – The Alamo: 13

Days to Glory (TV – **Alamo: Třináct dní ke slávě** – ČTV; r. Burt Kennedy); **1988** – She's Having a Baby (**Manželské etudy** – ČTV; r. John Hughes); Talk Radio (Rozhlasový rozhovor; r. Oliver Stone); Working Girl (**Podnikavá dívka**; r. Mike Nichols); Married to the Mob (**Manželství s mafií** – V; r. Jonathan Demme); **Beetlejuice** – V (r. Tim Burton); **1989** – **Great Balls of Fire!** – ČTV (r. Jim McBride); **1990** – The Hunt for Red October (**Hon na ponorku**; r. Jim McTiernan); **Miami Blues** – ČTV (r. George Armitage); **Alice** – ČTV (r. Woody Allen); **1991** – The Marrying Man (**Muž na ženění** – V; r. Jerry Rees); **1992** – Prelude to a Kiss (**Předehra k polibku** – V; r. Norman René); Glengarry Glen Ross (**Konkurenti**; r. James Foley); **1993** – Earth and the American Dream (Země a americký sen; r. Bill Couturie); Malice (**V moci posedlosti**; r. Harold Becker); **1994** – The Getaway (**Útěk do Mexika**; r. Roger Donaldson); The Shadow (**Shadow** – V/**Muž stínů** – ČTV/ **Muž Stín** – KTV; r. Russell Mulcahy); **1995** – A Streetcar Named Desire (TV – **Tramvaj do stanice Touha** – V; r. Glenn Jordan); Heaven's Prisoners (**Nebeští vězni**; r. Phil Joanou; + spol. prod.); **1996** – Looking for Richard (D – **Al Pacino – Richard III.**; r. Al Pacino); The Juror (**Porotce**; r. Brian Gibson); Raw Footage (TV, D – Nesestříhaný film; r. Ary Park); Ghosts of Mississippi (**Duch minulosti**; r. Rob Reiner); **1997** – The Edge (**Na ostří nože** – V; r. Lee Tamahori); **1998** – Mercury Rising (**Mercury**; r. Harold Becker); Outside Providence (**Hurá na to!** – V; r. Michael

Corrente); *Thick as Thieves* (**Špinavý kšefty** – V; r. Scott Sanders); *The Confession* (**Zákon pomsty** – V; r. David Hugh Jones; + spol. prod.); **1999** – **Notting Hill** (r. Roger Michell); *Outside Providence* (r. Michael Corrente); **2000** – *Clerks* (TV, A; r. Steve Loter; pouze hlas); *Nuremberg* (TV – **Norimberský proces** – ČTV; r. Yves Simoneau); *Thomas and the Magic Railroad* (*Thomas a kouzelná železnice*; r. Britt Allcroft); *State and Main* (r. David Mamet; + spol. prod.); *The Acting Class* (*Herecká třída*; r. Jill Hennessyová, Elizabeth Holderová); **2001** – **Pearl Harbor** (r. Michael Bay); *Cats & Dogs* (**Jako kočky a psi**; r. Lawrence Guterman; pouze hlas); *The Devil and Daniel Webster* (*Ďábel a Daniel Webster*; r. Alec Baldwin); *Final Fantasy: The Spirits Within* (A – **Final Fantasy: Esence života**; r. Hironobu Sakaguchi; pouze hlas); *The Royal Tenenbaums* (**Taková zvláštní rodinka**; r. Wes Anderson; pouze hlas).

ČS. BIBLIOGRAFIE:

Kinorevue, 1995, č. 6, s. 3 (rozhovor). – Kinorevue, 1992, č. 14, s. 8-9.

BALDWIN Stephen

* 12. května 1966 – Massapequa, Long Island, New York (USA)

Je nejmladším ze šesti sourozenců (tři bratři a dvě sestry). Po středoškolských studiích navštěvoval American Academy of Dramatic Arts (AADA). Hereckou kariéru začínal na mimobroadwayských divadelních scénách, kde debutoval po boku Daryl Hannahové ve hře *Out of America*. Když mu bylo dvacet, zamiloval se na první pohled na autobusové zastávce v New Yorku do Brazilky jménem Kennya, která se stala jeho manažerkou a matkou jejich dcery Alaiy. Popularitu mu přinesla role mladého Buffalo Billa v TV westernovém seriálu **The Young Riders** (1989, **Mladí jezdci** – ČTV). Jako host vystupoval v seriálech **Family Ties** (1982-89, **Rodinná pouta** – ČTV), **China Beach** a **Kate & Allie**. Zkušenosti před film. kamerou získával od konce 80. let v epizodních a vedlejších rolích, první větší příležitost dostal v úloze

vojenského zběha Durninga, přezdívaného Jéčko (Little J), člena pronásledované skupiny dezertérů a lupičů, v černošském westernu **Banda** (r. M. Van Peebles). Do mezinárodního povědomí se však zapsal teprve postavou lehkomyšlného studenta ekonomie Stuarta, jehož dva noví spolubydlíci na koleji (Josh Charles a Lara Flynn Boyleová) s ním utvoří zmatený milostný trojúhelník, v úspěšné milostné komedii **Švédská trojka** (r. A. Fleming). Až na drobné výjimky je obsazován většinou do kriminálních thrillerů, v nichž ztvárňuje mladíky, pohybující se mimo zákon: psychotický bankovní lupič (**Konec sezóny**), horkokrevný zločinec (**Obvyklí podezřelí**), počítačový hacker (**Vzali roha**). Jeho tři starší bratři jsou všichni herci – Alec, William a Daniel Baldwinové.

FILMOGRAFIE:

1987 – The Prodigious Hickey (TV – Úžasný Hickey; r. Robert Iscove); **1988** – The Return of Hickey (TV – Návrat Hickeyho; r. Allan Goldstein); The Beast (**Bestie** – V; r. Kevin Reynolds); **Homeboy** – V (r. Michael Seresin); **1989** – Born on the Fourth of July (**Narozen 4. července** – V; r. Oliver Stone); Jury Duty: The Comedy (TV – Člen poroty: Komedie; r. Michael Schultz); Last Exit to Brooklyn (**Poslední útěk do Brooklynu**; r. Uli Edel); **1992** – Crossing the Bridge (**Na rozhraní** – V; r. Mike Binder); **1993** – Posse (**Banda**; r. Mario Van Peebles); Bitter Harvest (**Hořká sklizeň** – V; r. Duane Clark); **1994** – 8 Seconds (**8 sekund** –

V/**Osm vteřin** – KTV; r. John G. Avildsen); Threesome (**Švédská trojka**; r. Andrew Fleming); Mrs. Parker and the Vicious Circle (**Mrs. Parker a začarovaný kruh** – V/**Paní Parkerová a začarovaný kruh** – ČTV; r. Alan Rudolph); A Simple Twist of Fate (**Život naruby** – V; r. Gillies MacKinnon); New Eden (TV – Nový ráj; r. Alan Metzger); **1995** – Fall Time (**Konec sezóny** – V; r. Paul Warner); The Usual Suspects (**Obvyklí podezřelý**; r. Bryan Singer); Under the Hula Moon (**Pod bláznivým měsícem** – ČTV; r. Jeff Celentano); Dead Weekend (TV – Mrtvý víkend; r. Amos Poe); Bio-Dome (**Bio-Dome** – V **Bio-dóm** – ČTV; r. Jason Bloom); **1996** – Fled (**Vzali roha** – V; r. Kevin Hooks); Crimetime (**Čas zločinu** – V; r. George Sluizer); **1997** – Half Baked (r. Tamra Davis); **1998** – Sub Down (**Kolize** – V; r. Alan Smithee); Scarred City (**Ohrožené město** – V; r. Ken Sanzel); One Tough Cop (**Drsňák** – ČTV; r. Bruno Barreto); **1999** – Friends & Lovers (Přátelé a milenci; r. George Haas); Dean Koontz's Mr. Murder (TV – **Pan Vražda** – ČTV; r. Dick Lowry); The Sex Monster (Sexuální nestvůra; r. Max Binder); Mercy (TV – **Stopy vraha** – V; r. Damian Harris); Cutaway (**Adrenalin** – V; r. Guy Manos); **2000** – The Flintstones in Viva Rock Vegas (**Flintstoneovi 2**; r. Brian Levant); Table One (r. Michael Scott Bregman); **2001** – Dead Awake (**Vražedné sny** – V; r. Marc S. Grenier); Protection (Ochrana; r. John Flynn); Zebra Lounge (r. Kari Skoglandová).

BALDWIN William

* 21. února 1963 – Massapequa, New York (USA)

Pochází z početné rodiny profesora historie a sociologie. Vystudoval politické vědy na State University of New York (SUNY) v Binghamtonu a inspirován hereckými úspěchy nejstaršího bratra Aleca, rozhodl se také pro hereckou dráhu, kterou zahájil v TV reklamách. Poprvé na sebe upozornil hlavní rolí úlisného a nemilosrdného vraha Roberta Chamberse v dokumentárně pojatém TV dramatu podle skutečné události **Vražda v Central Parku**. Po několika vedlejších film. rolích, jimiž prokázal svůj talent po boku hereckých hvězd (Robert De Niro, Richard Gere a Tom Cruise), vstoupil do mezinárodního povědomí úlohou newyorského gigola Joa Caselly, jehož si najme zhrzená lesbička (Kelly Lynchová) ke svedení své přítelkyně (Sherilyn Fennová), v komedii **Srdcová trojka** (r. Y. Bogayevicz). Ke zvýšení jeho popularity přispěla následující úloha

psychopatického milence Zekeho Hawkinse, podezřelého z vražd, který sleduje pomocí supertechniky na desítkách monitorů dění v bytech svého manhattanského domu, v erotickém psychothrilleru **Někdo se dívá** (r. Ph. Noyce). Je ženatý se zpěvačkou Chynnou Phillipsovou. Jeho bratři Alec Baldwin (* 1958), Stephen Baldwin (* 1966) a Daniel Baldwin (* 1961) se rovněž úspěšně věnují herecké kariéře.

FILMOGRAFIE:

1989 – The Preppie Murder (TV – **Vražda v Central Parku** – ČTV; r. John Herzfeld); Born on the Fourth of July (**Narozen 4. července** – V; r. Oliver Stone); **1990** – Internal Affairs (**Vnitřní záležitosti** – V; r. Mike Figgis); Flatliners (**Hráči se smrtí**; r. Joel Schumacher); **1991** – Backdraft (**Oheň**; r. Ron Howard); **1992** – Three of Hearts (**Srdcová trojka**; r. Yurek Bogayevicz); **1993** – Sliver (**Někdo se dívá**; r. Phillip Noyce); **1995** – A Pyromaniac's Love Story (**Výbušná love story** – V; r. Joshua Brand); Fair Game (**Jako štvaná zvěř**; r. Andrew Sipes); **1996** – Curdled (**Krvavá romance** – V; r. Reb Braddock); **1997** – Shattered Image (**Nájemný vrah** – V; r. Raoul Ruiz); **1999** – **Virus** – V (r. John Bruno); Brotherhood of Murder (TV – Bratrstvo vraždy; r. Martin Bell); **2000** – Relative Values (Relativní hodnoty; r. Eric Styles); **2002** – Say Nothing (Nic neříkej; r. Allan Moyle).

ČS. BIBLIOGRAFIE:

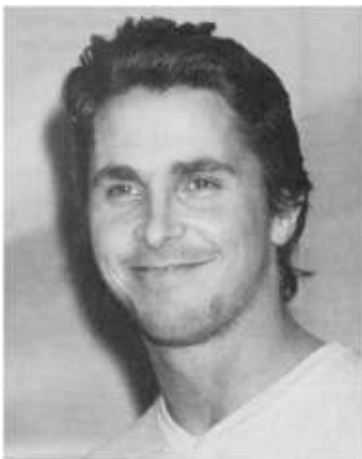
Kinorevue, 1992, č. 14, s. 8-9.

BALE Christian

(Christian Morgan Bale)

* 30. ledna 1974 – Pembrokeshire, Západní Wales (Velká Británie)

Pochází z rodiny s hereckou tradicí; jeho dědeček byl hercem a matka původně vystupovala jako cirkusová tanečnice. Jeho otec, někdejší pilot, pracuje jako finanční poradce. Ačkoliv jeho starší sestra chtěla být hudebnicí, orientoval se na ambice své druhé sestry – herečky. Oba již měly divadelní výstupy v londýnském West Endu. Uměleckou dráhu začínal jako devítiletý v TV reklamách a na divadle v Londýně. Na TV obrazovce poprvé zaujal úlohou následníka ruského trůnu Alexandra v historickém dramatu **Anastazie**. Pro film ho objevil Steven Spielberg, který ho v konkurenci 4000 uchazečů obsadil do hlavní role zhýčkaného anglického chlapce Jima Grahama, o jehož tříletém pobytu v japonském

zajateckém táboře vypráví epické drama z 2. světové války podle stejnojmenného autobiografického románu J. G. Ballarda **Říše slunce** (Zvláštní cena Národní film. rady). S nedávnou i vzdálenou minulostí jsou spojeny také jeho další výrazné film. postavy: gymnazista z bohaté aristokratické rodiny Thomas Berger, který je zamilován do literárně nadané dívky (Winona Ryderová), v hudebním retrofilmu **Swing Kids** (r. Th. Carter); Angličan Edward Rosier, ucházející se o ruku nedostupné mladé dívky (Valentina Cerviová), v psychologické adaptaci románu Henryho Jamese **Portrét dámy** (r. J. Championová); zamlklý intelektuál Laurie a přítel početné dívčí rodiny, v romantickém snímku podle stejnojmenného románu Louisy May Alcottové **Malé ženy** (r. G. Armstrongová); Ježíš Nazaretský v biblickém TV dramatu **Marie, Matka Boží**; athénský voják Demetrius v přepisu známé Shakespearovy komedie **Sen noci svatojánské** (r. M. Hoffman).

FILMOGRAFIE:

1986 – Heart of the Country (TV – Srdce země; r. Brian Farnham); Anastasia: The Mystery of Anna (TV – **Anastazie** – ČTV; r. Marvin J. Chomsky); **1987** – Empire of the Sun (**Rue slunce** – V; r. Steven Spielberg); Mio, moj Mio (**Mio, můj Mio**; r. Vladimir Grammatikov); **1989** – Henry V (**Jindřich V.**; r. Kenneth Branagh); Treasure Island (TV – **Ostrov pokladů** – V; r. Fraser C. Heston); **1991** – A Murder of Quality (TV – Vražda kvality; r. Gavin Millar); **1992** – Newsies (Kameloti; r. Kenny

Ortega); **1993** – **Swing Kids** (r. Thomas Carter); Prince of Jutland (Jutský princ; r. Gabriel Axel); **1994** – Little Women (**Malé ženy**; r. Gillian Armstrongová); **1995** – **Pocahontas** (A; r. Mike Gabriel, Eric Goldberg; pouze hlas); **1996** – The Portrait of a Lady (**Portrét dámy**; r. Jane Campionová); Joseph Conrad's The Secret Agent (**Tajný agent** – ČTV; r. Christopher Hampton); **1997** – Metroland (r. Philip Saville); **1998** – All the Little Animals (Všechna malá zvířata; r. Jeremy Thomas); Velvet Goldmine (**Sametová extáze**; r. Todd Haynes); **1999** – William Shakespeare's A Midsummer Night's Dream (**Sen noci svatojanské** – V; r. Michael Hoffman); Mary, Mother of Jesus (TV – **Marie, Matka Boží** – KTV; r. Kevin Connor); **2000** – American Psycho (**Americké psycho**; r. Mary Harronová); Shaft (**Drsněj Shaft**; r. John Singleton); **2001** – Captain Corelli's Mandolin (**Mandoline kapitána Corelliho**; r. John Madden); **2002** – Equilibrium (r. Kurt Wimmer); Reign of Fire (**Království ohně**; r. Bob Bowman); Laurel Canyon (r. Lisa Cholodenková).

ČS. BIBLIOGRAFIE:

Cinema, 2000, č. 9, s. 42-44.

BALKOVÁ Fairuza

* 21. května 1974 – Point Reyes, Kalifornie (USA)

Své exotické jméno (arabsky znamená tyrkysový) dostala od otce podle barvy jejích očí. Nejprve vyrůstala v kalifornské komunitě hippies a poté, co se rodiče rozvedli, žila s matkou v kanadském Vancouveru, kde také začínala jako dětská herečka profesionální kariéru v TV. Hrála např. nemotornou žákyni čarodějnické školy Mildred Hubbleovou v pohádce podle populární dětské knihy Jill Murphyové **Nejhorší čarodějnice**. Ve filmu debutovala už v necelých deseti letech jako Dorotka v pokračování slavného muzikálu **Návrat do země Oz** (r. W. Murch). 1985-87 navštěvovala Bush Davies Performing Arts School ve Velké Británii, ale mezitím účinkovala v TV a ve filmu. Tím, že se pohybovala od raného dětství mezi dospělými v prostředí zábavního průmyslu, nedokázala se vyrovnat s podmínkami školního řádu (problémy prohloubila ještě její dislekce), proto v patnácti letech na školu zcela

rezignovala. Proslavila se díky postavě dospívající Cecílie de Volanges, jejíž nevinnost padne za oběť intrikánské hře záletnického vikomta (Colin Firth) a stejně poživačné markýzy (Annette Beningová), ve film. přepisu Laclosova románu **Valmont** (r. M. Forman). Úloha dospívající Shade v nezávislém snímku o citových vzplanutích tří sester v pouštním městečku **Natankovat, najíst se a vyspat** (r. A. Andersová) jí přinesla cenu Independent Spirit 1991 a postava oběti znásilnění na malém městě v TV snímku **Hanba** zase cenu Cable Ace 1992. Nejlépe se uplatňuje v nízkorozpočtových filmech nezávislých a začínajících režisérů: mladá manželka, která odmítá spát s milovaným mužem (Lenny Van Dohlen), dokud se nevrátí její dávno mrtvý otec (Seymour Cassel), v komediálním dramatu **Budka** (r. S. Brezinerová); vzpurná dcera Soňa Weilerová, vychovávaná pouze outsiderským otcem (Harvey Keitel), v psychologickém dramatu podle knihy Sheily Ballantyneové **Fiktivní zločiny** (r. A. Drazan); panovačná středoškolačka Nancy, jedna ze čtveřice dívek posedlých okultismem, v hororu **Čarodějky** (r. A. Fleming); autostopařka Alice, která svádí psychologický souboj s masovým vrahem (Robert Forster), v černokomediální road movie **Panna nebo orel** (r. P. Chart); skinheadka Stacey, jejíž někdejší milenec (Edward Norton) se po návratu z vězení zcela odkloní od neonacistických ideálů, v dramatu **Kult hákového kříže** (r. T. Kaye).

FILMOGRAFIE:

1985 – Deceptions (TV – **Podvod** – ČTV; r. Robert Chenault,

Melville Shavelson); Return to Oz (Návrat do země Oz; r. Walter Murch); **1986** – The Best Christmas Pageant Ever (TV – Vůbec nejlepší vánoční podívaná; r. George Schaefer); The Worst Witch (TV – Nejhorší čarodějnice; r. Robert M. Young); **1987** – Poor Little Rich Girl: The Barbara Hutton Story (TV – **Ubohá bohatá dívka** – ČTV; r. Charles Jarrott); **1988** – The Outside Chance of Maximilian Glick (**Vzdálená naděje Maximiliana Glicka** – KTV; r. Allan A. Goldstein); **1989** – **Valmont** (r. Miloš Forman); **1991** – Deadly Intentions... Again? (TV – **Chuť zabít** – ČTV; r. James Steven Sadwith); Gas Food Lodging (**Natankovat, najíst se a vyspat**; r. Allison Andersová); **1992** – Shame (TV – Hanba; r. Dan Lerner); The Danger of Love (TV – Nebezpečí lásky; r. Joyce Chopraová); **1993** – Murder in the Heartland (TV – **Vrah v Heartlandu** – V; r. Robert Markowitz); **1994** – Tollbooth (Budka; r. Salome Brezinerová); Imaginary Crimes (**Fiktivní zločiny** – V; r. Anthony Drazan); **1995** – Things to Do in Denver When You're Dead (**Co dělat v Denveru, když člověk nežije**; r. Gary Fleder); Shadow of a Doubt (TV – **Stín pochybnosti** – ČTV; r. Brian Dennehy); **1996** – The Craft (**Čarodějky**; r. Andrew Fleming); Nowhere (Zkurvená nuda; r. Gregg Araki); The Island of Dr. Moreau (**Ostrov Dr. Moreau**; r. John Frankenheimer); **1997** – The Maker (**Suverén** – V; r. Tim Hunter); American Perfekt (**Panna nebo orel** – V; r. Paul Chart); **1998** – There's No Fish Food in Heaven (V nebi nejsou žádná rybí jídla; r. Eleanor E. Gaverová); American History X (**Kult**

hákového kříže; r. Tony Kaye); *The Waterboy* (**Vodonoš**; r. Frank Coraci); **2000** – *Stillwater* (Klidná voda; r. Cameron Crowe); *Almost Famous* (**Na pokraji slávy**; r. Cameron Crowe); *Red Letters* (Červené dopisy; r. Bradley Battersby); **2001** – *Personal Velocity: Three Portraits* (Osobní rychlost: Tři portréty; Rebecca Millerová).

BALSAM Martin

(Martin Henry Balsam)

* 4. listopadu 1919 – Bronx, New York City (USA) † 13. února 1996 – Řím (Itálie)

Divadlu se věnoval už jako teenager. Než však nastoupil profesionální hereckou dráhu, vystřídal řadu zaměstnání, pracoval např. jako prodavač knih, rozhlasový opravář, číšník a biletář. 1941 debutoval na Broadwayi ve hře *Ghost for Sale*. Za války sloužil u letectva a po demobilizaci navštěvoval dvě newyorské herecké dílny – Dramatic Workshop of the New School for Social Research a od 1947 čerstvě založené Actors Studio. Právě jeden z čelných pedagogů tohoto učiliště, režisér Elia Kazan, mu poskytl první zkušenost před kamerou, když ho obsadil do role inspektora s dýmkou ve svém sociálním dramatu **V přístavu**. Daleko víc však zaujal úlohou předsedy poroty, který svým jednáním ztělesnil prototyp příjemného a

sympatického oportunisty, v soudním dramatu **Dvanáct rozhněvaných mužů** (r. S. Lumet). Další postavou, s níž se zapsal do dějin světové kinematografie, je soukromý detektiv Milton Arbogast, jehož při pátrání po zmizelé dívce s penězi (Janet Leighová) zavraždí mladý schizofrenik (Anthony Perkins), v legendárním psychothrilleru **Psycho** (r. A. Hitchcock). Od poč. 50. let dělil své herecké aktivity mezi film, TV a divadlo, kde byl za své výkony odměněn cenou Tony 1968 v premiérové broadwayské inscenaci komedie Roberta Andersona *Víš přece, že neslyším, když teče voda* a cenou Obie v mimobroadwayském představení hry Ronalda Ribmana *Skladování v chladu*. Na TV obrazovce se začal objevovat hned v raných dobách živého vysílání koncem 40. let, např. v seriálech **Playhouse 90**, **Studio One**, **Philco Television Playhouse**, **Dr. Kildare**, **Naked City** (Nahé město), **The Defenders** (Obhájci), **Alfred Hitchcock Presents** (Alfred Hitchcock uvádí). Největšího uznání ve filmu (Oscar 1965) dosáhl vedlejší rolí Arnolda Burnse, který dělá agenta svému bratrovi – TV scenáristovi (Jason Robards jr.), v přepisu divadelní komedie Herba Gardnera **Tisíc klaunů** (r. E. Coe). Jako charakterní herec se uplatnil především ve vedlejších partech, mezi nimiž vynikají postavy ve filmech se závažnou tematikou: majitel dostavníkové linky Henry Mendez ve westernu podle novely Elmora Leonarda **Hombre** (r. M. Ritt), horlivý plukovník Cathcart v adaptaci protiválečného satirického románu Josepha Hellera **Hlava-22** (r. M. Nichols), podvodník s elixíry Meriweather ve westernovém eposu podle knihy Thomase Bergera **Malý velký muž** (r. A. Penn), velitel tichomořské flotily admirál Husband E. Kimmel v rekonstrukci jedné z klíčových událostí

2. světové války **Tora, Tora, Tora!!!** (r. R. Fleischer) nebo Howard Simons v politickém dramatu o odhalení zákulisí aféry Watergate **Všichni prezidentovi muži** (r. A. J. Pakula). Od poč. 70. let často působil v Itálii, kde účinkoval vedle komerčních snímků nevalné úrovně také v politických, společensko-kritických a kriminálních dramatech, v nichž ztvárňoval představitele zákona (**Přiznání policejního komisaře prokurátorovi republiky, Pravda a lež, Bankovní konto s výstrahou**). Od pol. 70. let zvýšil frekvenci svých angažmá v TV, kde patří k jeho nejpoblárnějším rolím postava Murraye Kleina, židovského obchodního partnera titulního hrdiny (Jean Stapleton) komediálního seriálu **Archie Bunker's Place** (1979-81). Jako host se objevil také v seriálech **Alice, The Twilight Zone** (Pásmo soumraku) a **Murder, She Wrote** (**To je vražda, napsala** – ČTV). Byl ženatý s Pearl Sommerovou (1952-54), s herečkou Joyce Van Pattenovou (1957-63) a s Irene Millerovou (od 1963). Z druhého manželství pochází herečka Talia Balsamová (* 1960) a z třetího manželství syn Adam (* 1965) a dcera Zoe (* 1969).

FILMOGRAFIE:

1954 – On the Waterfront (**V přístavu** – V; r. Elia Kazan); **1956** – Twelve Angry Men (**Dvanáct rozhněvaných mužů**; r. Sidney Lumet); **1957** – Time Limit (Časový limit; r. Karl Maiden); **1958** – Marjorie Morningstar (r. Irving Rapper); **1959** – **Al Capone** – ČTV (r. Richard Wilson); Middle of the Night (**Uprostřed noci**; r.

Delbert Mann); Winterset (TV; r. George Schaefer); **1960** – **Psycho** (r. Alfred Hitchcock); Tutti a casa (**Všichni domů**; r. Luigi Comencini); **1961** – Ada (r. Daniel Mann); Breakfast at Tiffany's (**Snídaně u Tiffanyho** – ČTV; r. Blake Edwards); Cape Fear (**Mys hrůzy** – ČTV; r. J. Lee Thompson); **1962** – La città prigioniera (Podrobené město; r. Joseph Anthony); **1963** – Who's Been Sleeping in My Bed? (**Kdo spal v mé posteli?** – ČTV; r. Daniel Mann); The Carpetbaggers (**Kořistníci** – KTV; r. Edward Dmytryk); Seven Days in May (**Sedm květnových dní** – ČTV; r. John Frankenheimer); Youngblood Hawke (r. Delmer Daves); **1965** – The Bedford Incident (Incident lodi Bedford; r. James B. Harris); Harlow (r. Gordon Douglas); A Thousand Clowns (Tisíc klaunů; r. Fred Coe); **1966** – Caccia alla volpe (**Hon na lišku** – ČTV; r. Vittorio De Sica); **Hombre** (r. Martin Ritt); **1969** – The Good Guys and the Bad Guys (**Dobří a špatní hoši** – V; r. Burt Kennedy); Me, Natalie (**Já, Natálie**; r. Fred Coe); Trilogy (Trilogie; r. Frank Perry); **1970** – The Catch-22 (**Hlava-22**; r. Mike Nichols); Hunters Are for Killing (TV – Lovce je třeba zabít; r. Bernard Girard); Little Big Man (**Malý velký muž**; r. Arthur Penn); The Old Man Who Cried Wolf (TV – Stařec, který vyvolal planý poplach; r. Walter Grauman); Tora! Tora! Tora! (**Tora, Tora, Tora!!!**; r. Richard Fleischer); **1971** – Confessione di un commissario di polizia al procuratore della repubblica (**Přiznání policejního komisaře prokurátorovi republiky**; r. Damiano Damiani); The Anderson Tapes

(**Záznamy o Andersonovi** – V; r. Sidney Lumet); Imputazione di omicidio per uno studente (Obvinění studenta z vraždy; r. Mauro Bolognini); **1972** – Il vero e il falso (**Pravda a lež**; r. Eriprando Visconti); The Man (Člověk; r. Joseph Sargent); Night of Terror (TV – Noc hrůzy; r. Jeannot Szwarc); **1973** – La colonna infame (Sloup hanby; r. Nelo Risi); A Brand New Life (TV – Úplně nový život; r. Sam O'Steen); Il consigliere (Poradce; r. Alberto De Martino); The Six Million Dollar Man (TV – Muž za šest milionů dolarů; r. Richard Irving); **The Stone Killer** – V (r. Michael Winner); Summer Wishes, Winter Dreams (**Letní naděje, zimní vzpomínky**; r. Gilbert Cates); **1974** – Murder on the Orient Express (**Vražda v Orient-expresu**; r. Sidney Lumet); The Taking of Pelham One Two Three (Přepadení vlaku 123 z Pelhamu; r. Joseph Sargent); Trapped Beneath the Sea (TV – V podmořské pasti; r. William A. Graham); Money to Burn (TV; r. Robert Michael Lewis); **1975** – Corruzione al palazzo di giustizia (**Korupce v justičním paláci** – ČTV; r. Marcello Aliprandi); Miles to Go Before I Sleep (TV – Před spánkem přejdeme míle; r. Fielder Cook); Death Among Friends (TV – Smrt mezi přáteli; r. Paul Wendkos); Mitchell (r. Andrew V. McLaglen); Cipolla colt (**Vůně cibule**; r. Enzo G. Castellari); Il tempo degli assassini (Čas vrahů; r. Marcello Andrei); **1976** – All the President's Men (**Všichni prezidentovi muži**; r. Alan J. Pakula); Raid on Entebbe (TV – **Operace Blesk** – ČTV; r. Irvin Kershner); The Lindbergh Kidnapping Case (TV – Únos malého

Lindbergha; r. Buzz Kulik); Con la rabbia agli occhi/Death Rage (Se zlostí v očích; r. Anthony M. Dawson); Two-Minute Warning (**Dvě minuty varování** – ČTV; r. Larry Peerce); The Sentinel (Hlídka; r. Michael Winner); Pronto ad uccidere (Připraven k zabíjení; r. Franco Prosperi); **1977** – Contract on Cherry Street (TV – Smlouva na Cherry Street; r. William A. Graham); The Storyteller (TV – Vypravěč příběhů; r. Robert Markowitz); **1978** – The Millionaire (TV – Milionář; r. Don Weis); Rainbow (TV – Duha; r. Jackie Cooper); Siege (TV – Obležení; r. Richard Pearce); Silver Bears (**Bankéři** – ČTV; r. Ivan Passer); Diamanti sporchi di sangue (Krví potřísněné diamanty; r. Fernando Di Leo); Occhi dalle Stelle (Oči za hvězdami; r. Mario Gariazzo); **1979** – Aunt Mary (TV – Teta Mary; r. Peter Werner); Cuba (**Kuba** – ČTV; r. Richard Lester); Gardenia (r. Domenico Paolella); The House on Garibaldi Street (TV – **Tajemný dům na Garibaldi Street** – V; r. Peter Collinson); The Seeding of Sarah Burns (TV – Setba Sarah Burnsové; r. Sandor Stern); There Goes The Bride (Nevěsta přichází; r. Terence Marcel); **1980** – L'avvertimento (**Bankovní konto s výstrahou**; r. Damiano Damiani); The Love Tapes (TV – Milostné nahrávky; r. Allen Reisner); **1981** – The People vs. Jean Harris (TV – Lid proti Jean Harrisové; r. George Schaefer); The Salamander (**Salamandr**; r. Peter Zinner); **1982** – Little Gloria... Happy at Last (TV – Malá Gloria... konečně šťastná; r. Waris Hussein); **1983** – I Want to Live (TV – **Justiční omyl** – ČTV; r. David

Llowell Rich); Innocent Prey (Nevinná oběť; r. Colin Eggleston; + spol. sc.); **1984** – The Goodbye People (Odepsaní lidé; r. Herb Gardner); **1985** – Death Wish 3 (**Přání zabít 3** – V; r. Michael Winner); Murder in Space (TV – Vražda ve vesmíru; r. Steven Hilliard Stern); St. Elmo's Fire (**Eliášův oheň** – V; r. Joel Schumacher); Space (TV – Prostor; r. Joseph Sargent, Lee Philips); **1986** – La piovra 2 (TV – **Chobotnice 2** – ČTV; r. Florestano Vancini); **The Delta Force** – V (r. Menahem Golan); Once Again (Podruhé; r. Amin Q. Chaudhri); Second Serve (TV – **Druhé podání** – ČTV; r. Anthony Page); Grown Ups (Dospělí; r. John Madden); Whatever It Takes (Cokoliv, čeho je třeba; r. Bob Demchuk); Fratelli di sangue (TV – Pokrevní bratři; r. Tonino Valerii); **1987** – Kids Like These (TV – Takové děti; r. Georg Stanford Brown); Private Investigations (TV – **Soukromé vyšetřování** – V; r. Nigel Dick); Queenie (TV – **Okovy slávy** – V; r. Larry Peerce); Fratello dello spazio (TV – Bratr z vesmíru; r. Mario Gariazzo); The Child Saver (TV – Zachránce dětí; r. Stan Lathan); **1989** – Due occhi diabolici (Dvě ďábelské oči; r. Dario Argento, George A. Romero); **1990** – La piovra 5 (TV – **Chobotnice 5** – ČTV; r. Luigi Perelli); L'ultima partita/The Last Match (**Poslední zápas** – V; r. Larry Ludman); Oceano (TV – Oceán; r. Ruggero Deodato); **1991** – Cape Fear (**Mys hrůzy**; r. Martin Scorsese); **1992** – The Sands of Time (TV – **Podivný klid** – ČTV; r. Gary Nelson); **1993** – Silence of the Hams (**Mlčení šunek**; r. Ezio Greggio); **1995** – Soldato ignoto

(Neznámý voják; r. Marcello Aliprandi); **1997** – Legend of the Spirit Dog (Legenda o psím duchu; r. Martin Goldman, Michael Spence).

BÁN János

* 4. října 1955 – Győr (Maďarsko)

Na chemické průmyslovce se věnoval sportu. 1975-79 vystudoval herectví u profesora Istvána Horvaie na Vysoké škole dramatických umění v Budapešti. Od 1979 vystřídal angažmá v oblastních divadlech v Pécsi (režisér Jánoš Szikora), Győru (hrál Horatia v *Hamletovi* režiséra Gábora Bodyho) a Szolnoku (režisér Tibor Csimadi). V srpna 1983 se stal jedním z prvních kmenových členů obnoveného budapešťského Divadla Józsefa Katony, kde pak vytvořil výrazné role mj. v Molièrové *Misanthropovi* (Clitandre), v drammatizaci Dostojevského *Hráče* (titulní role), v drammatizaci Hrabalových próz *Bambini di Praga*, v Čechovově *Třech sestřích* (poručík baron Tuzenbach), v dramatu Eliase Canettiho *Svatba* (mladý pan Peter Hell), v tragikomické pohádce Carla Gozziho *Král jelen* (kouzelník) a v Bulgakově *Uteku* (Golubkov). Před film. kamerou debutoval hlavní

úlohou osamělého mladíka se záznamem v trestním rejstříku Istvána Csüröse, jehož názory na život se zásadně změnil po setkání se starým mužem (Miklós Markovich), v psychologickém portrétu podle knihy Gyuly Marosiho **Každá středa** (r. L. Gyarmathyová). Svůj temperamentní a bezprostřední projev s přesnou mimikou osvědčil nejlépe v tragikomických postavách. Na národním festivalu v Budapešti 1986 byl oceněn za roli ženatého dělníka Gézy, který kvůli špatným sociálním podmínkám opustí práci u továrního lisu a rozhodne se na svém sídlišti soukromě podnikat jako řemeslník s vrtačkou, v hořké satíře **Navrtávač zdí** (r. Gy. Szomjas). Popularitu mu přinesla postava mentálně zaostalého závozníka Otíka Rákosníka, kterého parták (Marian Labuda) zachrání před velkoměstem, v úspěšné chapulářské české komedii **Vesničko má středisková** (r. J. Menzel).

FILMOGRAFIE:

1979 – Minden szerdán (**Každou středu**; r. Lívia Gyarmathyová); Koportos (r. Lívia Gyarmathyová); **1980** – Szerelmem Elektra (TV – Elektra a její pravda; r. Károly Esztergályos); **1981** – Kabala (r. Jánoš Rózsa); **1984** – Ezmélés (Procitnutí; r. Ferenc Grunwalsky); **1985** – Falfúró (**Navrtávač zdí** – ČTV; r. György Szomjas); **Vesničko má středisková** (r. Jiří Menzel); **1986** – Hajnali háztetők (Střechy za úsvitu; r. Jánoš Dömölky); Ördögi kísértetek (TV – Ďáblova pokušení; r. Gyula Maár); **1987** – Utolsó kézirat (Poslední

rukopis; r. Károly Makk); **1988** – Red Heat (**Rudé horko**; r. Walter Hill); Kuldetés Evianba (Misie do Evianu; r. Erika Szántóová); Tanmesék a szexről (Morální příběhy o sexu; r. Szilveszter Siklósi); **1989** – Kicsi, de nagyon erős (Malý, ale silný; r. Ferenc Grunwalsky); Hét akasztott (TV – Sedm oběšených; r. János Dömölky); **1991** – Sztálin menyasszonya (Stalinova nevěsta; r. Péter Bacsó); Julianus (r. Gábor Koltay); **1992** – Kutyabaj (Psí daň; r. László Sántha); Ördög vigye (Čert to vem!; r. Robert Pajer); **1993** – Rúzs (Rtěnka; r. Robert-Adrian Pejo); **1994** – A brooklyni testvér (Bratr z Brooklynu; r. Péter Gárdos); Baldipata (TV; r. Michel Lang); **1995** – Csajok (Holky; r. Ildikó Szabóová); Albert, Albert (TV; r. Jaroslav Rihak); **1997** – **Modré z nebe** (r. Eva Borušovičová); **1998** – Körömszakadtáig (Zub a nehet; r. Sonia El Einiová); Visszatérés (Navrátilc; r. Ferenc Grunwalsky); **1999** – Árnyékban (TV – Ve stínu; r. Attila Seprödi Kiss); **2000** – A szivárvány harcosa/lzsakhár (Bojovník z duhy; r. Péter Havas).

ČS. BIBLIOGRAFIE:

Divadelní noviny, 2001, č. 15, s. 12-13 (rozhovor). – Reflex, 2001, č. 29, s. 48-50 (rozhovor). – Květy, 2001, č. 28, s. 26-27 (rozhovor). – Film a divadlo, 1987, č. 20, s. 18-21 (rozhovor).

BANCROFTOVÁ Anne

(Anna Maria Luisa Italiano)

* 17. září 1931 – New York City (USA)

Už od dětství, kdy vyrůstala v Bronxu jako dítě italských přistěhovalců, se věnovala divadlu. Po maturitě na Christopher Columbus High School studovala 1948-50 herectví na newyorské American Academy of Dramatic Arts a začala vystupovat v TV programech Studio One; mj. v dramatisaci Turgeněvovy novely **The Torrents of Spring** (1950, Jarní vody). Další hereckou průpravu absolvovala 1957 u Herberta Berghofa a 1958 vstoupila do Actors Studia. Třebaže se ve filmu uplatnila už od poč. 50. let, úspěchy nejprve sklízela na divadle; za svůj výkon po boku Henryho Fondy v broadwayské inscenaci hry Williama Gibsona *Dva na houpačce* byla poctěna cenou Tony 1958. Získala ji znovu 1960 za roli Anny Sullivanové, která se v dramatu Williama

Gibsona *Divotvůrkyně* stará o hluchoněmou a slepou spisovatelku. Hlavní part mladé pečovatelky ze stejnojmenné film. verze tohoto dramatu (r. A. Penn) jí vynesl Oscara 1962, cenu BAFTA 1962 a cenu na MFF v San Sebastianu 1962. Obdobně náročnou kreaci předvedla v dramatu o rodinné krizi **Pojídač tykví** (r. J. Clayton), kde si ztvárněním úlohy matky sedmi dětí Jo Armitageové zajistila cenu na MFF v Cannes 1964, cenu BAFTA 1964 a nominaci na Oscara 1964. Své schopnosti charakterní herečky prokázala zejména v postavách zralých a zkušených žen, většinou matek (**Mladý Winston** a **Dobrou noc, mami**). Stejně tak dobře se prosadila v komediálním žánru, kde svůj šarm skvěle uplatnila mj. v úloze paní Robinsonové, jejíž půvaby dokonce popletou hlavu nesmělému studentovi (Dustin Hoffman), hrdinovi smutné komedie **Absolvent** (r. M. Nichols). Mezi kandidáty na Oscara 1985 a oceněné herce na MFF v Karlových Varech 1986 se dostala díky roli matky představené, kterou ztělesnila v psychologickém dramatu **Anežka boží** (r. N. Jewison). 1970 debutovala jako režisérka svým autorským TV pořadem **Annie: The Woman in the Life of a Man** (Annie: Žena v životě muže), jehož byla také hereckou protagonistkou a za který obdržela cenu Emmy. Druhým jejím režijním pokusem bylo 1980 komediální drama **Tloušťík**. 1953-57 byla provdána za herce Martina A. Maye a od 1957 je jejím manželem komik, film. režisér a herec Mel Brooks, po jehož boku si zahrála v remaku Lubitschova snímku **Být, či nebýt** (r. A. Johnson) polskou herečku Annu Bronskou, která se spolu s dalšími kolegy z divadla zaplete do protifašistického odboje.

FILMOGRAFIE:

1952 – Don't Bother to Knock (Nemusíte klepat; r. Roy W. Baker); Treasure of the Golden Condor (Poklad Zlatého kondora; r. Delmer Daves); **1953** – Tonight We Sing (Dnes večer si zazpíváme; r. Mitchell Leisen); The Kid from Left Field (Šikovný hoch z levého pole; r. Harmon Jones); **1954** – Demetrius and the Gladiators (**Demetrius a gladiátoři** – ČTV; r. Delmer Daves); The Raid (Nájezd; r. Hugo Fregonese); Gorilla at Large (Gorila na svobodě; r. Harmon Jones); **1955** – A Life in the Balance (Život v rovnováze; r. Harry Horner); New York Confidential (New York důvěrně; r. Russell Rouse); The Naked Street (Obnažená ulice; r. Maxwell Shane); **1956** – Nightfall (Soumrak; r. Jacques Tourneur); Walk the Proud Land (Kráčíš po hrdé zemi; r. Jesse Hibbs); The Last Frontier (Poslední hranice; r. Anthony Mann); **1957** – The Girl in Black Stockings (Dívka v černých punčochách; r. Howard W. Koch); The Restless Breed (Neposedné plémě; r. Allan Dwan); **1962** – The Miracle Worker (Divotvůrkyně; r. Arthur Penn); **1964** – The Pumpkin Eater (Pojídač tykví; r. Jack Clayton); **1965** – The Slender Thread (**Na vlásku** – ČTV; r. Sydney Pollack); Seven Women (Sedm žen; r. John Ford); **1967** – The Graduate (**Absolvent**; r. Mike Nichols); **1972** – Young Winston (**Mladý Winston** – ČTV; r. Richard Attenborough); **1975** – The Prisoner of Second Avenue (**Zajatec 2. avenue**; r. Melvin Frank); The

Hindenberg (**Hindenburg** – ČTV **Příběh vzducholodi**
Hindenburg – ČTV; r. Robert Wise); **1976** – Lipstick (**Rtěnka** – V; r. Lamont Johnson); Silent Movie (**Němý film**; r. Mel Brooks); **1977** – The Turning Point (**Nový začátek** – V/**Okamžik zvratu** – ČTV; r. Herbert Ross); Gesù di Nazareth/Jesus of Nazareth (TV – **Ježíš Nazaretský** – V; r. Franco Zeffirelli); **1980** – Fatso (Tloušťík; r. Anne Bancroftová); The Elephant Man (**Sloní muž** – V; r. David Lynch); **1982** – **Marco Polo** – ČTV (TV; r. Giuliano Montaldo); **1983** – To Be or Not to Be (**Být, či nebýt** – V; r. Alan Johnson); **1984** – Garbo Talk (**Garbo mluví** – ČTV; r. Sidney Lumet); **1985** – Agnes of God (**Anežka boží** – V; r. Norman Jewison); **1986** – 84 Charing Cross Road (**Charing Cross Road c. 84** – ČTV; r. David Jones); 'night, Mother (**Dobrou noc, mami** – ČTV; r. Tom Moore); **1988** – Torch Song Trilogy (**Mučivá láska** – V/**Sentimentální trilogie** – ČTV; r. Paul Bogart); **1989** – Bert Rigby, You're a Fool (**Berte Rigby, jsi hlupák** – ČTV; r. Carl Reiner); **1992** – Mrs. Cage (TV – Paní Cageová; r. Robert Allan Ackerman); Neil Simon's Broadway Bound (TV – Propojení Neila Simona s Broadwayi; r. Paul Bogart); Honeymoon in Vegas (**Líbánky v Las Vegas** – V; r. Andrew Bergman); Love Potion No. 9 (**Nápoj lásky** – ČTV; r. Dale Launer); **1993** – Point of No Return (**Zabiják**; r. John Badham); **Mr. Jones** (r. Mike Figgis); Malice (**V moci posedlosti**; r. Harold Becker); **1994** – Oldest Living Confederate Widow Tells All (TV – **Zpověď nejstarší vdovy**

Konfederace – ČTV; r. Ken Cameron); The Mother (TV – Matka; r. Simon Curtis); **1995** – Home for the Holiday (**Domů na svátky**; r. Jodie Fosterová); Dracula: Dead and Loving It (**Drákuloviny**; r. Mel Brooks); How to Make an American Quilt (**Co si ušít do výbavy** – V; r. Jocelyn Moorhouseová); **1996** – Homecoming (TV – Návrat domů; r. Mark Jean); The Sunchaser (**Jít za sluncem** – V; r. Michael Cimino); **1997** – **G.I. Jane** (r. Ridley Scott); Critical Care (**Kritická péče** – ČTV; r. Sidney Lumet); Great Expectations (**Velké naděje**; r. Alfonso Cuarón); **1998** – Antz (A – **AntZ** – **MravenecZ**; r. Eric Darnell, Tim Johnson; pouze hlas); Mark Twain's America in 3D (D – Amerika Marka Twaina ve třetí dimenzi; r. Stephen Low); **1999** – Up at the Villa (Nahoře ve vile; r. Philip Haas); Deep in My Heart (TV – Hluboko v mém srdci; r. Ronnie Kern); **2000** – Keeping the Faith (**Rabín, kněz a krásná blondýna**; r. Edward Norton); Poles Apart (TV, D; r. Greg Stiever); **2001** – Haven (TV – Přístav; r. John Gray); Heartbreakers (**Před svatbou ne!**; r. David Mirkin).

ČS. BIBLIOGRAFIE:

Film a divadlo, 1987, č. 17, s. 1. – Kino, 1977, č. 20, s. 8-9.

BANDERAS Antonio

* 10. srpna 1960 – Málaga, Andalusie (Španělsko)

Původně chtěl být matadorem a pak veterinářem. Poté však, co zhlédl rockový muzikál *Vlasy*, rozhodl se pro herectví. Vystudoval Školu dramatického umění v Malaze a 1981 odešel do Madridu, kde zahájil úspěšnou hereckou kariéru na divadle. Pod režijním vedením Luise Pascuala hrál na jevišti Teatro Maria Guerrero v dramatech Pedra Calderóna de la Barcy *Dcera vzduchu* a Christophera Marlowea *Tragédie Edwarda II.* Pro film ho objevil poč. 80. let nezávislý režisér Pedro Almodóvar, v jehož provokativních, eroticky laděných a výtvarně stylizovaných komediích vytvořil výrazné postavy současných temperamentních a psychicky nevyrovnaných mladíků, jimiž vstoupil do mezinárodního povědomí: vidinami trpící toreador Angel, zapletený do série vražd svého učitele (Nacho Martinez) a jeho milenky-advokátky (Assumpta Sernaová), v kriminální tragikomedii **Matador**;

homosexuální Antonio Benítez, s nímž naváže milostný poměr scenárista (Eusebio Poncela), ve snímku **Zákon touhy**; Carlos, dospělý syn milence hlavní hrdinky (Carmen Mauraová), ve ztřeštěné situační komedii **Ženy na pokraji nervového zhroucení**; psychopatický Ricky, jemuž se podaří násilnými prostředky vynutit lásku zbožňované herečky erotických filmů (Victoria Abrilová), v milostné komedii **Spoutej mě!** Poč. 90. let se prosadil jako mezinárodní hvězda také v Hollywoodu, kde vytvořil dramaticky vyhocené party citlivých mladíků, kteří jsou nuceni bojovat s předsudky a pokrytectvím: homosexuál Miguel, jehož partner-právník (Tom Hanks) umírá na AIDS a zároveň se brání u soudu proti svému propuštění ze zaměstnání, v psychologickém dramatu **Philadelphia** (r. J. Demme); uvědomělý chilský rolník a levicový aktivista Pedro, jemuž nezabrání v lásce k dívce z bohaté statkářské rodiny (Winona Ryderová) ani její nemilosrdný otec (Jeremy Irons), ani bouřlivé politické události, v historicko-společenském melodramatu podle románu Isabel Allendeové **Dům duchů** (r. B. August). 1999 se uvedl jako debutující režisér film. adaptací románu Marka Childresse **Léto v Alabamě**, sledujícího dva téměř nesouvisející příběhy z alabamského městečka 60. let. Vedle herecké kariéry se aktivně věnuje rockové hudbě; hraje na klavír a elektrickou kytaru, skládá písně, příležitostně koncertuje se skupinou Joaquina Sabiny a dokonce vydal gramofonové album. Svůj pěvecký talent uplatnil také na film. plátně jako zasmušilý mstitel El Mariachi v akční komedii **Desperado** (r. R. Rodriguez) a jako vypravěč příběhu jménem Che ve film. verzi rockové opery Andrewa Lloyda Webera a Tima Riceho **Evita** (r. A. Parker). 1999 mu byla v Berlíně

udělena Evropskou film. akademií cena za Evropský přínos světové kinematografii. Jeho první manželkou byla herečka Ana Lezaová (1988-96). Od natáčení romantické komedie **Jedna navíc** (r. E Trueba) se stala jeho důvěrnou přítelkyní herečka Melanie Griffithová; několik měsíců po jejich sňatku 1996 se jim narodila dcera Stella Carmen.

FILMOGRAFIE:

1982 – Laberinto de pasiones (**Labyrint vášní** – ČTV; r. Pedro Almodóvar); Pestañas postizas (Falešné řasy; r. Enrique Belloch); **1983** – Y del seguro... libranos, señor (**Od pojištění osvobod' nás, pane**; r. Antonio del Real); **1984** – El señor Galíndez (Pan Galíndez; r. Rodolfo Kuhn); El caso Almería (**Případ Almeria**; r. Pedro Costa); Los zancos (Chůdy; r. Carlos Saura); **1985** – Réquiem por un campesino español (Rekviem za španělského rolníka; r. Francisco Betriu); La corte de faraón (**Faraónův dvůr** – ČTV; r. José Luis García Sánchez); Caso cerrado (Uzavřený případ; r. Juan Caño); **1986** – **Matador** – ČTV (r. Pedro Almodóvar); 27 horas (27 hodin; r. Montxo Armendáriz); Puzzle (**Pod hrozbou smrti**; r. Luis José Comeron); Delirios de amor (Šílenství lásky; r. Antonio González Vigil, Luis Eduardo Aute, Cristina Andreuová, Félix Rotaeta); **1987** – La ley del deseo (Zákon touhy; r. Pedro Almodóvar); Así como habían sido (Ti, kdo byli; r. Andres Lineras); El acto (Čin; r. Héctor Faver); El placer de matar (Potěšení ze zabíjení; r.

Felix Rotaeta); *Bâton rouge* (r. Rafael Moleon); **1988** – *Mujeres al borde de un ataque de nervios* (**Ženy na pokraji nervového zhroutení**; r. Pedro Almodóvar); *Bajarse al moro* (Marocký dotek; r. Fernando Colomo); *La mujer feliz* (TV – *Šťastná žena*; r. José Miguel Ganga); **1989** – *¡Atame!* (**Spoutej mě!**; r. Pedro Almodóvar); *Si te dicen que caí* (Jestliže ti řeknou, že jsem padl; r. Vicente Aranda); *La blanca paloma* (Bílá holubice; r. Juan Miñón); **1990** – *Contra el viento* (Proti větru; r. Francisco Periñán); *La otra historia de Rosendo Juárez* (Další příběh Rosenda Juáreze; r. Gerardo Vera); **1991** – *Terra nova* (Nová země; r. Calógero Salvo); *Cuentos de Borges* (**Borgesovy povídky: Příběh Rosenda Juareze** – ČTV; r. Gerardo Vera, Héctor Olivera); *Truth or Dare: In Bed with Madonna* (**S Madonnou v posteli**; r. Alek Keshishian); *Una mujer bajo la lluvia* (Žena v dešti; r. Gerardo Vera); **1992** – *The Mambo Kings* (**Králové mamba** – V; r. Arnold Glimcher); **1993** – *Il giovane Mussolini* (TV – **Mladý Mussolini** – ČTV; r. Gianluigi Calderone); *¡Dispara!* (**Střílej!** – ČTV; r. Carlos Saura); *Philadelphia* (r. Jonathan Demme); *The House of the Spirits* (**Dům duchů**; r. Bille August); **1994** – *Of Love and Shadows* (Z lásky a stínů; r. Betty Kaplanová); *Interview with the Vampire* (**Interview s upírem**; r. Neil Jordan); **1995** – *Miami Rhapsody* (**Rapsodie v Miami**; r. David Frankel); *Four Rooms* (**Čtyři pokoje**; r. Quentin Tarantino, Allison Andersová, Alexandre Rockwell, Robert Rodriguez); **Desperado** (r. Robert Rodriguez);

Two Much (**Jedna navíc** – V; r. Fernando Trueba); Intrighi e piaceri a Baton (Nástrahy a rozkoše v Batonu; r. Rafael Moleon); Assassins (**Nájemní vrazi**; r. Richard Donner); Never Talk to Strangers (**Schůzka s cizincem**; r. Peter Hall); **1996** – **Evita** (r. Alan Parker); **1998** – The Mask of Zorro (**Zorro: Tajemná tvář**; r. Martin Campbell); **1999** – The 13th Warrior (**Vikingové**; r. John McTiernan); Crazy in Alabama (**Léto v Alabamě** – V; r. Antonio Banderas; pouze r.); The White River Kid (**Malí velcí podvodníci** – V; r. Arnold Glimcher; + spol. prod.); Play It to the Bone (**Boxeři**; r. Ron Shelton); **2001** – Original Sin. (**Sedmý hřích**; r. Michael Cristofer); The Body (**Stíny mrtvých** – V; r. Jonas McCord); **Spy Kids** (r. Robert Rodriguez); **2002** – Spy Kids 2 (r. Robert Rodriguez).

ČS. BIBLIOGRAFIE:

Květy, 2000, č. 18, s. 18-19. – Xantypa, 1998, č. 10, s. 53-56 (rozhovor). – Film Jam, 1998, č. 10, s. 18-20. – Story, 1998, č. 49, s. 25. – Story, 1997, č. 21, s. 52-53. – Cinema, 1997, č. 1, s. 47 (rozhovor). – Story, 1996, č. 36, s. 20-21. – Satelit, 1996, č. 18, s. 53. – Cinema, 1995, č. 11. – Denní Telegraph, 9.12.1994, s. III. – Kinorevue, 1994, č. 12, s. 14-15. – Film Fan, květen 1994, s. 29. – Denní Telegraph, 25.5.1994, s. 10. – Večerník Praha (PopTop), 6.4.1994, s. 3. – Kinorevue, 1991, č. 7, s. 4-5 (rozhovor).

BANIONIS Donatas Juozovič

* 28. dubna 1924 – Kaunas, Litva (SSSR)

Jeho otec byl politickým činitelem (po válce tajemník krajského sovětu). Vyučil se keramikem a od mládí se věnoval ochotnickému divadlu. Od 1941 studoval herectví u průkopníka moderního litevského divadla Juozase Miltinise (někdejší žák a spolupracovník francouzských divadelníků Jean-Louise Barraulta, Jeana Vilara), pod jehož režijním vedením rozvíjel svůj specifický interpretační talent na jevišti proslulého Dramatického divadla v litevském Panevežisu. Uplatnil se v širokém repertoárovém rejstříku, který zahrnoval vše od klasických tragických hrdinů přes dramatické postavy až po komediální role: Beckman v Borchertově hře *Tam za dveřmi*, Banco v Shakespearově *Macbethovi*, Mobius v Dürrenmattových *Fyzicích* a především Willy Loman v Millerově dramatu *Smrt obchodního cestujícího*. 1984-88 na této scéně působil také jako umělecký ředitel a hlavní režisér.

Ve filmu debutoval úlohou zajatce Pjatrasa v dobrodružném snímku o partyzánské hrdince **Marita** (r. V. Strojegová). Herecký úspěch mu však přinesla teprve postava slabošského a rozkolísaného rolníka Vajtkuse, který je těsně po válce donucen kvůli své někdejší spoluprací s Němci zprostředkovat styk s nacionalistickými bandity, v politickém akčním dramatu z litevského venkova **Nikdo nechtěl umírat** (r. V. Žalackjavičius). Za psychologicky přesvědčivé ztvárnění této postavy byl oceněn na MFF v Karlových Varech 1966, na všesvazovém film. festivalu v Kyjevě 1966 a získal Státní cenu SSSR. Značný ohlas vyvolal tím, jak netradičně proti zavedenému klišé pojednal postavu chladnokrevného sovětského rozvědčíka Ladějnikova, pátrajícího po nacistickém zločinci, v dobrodružném špionážním filmu **Mrtvá sezóna** (r. S. Kuliš). Další rozměr svého herectví odhalil v postavě psychologa Krise Kelvina, vyslaného prozkoumat záhadnou planetu Solaris, v existenciální sci-fi podle románu Stanislaw Lema **Solaris** (r. A. Tarkovskij). Titulní role dvou světově proslulých umělců vytvořil v německých životopisných filmech: španělský malíř 18. století v přepisu románu Liona Feuchtwangera **Goya** (r. K. Wolf) a již ohluchlý geniální skladatel v portrétu ze sklonku jeho života **Beethoven** (r. H. Seemann). Různorodé charakterové typy ztvárnil rovněž v řadě dobrodružných snímků. Svým vzhledem i specifikou hereckého projevu má D. B. blízko k americkému herci Rodu Steigerovi. Jako herec střídmych gest a působivého vnitřního prožitku, víc naznačující než předvádějící, muž celkem všedního robustního zevnějšku, dovede lakonickou formou vyjádřit nejsložitější emoce, pro nejkomplicovanější situace nachází přesnou a výstižnou charakteristiku. Jeho tvorbě jsou

věnovány filmy **Ja – bednyj korol** (1971, Já, ubohý král) a **Mastěr iz maleňkogo goroda** (1972, Mistr z malého města). V herecké profesi pokračuje také jeho starší syn Raimondas Banionis.

FILMOGRAFIE:

1947 – Maritě (**Marita**; r. Vera Strojevová); **1959** – Adam chočet byt' čelovekom (Adam chce být člověkem; r. Vitautas Žalakjavičius); **1964** – Chronika odnogo dňa (**Kronika jednoho dne**; r. Vitautas Žalakjavičius); Marš! Marš! Tra-ta-ta (Pochodem v chod, tramtará!; r. Rajmondas Vabalas); **1966** – Nikto ně chotěl umirat' (**Nikdo nechtěl umírat**; r. Vitautas Žalakjavičius); Beregis avtomobilja (**Pozor na auto**; r. Eldar Rjazanov); **1967** – Maleňkij princ (Malý princ; r. Arunas Žebrjunas); Operacija „Trest“ (TV – **Operace Trest** – ČTV; r. Sergej Kolosov); **1968** – Mjortvyj sezon (**Mrtvá sezóna**; r. Savva Kuliš); **1970** – Krasnaja palatka (**Červený stan**; r. Michail Kalatozov); Korol Lir (**Král Lear**; r. Grigorij Kozincev); **1971** – Goya oder Der arge Weg zur Erkenntnis (**Goya**; r. Konrád Wolf); **1972** – Soljaris (**Solaris**; r. Andrej Tarkovskij); Komandir sčastlivoj „Ščuki“ (**Velitel šťastné Štiky**; r. Boris Volček); Kapitan Džek (**Kapitán Jack**; r. Ada Nėretnijeceová); **1973** – Otkrytije (Objev; r. Baras Chalzanov); **1975** – Begstvo mistěra MakKinli (Útěk pana MacKinleyho; r. Michail Švejcer); **1976** – Beethoven – Tage aus einem Leben (**Beethoven**; r. Horst Seemann); Mama, ich lebe (**Maminko**,

jsem živ; r. Konrád Wolf); **1977** – Žizň i smert' Ferdinanda Ljusa (Život a smrt Ferdinanda Luse; r. Anatolij Bobrovskij); Vooružen i očeň opasen (**Ozbrojen a velmi nebezpečný**; r. Vladimir Vajňstok); Sumka inkassatora (**Loupežné přepadení**; r. August Baltrušajtis); **1978** – Kentavry (**Kentaуři**; r. Vitautas Žalakjavičius); Osobych priimet nět (Nedostatek zvláštních znaků; r. Anatolij Bobrovskij); **1979** – Těrritorija (Území; r. Alexandr Surin); Cvetěnije něsejanoj rži (Kvetení nesetého žita; r. Marionas Gedris); Priklučenija princa Florizelja (TV – Dobrodružství prince Florisela; r. Jevgenij Tatarskij); **1981** – Fakt (r. Aimantas Grikjavičius); Andrjus (r. Algirdas Araminas); **1982** – Medovyj mesjac v Amerike (Líbánky v Americe; r. Aimantas Grikjavičius); Dětskij mir (Dětský svět; r. Valerij Kremněv); Izvinitě, požalujsta (Promiňte, prosím; r. Vitautas Žalakjavičius); Nikkolo Paganini (TV – **Jediná cesta** – ČTV; r. Leonid Menaker); **1985** – Zmejelov (**Lovec hadů**; r. Vadim Děrbeňov); Grijaduščemu veku (TV – Příštému století; r. Iskanděr Chamrajev); **1986** – Krik dělfina (Delfínův křik; r. Alexej Saltykov); **1987** – Na ischodě noči (Na sklonku noci; r. Rodion Nachapetov); Zagon (Útisk; r. Igor Gostěv); **1988** – Trinadcatyj apostol (Třináctý apoštol; r. Suren Babajan); Vera: Der schwere Weg der Erkenntnis (TV – Věra: Těžká cesta poznání; r. Horst Seemann); **1991** – Děpressija (Deprese; r. Andris Kolbergs); Pjuščije krov (Upíři; r. Jevgenij Tatarskij); Sem dněj posle ubijstva (Sedm dní po vraždě; r. Rasim Odžagov); **1998** –

Kiemas (r. Valdas Navasaitas); **1999** – Vyrai (Muži; r. Inesa Kurklietyte).

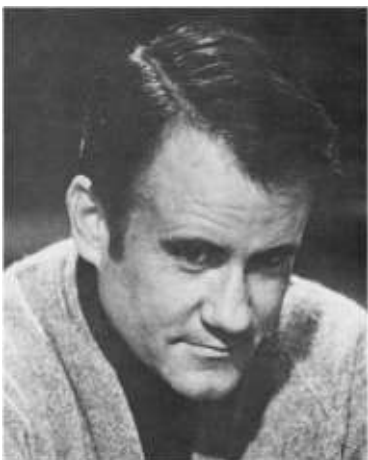
ČS. BIBLIOGRAFIE:

Záběr, 1984, č. 9, s. 5. – Záběr, 1984, č. 21, s. 7. – Film a doba, 1977, č. 4, s. 223-228. – Kino, 1977, č. 5. – Film a divadlo, 1974, č. 16, s. 28-29 (rozhovor). – Kino, 1973, č. 3, s. 7-9. – Záběr, 1972, č. 15, s. 4. – Květy, 1972, č. 37, s. 42. – Film a divadlo, 1970, č. 9, s. 3-5.

BANNEN Ian

* 29. června 1928 – Coatbridge, Lanarkshire, Skotsko (Velká Británie)

† 3. listopadu 1999 – Knockies Straight u skotského jezera Loch Ness (Velká Británie)

Absolvoval Ratcliffe College v hrabství Leicestershire. Po službě v armádě debutoval 1947 na divadle v Dublinu. V 50. letech účinkoval na londýnských jevištích (např. v dramatech Eugena O’Neilla *Popelář přichází* a *Cesta dlouhého dne do noci* – r. José Quintero, Arthura Millera *Pohled z mostu* – r. Peter Brook) a na zač. 60. let byl členem Royal Shakespeare Company (mj. v Shakespearových dramatech *Othello* – r. Franco Zeffirelli, *Romeo a Julie* – r. Peter Hall). V pol. 80. let se představil na Broadwayi, v Bostonu a v Londýně v O’Neillově posledním dramatu *Měsíc pro smolaře*. Ve filmu se uvedl v komediálních rolích, ale později vytvořil řadu

výrazných dramatických úloh drsných a psychotických charakterů. K jeho nejlepším postavám patří cynický naftař Crow, jeden ze skupiny pasažérů přeživších letecké neštěstí, ve snímku **Let Fénixe** (r. R. Aldrich), vyšetřovaný chlípník Baxter v dramatu **Urážka** (r. S. Lumet) a excentrický dědeček v autobiografickém filmu z války **Naděje a sláva** (r. J. Boorman). Dvakrát byl nominován na cenu BAFTA (**Urážka**, **Naděje a sláva**) a jednou na Oscara a na Zlatý glóbus (**Let Fénixe**). V poslední době měl největší úspěch jako irský venkovan Jackie O'Shea, usilující inkasovat výhru v loterii, jejíž majitel radostí zemřel, v komedii **Vzbudit Neda Devina** (r. K. Jones). Účinkoval také v TV; v sitcomu z policejní stanice **Spooner's Patch** (Spoonerův flek), v seriálu záhadných příběhů **The Ray Bradbury Theatre** (**Divadlo Raye Bradburyho** – ČTV) a v dramatickém seriálu z poválečného venkova **Doctor Finlay**.

FILMOGRAFIE:

1951 – Pool of London (Londýnský přístav; r. Basil Dearden);
1954 – Macbeth (TV; r. Maurice Evans); **1956** – Private's Progress (Vojínův postup; r. John Boulting); The Long Arm (**Rameno spravedlnosti**; r. Charles Frennd); **1957** – Yangtse Incident (Incident na řece Jang-c'-tiang; r. Michael Anderson); Miracle in Soho (Zázrak v Soho; r. Julian Amyes); The Birthday Present (Dárek k narozeninám; r. Pat Jackson); **1958** – A Tale of Two Cities (**Příběh dvou měst** – TV; r. Ralph Thomas); She

Didn't Say No! (Neřekla ne!; r. Cyril Frankel); Behind the Mask (Za rouškou; r. Brian Desmond Hurst); Carlton-Browne of the F.O. (**Patálie kolem Gaillardie**; r. Roy Boulting, Jeffrey Dell); **1960** – A French Mistress (Francouzská milenka; r. Roy Boulting); Macbeth (r. George Schaefer); Suspect (Podezřelý; r. Roy Boulting); An einem Freitag um halb zwölf (Jednou v pátek o půl dvanácté; r. Alvin Rakoff); **1963** – Psyche '59 (r. Alexander Singer); **1964** – Station Six Sahara (Stanice 6-Sahara; r. Seth Holt); Mister Moses (Pan Mojžíš; r. Ronald Neame); **1965** – The Hill (**Pahorek**; r. Sidney Lumet); Rotten to the Core (Prohnilí do morku kostí; r. John Boulting); Flight of the Phoenix (**Let Fénixe** – ČTV; r. Robert Aldrich); **1966** – Penelope (r. Arthur Hiller); The Sailor from Gibraltar (Námořník z Gibraltaru; r. Tony Richardson); **1967** – Johnny Belinda (TV; r. Paul Bogart); **1969** – Lock Up Your Daughters! (Zamkněte své dcery!; r. Peter Coe); Too Late the Hero (**Příliš pozdní hrdina** – ČTV; r. Robert Aldrich); **1970** – La spina dorsale del diavolo (Děblova páteř; r. Burt Kennedy); Jane Eyre (TV – **Jana Eyrová**; r. Delbert Mann); **1971** – Fright (Strach; r. Peter Collinson); **1972** – Doomwatch (**Osudová hlídka**; r. Peter Sasdy); The Offence (Urážka; r. Sidney Lumet); **1973** – The Mackintosh Man (**Mackintoshův člověk** – ČTV; r. John Huston); From Beyond the Grave/Creatures (**Ze záhrobí** – ČTV; r. Kevin Connor); **1974** – Identikit (**Přibližná podoba** – ČTV; r. Giuseppe Patroni Griffi); Il viaggio (**Cesta** – ČTV; r. Vittorio De Sica); Walk with Destiny

(TV – Kráčeť s osudem; r. Herbert Wise); **1975** – Terror from Within (TV – Hrůza zevnitř; r. James Ormerod); Bite the Bullet (**700 mil v sedle**; r. Richard Brooks); Death in Deep Water (TV – Smrt v hluboké vodě; r. James Ormerod); **1976** – Sweeney (**Inspektor Sweeney**; r. David Wickes); **1977** – Gesù di Nazareth/Jesus of Nazareth (TV – **Ježíš Nazaretský** – V; r. Franco Zeffirelli); Quel maledetto treno blindato (Ten zpropadený obrněný vlak; r. Enzo G. Castellari); **1979** – Un'ombra nell'ombra (Stín vedle stínu; r. Pier Carpi); Tinker, Tailor, Soldier, Spy (TV – Tinker, Tailor, Soldier, Špeh; r. John Irvin); **1980** – The Watcher in the Woods (**Lesní duch** – ČTV; r. John Hough); **1981** – Eye of the Needle (**Oko jehly** – V; r. Richard Marquand); Dr. Jekyll and Mr. Hyde (TV – **Podivný případ dr. Jekylla a pana Hyda** – ČTV; r. Alastair Reid); **1982** – Night Crossing (Noční přelet; r. Delbert Mann); Gandhi (**Gandhi**; r. Richard Attenborough); **1983** – Gorky Park (**Park Gorkého** – V; r. Michael Apted); **1984** – The Prodigal (Marnotratný syn; r. James F. Collier); **1985** – Defence of the Realm (**Obrana říše** – ČTV; r. David Drury); Lamb (r. Colin Gregg); **1986** – Attentato al Papa (TV – Atentát na papeže; r. Giuseppe Fina); Circles in a Forrest (Kruhy v pralese; r. Regardt van den Bergh); **1987** – Hope and Glory (**Naděje a sláva** – V; r. John Boorman); The Courier (Kurýr; r. Joe Lee, Frank Deasy); **1988** – The Lady and the Highwayman (TV – **Dáma a zbojník** – ČTV; r. John Hough); La partita (Partie; r. Carlo Vanzina); **1989** – Streghe (Čarodějky;

r. Alessandro Capone); **The Fifteen Streets** (TV – **Na předměstí** – ČTV; r. David Whitelaw); **1990** – **Perry Mason: The Case of the Desperate Deception** (TV – **Případ válečné ozvěny** – ČTV; r. Christian I. Nyby II); **Ghost Dad** (**Můj táta je duch** – ČTV; r. Sidney Poitier); **George's Island** (Georgeův ostrov; r. Paul Donovan); **The Big Man/Crossing the Line** (**Velký muž – holé pěsti** – V; r. David Leland); **Un piede in paradiso** (**Ďáblovo pokušení** – ČTV; r. E. B. Clucher); **1991** – **Unde Vanya** (TV – Strýček Váňa; r. Gregory Mosher); **Ashenden** – ČTV (TV; r. Christopher Morahan); **Common Pursuit** (TV – Společný cíl; r. Christopher Morahan); **Murder in Eden** (TV – Vražda v ráji; r. Nicholas Renton); **1992** – **Damage** (**Posedlost**; r. Louis Maile); **Doctor Finlay** (TV – Doktor Finlay; r. Patrick Lau, Aisling Walsh); **1993** – **A Pin for Butterfly/Špendlík na motýla** (r. Hannah Kodiceková); **The Sound and the Silence** (TV – **Zvuk a ticho** – KTV; r. John Kent Harrison); **Doctor Finlay II** (TV – Doktor Finlay II; r. P. Lau, Sarah Pia Andersonová); **1995** – **Braveheart** (**Statečné srdce**; r. Mel Gibson); **The Politician's Wife** (TV – **Politikova žena** – ČTV; r. Graham Theakston); **1996** – **Original Sin** (TV – **Prvotní hřích** – ČTV; r. Andrew Grieve); **1998** – **Something to Believe In** (Mít v co věřit; r. John Hough); **Waking Ned Devine** (Probudit Neda Devina; r. Kirk Jones); **To Walk with Lions** (**Cestou lvů** – ČTV; r. Carl Schultz); **1999** – **Best** (Nejlepší; r. Mary McGuckianová); **The Testimony to Taliesin Jones** (Svědectví Taliesina Jonese; r. Martin Duffy); **Strictly**

Sinatra (Přesně Sinatra; r. Peter Capaldi); **2000** – Cocozza's
Way (Cocozzův způsob; r. Peter Capaldi).

BÁNSÁGIOVÁ Ildikó

* 19. října 1947 – Budapešť (Maďarsko)

Už na gymnáziu hrála v ochotnickém divadelním souboru hlavní role především v shakespearovském repertoáru. Díky svému hereckému talentu byla po maturitě přijata do budapešťského Národního divadla. 1968-72 studovala na Vysoké škole divadelního a film. umění v Budapešti a poté jednu sezonu působila v debrecínském divadle. 1973-76 vystupovala v budapešťském Divadle Attily Józsefa, na jehož scéně sklízela úspěch mj. jako Abigail ve hře Arthura Millera *Čarodějky ze Salemu*. Od 1976 je členkou budapešťského Vígszínházu. Před film. kamerou debutovala ještě jako studentka v hlavní roli vesnické dívky Idy, která se dokáže za cenu trpkých zklamání přizpůsobit velkoměstskému životu, v psychologické studii **V městě čeká láska** (r. G. Böszörményi). Svůj široký herecký rejstřík uplatnila ve filmech nejrůznějších žánrů, zejména však v tragikomediích Pétera Bacsóa a ve

společenských dramatech Istvána Szabóa. Působivou kreaci předvedla mj. v Szabóově komorním psychologickém dramatu **Vypůjčený domov**, kde ztělesnila ženu jménem Kata, která je před koncem 2. světové války okolnostmi přinucena žít s falešným manželem (Péter Andorai). Na národním festivalu v Budapešti 1987 získala ocenění za vedlejší roli učitelky, která si krátí dlouhou chvíli čekání na rodiče svého záškoláckého žáka popíjením nabídnutého alkoholu, v hořké komedii **Líbá, máma** (r. J. Rózsa). Po delší odmlce na film. plátně se připomněla rolí vdané ženy, jejíž milenec (Jánoš Derzsi) zabije jejího manžela (Džoko Rosic), v kriminálním dramatu **Vášeň** (r. Gy. Fehér) podle slavného románu Jamese M. Caina *Pošťák zvoní vždy dvakrát*. II. B. je rovněž laureátkou divadelní Ceny Mari Jászaiové.

FILMOGRAFIE:

1971 – Madarkák (**V městě čeká láska**; r. Géza Böszörményi); Végre, hétfő! (Konečně, pondělí!; r. Gábor Kenyeres); Szindbad (**Sindibád**; r. Zoltán Huszárik); **1972** – Lányarcok tükörben (Dívčí tváře v zrcadle; r. Robert Bán); Makra (r. Tamás Rényi); Utazás Jakabbal (**Putování s Jakubem**; r. Pál Gábor); **1973** – Alljon meg a menet (Ne tak zhurta; r. Lívia Gyarmathyová); **1974** – Jelbeszéd (**Vteřiny úzkosti**; r. Mária Lutterová); Szikrázó lányok (**Výbojná děvčata**; r. Péter Bacsó); **1975** – Ereszd el a szakállamat (Netahej mě za vousy; r. Péter Bacsó); Kopjások (**Ve znamení kopí**; r. György Palásthy); **1976** –

Budapesti mesék (**Budapešťské povídky**; r. István Szabó); Fekete gyémántok (**Černé dýmanty**; r. Zoltán Várkonyi); **1978** – Mire a levelek lehullanak (TV – Když padají listy; r. Miklós Hajdufy); A bosszú (TV – Pomsta; r. György Fehér); Egyszeregy (**Petr a Pavel** – ČTV; r. Ferenc Kardos); **1979** – Bizalom (**Vypůjčený domov**; r. István Szabó); Élve vagy halva (**Živ nebo mrtev**; r. Tamás Rényi); Utolsó előtti ítélet (Předposlední soud; r. Ferenc Grunwalsky); **1981** – Mephisto (**Mefisto**; r. István Szabó); A remény joga (Právo na naději; r. Zsolt Kézdi-Kovács); **1982** – Napló gyermekeimnek (**Deník pro mé děti**; r. Márta Mészáros); **1983** – Hosszú vágta/The Long Ride (Dlouhý cval; r. Pál Gábor); **1984** – Házasság szabadnappal (**Manželství s volným dnem**; r. Gyula Mészáros); Eszterlánc (r. András Péterffy); Faustus, Faustus, Faustus (TV; r. Miklós Jancsó); **1985** – Hány az óra, Vekker úr (Kolik je hodin, pane Budíku?; r. Péter Bacsó); Idő van (Je čas; r. Péter Gothár); Gyerekrablás a Palánk utcában (Únos dítěte v Plotové ulici; r. Sándor Mihályfy); **1986** – Csók, anyu (**Líbá, máma**; r. Jánoš Rózsa); **1988** – Hanussen (r. István Szabó); Jézus Krisztus horoszkópja (**Horoskop Ježíše Krista**; r. Miklós Jancsó); **1989** – Iskolakerulók (Záškoláci; r. Ferenc Kardos); **1991** – Zsötem (Žetém; r. András Salomon); Kék Duna keringő/Blue Danube Waltz (**Na krásném modrém Dunaji** – ČTV; r. Miklós Jancsó); Meeting Venus (**Schůzka s Venuší** – V/**Setkání s Venuší** – ČTV; r. István Szabó); Roncsfilm (Vrakfilm; r. György Szomjas);

1996 – Steadying the Boat (D; r. István Szabó); **1997** – Házikoszt (Domáci strava; r. Robert Pajer); **1998** – Szenvedély (Vášeň; r. György Fehér); Ábel Amerikában I-II (Ábel v Americe I-II; r. Sándor Mihályfy); **2001** – Szalmabábuk lázadása (r. György Palásthy); **2002** – Bolondok éneke (Píseň bláznů; r. Csaba Bereczki).

ČS. BIBLIOGRAFIE:

Kino, 1976, č. 8, s. 6.

BARDEM Javier

* 1. května 1969 – *Las Palmas de Gran Canaria* (Španělsko)

Pochází z rodiny, jejíž mnozí příslušníci byli a jsou těsně spjati s filmem. Je synem herečky Pilar Bardemové, vnukem herce Rafaela Bardema (1889-1972) a synovcem režiséra Juana Antonia Bardema. Jako teenager účinkoval v řadě TV seriálů, hrál rugby za španělské národní mužstvo a vystupoval s kočovným divadelním souborem. Původně chtěl být malířem, ale nakonec pochopil, že nemá dost talentu, a opustil studium na madridské Škole umění a řemesel. Vystřídal různá zaměstnání; pracoval např. jako vyhazovač, písař, lešenář a dokonce i jako striptér. Pro film ho objevil režisér Juan José Bigas Luna, který mu ve svých kontroverzních filmech, jimiž získal mezinárodní proslulost, nabídl stěžejní role: svalovec Raúl, který si vedle zaměstnání v továrně na šunku přivydělává jako manekýn a sní o toreadorské slávě, v ironickém portrétu španělské společnosti **Šunka, šunka**;

záletný a ctižádostivý podnikatel ve stavebnictví Benito González, který však svou touhou po materiálním úspěchu vždycky všechno pokazí, v dramatu **Na plné koule**. Uznání odborných porot (cena Goya 1995 a Stříbrná mušle na MFF v San Sebastianu 1994) dosáhl díky roli tipaře Lisarda v thrilleru **Sečtené dny** (r. I. Uribe) a titulní úloze Detektiva v postkatastrofickém dramatu **Detektiv a smrt** (r. G. Suarez). V následujícím roce se stal opět laureátem výroční španělské ceny Goya za ztvárnění postavy herce Victora Ventury, jenž svůj talent uplatňuje na erotické telefonní lince, v komedii **Ústně** (r. M. Gómez Pereira). Jednu z hlavních rolí, bývalého policistu Davida, který po těžkém zranění zůstal upoután na invalidním vozíku, mu svěřil režisér Pedro Almodóvar v psychologickém dramatu podle románu Ruth Rendellové **Na dno vášně** (nominace na cenu Goya 1997 a na Evropskou film. cenu Felix 1997). Velmi úspěšně se uvedl také v zámoří, kde se před ním nedávno prosadil jeho krajan Antonio Banderas. Úloha homosexuálního kubánského básníka a spisovatele Reinalda Arenase, o jehož pohnutých osudech pojednává snímek **Než se setmí** (r. J. Schnabel), mu vynesla nejen Volpiho pohár na MFF v Benátkách 2000, ale jako první španělský herec byl nominován na Oscara 2000 a na Zlatý glóbus 2000. Jeho bratr Carlos a sestra Monica Bardemovi jsou také herci.

FILMOGRAFIE:

1990 – Las edades de Lulú (Lulú a její věk; r. Juan José Bigas Luna); **1991** – Tacones lejanos (**Vysoké podpatky**; r. Pedro

Almodóvar); Amo tu cama rica (**Miluji tvé lože** – ČTV; r. Emilio Martínez Lázaro); Jamón, jamón (Šunka, šunka; r. Juan José Bigas Luna); **1992** – Huidos (Uprchlíci; r. Sancho Gracia); **1992** – El amante bilingue (Dvojjazyčný milenec; r. Vicente Aranda); **1993** – Huevos de oro (Na plné koule; r. Juan José Bigas Luna); **1994** – La teta y la luna (Ňadro a měsíc; r. Juan José Bigas Luna); Días contados (Sečtené dny; r. Imanol Uribe); El detective y la muerte (Detektiv a smrt; r. Gonzalo Suarez); **1995** – Boca a boca (Ústně; r. Manuel Gómez Pereira); La madré (Matka; r. Miguel Bardem); **1996** – Éxtasis (Extáze; r. Mariano Barroso); Más que amor, frenesi (Víc než láska je šílenství; r. Alfonso Albacete, Miguel Bardem, David Menkes); El amor perjudica seriamente la salud (Láska může vážně poškodit vaše zdraví; r. Manuel Gómez Pereira); **1997** – Airbag (r. Juanma Bajo Ulloa); Carne trémula (**Na dno vášně**; r. Pedro Almodóvar); Perdita Durango (**Pravdivá romance 2** – V; r. Álex de la Iglesia); **1998** – Torrente, el brazo tonto de la ley (Torrente, hloupá ruka zákona; r. Santiago Segura); Entre las piernas (Mezi tvýma nohama; r. Manuel Gómez Pereira); **1999** – Los lobos de Washington (Vlci z Washingtonu; r. Mariano Barroso); Segunda piel (Druhá kůže; r. Gerardo Vera); **2000** – Before Night Falls (**Než se setmí**; r. Julian Schnabel); **2001** – The Dancer Upstairs (Tanečník zeshora; r. John Malkovich).

BARKINOVÁ Ellen

* 16. dubna 1954 – New York City (USA)

Její otec byl obchodníkem s chemikáliemi a matka byla administrativní ředitelkou nemocnice. Vyrůstala v Bronxu se svými bratry a věnovala se spíš chlapeckým než dívčím zájmům a zábavám. V šestnácti letech, když zhlédla klasický horor **Dracula** (1931) s Belou Lugosim, se rozhodla, že bude herečkou. Navštěvovala newyorskou High School for the Performing Arts. Po absolvování starověké historie a dramatu na Hunter College pokračovala v hereckém vzdělávání u Lloyda Richardse a Marshy Haufrechtové. Herecké uplatnění našla nejprve v newyorském souboru Ensemble Studio Theatre a stala se členkou Actors Studia; objevila se na jevišti mj. v *Šumaři na střeše* a v *Draculovi*. Brzy začala působit v TV a před film. kamerou debutovala jako studentka Beth v nostalgické komedii z konce 50. let **Bistro** (r. B. Levinson). Upozornila na sebe titulní úlohou akrobatky Claire ve film.

adaptaci novely Patrice Chaplinové **Siesta** (r. M. Lambertová). Ve druhé pol. 80. let se uplatnila jako představitelka žen s výrazným sex-appealem, např. v úloze okresní návladní Anne Osborneové v kriminálním snímku **Policie z New Orleans** (r. J. McBride), jako Helen, podezřelá ze série vražd, v jiném kriminálním filmu **Moře lásky** (r. H. Becker), jako bývalá prostitutka Sunny v thrilleru **Johnny Handsome** (r. W. Hill). Mezinárodní popularitu a nominaci na Zlatý glóbus 1991 jí přinesla role ďábelsky tajemné Amandy, v jejíž podobě se na svět vrací zavražděný sukničkář, v autorské komedii **Proměna** (r. B. Edwards). Nejlepší roli zatím vytvořila v postavě osamělé alkoholické matky, zneužívající dceru, v TV dramatu **Dřív, než měly ženy křídla** (Cena Emmy, nominace na Zlatý glóbus). 1988-99 byl jejím manželem herec Gabriel Byrne, s nímž má syna Jacka Daniela (* 1990) a dceru Romey Marion. Po jeho boku hrála ve filmech **Siesta**, **Cesta na západ** a „**Mrtvý**“ **boss**. V červnu 2000 se provdala za Rona Perelmana, spolumasítele známé kosmetické firmy Revlon.

FILMOGRAFIE:

1978 – Up in Smoke (V kouři; r. Lou Adler); **1981** – Kent State (TV – Kentova státní univerzita; r. James Goldstone); We're Fighting Back (TV – Bráníme se; r. Lou Antonio); **1982** – Diner (**Bistro** – ČTV; r. Barry Levinson); Parole (TV – Podmínečné propuštění; r. Michael Tuchner); Tender Mercies (**Něžné milosti** – V; r. Bruce Beresford); **1983** – Eddie and the Cruisers (**Eddie a cruiseři** – V; r. Martin Davidson); Enormous Changes at the

Last Minute (Ohromné změny v poslední chvíli; r. Mirra Banková, Ellen Hovdeová); **Daniel** (r. Sidney Lumet); Murder Ink (TV; r. John G. Avildsen); **1984** – Harry & Son (**Harry & syn**; r. Paul Newman); The Adventures of Buckaroo Banzai Across the Eighth Dimension (**Dobrodružství Buckaroo Banzai napříč osmou dimenzí** – ČTV; r. W. D. Richter); Terminal Choice (Konečná volba; r. Sheldon Larry); Terrible Joe Moran (TV – **Postrach Joe Moron** – ČTV; r. Joseph Sargent); The Princess Who Had Never Laughed (TV – Princezna, která se nikdy nesmála; r. Mark Cullingham); **1985** – Desert Bloom (**Květ pouště** – V; r. Eugene Corr); Act of Vengeance (TV – **Msta**; r. John Mackenzie); **1986** – Down by Law (**Mimo zákon**; r. Jim Jarmusch); The Big Easy (**Policie z New Orleans** – V; r. Jim McBride); **1987** – Siesta (r. Mary Lambertová); Made in Heaven (**Láska nebeská** – ČTV; r. Alan Rudolph); **1988** – Clinton and Nadine (TV – **Výkupné** – V/**Krvavá cesta** – V/**Krvavé peníze** – ČTV; r. Jerry Schatzberg); **1989** – Sea of Love (**Moře lásky** – V; r. Harold Becker); **Johnny Handsome** – V (r. Walter Hill); **1991** – Switch (**Proměna**; r. Blake Edwards); **1992** – Man Trouble (**Když má muž problémy** – V; r. Bob Rafelson); Into the West (**Cesta na západ** – V; r. Mike Newell); **Mac** – ČTV (r. John Turturro); **1993** – This Boy's Life (Život jednoho chlapce; r. Michael Caton-Jones); **1994** – Bad Company (**Lháři**; r. Damian Harris); **1995** – Wild Bill (**Divoký Bill** – V; r. Walter Hill); **1996** – The Fan (**Fanatik**; r. Tony Scott); Mad Dog Time („**Mrtvý**“ **boss**

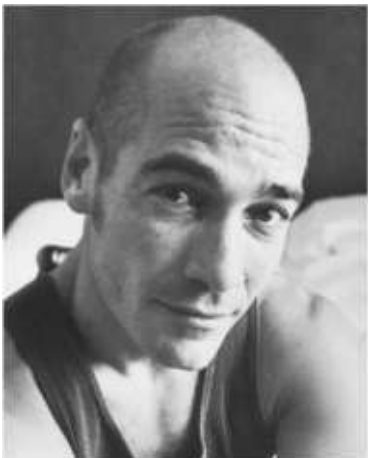
– V; r. Larry Bishop); **1997** – Oprah Winfrey Presents: Before Women Had Wings (TV – Oprah Winfrey uvádí: Dřív, než měly ženy křídla; r. Lloyd Kramer); **1998** – Fear and Loathing in Las Vegas (**Strach a hnus v Las Vegas**; r. Terry Gilliam); **1999** – Drop Dead Gorgeous (Zhyň, krásko; r. Michael Patrick Jann); The White River Kid (**Malí velcí podvodníci** – V; r. Arnold Glimcher); Mercy (TV – **Stopy vraha** – V; r. Damian Harris); **2000** – Crime + Punishment in Suburbia (Zločin a trest na předměstí; r. Rob Schmidt); **2001** – Someone Like You (**Animální přitažlivost**; r. Tony Goldwyn).

ČS. BIBLIOGRAFIE:

Lidová demokracie, 25.4.1992, s. 7. – Film Fan, 1992, č. 6, s. 5.

BARR Jean-Marc

* 27. září 1960 – Bitburg, Porýní-Falc (NSR)

Je synem Francouzky a vysokého důstojníka amerického vojenského letectva. Se svou sestrou vyrůstal v duchu přísné katolické morálky na různých vojenských základnách v Evropě a v USA. V sedmnácti letech vstoupil do semináře, aby se stal knězem. Po čtyřech měsících však přešel do vojenské letecké akademie, ale i odtud záhy odešel. Studoval na University of California v Los Angeles, na pařížské konzervatoři a na Sorbonně. Herecké vzdělání získal na Guildhall School of Music and Drama v Londýně. Působil na divadle v Paříži, Londýně a Los Angeles, ale do širšího diváckého povědomí vstoupil díky roli královského syna Absolona v historicko-životopisném filmu **Král David** (r. B. Beresford). Mezinárodní věhlas a nominaci na Césara 1988 mu přinesla postava mimořádně zdatného potápěče Jacquese Mayola, který od dětství soupeří se svým italským rivalem

(Jean Reno), v psychologicko-dobrodružném snímku **Magická hlubina** (r. L. Besson). O svých hereckých kvalitách přesvědčil rovněž hlavní úlohou Američana německého původu Leopolda Kesslera, který se vrací těsně po válce, aby jako vlakový průvodčí pomáhal budovat svou někdejší vlast, v podobenství **Evropa** (r. L. von Trier). Spolupráce s von Trierem ho přivedla 1999 i k režijnímu debutu **Milenci**, na němž se ještě podílel jako spoluscenárista, spoluproducent a kameraman. Tento komorní milostný příběh o vztahu mladé pařížské prodavačky z knihkupectví (Elodie Bouchezová) a ilegálního běžence z Jugoslávie (Sergej Trifunovic) vznikl jako pátý film, natočený podle manifestu Dogma 95. Byl oficiálním hostem MFF v Karlových Varech 2001, kde uvedl svůj film – komorní milostný příběh **To je mé tělo**.

FILMOGRAFIE:

1984 – The Frog Prince (Žabí princ; r. Brian Gilbert); **1985** – The Bili Johnson Story (TV – Příběh Billa Johnsona; r. Don Taylor); King David (**Král David** – ČTV; r. Bruce Beresford); **1986** – Hôtel du lac (TV; r. Giles Foster); **1987** – Hope and Glory (**Naděje a sláva** – V; r. John Boorman); **1988** – Le grand bleu/The Big Blue (**Magická hlubina**; r. Luc Besson); **1990** – Le brasier (Výheň; r. Éric Barbier); **1991** – Europa (**Evropa**; r. Lars von Trier); **1992** – La peste/The Plague (Mor; r. Luis Puenzo); **1994** – Le fils préféré (**Nejmilejší syn** – ČTV; r. Nicole

Gardová); Iron Horsemen (Železný jezdec; r. Gilles Charmant); Les faussaires (Padělatelé; r. Frédéric Blum); **1995** – Mo (r. Yves-Noël François); Marciando nel buio (Pochodování v temnu; r. Massimo Spagno); **1996** – Breaking the Waves (**Prolomit vlny**; r. Lars von Trier); L'échappée belle (r. Etienne Dhaene); Reckoning (Účtování; r. Fred Gerber); **1997** – The Scarlet Tunic (Šarlatový potah; r. Stuart St. Paul); Folle d'eîle (**Jsem do ní blázen** – ČTV; r. Jérôme Cornuau); Les infidèles (Nevěrní; r. Randa Chahal Sabagová); **1998** – Préférence (Přednost; r. Grégoire Delacourt); J'aimerais pas crever un dimanche (Nenech mě umřít v neděli; r. Didier Le Pêcheur); St. Ives/All for Love (TV – **Vše pro lásku** – V; r. Harry Hook); **1999** – Ça ne se refuse pas (To se neodmítá; r. Éric Woreth); Lovers (**Milenci**; r. Jean-Marc Barr; pouze r., spol. sc., spol. prod., kamera); **2000** – Too Much Flesh (**To je mé tělo**; r. Pascal Arnold, Jean-Marc Barr; + spol. sc., spol. prod.); Dancer in the Dark (**Tanec v temnotách**; r. Lars von Trier); Texas (r. Giorgio Serafini); **2001** – Being Light (**Blažené bytosti**; r. Jean-Marc Barr, Pascal Arnold); **2002** – Dogville (r. Lars von Trier); La sirène rouge (r. Olivier Megaton).

ČS. BIBLIOGRAFIE:

Cinema, 2000, č. 2, s. 102-104. – Kinorevue, 1991, č. 17, s. 16.
– Kino, 1991, č. 10, s. 13.

BARRAULTOVÁ Marie-Christine

* 21. května 1944 – Paříž (Francie)

Její hudebně nadaná matka se vzdala všech uměleckých aktivit, aby se mohla věnovat svým čtyřem dětem. Ačkoliv jejím strýcem byl slavný herec, dramatik a režisér Jean-Louis Barrault, divadelní prostředí ji zpočátku příliš nepřitahovalo. Teprve když se 1963 vrátila z Londýna, kde studovala filologii, navštěvovala rok herecké kurzy Reného Simona a pak absolvovala dvouletou průpravu na pařížské Státní konzervatoři dramatického umění. 1964 zahájila profesionální kariéru na jevišti Théâtre de la Commune d'Aubervilliers ve hře Maxe Frische *Andorra*. Na divadle se postupně představila mj. v hrách Nathalie Sarrautové *Ticho, lež* (1966-67), Federica Garcíi Lorcy *Krvavá svatba* (1969), Jeana Giraudoux *Trojská válka nebude* (1971), Alberta Camuse *Běsi* (1972) a Pierra Corneilla *Othon* (1975). Před film. kamerou debutovala úlohou studentky Françoise, do níž se na dálku zamiluje

nábožensky založený inženýr (Jean-Louis Trintignant), v melodramatu **Moje noc s Maud** (r. E. Rohmer). Ještě výraznější úspěch, podtržený nominací na Oscara 1976, zaznamenala rolí citově frustrované manželky Marty, o jejímž milostném vzplanutí k jednomu z příbuzných (Victor Lanoux) pojednává milostná komedie **Bratranec a sestřenice** (r. J.-Ch. Tacchella). O lásku s dvěma muži protichůdných povah a politických názorů se dělí také její hrdinka Lieve, manželka vlámského nacionalisty (Rutger Hauer) a milenka francouzského odbojáře (Roger van Hool), v melodramatu z doby nacistické okupace Antverp **Žena v hodině mezi psem a vlkem** (r. A. Delvaux). Pro své herecké kvality a éterickou krásu se stala vyhledávanou herečkou nejen mezi významnými evropskými tvůrci, ale zájem o ni projevili i filmaři ze zámoří. V ironické komedii **Vzpomínky na Hvězdný prach** (r. W. Allen) ztělesnila oduševnělou a klidnou herečku Isobel, jednu z milenek neurotického a unaveného režiséra (Woody Allen). Velmi často účinkuje také v TV, kde hrála mj. francouzskou fyzičku a chemičku polského původu Marii Curie-Sklodowskou v životopisném snímku **Marie Curie**. V druhé pol. 60. let měla za manžela Daniela Toscan du Plantiera, s nímž má syna Davida (* 1966) a dceru Arianne (* 1969). Od 1991 byla provdána za režiséra Rogera Vadima.

FILMOGRAFIE:

1965 – La grande peur dans la montagne (TV – Velký strach v horách; r. Pierre Cardinal); **1966** – L'oeuvre (TV – Dílo; r. Pierre

Cardinal); **1967** – Que ferait donc Faber? (TV; r. Dolores Grassianová); **1968** – Tout pour le mieux (TV – Vše pro nejlepšího; r. Pierre Dux); **1969** – Ma nuit chez Maud (**Moje noc s Maud** – ČTV; r. Éric Rohmer); **1970** – Le distrait (**Roztržitý**; r. Pierre Richard); Le misanthrope (TV – Misanthrop; r. Pierre Dux); Le Miroir 2000 (TV; r. François Villiers); Lancelot du lac (TV – Lancelot od jezera; r. Claude Santelli); Les cent livres: Proust (TV – Sto knih: Proust; r. Claude Santelli); **1971** – Les intrus (Vetřelci; r. Sergio Gobbi); Les papiers d'Aspern (TV – Aspernovy listiny; r. Raymond Rouleau); Le Sagouin (TV; r. Serge Moati); Figaro-ci, Figaro-l (TV; r. Hervé Bromberg); **1972** – L'amour l'après-midi (Láska odpoledne; r. Éric Rohmer); Histoire vraie (TV – Skutečný příběh; r. Claude Santelli); Un mari idéal (TV – Ideální manžel; r. Raymond Rouleau); L'enlèvement (TV – Únos; r. Jean Lhote); **1973** – La famille Grossfelder (TV – Rodina Grossfelderova; r. Jean Lhote); Le tour d'écrou (TV – Otočení matice; r. Raymond Rouleau); **1974** – La confession d'un enfant du siècle (TV – Zpověď dítěte svého věku; r. Claude Santelli); John Glückstadt (r. Ulf Mieke); **1975** – Cousin, cousin (**Bratranec a sestřenice** – V; r. Jean-Charles Tacchella); **1976** – Du côté des tennis (Na tenisu; r. Madeleine Hartmann-Claussetová); **1977** – Le chandelier (TV – Svícen; r. Claude Santelli); **1978** – The Medusa Touch (**Dotek Medusy**; r. Jack Gold); Vestire gli ignudi (TV – Obléknout nahé; r. Luigi Filippo D'Amico); L'état sauvage (Divošství; r. Francis

Girod); Perceval le Gallois (**Percival Galský** – ČTV; r. Éric Rohmer); **1979** – Een vrouw tussen hond en wolf (Žena v hodině mezi psem a vlkem; r. André Delvaux); Ma chérie (Má drahá; r. Charlotte Dubreuilová); Même les mômes ont du vague à l'âme (I chlapi mají jemnou duši; r. Jean-Louis Daniel); Petit déjeuner compris (TV – Snídaně v ceně; r. Michel Berny); **1980** – Stardust Memories (Vzpomínky na Hvězdný prach; r. Woody Allen); L'amour trop fort (Příliš silná láska; r. Daniel Duval); **1981** – Orphée (TV – Orfeus; r. Claude Santelli); Le village sur la colline (TV – Vesnice na vršku; r. Yves Laumet); Point de rencontre (TV – Dostat nápad; r. Michel Favart); **1982** – Chi illumina la grande notte (Kdo ozáří velkou noc; r. Elio Petri); L'an 40 (TV – Rok 40; r. Claude Santelli); Après tout ce qu'on a fait pour toi (TV – Po tom všem, co jsem pro tebe udělal; r. Jacques Fansten); **1983** – Josephs Tochter (Josefova dcera; r. Gustav Ehmck); Table for Five (**Stůl pro pět**; r. Robert Lieberman); Eine Liebe in Deutschland (**Láska v Německu** – ČTV; r. Andrzej Wajda); Les mots pour le dire (Slova, která se mají říct; r. José Pinheiro); Un amour de Swann (**Swannova láska**; r. Volker Schlöndorff); Théâtre pour demain Prague... 1094 km (TV – Divadlo pro zítřek Prahy... 1094 km; r. Joannick Desders); **1984** – Pianoforte (Klavír; r. Francesco Comenciniová); Louise l'insoumise (Neposlušná Louise; r. Charlotte Silverová); Le passage (TV – Přejít; r. Franck Apprederis); Je suis Rio (TV – Jsem v Riu; r. Alain Ferrari); **1985** – Vaudeville (r. Jean

Marboeuf); Le soulier de satin (Saténový střevíček; r. Manoel de Oliveira); ...le meilleur de la vie... (Nejlepší ze života; r. René Victor); Le pouvoir du mal (Moc zla; r. Krzysztof Zanussi); L'été 36 (TV – Léto 36; r. Yves Robert); Berthe (TV; r. Claude Santelli); Bonne fête maman (TV – Šťastný a veselý svátek, mami; r. Jean-Pierre Richard); **1986** – L'enigme de sable (TV – Písečná záhada; r. Philippe Vallois); **1987** – Le jupon rouge (Červená spodnička; r. Geneviève Lefebvrová); Daniya, jardin del haren (Daniya, zahrada harému; r. Carlos Mira); The Lizard King (TV – **Ještěrcí král** – ČTV; r. Geoffrey Nottage); **1988** – Adieu, je t'aime (Sbohem, mám tě rád; r. Claude Bernard-Aubert); L'oeuvre au noir (Dílo v černém; r. André Delvaux); Prisonnières (Vězeňkyně; r. Charlotte Silverová); Sanguines (Rudé barvy; r. Christian Francois); Une femme tranquille (TV – Smutná žena; r. Joyce Buñuelová); **1989** – Un été d'orages (**Bouřné léto** – ČTV; r. Charlotte Brandströmová); Une femme honorable: Marie Curie (TV – **Marie Curie** – ČTV; r. Michel Boisrond); **1990** – Dames galantes (**Galantní dámy** – V/**Záletné dámy** – ČTV; r. Jean-Charles Tacchella); L'enfant des loups (TV – Vlčí dítě; r. Philippe Monnier); Moi, général de Gaulle (TV – Já, generál de Gaulle; r. Denys Granier-Deferre); **1991** – L'amore necessario (Nezbytná láska; r. Fabio Carpi); **1992** – Bonsoir (Dobrý večer; r. Jean-Pierre Mocky); **1993** – La prossima volta il fuoco (Příště oheň; r. Fabio Carpi); L'amour fou (TV – **Bláznivá láska** – ČTV; r. Roger Vadim); **1994** – Les

maîtresses de mon mari (TV – **Milenky mého muže** – ČTV; r. Ch. Leherissey); **1996** – Mon père avait raison (TV; r. Roger Vadim); **1997** – C'est la tangente que je préférée (r. Charlotte Silverová); Obsession (Posedlost; r. Peter Sehr); **1999** – La dilettante (Diletantka; r. Pascal Thomas); **2000** – Azzurro (Blankyt; r. Denis Rabaglia).

ČS. BIBLIOGRAFIE:

Kino, 1982, č. 23, s. 8-9. – Kino, 1979, č. 18, s. 11.

BARRYMOREOVÁ Drew

(Andrew Barrymore)

* 22. února 1975 – Los Angeles, Kalifornie (USA)

Pochází z rodiny s velkou hereckou tradicí; je dcerou herců Johna Drew Barrymorea jr. a Ildido Jaidové a vnučkou legendárního herce Johna Barrymorea (1882-1942). Začínala v TV reklamách ještě dříve, než jí byl jeden rok. Před film. kamerou debutovala jako dcera ambiciózního vědce (William Hurt), o jehož riskantních pokusech s halucinogeny na lidské vědomí pojednává sci-fi drama **Mutace** (r. K. Russell). Proslavila se hned následující úlohou malé Gertie, která spolu se svými sourozenci a kamarády pomáhá opuštěnému návštěvníkovi z vesmíru nalézt cestu domů, v úspěšné sci-fi pohádce **E. T. – Mimozemšťan** (r. S. Spielberg). V druhé pol. 80. let spíš než hereckými výkony poutala pozornost tisku svými problémy s drogami a s alkoholem. Po odvykací

kůře účinkovala v TV snímku o drogové závislosti **Patnáct a zdrogování** a napsala o svých zkušenostech knihu *Little Girl Lost* (1990, Ztracená dívenka). Někdejší dětská hvězda pak překročila svým věkem práh dospělosti a jako plavovlasá kráska jemných rysů se představila v ženském westernu **Pistolnice** (r. J. Kaplan), kde ztělesnila sličnou Lilly, nejmladší ze čtyř statečných prostitutek (Madeleine Stoweová, Andie MacDowellová a Mary Stuart Mastersonová), které jsou okolnostmi přinuceny chopit se zbraní. V romantické komedii **Nepolíbená** (r. R. Gosnell) si po úspěchu ve snímku **Píseň pro nevěstu** a po Popelce ve **Věčném příběhu** zahrála roli „ošklivého káčátka“. Současně se na filmu podílela jako vedoucí výroby v rámci své produkční firmy Flower Films. 1994 se provdala za proslulého britského film. producenta Jeremyho Thomase, ale manželství netrvalo ani rok. Od poč. 2000 se stal jejím životním partnerem komik Tom Green.

FILMOGRAFIE:

1980 – Bogie (TV; r. Vincent Sherman); Altered States (**Mutace** – V/ **Změna stavu** – KTV; r. Ken Russell); **1982** – E.T. The Extraterrestrial (**E. T. – Mimoszemšťan**; r. Steven Spielberg); **1984** – Firestarter (**Ohnivě oči** – V; r. Mark L. Lester); Irrenconcilable Differences (Nepřekonatelné rozpory; r. Charles Shyer); Cat's Eye (**Kočičí oko** – V; r. Lewis Teague); **1986** – Babes in Toyland (TV – **Byli jednou dva** – ČTV; r. Clive Donner); **1987** – Conspiracy of Love (TV – **Spiknutí lásky** –

ČTV; r. Noel Black); Happy Birthday, Hollywood (TV – Vše nejlepší k narozeninám, Hollywoode; r. Jeff Margolis); **1988** – See You in the Morning (**Zítřka na shledanou** – ČTV; r. Alan J. Pakula); **1989** – Far from Home (Daleko od domova; r. Neiert Avis); 15 and Getting Straight (TV – Patnáct a zdrogování; r. Joanne Leeová); **1991** – No Place to Hide (**Žádný úkryt – V/V ohrožení** – ČTV; r. Richard Danus); Motorama (TV; r. Barry Shils); Baby Doll Blues (r. Ed Pellegrini); **1992** – Poison Ivy (**Jedovatý břechťan** – V; r. Katt Shea Rubenová); Sketch Artist (TV – **Skica smrti** – V; r. Phedon Papamichael); Waxwork II: Lost in Time (Voskové figuríny II: Ztraceni v čase; r. Anthony Hickox); Guncrazy (**Milenci se zbraní** – ČTV; r. Tamra Davisová); Doppelganger: The Evil Within (Dvojník: Zlo uvnitř; r. Avi Neshet); The Amy Fisher Story (TV – **Příběh Amy Fisherové** – ČTV; r. Andy Tennant); Ecophoria (r. Renée Daalderová); 2000 Malibu Road (TV; r. Joel Schumacher); **1993** – Wayne's World 2 (**Wayneův svět 2**; r. Stephen Surjik); Wanted (Hledaný; r. Adam Dubov); **1994** – Bad Girls (**Pistolnice**; r. Jonathan Kaplan); Boys on the Side (**Dámská jízda**; r. Herbert Ross); **1995** – Mad Love (**Šílená láska**; r. Antonia Birdová); Inside the Goldmine (Být bohatý; r. Josh Evans); Batman Forever (**Batman navždy**; r. Joel Schumacher); **1996** – Everyone Says I Love You (**Všichni říkají: Miluji tě**; r. Woody Allen); Scream (**Vřískot**; r. Wes Craven); **1997** – Wishful Thinking (**Zbožné přání** – V; r. Adam Park); **1998** – Home Fries

(**Co se doma usmaží...** – V; r. Dean Parisot); The Wedding Singer (**Píseň pro nevěstu**; r. Frank Coraci); Best Men (**Svatba za všechny prachy** – KTV; r. Tamra Davisová); Ever After (**Věčný příběh**; r. Andy Tennant); **1999** – Never Been Kissed (**Nepolíbená**; r. Raja Gosnell; + spol. prod.); Olive, the Other Reindeer (A – Olive, dlší sob; r. Oscar Moore; pouze hlas); **2000** – Titan A.E. (A; r. Don Bluth, Gary Goldman; pouze hlas); Skipped Parts (r. Tamra Davisová); Charlie's Angels (**Charlieho andílci**; r. McG; + spol. prod.); **2001** – Riding in Cars with Boys (Automobilové jízdy s chlapci; r. Penny Marshalllová); Donnie Darko (r. Richard Kelly; + spol. prod.); Freddy Got Fingered (r. Tom Green); **2002** – Duplex (r. Danny DeVito).

ČS. BIBLIOGRAFIE:

Cinema, 2001, č. 1, s. 11-13 (rozhovor). – Rolling Stone, prosinec 2000, č. 12, s. 40-45. – Cinema, 1999, č. 7, s. 86 (rozhovor). – Týdeník Televize, 1997, č. 52, s. 72-73. – Kinorevue, 1994, č. 16, s. 18. – Kinorevue, 1994, č. 11, s. 28. – Večerník Praha, 10.8.1994, s. IV. – Denní Telegraph, 15.7.1994, s. III. – Kino, 1992, č. 18, s. 14. – Květy, 1992, č. 38, s. 18-19.

BARYSHNIKOV Mikhail

(Michail Nikolajevič Baryšnikov)

* 28. ledna 1948 – Riga, Lotyšsko (SSSR)

Studoval balet ve Vachtangovově učilišti v Leningradě a poté byl 1969-74 členem leningradského Kirovova baletu. 1974 emigroval do Kanady a později se usadil v USA, kde pokračoval ve své baletní kariéře. 1974-78 působil v souboru American Ballet Theatre a 1978-79 vystupoval s New York City Ballet Company. Od 1982 byl řadu let také uměleckým ředitelem American Ballet Theatre. Objevil se v řadě specializovaných TV pořadů, např. **Baryshnikov at the White House** (1979, Baryšnikov v Bílém domě), **Baryshnikov on Broadway** (1980, **Baryšnikov na Broadwayi** – ČTV) a **Dance in America: Baryshnikov Dances Balanchine** (1989); všechny mu vynesly cenu Emmy. Ve filmu se uplatňuje zřídka, nejlépe v rolích

kombinujících dramatické nároky s tanečním uměním. Zaujal hned svou první film. rolí ruského baletního tanečníka Jurije Kopejkina, za jejíž ztvárnění v psychologickém melodramatu z baletního zákulisí **Nový začátek** (r. H. Ross) byl nominován na Oscara 1977. Největší popularitu mu vynesla úloha ruského tanečníka Kolji, o jehož přátelství s černošským stepařem (Gregory Hines), emigrovavším z USA do SSSR, pojednává politický thriller **Bílé noci** (r. T. Hackford). V říjnu 1996 hostoval ve dvou sólových představeních v pražském Národním divadle a z jeho návštěvy byl pořízen krátký TV dokument **Vášně a Baryšnikov** (r. Ivan Pokorný). Ze zákulisí jeho druhého pražského představení v prosinci 1999 (Státní opera Praha) vznikl půlhodinový TV dokument **Legenda o Mischovi** (r. Pavla Slancová, Petr Jančárek). Jeho životní partnerkou byla nějaký čas herečka Jessica Langeová, s níž má dceru Suru.

FILMOGRAFIE:

1977 – The Turning Point (**Nový začátek** – V/**Okamžik zvratu** - ČTV; r. Herbert Ross); **1985** – That's Dancing! (To je tanec!; r. Jack Haley jr.); White Nights (**Bílé noci** – V; r. Taylor Hackford); **1987** – Dancers (**Tanečníci** – ČTV; r. Herbert Ross); **1991** – Company Business (**Společná hra** – V/**Vnitřní záležitost** – ČTV; r. Nicholas Meyer); The Cabinet of Dr. Ramirez (Kabinet doktora Ramireze; r. Peter Sellars).

ČS. BIBLIOGRAFIE:

Story, 1996, č. 50, s. 32-33. – Mladý svět, 1996, č. 45, s. 18. –
Týdeník Televize, 1996, č. 42, s. 57.

BASINGEROVÁ Kim

* 8. prosince 1953 – Athens, Georgia (USA)

Je jednou ze šesti dcer jazzového hudebníka a herečky. Od dětství projevovala hudební a taneční vlohy. V sedmnácti letech vyhrála místní soutěž krásy a odešla do New Yorku, kde studovala herectví v Neighborhood Playhouse a 1971-76 pracovala jako fotomodelka a manekýnka u reklamní agentury Eileen Fordové. 1976 zahájila svou hereckou kariéru v Los Angeles, kde se nejprve uplatnila v TV, např. v seriálech **Dog and Cat** (1977, Pes a kočka) a **From Here to Eternity** (1980, Odtud až na věčnost). Díky svým tělesným půvabům se ve filmu prosadila jako představitelka smyslných a tajemných plavovlásek. Nový symbol ženského sexu z ní učinila postava nevýbojné křehké blondýnky Elizabeth, kterou ve skandálním erotickém snímku **9 1/2 týdne** (r. A. Lyne) přiměje tajemný byznysman (Mickey Rourke) k sadomasochistickému vztahu, v němž jsou city ponechány

stranou erotické posedlosti. Vedle dramát, líčících různou formou a z jiných pohledů milostná soužití mezi mužem a ženou, si vyzkoušela své herecké schopnosti také v nejrozmanitějších žánrových polohách. S humornou nadsázkou se zhostila úlohy vrchní extragalaktické průzkumnice Celeste Martinové, která při své misi propadne pozemské lásce, v milostné fantastické komedii **Krásná mimozemšťanka** (r. R. Benjamin). Úlohou odlišného charakteru byla mj. reportážní fotografka Vicki Valeová, o jejíž přízeň se uchází „netopýří“ hrdina (Michael Keaton) v comicsové fantazii **Batman** (r. T. Burton). Po čtyřleté odmlce se vrátila před kameru a za svůj výkon ve vedlejší roli exkluzivní prostitutky Lynn Brackenové v policejním retrosnímku podle románu Jamese Ellroye **L.A. – Přísně tajné** (r. C. Hanson) získala Oscara 1997. K. B. se představila jako zpěvačka na mini LP *Scandalous Sex-Suite* (1990) a v následném videoklipu populárního zpěváka a hudebníka Prince. 1988 se rozvedla s uměleckým maskérem Ronem Brittenem. 1993 na sebe upoutala dvakrát pozornost tisku. Nejdříve prohraným soudním sporem s producentem filmu **Helena v krabici**, v němž odmítla vytvořit titulní úlohu, ač se k tomu zavázala, a podruhé, když se stal jejím manželem její dlouholetý přítel, herec Alec Baldwin. Spolu mají dceru Ireland Elliese (* 1996).

FILMOGRAFIE:

1977 – Dog and Cat (TV – Pes a kočka; r. Bob Kelljan); **1978** – Katie: Portrait of a Centerfold (TV – Katie: Portrét dívky měsíce;

r. Robert Greenwald); **The Ghost of Flight 401** (TV – **Duch letu 401** – ČTV; r. Steven Hilliard Stern); **1979** – From Here to Eternity (TV – Odtud až na věčnost; r. Buzz Kulik); **1981** – **Hard Country** – V (r. David Greene); **Killjoy** (TV – **Kdo zabil Joy Morganovou?** – ČTV; r. John Llewellyn Moxey); **1982** – Mother Lode (**Zlatý důl**; r. Charlton Heston); **1983** – Never Say Never Again (**Nikdy neříkej nikdy** – V; r. Irvin Kershner); **The Man Who Loved Women** (Muž, který miloval ženy; r. Blake Edwards); **1984** – **The Natural** (**Přirozený talent**; r. Barry Levinson); **1985** – **Nine 1/2 Weeks** (**9 1/2 týdne**; r. Adrian Lyne); **Fool for Love** (Láskou posedlí; r. Robert Altman); **1986** – **No Mercy** (**Nemilosrdně** – V; r. Richard Pearce); **1987** – **Blind Date** (**Schůzka naslepo**; r. Blake Edwards); **Nadine** (r. Robert Benton); **1988** – **My Stepmother Is an Alien** (**Krásná mimozemšťanka**; r. Richard Benjamin); **1989** – **Batman** (r. Tim Burton); **1991** – **The Marrying Man** (**Muž na ženění** – V; r. Jerry Rees); **1992** – **Final Analysis** (**Mrazivá vášeň**; r. Phil Joanou); **Cool World** (**Senzační svět** – V; r. Ralph Bakshi); **1993** – **The Real McCoy** (**Riskantní plán**; r. Russell Mulcahy); **Wayne's World 2** (**Wayneův svět 2**; r. Stephen Surjik); **1994** – **The Getaway** (**Útěk do Mexika**; r. Roger Donaldson); **Ready to Wear/Prêt-à-porter** (**Pret-a-porter**; r. Robert Altman); **1997** – **L.A. Confidential** (**L.A. – Přísně tajné**; r. Curtis Hanson); **2000** – **I Dreamed of Africa** (**Snila jsem o Africe** – V; r. Hugh Hudson); **Bless the Child** (**Dotek zla** – V; r. Chuck Russell); **2001** – **People**

I Know (Lidi, já vím; r. Dan Algrant).

ČS. BIBLIOGRAFIE:

Satelit, 1998, č. 23, s. 59. – Týdeník Televize, 1998, č. 16, s. 66-67. – Film Jam, 1998, č. 1, s. 18-19. – Kinorevue, 1995, č. 6, s. 3 (rozhovor). – Film Fan, leden 1994, s. 24-25, 34. – 100+1 ZZ, 1994, č. 11, s. 52-53. – Večerník Praha, 20.4.1994, s. 3. – Film Fan, září 1992, č. 9, s. 9. – Kino, 1991, č. 6, s. 13. – Cinema, 1991, č. 8, s. 14-16. – Premiéra, 1991, č. 12, s. 20-22. – Film Fan, 1991, č. 10, s. 43-45. – Film a divadlo, 1990, č. 13, s. 28-29. – Kino, 1988, č. 23, s. 8.

BASSETTOVÁ Angela

* 16. srpna 1958 – New York City (USA)

Vyrůstala na Floridě. Vystudovala drama na Yale University a začínala na divadle. Po několika epizodních film. rolích se prosadila titulní úlohou známé rockové zpěvačky, za jejíž ztvárnění v životopisném snímku **Tina Turner** (r. B. Gibson) získala Zlatý glóbus 1993 a nominaci na Oscara 1993. Několikrát hostovala v TV, např. v seriálech **The Cosby Show** (epizoda **Knihomol**, 1987 – ČTV), **Thirtysomething**, **227**, **Tour of Duty** (Četa v akci – ČTV), **Equal Justice** (**Právo pro všechny** – ČTV). Jejím životním partnerem je herec černé pleti Courtney B. Vance, po jehož boku se objevila ve filmu **Panther**.

FILMOGRAFIE:

1985 – Doubletake (TV – **Opožděná reakce** – ČTV; r. Jud Taylor); F/X (**Smrtící triky**; r. Robert Mandel); **1990** – Family of Spies (TV – **Rodina špiónů** – V; r. Stephen Gyllenhaal); Challenger (TV; r. Glenn Jordan); In the Best Interest of the Child (TV – V zájmu dítěte; r. David Greene); Perry Mason: The Case of the Silenced Singer (TV – Perry Mason: Příklad umlčené zpěvačky; r. Ron Satlof); Kindergarten Cop (**Policajt ze školky**; r. Ivan Reitman); **1991** – Line of Fire: The Morris Dees Story (TV – Palebná linie: Příběh Morrise Deese; r. John Korty); Fire! Trapped on the 37th Floor (TV – **Oheň: UVěznění v 37. patře** – V; r. Robert Day); City of Hope (**Město naděje** – V; r. John Sayles); Boyz N the Hood (**Chlapci ze susedství** – V/Děti ulice – ČTV; r. John Singleton); The Heroes of Desert Storm (TV – Hrdinové Pouštní bouře; r. Don Ohlmeyer); Locked Up: A Mother's Rage (TV – **Druhá strana lásky** – KTV; r. Bethany Rooney); One Special Victory (TV – Jedno zvláštní vítězství; r. Stuart Cooper); **1992** – **Critters 4** – ČTV (r. Rupert Harvey); Innocent Blood (**Nevinná krev** – V; r. John Landis); Malcolm X (r. Spike Lee); The Jacksons: An American Dream (TV – **Jacksonovi: Americký sen** – ČTV; r. Karen Arthurová); Passion Fish (**Skutečný život v Belle Reve** – ČTV; r. John Sayles); **1993** – Tina... What's Love Got to Do With It (**Tina Turner**; r. Brian Gibson); **1995** – Strange Days (**Zvláštní dny**; r. Kathryn Bigelowová); A Vampire in Brooklyn (**Upír v Brooklynu**; r. Wes Craven); Waiting to Exhale (**Až si vydechnu**; r. Forest

Whitaker); Mary Reilly (**Mary Reillyová**; r. Stephen Frears); **Panther** – V (r. Mario Van Peebles); **1997** – **Contact** (r. Robert Zemeckis); **1998** – How Stella Got Her Groove Back (Jak se Stella zamilovala; r. Kevin Rodney Sullivan); **1999** – Music of the Heart (**Hudba mého srdce** – V; r. Wes Craven); **Supernova** – V (r. Thomas Lee); Boesman & Lena (r. John Berry); **2000** – Whispers: An Elephant's Tale (A – Šepoty: Sloní pohádka; r. Dereck Joubert; pouze hlas); **2001** – The Score (**Kdo s koho**; r. Frank Oz).

BÁSTIOVÁ Juli

* 10. srpna 1957 – Budapešť (Maďarsko)

Je dcerou herců Lajose Bástiho a Zsuzsy Zolnayové. Po maturitě ji otec poslal na rok na zkušenou do Londýna. 1979 ukončila studia na Vysoké škole divadelního a film. umění v Budapešti a nastoupila angažmá v experimentální divadelní dílně Gergelye Csikyho v Kaposváru, kde hrála mj. Jelenu v Turgeněvově dramatu *Měsíc na vsi*, Olivii v Shakespearově *Večeru tříkrálovém* a Ofelii v *Hamletovi*. Od 1984 byla členkou budapešťského Divadla Józsefa Katony, na jehož scéně se představila mj. jako matka Ubu ve hře Alfreda Jarryho *Ubu králem*. Za roli Máši v Čechovově dramatu *Tři sestry*, v němž hostovala dokonce v pařížském divadle Odeon, získala Cenu Mari Jászaiové 1985 a Cenu maďarských divadelních kritiků. Od poč. 80. let působí také ve filmu, kde na sebe upozornila rolí dělnice a agitátorky z textilní továrny Julie Jakabové, za jejíž ztvárnění v tragickém příběhu z 50. let **Prasklý strop** (r.

P. Gábor) obdržela ceny na národním festivalu v Budapešti 1982 a na MFF v San Remu 1982. Ocenění se dočkala rovněž na národním festivalu v Budapešti 1985 a na MFF v Moskvě 1985, kde zaujala úlohou mladé aristokratky Katinky Andrásyové, o jejíž politické aktivitě po boku manžela, socialisticky smýšlejícího ministerského předsedy Mihálye Károlyho (Ferenc Bács), vypráví životopisný snímek **Rudá hraběnka** (r. A. Kovács). Jako všestranná herečka se prosadila ve filmech nejrůznějších žánrů a ztělesnila v nich často zcela protikladné typy hrdinek minulosti i současnosti. Výraznou kreaci předvedla mj. při ztvárnění postavy mentálně postižené dívky z ukrajinské vesnice 30. let, která se stane obětí mocenské ideologie a lidské zloby, v politické satíře **Stalinova nevěsta** (r. P. Bacsó). 1988 nazpívala J. B. spolu s hercem Györgyem Cserhalmim pro gramofonové album s názvem *Hallgass kicsit* (Chvilku poslouchej) deset písní spisovatele, textaře, dramatika, režiséra Gézy Bereményiho a Jánoše Dése.

FILMOGRAFIE:

1980 – Kojak Budapestén (Kojak v Budapešti; r. Sándor Szalkai); **1981** – Kettévált menyegyet (Prasklý strop; r. Pál Gábor); Szívzúr (**Srdeční problémy**; r. Géza Böszörményi); **1982** – Elveszett illúziók (Ztracené iluze; r. Gyula Gazdag); **1984** – Vörös grófnő (Rudá hraběnka; r. András Kovács); **Yerma** (r. Imre Gyöngyössi, Barna Kabay; pouze hlas); **1985** – Idő van (Je čas; r. Péter Gothár); A tanítvánok (Učedníci; r. Géza

Bereményi); **1986** – Laura (r. Géza Böszörményi);
Banánhéjkeringő (**Valčík na banánové slupce** – ČTV; r. Péter
Bacsó); **1988** – **Miss Arizona** (r. Pál Sándor); Jézus Krisztus
horoszkópja (**Horoskop Ježíše Krista**; r. Miklós Jancsó); **1991**
– A nyaraló (Letní hosté; r. Togay Can); Sztálin menyassonya
(Stalinova nevěsta; r. Péter Bacsó); A távollét hercege (Kníže
nepřítomnosti; r. Tamás Tolmár); **1992** – Örkény István:
Egyperces novellák (István Örkény: Minutové grotesky; r. Péter
Gothár); **1993** – Az álommenedzser (Manažer snů; r. András
Kovács); **1996** – Irány Kalifornia! (Směr Kalifornie!; r. Judit
Felvidékiová); **1999** – Film... (r. András Surányi); **2000** – Egyszer
élünk (Žijeme jen jednou; r. György Molnár); Üvegtigris
(Skleněný tygr; r. Péter Rudolf, Iván Kapitány); **2001** – Csocsó,
avagy éljen május Iseje (r. Robert Koltai).

BATES Alan

(Arthur Bates)

* 19. února 1934 – Allestree, Derbyshire (Velká Británie)

Ačkoliv pochází z hudebnické rodiny – otec byl violoncellista a matka klavíristka –, od dětství spíš tíhl k divadlu než ke klasické hudbě. Navštěvoval Herbert Strutt Grammar School a poté studoval herectví na Royal Academy of Dramatic Art (RADA) v Londýně. Jednu sezonu působil v Midland Theatre v Coventry, ale upozornil na sebe teprve na scéně londýnského Royal Court Theatre, kde hrál jak v klasickém repertoáru (mj. Shakespeare, Čechov), tak i v dramatech současných autorů, zejména pak z okruhu tzv. rozhněvaných mladých mužů. Velký úspěch sklidil 1956 ve hře Johna Osborna *Ohlédni se v hněvu*, v níž také hostoval v Moskvě a New Yorku. 1971 zaujal roli univerzitního profesora Bena Butleye, za jejíž ztvárnění v londýnské inscenaci dramatu

Simona Warda *Butley* obdržel cenu Tony. Tutéž roli vytvořil i ve stejnojmenné film. verzi (r. H. Pinter). Před film. kamerou debutoval rolí Franka Riceho, syna hlavního hrdiny (Laurence Olivier), ve film. přepisu Osbornova dramatu **Komik** (r. T. Richardson). Do mezinárodního povědomí vstoupil díky několika filmům (**Mluvit do větru**, **Takové milování**, **Domovník** a **Zpropadená kariéra**), jejichž tvůrci patřili k britskému hnutí Free Cinema nebo s ním byli duchovně spřízněni. Jako uznávaný charakterní herec se prosadil i za hranicemi své vlasti, kde mu popularitu přinesla především úloha anglického spisovatele řeckého původu Basila, který se spřátelí se svérázným temperamentním Rekem (Anthony Quinn) ve film. adaptaci povídky Nikose Kazantzakise **Řek Zorba** (r. M. Kakojannis). Za svůj výkon, jaký předvedl v roli židovského řemeslníka Jakova Boka ve film. zpracování novely Bernarda Malamuda **Správkař** (r. J. Frankenheimer), byl nominován na Oscara 1968. Často ztělesňoval mužné typy milovníků v melodramatech situovaných do minulosti (**Zamilované ženy**, **Posel** a **Vojákův návrat**), ale stejně dobře se zhostil rozporuplných hrdinů dneška (**Rozvedená žena** nebo **Růže**). Kromě filmu se věnuje i divadlu a práci v TV, kde se představil mj. jako Michael Henchard, o jehož osudech vypráví seriálová dramaturgie románu Thomase Hardyho **Casterbridgeský starosta**.

FILMOGRAFIE:

1960 – The Entertainer (**Komik**; r. Tony Richardson); **1961** – Whistle Down the Wind (Mluvit do větru; r. Bryan Forbes); **1962**

– A Kind of Loving (**Takové milování**; r. John Schlesinger); **1963** – The Caretaker (Domovník; r. Clive Donner); The Running Man (Muž na útěku; r. Carol Reed); **1964** – Nothing But the Best (**Zpropadená kariéra**; r. Clive Donner); Zorba the Greek (**Řek Zorba**; r. Michalis Kakojannis); **1966** – Georgy Girl (Dívka Georgy; r. Silvio Narizzano); Le roi de coeur (Srdcový král; r. Philippe de Broca); **1967** – Far from the Madding Crowd (**Daleko od hlučícího davu**; r. John Schlesinger); Ręce do góry (Ruce vzhůru; r. Jerzy Skolimowski); **1968** – The Fixer (Správkař; r. John Frankenheimer); **1969** – Women in Love (Zamilované ženy; r. Ken Russell); **1970** – The Go-Between (**Posel**; r. Joseph Losey); Three Sisters (Tři sestry; r. Laurence Olivier); **1972** – A Day in the Death of Joe Egg (Den, kdy zemřel Joe Egg; r. Peter Medak); **1973** – **Butley** – ČTV (r. Harold Pinter); L'impossible (Nemožný objekt; r. John Frankenheimer); **1974** – The Story of Jacob and Joseph (TV – Příběh Jákoba a Josefa; r. Michalis Kakojannis; pouze hlas); **1975** – **Royal Flash** – V (r. Richard Lester); In Celebration (Při oslavách; r. Lindsay Anderson); **1976** – The Collection (TV – Sbírka; r. Michael Apted); **1977** – An Unmarried Woman (**Rozvedená žena** – ČTV; r. Paul Mazursky); **1978** – The Mayor of Casterbridge (TV – **Casterbridgeský starosta** – ČTV; r. David Giles); The Shout (**Křik** – KTV; r. Jerzy Skolimowski); **1979** – The Rose (**Růže** – ČTV; r. Mark Rydell); **1980** – Nijinsky (Nizinskij; r. Herbert Ross); **1981** – Quartet (r. James Ivory); **1982** – The Return of the

Soldier (Vojákův návrat; r. Alan Bridges); Britannia Hospital (**Nemocnice Britannia** – V; r. Lindsay Anderson); A Voyage Around My Father (TV – Cesta kolem mého otce; r. Alvin Rakoff); **1983** – The Wicked Lady (Hříšná lady; r. Michael Winner); Separate Tables (TV – Oddělené stoly; r. John Schlesinger); An Englishman Abroad (TV – Angličan v cizině; r. John Schlesinger); Dr. Fischer of Geneva (TV – Dr. Fischer ze Ženevy; r. Michael Lindsay-Hogg); **1986** – Duet for One (**Duet pro jednoho** – ČTV; r. Andrej Končalovskij); **1987** – A Prayer for the Dying (**Modlitba za umírající** – V; r. Mike Hodges); Pack of Lies (TV – **Samé lži** – ČTV (**Balík lží** – KTV; r. Anthony Page); **1988** – We Think the World of You (**Velmi si vás vážíme** – ČTV; r. Colin Gregg); **1989** – Force majeure (Vyšší moc; r. Pierre Jolivet); **1990** – Docteur M. (Doktor M.; r. Claude Chabrol); **Mister Frost** – ČTV (r. Philippe Setbon); **Hamlet** – V (r. Franco Zeffirelli); **1991** – Secret Friends (Tajemní přátelé; r. Dennis Potter); Shuttlecock (Načasovaný úder; r. Andrew Piddington); **1992** – Losing Track (Ztrácející se stopa; r. Jim Lee); **1993** – Silent Tongue (Tichý Jazyk; r. Sam Shepard); **1995** – Hard Times (TV – Těžké časy; r. Peter Barnes); The Grotesque (**Groteska** – ČTV; r. John Paul Davidson); Unnatural Pursuits (TV – Nepřirozená pronásledování; r. Christopher Morahan); **1998** – Nicholas Gift (TV – **Nicholasův dárek** – ČTV; r. Robert Markowitz); **1999** – The Cherry Orchard (Višňový sad; r. Michalis Kakojannis); Arabian Nights (TV – **Tisíc a jedna noc** –

KTV; r. Dyson Lovell); **2000** – In the Beginning (TV – **Na počátku**
– KTV; r. Kevin Connor); The Prince and the Pauper (TV – **Princ
a chud'as** – KTV; r. Giles Foster); **2001** – **Gosford Park** (r.
Robert Altman).

ČS. BIBLIOGRAFIE:

Kino, 1984, č. 9, s. 8-9.

BATESOVÁ Kathy

(Kathleen Doyle-Bates)

* 28. června 1948 – Memphis, Tennessee (USA)

Vyrůstala v rodině strojního inženýra a zpočátku nic nenasvědčovalo tomu, že by se vydala na hereckou dráhu. Po absolvování Southern Methodist University v Dallasu odešla 1969 do New Yorku, kde pracovala jako zpívající číšnice a mihla se poprvé před film. kamerou jako jedna z mnoha adeptek pěveckého konkurzu v satirickém snímku **Taking Off** (r. M. Forman). Než se dočkala dalších film. příležitostí, přijímala epizodky v poměrně úspěšných TV seriálech **St. Elsewhere**, **Cagney and Lacey** (**Carneyová a Laceyová** – ČTV), **LA. Law** (**Právo v Los Angeles** – ČTV) či **China Beach**. Daleko lepší uplatnění našla v pol. 70. let na mimobroadwayských wadescénách, odkud 1980 přešla na Broadway, kde se stala uznávanou charakterní herečkou díky

svým kreacím v hrách Lanforda Wilsona *Pátého července*, Eda Graczyka *Vrat' se do našeho obchod'áku*, Jimmy Deane, *Jimmy Deane*; za svůj výkon v komorním dramatu Marshy Normanově *Dobrou noc, mami* byla nominována na cenu Tony 1983. Speciálně pro ni napsal dramatik Terence McNally postavu servírky Frankie, za jejíž ztvárnění v mimobroadwayské inscenaci milostné komedie *Frankie a Johnny v Clair de Lune* obdržela cenu Obie 1988. Ve filmu se prosadila teprve poč. 90. let, kdy jí režisér Rob Reiner svěřil ústřední part ve svém film. přepisu psychothrilleru Stepheny Kinga **Misery nechce zemřít**. Úloha sveřepé psychopatky, ďábelské nemocniční ošetřovatelky Annie Wilkesové, která nechce dovolit, aby zemřela její oblíbená literární hrdinka, a proto nemilosrdně terorizuje jejího autora (James Caan), jí vynesla Zlatý glóbus 1990 a Oscara 1990. Z následujících rolí, které vytvořila ve filmech různých žánrů, vynikají zejména nesympatická manželka misionáře (Aidan Quinn) v působivém dramatu **Hráči na vinici Páně** (r. H. Babenco), baculatá Evelyn Couchová trpící manželovou lhostejností a naslouchající napínavým vzpomínkám staré ženy (Jessica Tandyová) v problematické komediální koláži o emancipaci **Smažená zelená rajčata** (r. J. Avnet), či jedna ze spokojených nevěstek v expresionistické karikatuře **Stíny a mlha** (r. W. Allen). Za vedlejší úlohu v TV snímku **Noční show** získala Zlatý glóbus 1996. Jako režisérka debutovala TV životopisným dramatem **Dash a Lilly** (1999) o vztahu spisovatele Dashiella Hammetta (Sam Shepard) a dramaticky Lillian Hellmanové (Judy Davisová).

FILMOGRAFIE:

1971 – **Taking Off** – ČTV (r. Miloš Forman; + píseň); **1978** – Straight Time (**Na svobodě** – ČTV; r. Ulu Grosbard); **1982** – Come Back to the Five and Dime, Jimmy Dean, Jimmy Dean (**Vrat' se do našeho obchod'áku**, Jimmy Deane, Jimmy Deane; r. Robert Altman); **1983** – Two of a Kind (**Dva podobní** – KTV; r. John Merzfeld); **1986** – Johnny Bull (TV – **Anglanka** – ČTV; r. Claudia Weillová); The Morning Glory (**Příští ráno**; r. Sidney Lumet); **1987** – Summer Heat (**Letní žár** – ČTV; r. Michie Gleasonová); Murder Ordained (TV – Nařízená vražda; r. Mike Robe); **1988** – Arthur 2: On the Rocks (**Arthur 2 – S ledem** – V/**Arthur v nesnázích** – ČT V/**Arthur 2: V maléru** – KTV; r. Bud Yorkin); **1989** – Signs of Life (Příznaky života; r. John David Coles); High Stakes/Melanie Rose (Hodně v sázce; r. Amos Kollek); Roe vs. Wade (TV – Roe proti Wade; r. Gregory Hoblit); No Place Like Home (TV – Není nad domov; r. Lee Grantová); **1990** – Men Don't Leave (**Chlapi neutíkají** – V; r. Paul Brickman); **Dick Tracy** – ČTV (r. Warren Beatty); White Palace (**Bílý palác** – V; r. Luis Mandoki); Misery (**Misery nechce zemřít**; r. Rob Reiner); **1991** – At Play in the Fields of the Lord (**Hráči na vinici Páně** – V; r. Hector Babenco); Fried Green Tomatoes (**Smažená zelená rajčata**; r. Jon Avnet); **1992** – Road to Mecca (Cesta do Mekky; r. Athol Fugard); Shadows and Fog (**Stíny a mlha**; r. Woody Allen); Prelude to a Kiss

(**Předehra k polibku** – V; r. Norman René); Used People (**Svatba, nebo pohřeb?** – V; r. Beeban Kidronová); **1993** – Hostages (TV – **Rukojmí** – ČTV; r. David Wheatley); A Home of Our Own (**Dům snů** – V/**Náš vlastní domov** – ČTV; r. Tony Bili); **1994** – The Stand (TV – **Poslední boj** – V; r. Mick Garris); North (**Všude dobře, doma nejlíp**; r. Rob Reiner); Curse of the Starving Class (TV – Prokletí hladovějící třídy; r. Michael McClary); **1995** – Dolores Claiborne (**Dolores Claiborneová** – ČTV/ **Podezřelá** – KTV; r. Taylor Hackford); Angus (**Angus – Bláznivé momenty ze života teenagerů** – V; r. Patrick Read Johnson); The West Side Waltz (TV – Valčík ve West Side; r. Ernest Thompson); **1996** – The Late Shift (TV – **Noční show** – V; r. Betty Thomasová); Diabolique (**Ďábelská lest**; r. Jeremiah Chechik); The War at Home (Domácí válka; r. Emilio Estevez); **1997** – Swept from the Sea (**Zrození z moře** – V; r. Beeban Kidronová); **Titanic** (r. James Cameron); **1998** – Primary Colors (**Barvy moci** – V; r. Mike Nichols); The Waterboy (**Vodonoš**; r. Frank Coraci); **1999** – Dash and Lilly (TV – Dash a Lilly; r. Kathy Batesová; pouze r.); Annie (TV; r. Rob Marshall); **2000** – Bruno (r. Shirley MacLaineová); **2001** – Rat Race (**Milionový závod**; r. Jerry Zucker); American Outlaws (**Američtí psanci** – V; r. Les Mayfield); Love Liza (r. Todd Louiso); About Schmidt (O Schmidtovi; r. Alexander Payne); **2002** – Who Shot Victor Fox (r. P. J. Hogan); A Fonder Heart (r. Jim Fitzpatrick).